GEORGII CYPRII DESCRIPTIO ORBIS ROMANI

Georgius (of Cyprus), Leo VI (Emperor of the East)

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM
TEUBNERIANA.

GEORGII CYPRII

DESCRIPTIO

ORBIS ROMANI

ACCEDIT LEONIS IMPERATORIS DIATYPOSIS
GENUINA ADHUC INEDITA

EDIDIT PRAEFATUS EST COMMENTARIO INSTRUXIT

HENRICUS GELZER

ADIECTAE SUNT QUATTUOR TABULAE GEOGRAPHICAE

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCXC

BIBLIOTHECA

SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA.

	M. *ℛ*
Aelianus ed. *Hercher.* 2 voll.	9.—
—— —— **varia historia**	—.90
Aeneae comment. ed. *Hug*	1.35
Aeschines ed. *Franke*	—.90
Aeschyli tragoediae ed. *Weil*	1.50
—— —— Einzelne Stücke . . . à	—.30
Ammianus M. ed. *Gardthausen.* 2 voll.	7.20
Anacreon ed. *Rose.* Ed. II	1.—
Andocides ed. *Blaſs.* Ed. II	1.20
Annae Comnenae Alexias ed. *Reifferscheid.* 2 voll.	7.50
Anthimus ed. *Rose*	1.—
Anthologia latina ed. *Riese.* I. 1. 2.	7.50
—— **lyrica** ed. *Hiller.* Ed. IV	3.—
Antiphon ed. *Blaſs.* Ed. II	2.10
Antoninus ed. *Stich*	1.80
Apollodorus ed. *Bekker*	1.—
Appollon. Rhodius ed. *Merkel*	1.—
Appian ed. *Mendelssohn.* 2 voll.	9.—
Archimedis opera omnia. Ed. *Heiberg.* 3 voll.	18.—
Aristophanes ed. *Bergk.* 2 voll.	3.—
—— —— einzelne Stücke . . . à	—.45
Aristoteles, de partibus animal. ed. *Langkavel*	1.80
—— **de arte poetica** ed. *Christ*	—.60
—— **physica** ed. *Prantl*	1.50
—— **Ethica Eudemia** ed. *Susemihl*	1.80
—— —— **Nicomachea** ed. *Susemihl*	1.80
—— **de coelo etc.** ed. *Prantl*	1.20
—— **de coloribus, audibilibus, physiogn.** ed. *Prantl*	—.60
—— **politica** ed. *Susemihl*	2.40
—— **magna moralia** ed. *Susemihl*	1.20
—— **de anima libri III** ed. *Biehl*	1.20
—— **ars rhetorica** ed. *Römer*	2.10
—— **metaphysica** ed. *Christ*	2.40
—— **fragmenta** ed. *Rose*	4.50
—— **oeconomica** ed. *Susemihl*	1.50
—— **de plantis** ed. *Apelt*	3.—
Arriani expeditio ed. *Abicht*	1.20
—— **scripta min.** ed. *Eberhard*	1.80
Athenaeus ed. *Kaibel.* 3 voll.	17.10
Augustinus iter. ed. *Dombart.* 2 voll.	6.—
Aulularia ed. *Peiper*	1.50
Ausonius ed. *Peiper*	6.60
Autolycus ed. *Hultsch*	3.60
Avienus ed. *Breysig*	1.—
Babrius ed. *Schneidewin*	—.60
Boetius de inst. math. ed. *Friedlein*	5.10
—— **de consolatione** ed. *Peiper*	2.70
—— **comm. in libr. Aristotelis** *περὶ ἑρμηνείας* rec. *Meiser.* 2 voll.	8.70
Bucolici Graeci ed. *Ahrens*	—.60
Caesar ed. *Dinter*, kplt.	1.50
Caesar ed. *Dinter.* 3 voll. . . . à	1.—
—— **de bello Gallico.** Ed. min.	—.75
—— —— **civili.** Ed. min.	—.60
Cassius Felix ed. *Rose*	3.—
Catullus ed. *Müller*	—.45
—— **Tibull. Propertius** et *Müller*	2.70
Cebetis tabula ed. *Drosihn*	—.60
Celsus ed. *Daremberg*	3.—
Censorinus ed. *Hultsch*	1.20
Cicero ed. *Müller.* 5 partes 11 voll.	22.35
[Auch in 37 einzelnen Heften.]	
—— **orat. selectae XXI** ed. *Müller.* 2 partes	1.50
—— —— **XIX** edd. *Eberhard* et *Hirschfelder*	2.—
—— **epistolae** ed. *Wesenberg.* 2 voll.	6.—
—— —— **sel.** ed. *Dietsch.* 2 partes	2.50
Commodianus ed. *Ludwig.* 2 voll.	2.70
Cornelius Nepos ed. *Fleckeisen*	—.30
Cornutus ed. *Lang*	1.50
Corpusculum poes. epic. ludib. edd. *Brandt* et *Wachsmuth.* 2 voll.	6.—
Curtius Rufus ed. *Vogel*	1.20
Dares Phrygius ed. *Meister*	1.20
Demosthenes ed. *Dindorf.* Ed. IV cur. *Blaſs.* 3 voll.	4.50
—— —— Auch in 6 Partes, à pars	—.75
—— —— Editio maior. 3 voll.	7.20
Dictys Cretensis ed. *Meister*	1.50
Dinarchus ed. *Blaſs*	1.—
Dio Cassius ed. *Melber.* Vol. I	4.50
Dio Chrysost. ed. *Dindorf.* 2 voll.	5.40
Diodorus Siculus ed. *Vogel.* Vol. I	3.60
Dionysi Halicarn. ed. *Jacoby.* Vol. I. II	6.60
Dracontius ed. *de Duhn*	1.20
Eclogae poet. latin. ed. *Brandt*	1.—
—— **poet. graec.** ed. *Stadtmüller*	2.70
Epicorum Graec. fragm. ed. *Kinkel.* I	3.—
Erotici script. ed. *Hercher.* 2 voll.	7.50
Euclidis elem. ed. *Heiberg.* 5 voll.	24.60
Eudociae violarium ed. *Flach*	7.50
Euripides ed. *Nauck.* Ed. III. 3 voll.	5.70
—— —— Einzelne Tragödien à	—.30
Eusebius ed. *Dindorf.* 4 voll.	15.—
Eutropius ed. *Dietsch*	—.30
—— ed. *Ruehl*	—.45
Fabulae Aesopicae ed. *Halm*	—.90
Fabulae Roman. ed. *Eberhard.* Vol. I	3.75
Florilegium graec. 10 fasc. . . à	—.45
Florus ed. *Halm*	1.—
Fragmenta poet. Rom. ed. *Baehrens*	4.20
Frontinus ed. *Gundermann*	1.50
Gaius ed. *Huschke.* Ed. V	2.70
Galeni scripta minora. Vol. I. ed. *Marquardt*	2.10
Gellius ed. *Hertz.* Ed. II. 2 voll.	4.20
Heliodor ed. *Bekker*	2.40
Herodian ed. *Bekker*	1.20
Herodotus edd. *Dietsch-Kallenberg.* 2 voll. . . . à	1.35
Vol. I auch in 2, II in 3 Fasc.	
Hesiodus ed. *Flach*	—.45
Hesychius Milesius ed. *Flach*	—.75
Hieronymus ed. *Herding*	2.40
Historia Apollonii ed. *Riese*	1.—
Historici Graeci minores ed. *Dindorf.* 2 voll.	8.25

GEORGII CYPRII

DESCRIPTIO

ORBIS ROMANI

ACCEDIT LEONIS IMPERATORIS DIATYPOSIS
GENUINA ADHUC INEDITA

EDIDIT PRAEFATUS EST COMMENTARIO INSTRUXIT

HENRICUS GELZER

ADIECTAE SUNT QUATTUOR TABULAE GEOGRAPHICAE

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCXC

P. 923

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI

DU

GEORGIO · GOETZ

COLLEGAE · AMICISSIMO

D · D

HENRICUS · GELZER

PRAEFATIO.

Inter notitias episcopatuum a Partheyo in corpus collectas principatum obtinet ea quae prima ab illo numeratur quinque dioeceses comprehendens, cum ceterae — excepta una — dioecesim nullam describant nisi Constantinopolitanam. Atque pauci quidem hanc notitiam attigerunt, quos tamen non fugit, singulae eius partes quantopere inter se discrepent. Cum enim Byzantium in provincias triginta tres bene digeratur, Romanae sex tantummodo enumerantur. Quam rem Romani aegerrime tulerunt et insignem opusculi corruptionem magnae eius qui scripsit rerum occidentalium ignorantiae tribuerunt.[1]) Contra Britannos[2]) iuvat affirmare veterem illo libello ecclesiae statum proponi, cum pontificis Romani potestas ad omnes provincias occidentales nondum pertinuerit, atque imprimis illi gaudent „nec Angliam, nec Scotiam, nec

1) Verum ubi de Romana mentionem habet, tanta et talis est in subditorum episcopatuum enumeratione varietas, tanta vocum corruptio, tanta denique appellationum confusio reperitur, ut pace viri literati dixerim, putem vel ab occidentalium locorum ignaro, vel ab imperito conscriptam. Goar ad Codinum p. 335.

2) Beveregii συνοδικόν II Annot. p. 148.

Hiberniam throno Romano ibi annumerari.“ Et hi et illi valde errant. Nam quod is quoque qui notitiam confecit provincias ecclesiasticas descripsisse sibi visus est, eximia eius stultitia et rerum inscitia inde cognoscitur. Etenim qui diligentius circumspexerit, in duas libellum totum et diversas inter se partes dissolvi — Not. I, 1—529 et 530—1063 ed. Parth. — facile videbit. Quarum prior vere est notitia episcopatuum et indicem praebet, ut solent eius generis libelli 1) omnium metropolitarum 2) autocephalorum 3) episcoporum metropolitis singulis subiectorum, et ad solam fere dioecesim Constantinopolitanam pertinet. De dioecesibus imaginum eversarum aetate a patriarchatibus Romano et Antiochensi, quorum praesules potestati Byzantinae non subiecti erant, disiunctis duabus in fine annotationibus breviter agitur. (Parth. 520—529.) Hanc priorem partem propriam separatamque originem habere non modo ex partium quae sequuntur plane diverso genere et similitudine ceterarum notitiarum intellegitur, sed argumento etiam aliunde petito potest probari; codex enim Vindobonensis philos. et philol. CCCXXII fol. 107^r—210^r separatim eandem notitiam offert. Recens ille quidem codex admodum est, sed archetypus eius cum Baroocciano CLXXXV codice optimo artissime coniunctus.

Mirum quantum ab hac priore altera pars (Parthey Not. I, 530—1063) discrepat, profanae originis, non ecclesiasticae, imperii Romani orientalis descriptio, libellus cum Hieroclis Synecdemo comparabilis. Leguntur autem in eo provinciae quas post Hieroclis tempora in Italia, in Africa, in Hispania Byzantini in

suam potestatem redegerunt; omittuntur Illyria, Europa, Asia, Pontus, quae cum in priore parte olim tractatae essent, nunc in ecclesiastica illa notitia locum suum invenerunt.

Quae profana alterius partis origo pluribus argumentis probatur.

1) Prioris partis origo ecclesiastica vel forma ostenditur; nec enim provinciae earumve oppida enumerantur, sed ut fieri solet in notitiis, metropolitae et episcopi illis subditi, velut in Galatia:

Γ̄. Ἐπαρχία Γαλατίας
ὁ Ἀγκύρας
ᾱ ὁ Ταβίας
β̄ ὁ Ἡλιουπόλεως
γ̄ ὁ Ἀσπόνης κτλ.

Altera autem in parte primum provinciae nomen, deinde metropolis, tum reliqua oppida afferuntur velut:

Ἐπαρχία Συρίας B̄.
Ἀπάμεια μητρόπολις
Ἀρέθουσα
Ἐπιφάνεια
Λάρισσα
Ἐπιφάνεια
Σελευκόβηλος
Ῥαφανέαι.

quamquam loci multi eximendi sunt, velut in Urbicaria: **Βριττίων**, *Γενούης*, *Πόρτου Ῥώμης*, in Sicilia *Θερμῶν*, *Ἀκράγαντος*, *Καρίνης*, in Byzacio *Ἰούγκης*, *Ταλέπτης*, *Κολούλης*, *Κάψης*, in Aegypto II *Ξόεως*

alii, cuius rei exempla quamvis pauciora etiam apud Hieroclem inveniuntur (cf. Parthey p. V), et recte Wesseling adnotat: „videtur librarius haec ad normam ecclesiasticae notitiae exegisse et episcopum huius urbis solenni in illis more signasse.“ Neque dubium est, quin is qui hanc imperii descriptionem confecit, in genetivum saepius aberraverit, quo in notitiis scribendis uti solebat. Propriam autem notitiarum formam, quae genetivo articulum praemittit, semel quidem apud Hieroclem usurpatam (673, 9), in altera huius notitiae parte nusquam invenies.

2) Indices origini ecclesiasticae repugnant, nullos enim dant magistratus nisi civiles, ut Italiae: *ὑπὸ τὸν ἐνδοξότατον ὕπαρχον Ῥώμης ἤτοι Ἰταλίας*, Africae: *ὑπὸ τὸν ἐνδοξότατον ἔπαρχον Ἀφρικῆς*, Aegypti eparchiae I *Ἀλεξάνδρεια ὑπο δοῦκα καὶ αὐγουστάλιον.* Quae libri typis confecti ante titulum generalem *διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως* exhibent:

Ἐπαρχία Αἰγύπτου
Πατριάρχη.

ea neque in Barocciano, neque in Coisliniano, praeter quos codices ad contextum constituendum nullus valet, leguntur. Neque obstant verba haec: *Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Δάφνην, θρόνος πατριαρχικός* codicum omnium consensu tradita; nam in ecclesiastica notitia metropolitis, autocephalis, eparchiotis protothronum Tyrium eiusque suffraganeos succedere oportet — id quod fit in notitia Antiochensi nobis servata (Itin. et descript. Terrae S. ed. T. Tobler p. 331 sq.) —, hoc vero loco Ciliciae et Isauria similiter atque apud Hieroclem provinciae patriarchali praemissae sunt. Neque quod parti-

culae singulae ad ecclesiae ordinem spectant, propterea habendus est ecclesiasticus libellus totus. Quid quod verba illa ab eo qui conscripsit librum aliunde addita esse licet putare, quippe qui ecclesiasticam notitiam habere sibi visus sit? Duo quidem in fine loci de Armeniae magnae et Cypri autocephalia ecclesiastica quin eidem debeantur dubium non est.

3) Si indicem provinciarum Italicarum percurres, maximas provincias urbesque, ut Liguriam, Etruriam, Umbriam, Samnium, ut Mediolanium, Parmam, Mantuam, Spoletum, Beneventum, alias primo aspectu desiderabis, invenies magnum numerum castrorum, ex parte admodum obscurorum. Quae res ex eius qui scripsit arbitratu explicari nequit, sed ita intellegenda est, ut libellum illum imperii descriptionem esse anno circiter sexcentesimo confectam existimemus. Atque ea sola nominantur, quae sub imperio Romano erant; itaque desunt regiones Langobardis subditae. Consentaneum est oppida quae appellantur, provinciae Romanae, Campaniae, Apuliae et Calabriae, agri Bruttiani, exarchatus qui postea vocabatur, Venetiae, Istriae terminis et Liguriae ora circumscribi. Quoniam vero orthodoxorum qui Langobardorum imperio subiecti erant, et Romanorum coniunctionem ecclesiasticam interruptam numquam esse ex Gregorii I epistulis compertum habemus, archiepiscopatus illos et episcopatus alienae potestati casu subditos in notitia ecclesiastica neglectos esse quis credat?

4) Quo minus nominum Italicorum, eo plus Siciliensium. Duo enim et viginti oppida insulaeque vicinae recensentur cum tot episcopatus in Sicilia pro-

vincia numquam fuerint; velut insularum Liparaearum in unam semper dioecesim ecclesiasticam coniunctarum non minus quattuor afferuntur. Quod explicatur verbis Constantini imperatoris his (de thematibus II, X p. 60, 4): *εἰσὶ δὲ αἱ ὑπὸ Σικελίαν καὶ τὸν ταύτης στρατηγὸν πόλεις κβ.* Ubi illum de priore reipublicae statu[1]) dicere inde sequitur, quod quae ultima Romani in Sicilia habuerint, iam Basilio et Leone imperantibus periisse ipse tradit: *ὅσα τοίνυν κατελείφθησαν κάστρα, παρὰ τῶν ἀθέων Σαρακηνῶν κρατοῦνται· μόνη δὲ ἀντιπέραν ἡ Καλαβρία κρατεῖται παρὰ τῶν Χριστιανῶν.* Totidem autem, quot Constantinus numerat, h. e. duo et viginti, ut supra commemoravimus, in hoc provinciarum indice oppida sub titulo *νῆσος Σικελίας* afferuntur, ut liber ille quin imperii profanam descriptionem exhibeat, dubitari nequeat.

5) Nec minus Africae et subiectarum terrarum descriptione librum pro ecclesiastico habere vetamur. Nam cum provinciae Africanae episcopatibus adeo abundarent, ut etiam Hunerico rege persecutionum scilicet temporibus vocati ab illo CCCCLXVI antistites Carthaginem convenerint, hic quadraginta fere

---

1) Etiam alia evincunt, Constantinum imperatorem in describenda Sicilia fonte usum esse, qui Georgio Cyprio fere aequalis erat. Dicit enim (de themat. II, 10): *κρατεῖται δὲ νῦν (ἡ Σικελία) ὑπὸ τὴν ἀρχὴν Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὸ τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντινουπόλεως θαλασσοκρατεῖν μέχρι τῶν Ἡρακλέους στηλῶν καὶ πάσης ὁμοῦ τῆς ὧδε θαλάσσης.* Quae verba a Iustiniani temporibus ad Heraclium valent, ipsius vero Constantini temporibus non iam valere possunt.

nomina exhibentur. Et si quis coniecerit multitudinem episcoporum a Byzantinis qua erant parsimonia pro incolarum decrescente frequentia valde imminutam esse, repugnant acta conciliorum provincialium ex saecc. VI et VII satis multa, unde et nominibus antistitum subscriptis permultas fuisse urbes episcopales cognoscitur quae desunt in hac descriptione. Contra Sardinia, cui in Hunerici catalogo sex tantum sedes tribuuntur, oppida castellaque hoc auctore novem habet.

6) Ut occidentalium, ita orientalium provinciarum descriptio speciem profanam prae se fert. Nam quod dioecesi Aegyptiae eparchia Tripolitana annectitur, id nisi propter administrationem civilem fieri non potuit, quippe cum Tripolitana Alexandrino pontifici numquam subiecta fuerit.[1])

7) Cum in Aegypto tum in dioecesi orientali multa *κλίματα* vel *κῶμαι* vel *ῥεγεῶνες* vel *σάλτοι* numerantur, iure urbis carentia. Quorum vicorum quos ex hac notitia cognoverat episcopos explorare frustra quin contenderet Le Quienus, fieri non potuit. Optime autem civilis huius notitiae origo ex ea parte intellegitur quae de Isauria est. Dicuntur enim eius regionis praeter metropolim oppida viginti quattuor et climata quattuor. Habet autem Isauria eo ipso qui priorem partem scripsit auctore (N. I, 529 cfr. V, 56 Parth.) viginti quattuor episcopatus eosque ut videtur in ipsis oppidis hac imperii descriptione prolatis, quae episcopalia omnia fuisse subscriptionibus

1) Quae Nilus Doxapatrius et Pocockii notitia Alexandrina proferunt, ineptiae sunt ex sola hac notitia et militum cruciferorum fabulis haustae.

conciliorum vel notitiis ecclesiasticis probatur. Quattuor ergo illa *κλίματα* in ecclesiastica notitia locum non habent.

8) Septimo loco in hoc indice orientalis dioeceseos provincia Theodorias eiusque metropolis Laudicea, oppida Paltus, Balaneae, Gabala nominantur. Ioannes Malalas vero (II p. 183 ed. Ox.) s. a. 528[1]) haec habet: *Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἀπεμέρισεν ἀπὸ Ἀντιοχείας τῆς πρώτης Συρίας Λαοδίκειαν καὶ Δαβαλὰ (γρ. Γάβαλα) καὶ Πάλτον τὰς πόλεις καὶ ἀπὸ Ἀπαμείας τῆς δευτέρας Συρίας Βαλανέας πόλιν καὶ ἐποίησεν ἐπαρχίαν ἥντινα ἐπωνόμασε Θεοδωριάδα δοὺς αὐτῇ καὶ μητροπολιτικον δίκαιον· τὸν δὲ ἐπίσκοπον Λαοδικείας οὐκ ἐλευθέρωσε τοῦ ὑποκεῖσθαι τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἀντιοχέων πόλεως.* Theodorias igitur provincia reipublicae est facta, non ecclesiae, et Laudicea quamvis metropolis iure praedita tamen pontifici Antiochensi ut antea parebat.[2]) Quod confirmatur notitiis ecclesiasticis; quarum et vetustissima quae Eusebii nomine falso inscribitur, Laudiceam non inter decem Antiochiae metropoles, sed in autocephalorum ordine, Gabala et Paltum inter eparchiotas habet, et

---

1) Novella VIII (535) haec provincia nova iam significatur.

2) Simillime statuitur de Armenia IV (Novella XXXI, cp. II): *τὰ μέντοι περὶ τὰς ἱερωσύνας, καθὰ πολλάκις εἰρήκαμεν μένειν κατὰ τὸ πρότερον βουλόμεθα σχῆμα, οὐδὲν οὔτε περὶ τὸ μητροπολιτικὸν δίκαιον οὔτε περὶ τὰς χειροτονίας τοῦ πράγματος ἀμειβομένου ἢ καινιζομένου κτλ.* Quamobrem Gregorius a. 553 episcopum Iustinianopolitanorum civitatis magnae Armeniae se subscribit, quamquam Iustinianus urbem primae Armeniae addixerat.

Latina saeculi XII, qua quidem prior ecclesiae status describitur, Laudiceam metropolitano „per se subsistenti", Gabala et Paltum archiepiscopis dat, Balaneam suffragii Apamensis etiam tum esse dicit. Apparet Theodoriadem numquam ecclesiasticam provinciam fuisse, quod novum atque insigne argumentum profanae huius libri originis est.

9) Cum apud Pseudeusebium Amidae octo suffraganei, Darae tres sint, in hoc libello praeter has urbes et Martyropolim (Mîjâfârîkîn) XXXII castra limitanea enumerantur. Vera igitur huius libelli origo luce clarius ostenditur.

Nunc libellum illum si quaeres quis aut conscripserit aut in hanc notitiam redegerit, et ad hoc et ad illud codices boni ita respondebunt, ut dubitare nequeas. Adnotatum enim videbis et in Barocciano libro ms. et in Coisliniano ad *κλίμα Σοφήνης* haec: *χωρίον ὑπὸ τὺ αὐτὸ κλίμα λεγόμενον Ἰαλιμβάνων, ὅθεν ὁρμᾶται ὁ τὴν παροῦσαν φιλοπονήσας βίβλον Βασίλειος*, et ubi Cyprus describitur: *Λάπιθος ἐν ᾗ ἐγεννήθη Γεώργιος ὁ Κύπριος ὁ γράψας τὴν βίβλον ἐξ ἧς ταῦτα μετελήφθησαν.* Quibus ex locis ecclesiasticam notitiam Constantinopolitanam cum profana parte in unum corpus a Basilio, homine Armenio, coniunctam esse luce clarius apparet: ipse enim ille in hanc, quam habemus, formam notitiam redegit (*ὁ τὴν παροῦσαν φιλοπονήσας βίβλον*). Quo autem libro Basilius usus sit, in aperto est; scilicet Italiae, Africae, Orientis descriptio Georgio Cyprio (Lapathio) debetur, quem Hieroclis librum imitatum esse putare licet. Europa et Asia in hac descriptione desunt,

pro quibus partibus Basilius nescio an catologos *χαρτοφυλακείου* patriarchalis posuerit.

Quo tempore Basilius notitiam suam quasi confuderit, aliquo modo definiri potest. Quae in Caroli a St. Paulo libro ms. subscribuntur[1]): *ἡ παροῦσα ἔκθεσις ἐγεγόνει ἐν ἔτει ͵ϛτϙα′* (Car. *͵ϛτκα′*) *ἐπὶ τῆς βασιλείας κυροῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ Φωτίου πατριάρχου*, habent illa quidem aliquid difficultatis; neque enim anno 883 Leo imperator erat et cum primum Leo esse coepit, desiit Photius esse patriarcha. Desunt praeterea verba illa in libris bonis, qua de causa posteriore manu addita videntur esse.[2]) Sed cum multo prior ecclesiae status describatur quam qui fuit Photio patriarcha, cumque mutatae multae res essent in ordine ecclesiae iam ante concilii universalis VIII aetatem, quas Basilius ignorat, ante illud concilium notitia confecta est. Ad tempus certius definiendum provincia Galatia altera (Amorium) adhiberi potest; quae cum in Coisliniano solo exstet numero non addito, in archetypo postea adscripta erat. Quod ita se habere etiam insigni librarii errore et in Barocciano codice et in Coisliniano ostenditur. Superiore enim loco recte positus Marcianopolis praesul cum suffraganeis post Mosynos repetitur. Neque dubitari potest quin Amorium metropolim novam in margine Basilius adiecerit et qui archetypum codicum illorum scripsit, cum ad Mosynos pervenisset,

---

1) Caroli a S. Paulo geographia sacra parerg. p. 63 ed. Paris 1641, cfr. Codin. ed. Goar p. 362.

2) Cfr. Jahrb. f. prot. Theol. XII p. 362 sqq.

Amorium loco suo recepturus, in columnam alteram aberrans Marcianopolim iterum intulerit. Ceterum codex Vindobonensis huius erroris expers ex alio atque illi libro haustus est. Floruit autem Amorium Michaele Amoraeo (820—829) et Theophilo (829—841) imperatoribus, qui Phryges erant; deleta est ab Arabibus a. 838; antea ergo illa *πατρὶς καὶ πόλις τοῦ ἀλιτηρίου τυράννου* in metropolis ordinem promota eique partes Galatiae, Phrygiae salutaris, Pisidiae adiunctae esse videntur; Basilius igitur illorum imperatorum aetate i. e. noni saec. priore parte floruit.

Georgius Cyprius quo tempore fuerit quamvis in hac quaestione rebus non paucis adiuvemur, difficilius cognitu est. Cum Aegypti et Orientis dioeceses ab Arabibus non imminutas in tabulas suas retulerit, ante illorum aetatem scripsisse utique censendus est. Italiae quoque prior status describitur quam qui posteriore Heraclii aetate fuit; nam Vintimilia, Genua, Luna Romanis attribuuntur, cum ora Liguriae tota ad fines Francos a Rothari rege (636—652) Romanis abrepta sit. Contra ante Iustini II imperatoris annos extremos aut Tiberii primos, cum Mauricius in Arzanena vicit multosque locos occupavit (Theophyl. Simoc. III, 15), Georgii liber confectus esse non potest. Quod enim ille iam novit *Κάστρον Σαμοχάρτων*, id hoc ipso bello propugnaculi loco a Mauricio institutum est (Ioann. Ephes. VI, 35). Ad tempus etiam accuratius definiendum alia res pertinet. Dara enim et Martyropolis in hac descriptione Mesopotamiae provinciae attribuuntur, ex quibus oppidis illa hieme 573/4 adempta, bello quod pro Chosroë II restituendo gestum

est, ante pacem a. 591 factam iisdem reddita est. Quae cum ita se habeant, ad Mauricii tempora perducimur. Eodem spectant ea quae ad (Neo)caesaream et Sergiopolim de S. Sergio adnotantur. Nam cultus illius viri sancti, cui rex Zoroastris fidei addictus et ea quae prospere ei successerant, et filium natum debere gloriatus est, et quem donis pretiosis ornavit, eodem tempore mirum in modum apud Syros florere coepit; cuius rei testes sunt Theophylactus Simocatta et Euagrius in historia ecclesiastica (cfr. etiam Waddington ad 1915). Cum illius viri sancti praeclara facinora etiam in omnium memoria et ore essent, Georgius illud in tabulas suas intulit. Ad Phocae vero tempora descendere quibusdam locis descriptionis Italiae cogimur. Cremona et Mantua urbes, eodem tempore, quo ille regnare coepit, Romanorum imperio a Langobardis ereptae, in libro iam non exstant, cum *κάστρον Βρίξιλλον* et *'Ορβοβέρα* (Urbevetus) orientali potestati addicantur; ex quibus illud paulo post Mantuam captam dimissum est a Romanis, hoc anno 605/6 in Langobardorum potestatem pervenit. Quae res tam exiguo spatio disiunctae sunt, ut vix miremur, si Georgius in oriente degens non omnia prorsus accurate rettulit. Quare in eo acquiescendum est, ut primis imperatoris Phocae annis eum scripsisse statuamus. Repraesentat autem hic liber Romanum imperium Mauricio auctore solidatum.

Nunc qua ratione Georgio Cyprio auctore provinciae ordinatae sint, inquiramus. Summus Italiae magistratus est ὁ *ἐνδοξότατος ἔπαρχος 'Ρώμης ἤτοι 'Ιταλίας*, vir magnificus praefectus praetorio per Italiam.

Omittitur autem ἔξαρχος, quod ad civilem plerumque rem describendam Georgius spectat. Praefecto parent:

ἐπαρχία Οὐρβικαρίας
ἐπαρχία Καμπανίας
νῆσος Σικελίας
ἐπαρχία Καλαβρίας
ἐπαρχία Ἀννωναρίας
ἐπαρχία Αἰμι⟨λί⟩ας.

Quas singillatim perlustrantem multae res magnopere offendent. Nam in Urbicaria urbes Liguriae, Italiae inferioris, Campaniae, in Campania Urbevetus, Gradum, in Annonaria Pola, Tergeste aliae enumerantur. Accedit quod in Campania provincia quinque nomina provinciarum oppidis castrisque admiscentur, itemque Picenum Annonariae oppidis. Et licet ille occidentalium rerum eadem scientia non fuerit, qua orientalium, quippe ubi scriberet, totam hanc perturbationem inde ortam esse nemo erit qui iudicet. Sed in archetypo eorum codicum, qui auctoritatem habent, provinciae oppidaque in columnas duas versuum tricenorum binorum relatae videntur fuisse, quo factum ut oculis scribentis in alteram columnam aberrantibus provinciae cuiuspiam oppida aut neglegerentur aut in locum alienum devenirent. Et cum errores Coisliniano et Barocciano maximam partem communes sint, iam librum, quo Basilius in Italia describenda fonte usus est, magnopere depravatum fuisse apparet. Si vero urbium tabulas velut Aegypti aut Orientis diligentissime scriptas reputaveris, Tarracina, Fundi, Formiae, castrum Cumanum, Surrentum, Ariminum, ubi dux sedem habuit, Bononia, Ancona, Auximum,

Barium, Hydruntum alia omissa non sunt nisi eius librarii erroribus, a quo codices nostri dependent. Et ordo mirum in modum perturbatus et singula nomina incredibiliter corrupta cum aliarum provinciarum tum Urbicariae et Campaniae maximam recognitioni difficultatem creant. Nomen enim depravatum in provincia Campania, ut exemplo utar, positum utrum huius an Urbicariae an Italiae inferioris an alius provinciae oppidum significaverit dubium est. Neque tamen hic liber, quippe quo solo oppida non pauca Byzantini imperii fuisse satis cognoscatur, pro nihilo ducendus est. — Diehl (études sur l'administration byzantine p. 19 sq. et 31) rem militarem hac aetate administrari videtur sibi probavisse provinciis his: 1) Istria, 2) Venetia, 3) Exarchatu qui proprie dicitur et Calabria, 4) Pentapoli, 5) Roma, 6) Neapoli et agro Bruttiano, 7) Liguria. Nam si quis obiciat provincias militares non easdem utique habendas esse atque civiles, ei responderi poterit hunc librum eisdem temporibus confectum esse quibus illae consentire paulatim coeperunt. Quod provincia praefecto subdita ipsius nomen non sequitur, nihil offensionis habet; item enim dioecesis orientis prima provincia non Syria I, sed ut apud Hieroclem, Cilicia, Aegypti Augustamnica I numeratur. Italiae igitur primam provinciam referri Romanam tantum abest ut miremur, ut illud necesse videatur esse. Urbicariae, ut certissima modo exempla afferam, Roma, Portus Romanus, Centumcellae, Caëta, Tibur, Nepe, Sora, Anagnia attribuuntur; Campaniae sunt quae eodem loco leguntur, Amalfi, et ut videtur Compsa, Annonariae *νῆσος Κωμανίκεια.* Tribunos

militares Apuliae et Calabriae Exarcho ipsi paruisse Diehlius Gregorii I epistula (Jaffé 1732, altera enim, Jaffé 1701, vim non habet) probare studuit. Civiles ibi magistratus eadem ratione praefecto subiectos fuisse recte fortasse colligitur. Praeterea in Urbicariae oppidis Vintimilia, Genua, Luna, orae maritimae adiectae, Ilva insula exhibentur; propriumque quod illo tempore erat nomen, cosmographus Ravennas (p. 249, 5) tradit hoc: „provincia maritima Italorum, quae dicitur Lunensis, et Vigintimilii et ceterarum civitatum." et simile Guido (p. 504, 10): „Octava decima Vintimilia Ripariolum Lunensis quae et maritima." Summus magistratus „Ioannes vir magnificus qui praefecturae illic vices acturus advenit" a Gregorio appellatur (Jaffé 1628).

Neque minus Campaniae descriptio in omnibus fere rebus turbata est. Aberraverunt oppida nonnulla in Urbicariam, alia in Annonariam, cum suis locis Neapolis et Misenum exstent. Ibidem Brettania Pannonia Calabria Apulia Venetia leguntur provinciarum nomina. Ex quibus Pannoniam omitto, quae diu in partibus sita quid hoc sibi loco velit non liquet; si autem praeses Neapolitanus similiter atque dux Italiae inferiori praepositus erat, cur Regium, Scylacium, Taurata, Bruttiorum (Brettaniae) oppida recepta sint, intellegitur. Venetiam castrumque Gradum librarii errore irrepsisse apparet.

Calabria et Sicilia interim praetermissis ad Annonariam venimus. Cuius quinta urbs *Πεκίνους* dicitur esse. Sunt ceteri eius rei testes adhibendi. In notitia dignitatum Italiae (Not. Dign. Oc. II, 14, 16) quarta et sexta provincia: Flaminia et Picenum an-

nonarium, Picenum suburbicarium habentur. Paul. Diac. II, 19: „Dehinc undecima provinciarum est Flamminia, quae inter Appenninas Alpes et mare est Hadriaticum posita. In qua nobilissima urbium Ravenna et quinque aliae civitates consistunt, quae Greco vocabulo Pentapolim appellantur ... Post Flamminiam duodecima Picenus occurrit, habens ab austro Appenninos montes, ex altera vero parte Hadriaticum mare. Haec usque ad fluvium Piscariam pertendit. In qua sunt civitates Firmus, Asculus et Pinnis et iam vetustate consumpta Hadria."

Anonym. Ravenn. IV, 29 p. 247 Parthey: „ad mare magnum Adriaticum est provincia Flaminia Ravennatis: item Annonaria Pentapolensis est super ipsam Pentapolim, id est provincia castellorum, quae ab antiquis ita vocabatur."

Guido 66 p. 501 Parthey: „Quarta ad sinum maris Adriatici est provincia Flaminia .... in hac circa potentissima et authentica urbium sita consistit Ravenna, in qua requiescens praesul et martyr Apollinaris. Quinta provinciarum Italiae Annonica Pentapolensis est, super quam regio est quae castellanorum appellata est ab antiquis. Sexta a maris sinu Adriatici iuxta praedictam Pentapolim provincia Picinum Spoletii Sauciensis est."

Consentiunt Paulus et qui notitiam scripsit; etenim duas uterque provincias habet, et Paulus quoque prioris provinciae partes, Flaminiam scilicet et Picenum annonarium (quas ille Flaminiae nomine comprehendit), bifariam in Ravennam et Pentapolim distribuit. Cosmographo Ravennate auctore provinciae

eiusdem partes, i. e. Flaminia Ravennatis et Annonaria Pentapolensis, ipsae sui iuris provinciae esse existimantur. Quae quidem in cosmographi libro exstant et vitiis et lacuna affecta sunt, quas turbas iam Guido invenerat suoque more studuerat ad integrum revocare. Cui ex parte assensus sic fere legendum esse censeam: „item Annonaria Pentapolensis super quam id est super ipsam Pentapolim est provincia castellorum, quae ab antiquis .... vocabatur.“ In lacuna libri ms. vocem „ita“ posuerunt, quae quin pro nomine omisso inserta sit vix dubium est; quae enim provincia castellorum illa aetate vulgo nominari solebat, eiusdem sollemne vetustumque nomen in libro adhibitum erat. Alii aliter locum restituerunt. Beretti (Muratori X p. CCLIX) id quod ne rectum non sit vereor, Picenum intellegi vult; Mommsenus (Berichte der Kgl. Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften: histor. philol. Classe 1851 p. 105) Umbriam, Fabre (Mélanges de l'école de Rome 1884 p. 401) Annonariam Pentapolensem esse Pauli Apenninas Alpes earumque quinque oppida perperam coniecit, quam provinciam in aethere positam esse Mommsenus (Neues Archiv V p. 87) iudicat. Neque rectius Annonariam Pentapolensem Diehl corruptis cosmographi verbis usus provinciam Castellorum esse censet. Sed Francorum Pentapolis maritima est, cuius urbes Ariminum, Pisaurum, Fanum, Senegallia, Ancona. Rectius igitur haud dubie Diehl alteram Pentapolim Castellorum provinciam intellegendam esse existimat, ex Urbino, Foro Sempronii, Aesio, Calle, Eugubio compositam. Ceterum Pentapoles duas ante Carolingorum tempora fuisse probari

non potest.[1]) Urbes illas maritimas iam sexti concilii aetate provinciae Pentapolitanae fuisse episcoporum subscriptionibus evincitur. Incognitum tamen id Georgio qui duas exhibet provincias: Annonariam, cuius Ravenna, Pisaurum, Fanum, Cesena urbes sunt, Picenus cuius Ὀλκοῦσα (i. e. Asculum). Illa igitur ea est, quae Flaminia et Picenum annonarium in notitia dignitatum vocatur, haec quae Picenum suburbicarium in notitia, Picenus a Paulo. Quod post Annonariam Pentapolensem Guido Picenum Spoleti Sauciensis appellat, ego Picenum coniecturae illius deberi non puto, sed ad id temporis illa verba spectant, cum illius provinciae maxima pars Graecis a ducibus Spoletanis erepta et ducatui addicta erat. Sola enim Piceni urbs Auximum ad Gregorii II et Liutprandi tempora sub Graecorum imperio mansit.[2]) Rectissime igitur Gregorii II biographus Piceno suburbicario a Langobardis occupato Emiliae castra, Pentapolim, Auximanam civitatem deinceps enumerat (Duchesne L. P. p. 405).

In Annonariam Pola, Tergeste, Augustopolis (?) Istriae urbes delapsae sunt.

In provinciis Italiae praefecto subiectis Sicilia numeratur; sed Siciliae praetorem, a Iustiniano imperatore ipsi subditum, etiam post exarchatum institutum ab exarcho immunem fuisse et ex solius impe-

1) Utrarumque Pentapolim. Duchesne, liber pontif. Zacharias XII p. 429. Civitates utrarumque Pentapoleos. Codex Carolinus ep. 51 p. 188 Jaffé.

2) Ancona saec. VIII cum Pentapolensis provincia constituebatur, Annonariae videtur adiuncta esse. Diehl l. c. p. 61 n. 5.

ratoris potestate pependisse Diehl (l. c. p. 169 sq.) probare studuit[1]); qua vero tamquam argumento usus est epistula (Jaffé 1465), ex ea ipsa potius Siciliae praefectum Ravennati paruisse cognoscitur. Commendat enim exarcho Gregorius, superiori videlicet magistratui, Libertinum. Quomodo vero quae Constantinus Porphyrogennetus de duobus patriciis Romanis hariolatur (*καὶ ὁ μὲν εἷς πατρίκιος ἐκράτει τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Καλαβρίαν καὶ τὴν Νεάπολιν καὶ Ἀμάλφην, ὁ δὲ ἕτερος πατρίκιος ἐκαθέζετο εἰς Βενεβενδὸν καὶ ἐκράτει τὴν Παπίαν καὶ τὴν Καπύαν καὶ τὰ λοιπὰ πάντα*) pro certo rerum documento serio adhiberi possint, vix intellegitur. Ut eiusdem Siciliam et Italiam ordinis provincias esse demonstraret: „À la vérité," inquit, „entre les deux provinces byzantines, si voisines l'une de l'autre, les rapports étaient étroits; les deux gouvernements se prêtaient mutuellement appui pour les opérations militaires importantes: l'exarque allait parfois dans l'île faire la guerre aux Sarrazins, et le patrice de Sicile venait réprimer les révoltes de Ravenne." Sed exempla quae affert, nihil argumenti habent. Olympius enim qui summum Italiae imperium habebat, in Siciliam profectus est propterea quod praetor, qui ibi erat, magistratus civilis, Sarracenorum impetui par esse haudquaquam videbatur, et amissa Aegypto, Africa vexata summa erat de Sicilia sollicitudo. Atque imperator ipse etiam interdum Syracusis domicilium constituit. Ut autem Theo-

1) Perverse etiam Hartmann: Untersuch. z. Gesch. d. byzant. Verwaltung p. 36 dicit: „Wenn also Sicilien auch aufserhalb des Sprengels des italienischen Präfecten lag."

dorus patricius Ravennae seditionem exstingueret, vacante exarchi loco factum est. (Hartmann, Unters. z. Gesch. der byzant. Verwaltg. p. 21) „Patricius et stratigus insule Siciliae“ ante saec. VIII non commemoratur (710 Theodorus; ?—718 Sergius; 718 Paulus; 732 Sergius). Siciliam exarchatus vel praefecturae Italiae partem fuisse ex ipsa Gregorii descriptione intellegitur. Deinde cum Arabum incursiones magis magisque imminerent, Constantino Pogonato imperatore, proprium Siciliae magisterium militiae constitutum esse videtur, atque ab illo tempore thema Siciliae eiusque *πατρίκιος καὶ στρατηγός* potuerunt commemorari. Qui in vita S. Gregorii Agrigentini (Migne CXVI p. 189 sq.) „*ἔξαρχος*“ nominatur, idem magistratus esse videtur. Qui episcopo reo facto ipse Agrigentum proficiscitur, ibique, Romam illo transportato, remanet. Quid, exarchus Ravennas remanet in Sicilia? Immo praetor (*στρατηγός*) vulgari dicendi modo *ἔξαρχος* appellari videtur; nam si saec. VII tertius exarchatus Siciliensis fuisset, liber pontificalis praefecto Siciliensi qua eiusmodi rerum fide est, exarchi titulum tribuisset. Exiguo exarchus poenae iure usus est. cf. p. 243 c. XLIII: *ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν ὁ ἔξαρχος παρ' ἑαυτοῦ ἀποφήνασθαι.* Res ad papam synodumque Romanam defertur simillime atque Gregorii Antiochensis res a Ioanne ieiunatore et Constantinopolitana synodo diiudicata est. Nihilominus exarchus episcopatum abrogatum et quis ei successurus sit Gregorio indicat. Posterioris igitur temporis, quam quo haec descriptio confecta est, insignis illa praesidis Siciliensis potestas est.

Ἐπαρχία Καλαβρία, quam cum agro Bruttiano antiquo congruere ex oppidis appellatis cognoscimus, plane omittenda est. Nam quo tempore Georgius scripsit, antiquum nomen etiam sollemne fuisse ea docent, quae Italiae inferioris in Campaniae tabula servata sunt. Calabriae nomen ante VII saec. in usu esse non coepit, praevalet concilii VI. aetate, antiqua significatione nequaquam extincta. Accedit huc, quod frequentiores in hac ipsa parte genetivi ecclesiastici sunt, ut *Σκυλακίας*, *Κοτρώνων*, *Τροπαίων*, *Βιβώνων*. Quae cum ita sint, Calabrensem provinciam additam postea esse ab eo censeo, qui, cum sua aetate Italiae inferioris imperium totum Byzantini obtinerent, plenius illam partem atque uberius describi voluit. Idem librum quem pro ecclesiastico habuit ex ecclesiastica notitia supplevit. Nullae igitur urbes enumerantur nisi quas episcopales eis temporibus fuisse et nomina conciliorum actis subscripta et notitiae ceterae velut *διατύπωσις Λέοντος* genuina vel N. X, 562 sq. Parth. docent; desunt castra, quibus aliae provinciae abundant.

En tabulam provinciarum quas cosmographus Ravennas Guidoque exhibent, nominaque Georgii adscripta, quae dignosci potuerunt:

Anonymus Ravennas	**Guido**	**Georgius**	**Provinciae**
Liguria	Liguria	—	Langobardica
prov. Venetiarum	Histria cum Neustria quae Venetiarum antiqua dignoscitur	*Βενετία*	Langobardo-Romana
Istria		appellantur, *Τεργέστη*, *Πόλους*	Romana

Anonymus Ravennas	Guido	Georgius	Provinciae
Emilia	Emilia	Αἰμι⟨λί⟩α	Romana
Flaminia Ravennatis	Flaminia		
Annonaria Pentapolensis provincia castellorum	AnnonicaPentapolensis regio castellorum	Ἀννωναρία	Romana
—	Picinum	Πεκίνους	Romana
Spolitium Saucensis	Spoletii Sauciensis	—	Langobardica
Denersis	Dardensis	—	Langobardica
Apulia	Apulia	Ἀπουλλία	Romana
CalabriaBrindicensis	—	Καλαβρία	Romana
Pritas Rigiensis	Calabria quae ab antiquis Britania dicta est	Βρεττανία	Romana
Lucania	Lucania	—	Langobardica
Campania quae nunc Beneventanorum dicitur patria	Samnium	—	Langobardica
Campania Taracinensis	Campania[1])	Καμπανία	Romana
Romae Tuscia	Numantia in qua caput totius mundi praeminet urbs Roma	Οὐρβικαρία	Romana
Tuscia	Tuscia	—	Langobardica
maritima Italorum quae dicitur Lunensis et Vigintimilii et ceterarum civitatum.	Vintimilia Ripariolum Linensis quae et maritima	appellantur: Βιντιμιλίω, Γενούης, Λούνης, κάστρον Ἴλβας	Romana

1) Cui provinciae quod Guido Capuam subiungit, studium antiquitatis redolet; diu enim Langobardorum erat. Idem praeter Tusciam et Spoletum Etruriam „quae et Tirsinida" (= *Τυρσηνίδα*) et Umbriam quasi provincias proprias nominat.

Apparet provinciam aliunde cognitam Romanorum nullam a Georgio neglectam esse.

Venimus iam ad praefecturae Africae descriptionem paulo meliorem, quamvis non integram. Enumerantur autem *ὑπὸ τὸν ἐνδοξάτατον ἔπαρχον Ἀφρικῆς*:

1) *ἐπαρχία Βυζακίας*
2) *ἐπαρχία Νουμιδίας*
3) *ἐπαρχία Μαυριτανίας* $\bar{\alpha}$
4) *ἐπαρχία Μαυριτανίας* $\bar{\beta}$
5) *νῆσος Σάρδων.*

Conferenda sunt quae alibi de Africa dioecesi traduntur, imprimis Iustiniani ad Archelaum praefectum praetorio Africae missa constitutio, qua Africa, ut Oriens et Illyricum, praefectura propria constituitur, ab Italia — nondum expugnata — plane separata. Praefecto Carthago sedes assignatur, Codex I, 27, 1, 10: „per hanc divinam legem sancimus, ut omnis Africa . . . optimum suscipiat ordinem et propriam habeat praefecturam, ut sicut Oriens atque Illyricum, ita et Africa praetoria maxima potestate specialiter a nostra clementia decoretur. Cuius sedem iubemus esse Carthaginem." Praefecto parent septem provinciae, a consularibus et praesidibus administratae l. c. 1, 12: „Et ab ea auxiliante deo septem provinciae cum suis iudicibus disponantur, quarum Zeugi, quae proconsularis antea vocabatur, Carthago et Byzacium ac Tripolis rectores habeant consulares: reliquae vero, id est Numidia et Mauritaniae[1]) et Sardinia a

1) Sic. cod. Casinas; idem „Numidiae", ceteri „Mauritania".

praesidibus cum dei auxilio gubernentur." Et afferuntur septem provinciae verbis eis quae nunc Krüger in contextum recepit. Quod in maiore editione „Tingi" pro „zeigi" vel „zegy" vel „tegi" manuscriptorum librorum scripserat, a Partschio (Corippi prooem. p. VII) Mommseno adsentiente (C. I. L. VIII p. XVII) suo iure reprobatum est, cum quod Septem oppidum occupatum Mauritaniam Tingitanam non restituit, tum quod haec provincia neque inter consulares neque ante Carthaginem poni potuit. Quod autem ut septem existerent provinciae, idem Proconsularem in duas, Zeugitanam et Carthaginiensem, Partschius dispertit, Mommsenus recte reprehendit. Isidori vero testimonium pro nihilo ducendum est, cum Orosium exscribat atque etiam in eis quae ex Orosio hausta non sunt, ex antiquioribus fontibus sua petat, velut Tingitana ex ordine Diocletianeo Hispaniae provinciis annectitur; sed Procopius (de aedific. VI, 5) Proconsularem provinciam aperte Carthaginiensem significat. Mauritanias alteram Caesariensem, alteram Sitifensem esse censet idem vir doctus, atque haec coniectura vera esse videtur. Ac ne quis Sitifensem anno 540 demum expugnatam esse opponat, Igilgili et Saldas, oppida maritima, simul cum Caesarea capta, in Romanorum potestatem redacta esse et „omnino Iustinianum recte provincias statim ita ordinare potuisse" iudicat, „ut Sitifensis quoque tamquam pars imperii haberetur". Recte id quidem. Constitutionem enim scripserunt qui notitiam provinciarum et expugnatarum et expugnandarum ex actis veteribus petierant. Neque magis obest quod aliter postea provincia bipertita est; eiusdem enim

Iustiniani ordinem ne Tripolitana quidem provincia diu servavit. Iam Iustinianeam constitutionem cum Georgii libro comparemus. Titulum generalem: *ὑπὸ τὸν ἐνδοξότατον ἔπαρχον Ἀφρικῆς* subsequitur *ἐπαρχία Βυζακίας* eiusque quasi urbs prima *Καρθαγέννα Προκουνσουλαρέα.* Quae verba hoc modo corrupta esse videntur. Prima provincia, quae, ut mittam Zeugi illud obsoletum eodem nomine duplici appellatur, praeterita librarius in alteram Byzacenae columnam aberravit. Alius magnum Carthaginiense nomen ne desideraretur, in margine addidit idque, indice urbium proconsularis amisso, in Byzacenam postea irrepsit. Itaque integra verba haec fuerunt:

Ὑπὸ τὸν ἐνδοξότατον ἔπαρχον Ἀφρικῆς.

Α̅. *ἐπαρχία Καρθαγέννης προκουνσουλαρέας.*
Καρθαγέννα
⋮

Β̅. *ἐπαρχία Βυζακίας*
Σούβιβα
Καμψία κτλ.

Et Byzacena provincia et Numidia, gravioribus erroribus carent, nisi quod huic Sitifis subiuncta et duo huius oppida in illam delata sunt. Plus habet difficultatis provincia Mauritania. Cuius pars occidentalis iam Vandalorum regibus ultimis in libertatem se vindicaverat. Septem, munitissima urbs, plane neglecta erat (Procop. de aedif. VI, 7). Isidoro auctore, priusquam a Romanis occuparetur, in Gotorum potestate fuit (hist. Got. Aera 569: milites qui Septem oppidum, pulsis Gothis, invaserant). Pertinere autem

liberam Mauritaniam μέχρι τῶν Καισαρείας ὁρίων Procopius dicit (de bello Vandal. II, 20). Et quamquam idem inter Μαυριτανίαν τὴν πρώτην, μητρόπολιν Σίτιφιν ἔχουσαν et Μαυριτανίαν τὴν ἑτέραν, ἧς πρώτη Καισάρεια τυγχάνει οὖσα, discernit, num ad publicum provinciarum ordinem qui tum erat spectaverit, in dubio relinquitur, quod eruditi qui Procopii scripta legebant, prioris aetatis ordinem haud ignorabant. Romanorum etiam post maximas Solomonis patricii victorias nihil nisi Sitifensem fuisse Procopio teste constat; provincia Caesariensis praeter urbem paucaque fortasse orae oppida in partibus erat. Propagati fines post Iustinianum videntur esse, quod temporum describendorum ex provinciali aera ratio hac ipsa Byzantinorum aetate in oppido, quod nunc Tlemsen vocatur, increbuit (C. I. L. 9931; 9953; 9934; 9949; 9920; 9935). Neque unquam tamen universa Mauritania capta est, cum qui Solomoni successerunt quibusque velut Theoctisto et Amabili minus prospere res cesserunt in provinciis Proconsulari, Byzacena, Numidica a Mauris defendendis omnem operam consumerent. Atque ipsam Carthaginem hostes illos contremuisse Theophylactus aperte dicit (VII, 6, 6). Placavit tandem provinciam vexatam Gennadii, militiae magistri, illustris victoria. Nihil igitur miri quod Procopius libro VI de aedificiis Iustiniani aedificiorum multorum et Tripolitanae et Proconsularis et Byzacenae et Numidicae mentione facta brevissime Septem quasi perstringens ad Sardiniam transit. Quae omnia rebus Mauritaniae satis lucem afferunt.

Duplex igitur Mauritania a Georgio discernitur,

neque tamen ex ordine Diocletianeo. Quod Sitifis in Numidia posita est, id quidem ex imperatoris qui post Iustinianum regnavit edicto factum esse conieceris; sed qua est liber erroribus depravatus incerta auctoritate, affirmare hoc sine certis argumentis non audeo, nec scio an rectius *Σιτιφνὸν* et *ἐπαρχίαν Μαυριτανίας Ᾱ* alteram in alterius locum decessisse putes. Quod si ita se habeat, Mauritania I ex Sitifensi et Caesariensis ea parte quae Romanorum fuit composita sit. Unum Mauritaniae I Georgius Rhinocorurae nomen habet, ex epimerismis quibus Gades et Rhinocarura una legi solent intempestive repetitum. Et num

ΡΙΝΟΚΟΥΡΟΥΡΩΝ

scriptura ex ΡΟΥϹΟΚΚΟΥΡΩΝ depravata sit, dubito, cf. de Rusuccuru C. I. L. VIII p. 766 sq. Caesarea ipsa, a Procopio certis verbis Romana appellata, a Iustiniano Mauritaniae duci sedes data, quod non legitur apud Georgium licet mirari. Et nisi librarius errorem commiserit, urbem illam bellis post Iustiniani aetatem cum Mauris saepe infeliciter gestis amissam et Rusuccuru ducis sedem translatam esse, facile conicias. De Mauritania II quae dicuntur, sic restituenda sunt:

Επαρχία Μαυριτανίας Β̄
Σέπτον
Μεσοποταμηνοί
εἰς τὸ μέρος Σπανίας
Μαϊούρικα νῆσος
Μηνύ⟨ρι⟩κα νῆσος.

Haec igitur provincia ex eis partibus composita fuit, quas paucas ex Tingitana Byzantini retinuerant. Septem

oppidum, Gotis ereptum, quid valeret Iustinianus perspexerat. Qui et Deiparae templo oppidum ornavit et firmissimum imperii propugnaculum reddidit, ex quo Gotos Francosque et ipse et qui ei successerunt, exemplum eius secuti, observaverunt et coërcuerunt. Ex eodem Septem et Baleares insulae et ea quae in Hispania Byzantini obtinuerunt administrata sunt. De quibus paucissima memoriae prodita sunt et ita plerumque, ut non antea quam amittantur, Romana fuisse comperiamus. Nam de occupatione illa Romanorum Agila et Athanagildo inter se de regno certantibus facta, et Isidorus (Aera DXCII) et Gregorius Turonensis (IV, 8) nisi generatim non loquuntur neque qua in parte Hispaniae Graeci consederint definiunt. Sed possessiones illorum admodum imminutae sunt bellis cum Leuvigildo haud prospere gestis, velut Ioannes Biclariensis ad alterum Leuvigildi annum (570) adnotat haec: „Leovegildus rex loca Bastaniae et Malacitanae urbis, repulsis militibus, vastat.“[1]) ad tertium annum (571): „Leovegildus rex Asinodam (l. Asidonam) fortissimam civitatem proditione cuiusdam Framidanei nocte occupat et militibus interfectis memoratam urbem ad Gothorum revocat iura.“ ad IV annum (572): Leovegildus rex Cordubam civitatem diu Gothis rebellem“ (quae iam contra Agilam inimicissime se gesserat) „nocte occupat et caesis hostibus propriam facit, multasque urbes et castella, interfecta

1) Mariana (V, 11) quem recentiores sequuntur, ut B. Lemke, expulsos esse Graecos ex urbium illarum finibus narrat; Ioannes non item; sed rex cum acie vicisset, urbium munimentis impeditus videtur esse.

rusticorum multitudine, in Gothorum dominium revocat."[1]) Contra in occidentali Hispania rem prospere Graecis cessisse idem ad VIII Leuvigildi annum (576) adnotat: „Romanus filius Anagasti patricii magister militiae gentis Suevorum regem vivum cepit, quem cum suo thesauro uxore et filiis Constantinopolim adducit et provinciam eius in Romanorum dominium redigit." De Suevorum Hispaniensium rebus gestis non satis instructi sumus. Rex erat illo tempore Miro, ad quem haec verba non pertinent. De altero Suevorum regno alibi mentio non fit.

Carthaginem Spartariam Leuvigildus numquam possedit. Quare quod Licinianum, qui episcopus ibi erat, ab illo in exilium pulsum Lembke dixit, vana est opinio neque ullius fontis testimonio probatur. Reccaredo, illius filio, regnante 589/90 urbem illam Romanorum fuisse constat diuque Romana videtur

1) Isidorus (historia de regibus Gothorum; Florez, España sagrada VI p. 498) de Leuvigildi imperio generatim haec: „Fudit quoque diverso praelio Iustini milites quos Athanagildus evocaverat et quaedam castra ab eis occupata dimicando recepit." Ceterum ut Syri (velut Iosua stylites) „Rômâjê" voce pro „στρατιῶται" uti solent, sic in occidente „milites" iidem sunt ac Romani, cfr. Paul. Diac. III, 18; IV, 23; 28; 40. Ioann. Biclar. ad a. IV et V Iustini Imp.; Isidor. histor. p. 496, 498 (bis) Florez; carmen Sisebuti v. 5; plenius: „milites Romani". Ioann. Biclar. ad a. V Tiberii, IV Mauricii Imp. Isidor. hist. p. 497 (v. l. milites), 501 (bis) Romanus miles. Isidor. chronicon p. 457 Roncalli. Romana manus. Isidor. hist. p. 503. manus publica (= imperium Romanum) Fredegar IV, 33, 69. de Athanagildo Isidorus in historia (p. 497 Florez): dum exercitum eius (Agilae) contra se Hispalim missum virtute militari (= auxilio Romanorum) prostrasset.

mansisse. Nam quod Gundemari regis decreto[1]) anni 610 (Mansi X, 510) provinciae Carthaginiensis potestas metropolitana universa Toletum transfertur, id viri docti recte ita interpretantur, ut pristinam metropolim in aliena manu fuisse existiment. Graecorum res denuo creverunt Hermenigildis seditione, qui consilia cum eis communicavit (Gregor. Turon. V, 38; VI, 18; VI, 43), ita ut Corduba et Hispalis, unde orta est seditio, a Leuvigildo recuperandae essent.[2]) De Reccaredo (586—601) nihil Isidorus (p. 500) nisi haec: „saepe etiam et lacertos contra Romanorum insolentias . . movit." Urbium quae Graecorum aut fuerant aut fuisse dicebantur episcopi anno 589 Toletum ad concilium convenerunt: Petrus Ossonobensis[3]), Agapius Cordubensis, Theodorus Bastitanae ecclesiae episcopus. Sequitur Bastos perpetuam in Gotorum potestatem cessisse. Desunt Carthago, Malaca, Assidona. Quarum primam hoc tempore Romanorum fuisse certis testimoniis constat, alteramque Gregorii I epistulis (Jaffé 1912, 1913). Nam Ioannes defensor a papa Malacam missus qui Ianuarium episcopum depositum restitueret, monasterium Capranicae insulae „iuxta Maioricam insulam" visitare, i. e. intra fines Romanos munere ecclesiastico fungi iussus est. Unus ex iis qui Ianuarii episcopi quem restituturus Gregorius erat, deponendi

1) Quod adulterinum esse censet F. Dahn, Die Könige der Germanen VI p. 440, 441.

2) Eo spectant quae in nummis inscripta leguntur haec: „Cordoba bis optinuit."

3) Cur Menke-Spruner, Dahn, Droysen, alii Ossonobam Graecis addicant, ego nescio.

principes fuerant, „gloriosus Comitiolus“ appellatur. Appellantur autem in Gregorii epistolis (Jaffé 1117, 1187, 1188, 1297) „gloriosi“ vel „gloria vestra“ et militum magistri et duces. Quare Comitiolum esse ducem, imperio Malacitano praeditum, apparet. „In nomine domini imperatore illo“ etc. formula sententiae incipit. Presbyterum a papa missum Malacam appulsum esse Reccaredus quoque rex epistula ad Gregorium data (Mansi X, 199; Florez VI, 359) nuntiat, unde Malaca Graecis qui in Italia et Hispania erant, commercii sedes opportuna fuisse cognoscitur. Eadem concilii Hispalensis II (619) actis edocemur: „Prima actione Theodulfi Malacitanae antistitis ecclesiae ad nos oblata precatio est, asserentis antiquam eiusdem urbis parochiam militaris (= Romanae) quondam hostilitatis discrimine fuisse decisam, et ex parte aliqua ab ecclesiis Astigitanae, Eliberitanae atque Agabensis urbium esse retentas. Pro qua re placuit, ut omnis parochia, quae ab antiqua dicione ante militarem hostilitatem retinuisse ecclesiam suam comprobaret, eius privilegio restitueretur.“ Apparet, civitatem Malacitanam, cum a Graecis occuparetur, finibus non iisdem ac dioecesim circumscriptam fuisse. Sed dioeceseos partes, quae Gotorum imperio subditae erant, separatae ab ecclesia matre et Gotorum episcopis vicinis addictae erant. Vetus Romanis devictis et eiectis ecclesiae ordo revocatur. Ex quibus rebus Gotorum reges id acriter secutos esse videmus, ut regni sui fines cum ecclesiae congruerent. Propterea Malaca Reccaredi aetate neque anno 589 in concilio Toletano generali neque in Hispalensi provinciali, quod

Leander convocavit, subscripto nomine commemoratur (Mansi X, 451). Atque Assidonam, quam expugnatam esse Ioannes Biclariensis disertis verbis affirmat, quod iisdem locis desideratur, bello cum Hermenigildi turbulenter gesto recuperatam esse a Romanis existimandum est. Reccaredus, rex pacis amans, id egit, ut pacta quae Gotorum reges cum Iustiniano fecissent in chartophylacio Constantinopolitano requirerentur, ut ex his colligeret, quid a Gotis servari deberet. Sed episcopus Romanus, a quo ut imperatori de hac re scriberet petiit, se interposuit primum „quia chartophylacium praedicti piae memoriae Iustiniani principis tempore ita surripiente subito flamma incensum est, ut omnino ex eius temporibus paene nulla charta remaneret,“ dein — id quod papae amorem erga Romanam patriam miro modo illustrat — „quia, quod nulli dicendum est, ea quae contra te sunt, apud temetipsum debes documenta requirere, atque haec pro me in medium proferre“ (Jaffé 1757).

De Witterícho (603—610) Isidorus (p. 501) haec: „adversus militem Romanum praelium saepe molitus, nihil satis gloriose gessit praeter quod milites quosdam Sagontiae per duces obtinuit.“ Quo nomine oppidum Gisgonza ad fretum Gaditanum situm Ferreras recte intellexisse videtur. Similiter idem Isidorus de Gundomaro refert (610—612): „Hic Vascones una expeditione vastavit, alia militem Romanum obsedit.“

Sisebutus (612—621) rex, cum Heraclius a Chosroë II et ab Avaris in summas angustias adductus esset, tantam rerum conversionem effecit, ut Graecorum im-

perium Hispaniense paene deleret. De qua re conferas imprimis Isidori chronicon (p. 460 Roncalli) ad annum 616: „Sisebutus Gothorum gloriosissimus princeps in Hispania plurimas Romanae militiae urbes sibi bellando subiecit“ (ita mss. Caesenas et Urbinas). historiam de regibus Gothorum (p. 502 Florez): „Sisebutus de Romanis quoque praesens bis feliciter triumphavit, et quasdam eorum urbes expugnando sibi subiecit, residuas inter fretum omnes exinanivit, quas gens Gothorum post in dicionem suam facile redegit.“ recapitulationem in Gothorum laudem (Florez VI p. 506): „Sed postquam Sisebutus princeps caelesti gratia regni sumpsit sceptra, eius studiis ad tantam felicitatis virtutem profecti sunt, ut non solum terras, sed et ipsa maria armis adeant[1]), subactusque

1) Quam expeditionem maritimam, si Sisebuti regis carminis versus 5—8 (cfr. G. Goetz, Ind. lect. Ienens. 1887/8 p. V sq.) respexeris, contra Graecos directam fuisse non iudicabis. Dicit enim rex:

Ferrataeque premunt milleno milite curae:
Legicrepae tundunt, latrant fora, classica turbant;
Et trans Oceanum ferimur porro, usque nivosus
Cum teneat Vasco nec parcat Cantaber horrens.

Et rectissime Burmannus (Anthol. Burmann. II p. 323) amicum felicem iudicat qui tranquillo Musarum otio beatus viveret, dum ipse rerum turbidarum curis per legicrepos fora et classica premeretur et trans Oceanum cum Vasconibus et Cantabris conflictaretur. Perperam Meermann (l. c. p. 325) expeditionem illam contra „Maurorum invasionem“ conversam fuisse putat et Rodericum Toletanum, testem sane luculentum, affert qui (hist. Hisp. II, 24) haec habet: „Hic Sissebutus in propria persona bis contra Romanos triumphavit et aliquas eorum urbes expugnavit: deinde in Africa trans fretum navigans plurimas

serviat illis Romanus miles, quibus servire tot gentes et ipsam Hispaniam (v. l. ipsa Hispania) vidit (v. l. videt). Fredegarium IV, 33: Eo anno, mortuo Betterico, Sisebodus Spaniae successit in regno, vir sapiens et in totam Spaniam laudabelis valde, pietate plenissemus. Nam et adversus manum publecam fortiter demicavit ..... et plures civitates ab imperio Romano Sisebodus litore maris abstulit et usque fundamentum destruxit. Cumque Romani ab exercito Sisebodi trucidarentur, Sisebotus dicebat pietate plenus: 'Eu me misero, cuius tempore tante sanguis humanae effusio fietur!' Cuiuscumque potebat occurrere, de morte liberabat. Confirmatum est regnum Gothorum in Spaniam per mare litora usque Paereneos montes."

Quae Ligures Rotharis expeditione, eadem hoc bello Romani in Hispania perpessi sunt. Id enim consilii ut

gentes sibi et domino Gothorum subiecit." Quem Mariana secutus classem illam in Africam missam esse tantummodo suspicatur. Neque habet offensionem, si classis Gotorum in Cantabrorum mari vela pandisse cogitatur. Quid enim? Francorum regis Guntchramni classem a Gotis deletam esse Gregorius Turonensis narrat VIII, 35: „navis quae de Galleis in Galliciam abierant, ex iusso Leuvieldi regis vastatae sunt, res ablatae, hominis caesi atque interfecti, nonnulli captivi abducti sunt. Ex quibus pauci quodadmodo scafis erepti patriae quae acta fuerant, nonciaverunt." Discernit etiam Sisebutus rex bellum cum milleno milite (= Romanis) gestum et expeditionem illam maritimam. De milleno cfr. Isidori orig. IX, 3 „miles dictus quia mille erant ante in numero uno." Etymologiarum autem libri etsi multo post Sisebutum regem defunctum editi sunt, ea tamen inter regem et archiepiscopum familiaritas intercesserat, ut Isidoro iuvante facillime ille doctrinam suam ampliare potuerit.

Langobardorum ita Gotorum reges sequebantur, ut urbium munimenta solo aequarent; vici moenibus non muniti defendere se non poterant. Ex Caesarii patricii epistulis rerum inanibus miseria Romanorum quanta fuerit cognoscitur; quos unice pacem amplexuros fuisse certum est. Quae supererant de Graecorum imperio Hispaniensi, Suinthila (621—631) abstulit, cf. Isidori hist. (p. 503 Florez): „Postquam vero apicem fastigii regalis conscendit, urbes residuas quas in Hispania Romana manus agebat, praelio conserto obtinuit, auctamque triumphi gloriam prae ceteris regibus felicitate mirabili reportavit. Totius Hispaniae infra Oceani fretum monarchia regni primus idem potitus, quod nulli retro principum est collatum. Auxit eo praelio virtutis eius titulum duorum patriciorum (v. l. praefectorum) obtentus quorum alterum prudentia suum fecit, alterum virtute praelii sibi subiecit.“ Et addit Caesenas liber ad Isidori Chron. (p. 460 Roncalli post verba: „ad fidem Christi convertit“): „Post quem religiosissimus Suinthilanus princeps bellum cum aliquibus Romanis urbibus iniit, celereque victoria totius Hispaniae monarchiam regni primus obtinuit.“[1])

Ex quo tempore episcopi ex oppidis, quae Graecorum fuerant, ad concilia Gotorum convenire solent, velut ad IV (a 633) Bastensis et Assidonensis, ad V Bastensis, ad VI (a. 638) Malacitanus, ad VII (a. 646)

1) Verba ex parte consentiunt cum Isid. Pacens. p. 286 (Florez): „Suinthila in Aera DCLIX . . . . in regno Gothorum suscepit sceptra, decem annis regnans. Hic coeptum bellum cum Romanis peregit, celerique victoria totius Hispaniae monarchiam obtinuit.“

idem, ad VIII (a. 653) Malacitanus, Bastensis etc. Quanto id Heraclianae stirpi fuerit dolori, Iustinianus II ostendit, qui Egica (687—701) et Witiza (701—711) regibus Hispaniam classe in potestatem suam redigere frustra contendit. De qua re Isidorus Pacensis p. 301 Florez: „Sed etiam sub Egica et Witiza Gothorum regibus (Theudimer) in Graecos qui aequoreo navalique descenderant, sua in patria de palma victoriae triumphaverat.“[1])

Quod attinet ad civiles res Graecorum, Hispania propria provincia fuisse non videtur. Sed quae paucissima traduntur de magistratibus Byzantinis, res Hispaniae gerentibus, in eis nulla fere nisi militarium mentio fit, ducum, qui bellis contra Gotos gerendis praeerant, hominum ordinis amplissimi. Liberius patricius anno 557 Atanagildo seditione mota succurrere iussus est (cf. Iordan. Getica LVIII, 303), neque tamen illum eo pervenisse ex Iordanis verbis suspicio est (Mommseni praef. p. XV N. 31). Leuvigildo rege anno 576 Romanum Anagasti patricii filium militiae magistrum fuisse bellumque cum ignoto quodam Suevorum principe prospere gessisse Ioannes Biclariensis auctor est. Civili bello inter Leuvigildum et Hermenigildem

---

1) S. Gregorii Agrigentini temporibus i. e. Constantino Pogonato et Iustiniano eius filio regnantibus eos qui exilio multabantur, in Hispaniam esse deportatos, mirum est, cfr. vitam S. Gregorii Agrigentini. Migne CXVI c. LIV p. 261. *Σαβίνου δὲ καὶ Κρισκεντίνου ὑπερορίαν καταψηφίζονται, ὡς τὸν μὲν εἰς Θρᾴκην, τὸν δὲ εἰς Ἱσπανίαν παραπεμφθῆναι.* c. LVIII p. 265. *τοῦτον μὲν (Λεύκιον) εἰς Ἱσπανίαν φεύγειν κατεψηφίσαντο.* De Balearibus an cogitandum sit, dubito.

(582—584) orto, cum Graecorum res denuo crescerent, praefectus Romanus rebellantem adiuvit, teste Gregorio Turonensi V, 38: „Ille vero haec intellegens, ad partem se imperatoris iungit, legans cum praefectum eius amicicias, qui tunc Hispaniam impugnabat.“ Praefecti autem vocem non esse hoc loco dignitatis certae aut magistratus nomen vel ex eo loco intellegitur, qui verborum modo allatorum rationem habet, Greg. Tur. VI, 18: „Nam hic qualiter cum ducibus imperatoris Tiberii fuerit coniunctus, iam superius exposuimus.“ Nomina enim apud Gregorium plane desunt. Ceterum Hermenigildis ex Graecorum arbitrio minime pendens suo consilio bellum gessit, Leandrumque Hispalensem antistitem legatum Constantinopolim misit, uti S. Gregorius Magnus praefatione ad expositionem libri beati Iob aperte testatur: „Dudum te, frater beatissime, in Constantinopolitana urbe cognoscens, cum me illic sedis Apostolicae responsa constringerent, et te illuc iniuncta pro causis fidei Visigothorum legatio perduxisset, omne in tuis auribus quod mihi de me displicebat, exposui.“ Et versabatur ipso belli civilis Hispaniensis tempore a. 584 (Jaffé 1052) S. Gregorius Constantinopoli. Anno denique 589/90 Comenciolus, ille dux Mauritii imperatoris, magister militiae Hispaniensis fuisse, verbis tituli Carthaginiensis cognoscitur his (C. I. L. II, 3420): Comenciolus sic haec iussit patricius, missus a Mauricio Aug. contra hostes barbaros, magnus virtute magister mil. Spaniae.“

Prima Graecorum urbs et magistri militiae domicilium Corduba fuisse videtur, quae et Gotorum aetate, nummis et Isidoro Pacensi testibus, inclutum nomen

'Patricia' retinuit. Qua urbe a Leuvigildo iterum capta Carthago Spartaria imperii Romani caput factum est. Eo pertinent Comencioli opera et aedificia. Quare quod hostes illos barbaros viri docti Hispanienses Gotos interpretantur, recte fecisse videntur (cfr. Dahn, Die Könige der Germanen V p. 166 et N. 2). Subiecti erant „magistro militum Spaniae“ duces, qui oppidis maritimis praeerant. Dux Malacitanus 605 Comitiolus fuit (Jaffé 1912). De Severiani, Isidori patris ducatu Carthaginiensi, cuius rei neque filius notitiam habet, neque ego testem ante Rodericum Toletanum (II, 14) ullum reperio, ficta fabula ab eis est qui eundem a Theodorico rege ortum esse filiamque Theodoriam reginam genuisse commenti sunt. Caesarius patricius Heraclio imperatore in bello contra Sisebutum gesto, quo ad interitum Graecorum imperium Hispaniense magna caede redactum est, exercitui eorum praeerat; sed quo ordine aut dignitate fuerit, ex epistulis eius ad regem Visigotorum datis non apparet.

Duo denique patricii Romani a Suinthila rege qui totam Hispaniam sibi subiecit victi esse traduntur. Praefectos illos appellant libri deteriores. Neque habent patricii nihil offensionis. Caesarium illum quidem patricium fuisse epistulis eius et Sisebuti satis ostenditur. Sed magisterium illud militum Spaniae diuturnum fuisse noli putare. Quid? si Italiae exarchus saepissime patricius simpliciter vocatur, Caesarius nonne potuit esse Africae? Nec vero anno 621 et sq., cum Heraclius magnam illam contra Persas expeditionem faceret, magnum eodem tempore in Hispania exercitum pugnasse verisimile est. Quare duo illi,

quos „qui sua tanta pompa ostentare solent, Hispani" in patriciorum ordinem promoverunt, quin maritimarum arcium a Graecis ad extremum defensarum duces fuerint dubium non est. Quae paucae arces Hispanienses priusquam a Suinthila expugnarentur, ab exarcho Africae pendebant, Mauritaniae secundae, Georgio teste, addictae.

Atque urbes quae aliquamdiu intra septuaginta illos annos Romanorum imperio paruerunt („Romana castra" Isidor. hist. p. 503) diserte nullae fuisse traduntur, nisi hae:

1) Corduba, 2) Carthago Spartaria, 3) Basti, 4) Malaca, 5) Assidona, 6) Sigontia.

Urbs Septem vero usque ad Arabum invasionem semper dicionis Romanae fuit, numquam a Gotis capta est. Septensianae copiae praeter Asiae, Italiae, Sardiniae exercitus litteris Iustiniani ad Ioannem papam datis commemorantur (Mansi XI, 737): „insuper etiam quosdam de Christo dilectis exercitibus, tam ab a Deo conservando imperiali Obsequio, quamque ab Orientali, Thraciano, similiter et ab Armeniano, etiam ab exercitu Italiae, deinde ex Cabarisianis (l. Calarisianis) et Septensianis, seu de Sardinia atque de Africano exercitu." Nam Septem et Caralis, Carthagine ab Arabibus excisa, eius partis quae de exarchatu Africano restabat, capita erant. Et quod comes Iulianus Visigotorum praefectus Septensianus ab Arabibus et Hispanis aetatis inferioris traditur, quis vere ille fuerit, Dozy Isidoro Pacensi (p. 302 Florez) egregie emendato ostendit. Verba sunt haec: „consilio nobilissimi viri Urbani (l. Iuliani), Africanae regionis sub dogmate Catholicae fidei exorti (l. exarci) qui cum eo cunctas Hispaniae

adventaverat patrias.“ Sequebatur igitur comes Iulianus Musam per Hispaniae provincias iter facientem, cuius nomen in Isidori libro depravatum unum illius viri certum testimonium obscurabat. In „exorti“ voce significationem magistratus latere constat, et emendatio Dozyana manifesta est. Africa post Carthaginem expugnatam paene tota Arabum dicionis facta, exarchus in castrum Septem quasi in propugnaculum fidei Christianae ultimum se recepisse et quae de praefectura Africana restabant aliquamdiu videtur administrasse. Qua re factum est, ut impetui hostium expositus cum Visigotorum regibus christianis societatem inire studeret (Dozy: recherches sur l'histoire et la littérature de l'Espagne pendant le moyen âge I p. 70).

Sequitur Mauritaniam II in Georgii libro *νῆσος Σάρδων* quae item exarchatus Africani provincia fuit. Subdiderat eam Africae praefecto iam Iustinianus eidemque parebat S. Gregorii I aetate. Et praesidis Sardiniensis et ducis fit mentio (Jaffé 1802, 1116, 1117, 1595). De duce queruntur apud exarchum (Jaffé 1129), de magistratuum civilium vexationibus, de iudicibus Africanis apud praefectum, qui quasi summus magistratus insulae administrandae praeest. Corsica, cuius insulae dux eidem exarcho subditus erat, a Georgio silentio praeterita est.

Tripolitana provincia in Georgii libro post Libyam Pentapolim legitur: unde apparet eam post tempora Iustiniani ab Africa separatam et dioecesi Aegyptiacae adscriptam fuisse.

Brevius de Aegypti et Orientis dioecesibus dis-

serere opus est, ubi Georgium cum Hierocle paene consentire ex indice cognosces quem subscribam.

Hieroclis	Georgii
provinciae	
Dioeceseos Aegypti	
ἐπαρχία Αἰγυπτιακῆς	Αἰγύπτου $\bar{\alpha}$ (3)[1]
	Αἰγύπτου $\bar{\beta}$ (4)
„ Αὐγούστα $\bar{\alpha}$	Αὐγουσταμνικῆς $\bar{\alpha}$ (1)
„ Αὐγούστα $\bar{\beta}$	Αὐγουσταμνικῆς $\bar{\beta}$ (2)
„ Ἀρκαδίας	Ἀρκαδίας (5)
„ Θηβαΐδος ἔγγιστα	Θηβαΐδος (6)
„ Θηβαΐδος τῆς ἄνω	Θηβαΐδος ἄνω (7)
„ Λιβύης τῆς ἄνω	Λιβύης (8)
„ Λιβύης τῆς κάτω	Λιβύης Πεντάπολις (9)
	Τριπόλεως (10)
Dioeceseos Orientis	
ἐπαρχία Κιλικίας $\bar{\alpha}$	Κιλικίας (1)
„ Κιλικίας $\bar{\beta}$	Κιλικίας $\bar{\beta}$ (2)
„ Κύπρου	Κύπρου (17)
„ Ἰσαυρίας	Ἰσαυρίας (3)
„ Συρίας $\bar{\alpha}$	Συρίας $\bar{\alpha}$ (4)
„ Συρίας $\bar{\beta}$	Συρίας $\bar{\beta}$ (5)
„ Εὐφρατησίας	Εὐφρατησίας ἤτοι Ἁγιουπόλεως (6)
	Θεοδωριάδος (7)
„ Ὀσρωηνῆς	Ὀσροηνῆς (8)

1) Numeris ordo Georgianus significatur, ab Hierocle discrepans.

Hieroclis provinciae	Georgii provinciae
ἐπαρχία Μεσοποταμίας	*Μεσοποταμίας ἄνω ἤτοι δ̄ Ἀρμενίας* (9)
	δ̄ Ἀρμενίας ἄλλης (10)
„ *Φοινίκης*	*Φοινίκης Παραλίας* (11)
„ *Φοινίκης Λιβανησίας*	*Φοινίκης Λιβανησίας* (12)
„ *Παλαιστίνης*	*Παλαιστίνης ᾱ* (13)
„ *Παλαιστίνης β̄*	*Παλαιστίνης β̄* (14)
„ *Παλαιστίνης γ̄*	*Παλαιστίνης γ̄* (15)
„ *Ἀραβίας*	*Ἀραβίας* (16)

Aegyptum igitur Georgius in provincias duas a Iustiniano distributam novit (Novell. VIII notit. 35, 36). Quarum fines ex uno oppidorum indice Georgiano certo cognoscimus. De Tripolitana provincia iam dictum est. In Syria Theodorias accessit et Cyprus ex eius qui librum retractavit arbitrio in fine posita est; idem orbis descriptioni Georgianae adnotationes ad geographiam sacram spectantes de Armenia magna et Cypri immunitate addidit. Sed prorsus recedit ab Hierocle Georgii descriptio in tractandis Mesopotamia et Armenia IV provinciis. Mesopotamiae Hierocles unam Amidam metropolim affert, cuius descriptionem hiare fortasse recte coniecit Wesselingius. Georgius contra diligentissime et de Mesopotamia quam superiorem appellat et de Armenia IV provincia post Hieroclis aetatem constituta disputat.

Ante Iustinianum IV Armenia omnino non fuit; sed a Procopio appellatur: „*ἡ ἄλλη Ἀρμενία ἥπερ ἐντὸς Εὐφράτου ποταμοῦ οὖσα διήκει εἰς Ἄμιδαν*

πόλιν" (Procop. de aedif. III, 1). Quinque principes Armenii, a Romanis satrapae dicti, singulas provinciae regiones administrabant. Ex Iustiniani verbis efficimus quinque satrapias fuisse Tzophanenen (Tsophkh Mets), Anzitenen (Handzith), Tzophenen (Tsophkh Šahuni), Asthianenen (Haštiankh), Balabitenen (Baλahovitkh), cuius et Procopius l. c. meminit. Quoniam vero satrapae illi a parte Illi Leontiique steterant, Zeno imperator seditione sedata principum indigenarum ius hereditarium praeter Belabitenensis reguli sustulit magistratusque ex imperatoris arbitrio more Romano provinciae praefecit quibus tamen usque ad Iustiniani aetatem nomen satraparum fuit. A. 536 Iustinianus quartam Armeniam V satrapiis abrogatis novam provinciam constituit. Provinciae praesidem ordinarium praefecit; res militares duobus ducibus commisit quorum alter in castro Citharizon sedebat (Procop. de aedif. III, 1; 3). Verba Iustiniani haec sunt: Iustiniani novell. XXXI, 3. *Συνεστησάμεθα δὲ καὶ τετάρτην Ἀρμενίαν, ἣ πρότερον οὐκ εἰς ἐπαρχίας συνέκειτο σχῆμα, ἀλλὰ τῶν τε ἐθνῶν ἦν καὶ ἐκ διαφόρων συνείλεκτο βαρβαρικῶν ὀνομάτων, Τζοφανηνή*[1] *τε καὶ Ἀνζητηνὴ*[2] *ἢ Τζοφηνὴ*[3] *καὶ Ἀσθιανηνὴ*[4] *ἢ καὶ Βαλαβιτηνὴ*[5] *καλουμένη καὶ ὑπὸ σατράπαις οὖσα· ἀρχῆς δὲ τοῦτο ὄνομα ἦν οὐδὲ Ῥωμαϊκὸν οὐδὲ τῶν ἡμετέ-*

1) v. l. *τζοφανὴν ἦτε, τζοφάνην ἢ τὲ, τὸ φαινίνιν* Zopanene auth.

2) v. l. *Ἀνζητινή, ἀνζητίνιν,* Anzitene.

3) v. l. *τζοφανὴ, καὶ ὀφήνη, ζοφάνιν,* Zopene.

4) v. l. *Ἀσθειανίνη, ἀσθειανεῖνη, ἀσιανίνην,* Asathenia.

5) v. l. *βαλαβιτηνή, γαλβιτινή,* Balbitene.

ρων προγόνων, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιτείας εἰσενηνεγμένον· κἀκείνην τοίνυν ἀρχῆς πολιτικῆς ἐκοσμήσαμεν σχήματι, ἄρχοντά τε πολιτικὸν ἐγκαταστήσαντες καὶ πόλιν τε αὐτῇ τὴν τῶν Μαρτυροπολιτῶν καὶ τὸ Κιθαριζὸν δόντες φρούριον· καὶ αὐτὴ δὲ ἐν τῷ τῶν ὀρδιναρίων ἀρχῶν κατέστη σχήματι, κονσουλαρία παρ' ἡμῶν γενομένη. ὥστε τεσσάρων Ἀρμενιῶν οὐσῶν δύο μὲν εἶναι σπεκταβιλίας, τήν τε τοῦ ἀνθυπάτου, τήν τε τοῦ κόμητος, καὶ ἀνθύπατον μὲν εἶναι τὸν τῆς πρώτης ἡγούμενον Ἀρμενίας, κόμητα δὲ τὸν τῆς τρίτης, τὸν δὲ τῆς δευτέρας καὶ τετάρτης ὀρδιναρίους καθεστάναι. Unde sua sumpsit Eustathius ad Dionys. Perieg. 694 p. 234 Bernhardy. *κἀκεῖνο δὲ ἰστέον ὅτι τὴν Ἀρμενίαν χώραν εἰς τέσσαρα διελεῖν λέγεται Ἰουστῖνος* (l. *Ἰουστινιανὸς*) *ὁ βασιλεύς .... ἐπέστησε δὲ καὶ τετάρτην Ἀρμενίαν ὑπὸ σατράπαις οὖσαν, συγκειμένην ἐκ διαφόρων καὶ λεγομένην Τζοφανὴν καὶ Βαλβιτηνὴν καὶ τοιαῦτά τινα βάρβαρα ὀνόματα.*

Singulas Armeniae IV regiones enumerat geographia cuius auctor Moses Chorenensis fertur (Whiston p. 358 St. Martin, mémoires sur l' Armenie II p. 361): Armenia quarta (C̱orrord Haykh) Armeniae altae finitima est atque in ea sunt octo provinciae: Chorzianene (*X*ordzên), Asthianene (Haštiankh), Paline (Ba*λ*natun), Balabitene (Ba*λ*ahovitkh), Sophene (Tsopkh Šada*χ*), Anzitene (Handzith), Garine (Gorekh), Digisine (Dêgik). P. Arsenius Soukry in nova geographiae Mosaïcae editione (Venetiis 1882) contextum multo uberiorem praebet; complura addita sunt quibus teste ipso Patre Soukry (p. III praef.) intra annos 600 et 700 p. Chr. n. veterum librorum verba amplificata et corrupta sunt.

Verum cum haec seriorum hominum commenta ad illustrandam rem geographicam magni sint momenti, iam codicis Soukryani verba latina facta (p. 30 editionis = p. 40 versionis Francogallicae) hic apponam: „Provincia Armeniae quae Armenia IV (appellatur), est regio Tsophkh (quae porrigitur) secundum Armeniam altam cum urbe Melitine (Meltinê); ab occidente et ab austro Mesopotamiae finitima est, ab oriente Taronitidi (Tarônov); habet octo regiones: *X*ordzayn quae ad orientem et septemtriones (spectat), per quam defertur alter Gayl fluvius, circumfluens Ko*λ*oberd; Haštêankh, unde Tigridis amnis fontes profluunt. Ad occidentem (terrae) *X*ordzayn spectat regio Pa*λ*natun exadversum castrum cognomine; ad austrum Bala*χ*ovit regio; ad occidentem Tsophkh, et ad austrum Andzith regio, in qua (sunt) Tsovkh et Horêberd; iisdem ad occidentem est Dêgik regio, ubi castra Krni et Khruyk et Sok; exadversum ad austrum regio Gavrêk (est), quam mediam interfluit Arsanias fluvius (Aradzani) qui in Euphraten ad urbem Lusatharic effunditur; ad occidentem se vertens (sc. fluvius) Parvae Armeniae fines in parte orientali urbis Melitinae (Meltinê) attingit; postea in eum influit Kavkas fluvius, qui a parte occidentali ex monte cui nomen Zigon Vasithêon defertur. Priusquam in Euphratem influit, Karaminon flumini miscetur; quod ex monte Tauro prorumpens Euphrati miscetur et in meridiem profluens montem Taurum transgreditur (vel secat)."

Easdem Armeniae IV regiones apud scriptores saepe recensitas invenies. Lazarus Pharpensis (c. XXXIII p. 184 ed. Venet. 1873) Vasak Armenium litteras de-

disse refert ad vitaxam Arzanenes (bdeašχ Aλdznikh), principes Ingilenes (Angeλ-tun), Sophenes (Tsophkh), Asthianenes (Haštiankh), Acilisenes (Ekeλeats) ceterosque principes. Idem (c. LXXXIV p. 469) regiones Haštiankh, Handzith, Tsophkh enumerat. Stephanus Taronites (Stephanos Tarônetsi Asoλik III, 36 edit. Petropolit. p. 263) auctor est anno 444 Armeniorum (= 995) terrae motu terribili vexatas esse Armeniae IV regiones Haštiankh, Xordzean, Tsophkh, Balu et Paλnatun, idem: III, 8 p. 182 ad synodum Stephani III Catholici (970—972) convenisse episcopos pagorum Tarôn, Haštiankh, Tsophkh, Xordzean tradit.

Optime de Armeniae IV finibus et singulis eiusdem provinciae et Arzanenes pagis egit H. Kiepert (Die Landschaftsgrenze des südlichen Armeniens nach einheimischen Quellen: Monatsb. d. Berl. Akad. d. W. 1873 p. 192—202). Iam eiusdem provinciae fines quales a Georgio describuntur plane conveniunt cum Armenia geographia, cum Iustiniani autem expositione discrepant; accuratius igitur inquirendum est, ad quam imperii Romani aetatem fines a Georgio circumscripti conveniant.

Postquam Chosroës rex a Mauricio imperatore in regnum restitutus est, controversiae finium inter Romanos Persasque antiquitus motae omnes compositae sunt. Sed quosnam pace facta Romani fines obtinuerint, Armenii tantum auctores[1]) VII, IX, X saeculi

1) Syrorum scriptores narrant Daram et Martyropolim (Barhebr. chron. Arab. p. 156) vel Daram et Resainam (Barhebr. chron. syr. p. 97; Michaël Magnus p. 215 Langlois) a Chosroë Romanis redditas esse. Sed Dara et Martyropolis iam ante

memoriae produnt. Quorum antiquissimus Sebêos episcopus (Heraclii historia ed. Patkanian Petropoli 1879 c. 3 p. 45) haec de Chosroë sedem regiam iterum occupante narrat: „Quae imperatori promiserat, servavit; dedit eis (sic) totam (provinciam) Aruastan usque ad Nisibin (Mtsbîn) et Armeniae imperio suo oboedientis (terram quae vocatur) domus Tanuterakan (excurrens) ad flumen Hurazdan, regionem Kotaykh (quae porrigitur) usque ad castrum Garni et litus maris Bznunikh et Arestavan, regionem Kogovit attingentem Hatsivn et Maku. Atque provincia Vaspurakan in regis Persarum fide remansit; a parte Graecorum multi, a parte Persarum pauci satraparum Armeniorum steterunt. Dedit (sc. Chosroës) et maximam partem Iberiae urbe Tiflis (Tphχis) tenus.“ Ioannes Catholicus[1]) (histor. Armeniae editio Hierosolymitana a. 1867 c. XVI p. 87) ita rem narrat: „Chosroës Chosrois fidelis nepos solio Persarum regio iterum potitus est. Iam ab eodem qui gratam (erga imperatorem) voluntatem ostenderet Mauricius petivit, (ut sibi traderet) Mesopotamiam una cum Dara et Nisibi (Mtsbîn) et Armeniae eam terram quae Tanatirakan-gundn (v. l. Tanutirakan-gundn) appellatur praeter caput territorii Duin ((V)ostanên 'i Duin khaλakhê) et duas provincias, scilicet Maseatsotn et regionem Aragats. Quibus exceptis cetera omnia Chosroës Mauricio condonavit (quae pertinent) a monte

---

pacem factam in Romanorum potestatem cesserunt. Theophyl. Sim. IV, 13, 24; 15, 13; V, 3, 10.

1) Cf. Jean Catholicos histoire d'Arménie par St. Martin p. 57 et mémoires I p. 25.

Ĕntsakhisar usque ad castrum Aṛestn et Hatsivn.“ Fere eadem apud Thomam Artsrunensem (historia stirpis Artsrunensis ed. Patkanian Petropoli 1887 L. II c. 3 p. 88) inveniuntur: „Chosroës postquam regnum stabilitum est promissis stetit imperatorique dedit totam (regionem) Arevastan Nisibi (Mutsuin) tenus et terram Armeniae ad Hurastan fluvium (porrectam), provinciam Kotaykh (et terras interiacentes) usque ad Gaṛni castrum (et usque ad) litus maris Bznunikh et usque ad Aṛestn castrum, provinciam Kogovit usque Hatsivn et Maku.“

Arevastan Assyria est; Kotaykh pagus quem medium Hurastan flumen interfluit in orientali provinciae Ạirarat parte trans Araxen porrecta positus est; sunt loca urbi Erevan circumiacentia. „Kotaykh regio iam Erevan cum territorio suo est“ (Vardan Vardapet apud St. Martin II p. 420). Lacus Bznunikh Thospitis (*λίμνη ἡ καλουμένη Θωσπῖτις* Ptolem. V, 12 (13), 7) est. Castra Aṛestn et Hatsivn in Turuberan provincia sita sunt. Kogovit pagus Airarat provinciae est: „Ibi etiam Masis mons arduus est quem a parte meridionali Araxes (Erasχ) praeterfluit. A parte aversa Kogovit regio extenditur; dein Araxes (Erasχ) ad orientem urbis Vaλaršapat deflectitur“ (Mosis Chorenen. geogr. ed. P. A. Soukry p. 34). Maku oppidum pago Vaspurakan provinciae attribuitur cui nomen Artaz. Maseatsotn et Aragatsotn regiones provinciae Airarat sunt. Ĕntsakhisar mons in occidentali provinciae Vaspurakan pago, Ĕṛštunikh nominato, in litore australi lacus Thospitidis situs est. v. Kiepert l. c. p. 206.

Si Sebêon episcopum et Thomam sequimur, limes

imperii Romani urbe Garni, fluvio Hurastan, castro Maku, lacu Thospitide determinatur. Fines australes monte Ĕntsakhisar Ioannes accuratissime indicat; verum quod dicit, regiones in radicibus montium Masii et Aragats positas (Maseatsotn et Aragatsotn) a Persis retentas esse, id aegre cum reliquorum auctorum dictis componi potest. Nam Hurastan fluvius et provincia Kotaykh ad orientem montis Aragats spectant. Alia vero maiorque difficultas inde oboritur quod Ioannes claris verbis Persas Romanis tradidisse Nisibin refert, quae numquam Romanorum facta est. Vide quae docte exposuit Th. Noeldeke Tabari p. 285. Sed Ioannes veterum scriptorum verba male intellexisse videtur. Sebêos et qui presse eum sequitur Thomas Persas Assyriam Nisibi urbe tenus cessisse referunt, quae ita explicari possunt, ut urbs Nisibis initium regni Persici sit.[1]) Quo modo omnis difficultas tollitur. Sed reliqua consideremus. Vides limitem descriptum quo non modo provinciae Airarat et Turuberan fere integrae, sed etiam pars Vaspurakan provinciae Romanorum fuisse dicuntur. Noeldeke haec ab Armeniis quibus moris est a veritate deflectere ficta esse censet. Qua in re iniquius quam verius iudicasse videtur. Habe-

1) Fluvios montes castra illa, quae ex foederis verbis in utriusque imperii limite posita sunt, omnia Persarum fuisse censuerim. Uti Assyria (= Arzanene) Romanis concessa est usque ad Nisibin urbem quam Persae retinuerunt, ita Armenia Chosroi data est „ἕως τοῦ Τιβῆ“, quod ita explicandum est, ut urbs regia in manu Persarum remanserit. Nam Ioannes Catholicus diserte dicit Duin Persarum fuisse. Castra igitur Garni, Maku, Arestn, Hatsivn, mons Ĕntsakhisar initia regni Persici fuisse videntur.

mus enim testem Graecum luculentum haud spernendae antiquitatis, qui res ab Armeniis auctoribus narratas plane confirmat: narrationem de rebus Armeniae (F. Combefis O. P. historia haeresis Monothelitarum Paris 1648 p. 272 sq.) quae Iustiniano II imperatore et Isaac III catholico conscripta est.[1]) Narrat igitur auctor de Chosroë p. 280: *ὃς ἔδωκε τὴν Ἀρμενίαν πᾶσαν Μαυρικίῳ Καίσαρι ἕως τοῦ Τιβῆ, ἀνθ' ὧν ὑπ' αὐτοῦ κατέστη βασιλεὺς, καὶ δῶρα πολλὰ παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν αὐτὸς καὶ τὰ στρατεύματα.* Vides quam bene haec cum Armeniorum relatis congruant. Porro conferas quae deinceps narrantur. Mauricio concilium Armeniorum episcoporum in urbem regiam congregante veniunt episcopi regionis Taron (= Turuberan) et qui Romanae dicionis erant, contra detrectant episcopi regionis *Ἀσπουράν* (= Vaspurakan) qui Persis subditi sunt. Congruenter Sebêos narraverat provinciam Vaspurakan in Persarum fide remansisse. Moses catholicus († 594) in Perside degens dicit: „*οὐ μὴ γὰρ παρέλθω τὸν ποταμὸν Ἀζὰτ οὐδὲ μὴ φάγω φουρνητόριν οὐδὲ μὴ πίω θερμόν*" (p. 281). Ioannes catholicus his verbis lucem affert, qui dicit flumen Azat (nunc Karhni tschai Ritter Erdkunde X, 399)[2]) Romanorum Persarumque

1) Sympatius praefectus Armeniae a. 695 factus a Leontio imperatore curopalatae dignitate ornatus est (St. Martin I p. 416). Iam cum Amaza(s)pes quidem ab auctore eodem honoris nomine notetur, de Sympatio vero tantum haec legamus: „*ὁ Παγκρατούνης Συμπάτιος*", cumque eodem anno Iustinianus II regno exutus sit, narratio ipso anno ante rerum Romanarum mutationem conscripta esse videtur.

2) Ab eodem (sc. Metsamor) flumine ad orientem versus Azat fluvius est (id est: revera liber) et dignus hoc nomine Azat

sub finem ferri (Ioann. Cathol. c. 17 p. 94). Verba igitur significant, catholicum terram Romanam non intraturum esse.

Iam vero Armeniorum expositiones cum Georgio Cyprio conferamus. Cuius descriptionem si cum ambitu imperii Romani, Iustiniano imperante, comparamus, propagatos quidem Romanorum fines invenimus neque tamen tam vastos quam Armenii auctores tradunt. Arzanene provincia antea Persarum potestati subdita iam Romanorum facta est. Quae una e quinque regionibus Transtigritanis fuit quas Iovianus Sapori tradiderat. Amm. Marc. XXV, 7, 9.[1]) Quae et Iustiniani aetate sub Persarum iugo remansit. *Περσῶν κατήκοος ἐκ παλαιοῦ οὖσα.* Procop. de bell. Pers. II, 15. Arzanene Persarum. Ioann. Ephes. de beat. orient. c. XXVII. Neque Iustino neque Tiberio regnantibus Romanorum facta est, cf. Theophyl. Simoc.

---

est, cuius fontes in monte Geôλ in loco cui nomen Saχurak inveniuntur. Mosis Chor. geogr. ed. A. Soukry p. 34.

1) Toti illi regioni nomen Arabiae est. „Die Provinz, aus welcher dieser Märtyrer stammte, war die Provinz von ʻArbâjê. Sie erstreckt sich von Nṣîbîn bis zum Tigris, eine Gegend, die bald den Römern, bald den Persern unterworfen war .... Die ʻArbâjê unsres Striches aber zwischen dem Euphrat und Tigris sind hier zuerst von Iobinianos angesiedelt ... Und es sandte Iobinianos Menschen nach diesen Provinzen von ʻArab, von Arzûn und von Bêṭ Zabdai. Und es stiegen herauf diese Menschen von Mâḥôzê und wurden Bewohner dieser Provinz. Und es ward genannt der Name dieser Provinz ʻArab; und sie setzten als Grenzen zwischen den beiden Seiten, zwischen den Persern und den Römern, die Stadt Nṣîbîn.“ Hoffmann: Auszüge aus syr. Akten persischer Märtyrer p. 22, 23.

I, 14, 1; II, 7, 1; III, 15, 14; 16, 1 etc. Verisimile igitur est eam pace facta Romanis traditam esse. Praeterea Armeniae Romanae attribuuntur regio Muzuron (Mndzur) quae altae Armeniae est, regio Chothaïtarum (Choyth) et urbs Balalison (Baλeš) quae provinciae Taronitidis (Turuberan) sunt. Sed ambitus terrarum quae in Romanam dicionem venerunt, si Armenios sequimur auctores, multo maior est. Neque est cur offendamus.

Georgius eas tantum terras describit quae velut Mesopotamia et Armenia IV in provinciarum formam redactae erant. Turuberan vero et Airarat „*οὐκ εἰς ἐπαρχιῶν συνέκειντο σχῆμα, ἀλλὰ τῶν τε ἐθνῶν ἦσαν καὶ ἐκ διαφόρων ἦσαν συνειλεγμέναι βαρβάρων ὀνομάτων καὶ ὑπὸ σατράπαις οὖσαι.*“ Novae illae provinciae ante id tempus patriis usae institutis postquam Romanorum in clientelam ac fidem se commendaverunt initio eodem modo administrabantur quo Armeniae Magnae pars Romana tempore Iustiniani. Imperator enim iterum consul (528) illi regioni ad id tempus a ducibus comitibusque administratae magistrum militum (*στρατηλάτης* — *στρατηγός*) praefecit, qui terram barbaram ab hostium incursionibus defenderet et incolas Romanis moribus assuefaceret. Unum ex procerum indigenarum numero Tzitam (*Τζίτας*, *Ζτίττας*) magistrum fecit, cfr. Malalas II p. 157 ed. Ox. = Theophan. 175, 5; Procop. de aedif. III, 1. Verum magisterii munus ad tempus tantum delatum. Octo enim annis post Romana Armeniae Magnae pars — Leontopolis et Theodosiopolis — Armeniae I provinciae recens constitutae adiuncta et a magistratu

ordinario proconsule administrata est. Iustinian. novell. 31. Plane eodem modo novae provinciae a Mauricio instituebantur, quibus magistrum militum Musilem[1]) ex gente Mamiconiorum oriundum, principem Taronitam, praefecit. Georgius provincias quibus magistratus ordinarii non praeerant eodem iure omittit quo et Hierocles dicionem comitis Armenii et satrapias IV Armeniae silentio praeterierat. Quibus omnibus diligenter perpensis non est cur Armeniis scriptoribus fidem denegemus.

Iam vero omnium Armeniarum provinciarum quae Romanis parebant fines et nomina mutata esse Ioannes catholicus prodit, veris nonnulla prorsus falsa admiscens, ita (edit. Hierosolym. c. 17 p. 88): „Postea imperator Mauricius nomina harum terrarum, ab Aram nostro instituta, commutare suscepit. Atque primam Armeniam cui caput Sebastia (Sevastia) Secundam appellavit, et Cappadociam (Kapadovkia) cui caput Caesarea (Kesaria) II Armeniam antea nominatam, III Armeniam vocavit provinciamque (Eparkhi) fecit. Et Melitenae (Melitinê) cum provincia cognomini, III Armeniae appellatae, Primae nomen indidit. Et Pontum (Pontos) cui caput Trapezus (Trapizon) Partem Magnae Armeniae nuncupavit. Quartam Armeniam, cui Martyropolis (Martirosatspolis) i. e. Nphrkert

1) Verba narrationis p. 280 corrupta sic fere emendanda sunt: *τὸν δὲ στρατηλάτην Μουσίλην* (*Μουσίκλης* sed p. 281 bis recte *Μουσίλης*) *τοῦ Μα⟨μι⟩κόνι τὸν ἐπικληθέντα Ταρωνίτην ἀπέλειπεν* (sc. *ὁ Χοσρόης*) *⟨ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ καὶ αὐτὸς⟩ ἐν Περσίδι ἔτη λ′ ἐβασίλευσεν καὶ η′*. De Musile (Mušeł Mamikonian) cfr. Sebêos VIII p. 51.

caput, Iustinianam (Yustianunist) scribi iussit. Porro regionem Karin cui caput Theodosiopolis (Thêodupolis) Magnam Magnae Armeniae Partem nominavit. Et eam partem Magnae Armeniae quae Romanorum sub dicione remanserat, a Phasiane (Basen) usque ad Assyriae (Asorestan) fines pertinentem, Magnae Armeniae nomine ornavit. Regionem Taykh cum finibus suis Armeniam Profundam vocavit. Et regionem urbis Duin (koλmn Dvin khaλakhi) Armeniam Inferiorem dixit.“

Sed iam singula perlustremus. Non prorsus recte Ioannes provinciam quae antea Armenia I fuerat, a Mauricio demum nomen Secundae accepisse dicit; novum enim nomen iam a Iustiniano acceperat, neque post Mauricium mutatum esse subscriptiones VI universalis concilii et Quinisexti probant, quae Berissam, Sebastiam, Comana, Heracleopolin inter Armeniae II oppida recensent. Mere ficticia de Cappadocia I tradit, quae numquam neque II neque III Armenia appellata est. Recte vero Armeniae III Iustiniani (olim Secundae) nomen Primae inditum esse narrat. Nam conciliorum subscriptionibus et Melitene et Arca et Arabissus et Cucusus Armeniae I attribuuntur. Provincia IV (Pontus) et VI (regio Karin) idem fere nomen habent ita tamen, ut Pontus Pars, regio Karin vero Pars Magna Armeniae Magnae nuncupentur. Iustinianus Armeniam I ex Armenia Interiore (Leontopolis = Iustinianopolis — Theodosiopolis), ex parte Armeniae I veteris (Satala-Colonia-Nicopolis) et ex Ponti parte (Trapezus-Cerasus) constituerat. Ex subscriptionibus episcoporum evincimus, Iustiniani Armeniam I saeculo

VI re vera vetus nomen in novum Armeniae Magnae permutasse. Probant praesulum subscriptiones: *ἐπισκ. τοῦ κλίματος Δαρανάλεως τῆς μεγάλης Ἀρμενίας*[1]) (Mansi XI, 645) = *ἐπ. Καμάχης τῆς μεγάλης τῶν Ἀρμενίων χώρας* (Mansi XI, 993) qui Armeniam olim Interiorem vocitatam incolunt. Similiter Magnae Armeniae adscribuntur antistites eius provinciae quae iam ante Iustiniani aetatem I appellabatur: *ἐπ. τῆς Κολωνειατῶν πόλεως τῆς μεγάλης τῶν Ἀρμενίων χώρας* — *ἐπ. τῆς Νικοπολιτῶν φιλοχρίστου πόλεως τῆς μεγάλης τῶν Ἀρμενίων ἐπαρχίας* — *ἐπ. Ἰουταλέων* (*γρ. Σαταλέων*) *πόλεως τῆς μεγάλης τῶν Ἀρμενίων ἐπαρχίας* (Mansi XI, 997). Utrum Ponti Polemoniaci pars quam Iustinianus Armeniae I adiunxerat in eadem condicione perseveraverit an, uti Ioannes contendit, sui iuris provincia facta sit, diiudicare non possumus, quoniam subscriptionibus sacerdotum provinciae nomen non additum est. Pars Magnae Armeniae quae Romanis parebat sunt provinciae Airarat et Turuberan, sub magistro militum constitutae. Taykh[2]) vel Armeniam Profundam Romanorum fuisse etiam ex Sebêi episcopi narratione c. 35 effici videtur. Provinciarum quas recenset Ioannes ultima est regio urbis Duin (koλmn Dvin khaλakhi). Qui pagus (Ostann Dvnaj) inter XIX Airarat provinciae regiones recensetur (Whiston p. 361). Ioannes ipse narraverat urbem Duin (Osta-

1) Antecedit *ἐπ. τῆς Ἰουστινιανουπολιτῶν πόλεως* (= Leontopolis-Bazane) *ἤγουν τοῦ κλίματος Ἐκκλευζινῆς* (= *Ἀκιλισηνή, Κελτζηνή*).

2) *εἰς τὴν Τάεις* narr. d. reb. Arm. p. 284 forma ex Accusativo Armenio facta.

nên 'i Dvin khaλakhê) in Persarum potestate remansisse, quod testimonio narrationis d. r. A. confirmatur (ἕως τοῦ Τιβή). Urbs in orientali fluminis Azat ripa sita est, quod Romanorum Persarumque fines dividit, cfr. Ioannes cathol. c. XVII p. 93. „Et magnus Catholicus Abraham ut ante dictum est in urbe Duin habitabat in agro Persico; nam flumen Azat imperium utrumque dividit.“ Quod ita explicandum censuerim, ut urbs ipsa quidem Persarum fuerit, regionis vero quae a Duin urbe nomen habuit pars occidentalis in Romanorum potestatem cesserit. In occidentali ripa eiusdem Azat fluminis comopolis Avan sita erat, ubi catholicus Romanorum Ioannes (Yovhan) sedem suam fixit (Ioann. cath. XVII p. 93) sine dubio eo consilio, ut et Romanorum summus sacerdos eandem provinciam inhabitaret cuius caput inde a Giut catholici (465—475) temporibus sede patriarchali claruit.

Sed iam ad Georgium revertamur. Cuius ex descriptione apparet Mesopotamiae superiori adiectas esse Arzanenen et Sophanenen (Tsophkh Mets) provincias. Arzanenes ambitum ita describit Moses Chorenensis (p. 358 Whiston): „Arzanene (Aλdznikh) secundum flumen Tigrim (Tigris) iacet, regionesque tenet decem: Arzn, Nphrkert, Kheλ, Kethêk, Tatik, Aznovatsdzor, Xêrhêths, Gzeχ, Salnoydzor, Sasun. et (p. 30 Soukry): Aλdznikh ad orientem Mesopotamiae (Mijagetats), ad septemtriones fluminis Tigridis (Dkλath) vergit, habet regiones decem: Nphret et Aλdzn, quam interfluit Khaλirth fluvius quem Arabes Šithma id est sanguinolentum appellant. Dein venit regio Khaλ, quae habet in montibus Kêthik, Tatik, Aznuatsdzor, Erχeths

(N. Erχethkh), Saladzor, Sanasun. — Sanasun regionem diserte Romanorum fuisse testatur Georgius. Idem de Sophanene valet. Nam Martyropolis caput Sophanenes inter Mesopotamiae urbes ab eodem auctore recensetur. Quod Armenia geographia egregie confirmatur. H. Kiepert censet operis partem Armeniae ipsius provincias enarrantem eadem aetate conscriptam esse qua nos Georgium Cyprium floruisse coniecimus (Monatsb. d. Berl. Akad. d. Wiss. 1873 p. 599). Vides quam bene haec inter se conveniant. Sophanenes nomen quam Iustinianus IV Armeniae addixerat Procopiusque commemorat, neque apud Georgium neque apud Armenium geographum extat. Sed uti Georgius Martyropolin Mesopotamiae attribuit, ita et Armenius auctor inter provinciae Aλdznikh (i. e. dicionis Romanae) pagos Nphrkert (= Sophanenen) comprehendit. Provincia ita constituta nomen *Μεσοποταμία* ⟨*ἡ*⟩ *ἄνω ἡ* $\overline{\Delta}$ *Ἀρμενία* (= Mijagetkh Hayots̱, Mesopotamia Armeniorum St. Martin I, 157) accepit. Ea pars Armeniae IV quae sui iuris provincia facta est, *ἐπαρχία* $\overline{\Delta}$ *Ἀρμενίας ἄλλης* appellata est. *Κλίμα* ergo *Σοφήνης* quod Georgius IV Armeniae subiungit, non potest non esse Tsophkh Šadaχ Armenii geographi, Tsophkh Šahunikh Fausti Byzantii.[1]) Sed haec hactenus.

1) Cfr. Kiepert l. c. p. 202. „Entweder also muss man gestützt auf die nur einmalige Nennung von Dzophkh in Armenia IV in der Geographie des sog. Moses, jenen Namen nicht auf das ganze, sondern nur auf die Euphratlandschaft, das Dzophkh Schahuni des Faustus beziehen und in jenem Verzeichniſs eine Umnennung von Dzophkh-mèdz nach der neuen Hauptstadt Něphrkèrt annehmen: allein das stünde in

Hierocles unam Amidam metropolim, Georgius tres urbes, castra XXXII enumerat, haec quidem ex parte post Iustinianum condita. Hieroclis descriptionem hiare recte Wesselingius viderat.

Georgii libro adiecta est in uno Coisliniano codice notitia vere ecclesiastica his verbis praemissis: *ταῦτα μὲν τὰ παλαιὰ τακτικά· ἰδοὺ καὶ τὰ νέα.* Quae notitia magna inter similes libros auctoritate primum hic editur. Nam cum Islamitica religione propagata, provinciis Graecis a sede Romana avulsis, vetus provinciarum ordo Iustinianeus dissolutus esset, imperatorem Leonem Sapientem totam rem denuo composuisse constat. Liber autem qui dudum editus inscribitur *ἡ γεγονυῖα διατύπωσις παρὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ* genuinam ordinis Leonini formam non praebet, sed primo Comnenorum tempore conscriptus est. Multo vetustiora integrioraque *τὰ νέα τακτικά* codicis Coisliniani, quae, Constantino filio illius imperatore scripta praeterquam quod paucissima minimaque vel mutata vel addita sunt, ecclesiae ordinem a Leone institutum verum et sincerum exhibent. Libris inter se comparatis cum multa in ceteris provinciis per duo saecula ab imperatoribus et patriarchis mutata esse cognoscitur, tum in Thessalonicae, Larissae, Dyrrachii, Novarum Patrarum, Trapezuntis, Camachorum provinciis; velut continentis Graecae metropolitanis quattuor in

directem Widerspruche mit Procop." (quod nullius momenti est) „und könnte keinenfalls für eine frühere Zeit, höchstens für die letzte Zeit vor der arabischen Eroberung gelten". (Recte; nam eiusdem temporis sunt qui novae provinciarum divisionis testes sunt, Georgium dico et Pseudomosem.)

Coisliniano viginti suffraganei, quadraginta sex in diatyposi attribuuntur; Trapezuntio et Camacheno hic septem quinqueve suffraganei, illic quindecim octove. Leone enim imperatore paeninsula Haemi montis paene tota in partibus i. e. Bulgarorum erat; propagatos Basilii II victoriis fines diatyposis prae se fert. Saeculo X et XI ineunte cum imperium Byzantinorum orientale cresceret, provinciae Trapezuntia et Camachena amplificatae sunt.[1])

Malam haec notitia optima fortunam sustinuit. Quam qui primus edidit[2]), Carolus a S. Paulus O. C., postea praesul Abrincensis, in geographia sua sacra ex codice Regio Parisino, Italiam et Africam (530—684 apud Parth.) omisit.[3]) Iacobus Goar O. P., Syncelli editor, in editione sua post Codinum (de officiis ed. Goar p. 335—362) editionis principis lacunas ex bybliothecae Regiae Parisinae codice et oppidorum nomina vel corrupta vel sibi incognita in versione Latina audacter atque temere emendavit. Schelstrate (ant. eccles. II p. 672—688) versionem Latinam quam solam praebet, ex Caroli a S. Paulo Goarique editionibus desumptam esse ipse profitetur. Quare inter fontes eum recipere Partheyus non debuit. Contextus quem

---

1) Cfr. quae de his rebus fusius disputavi in Jahrb. f. prot. Theol. XII p. 535—538; 551—555.

2) Notitia altera ecclesiastica ex regia bibliotheca. Geogr. sacra app. p. 39—63.

3) „Hic in MS. Regio recensentur urbes episcopales Italiae et provinciarum Romanarum Africae, sed adeo corrupte ut vix aliquot verba integra remanserint, unde harum notitiam quasi inutilem consulto omisimus.“ l. c. p. 54.

edidit, nil est nisi versio Goariana repetita, erroribus compluribus aucta. Codex Vaticanus 1184 qui teste Schelstratio Basilii notitiam habet, revera Leonis imperatoris diatyposin (= Not. II, III Parth.) exhibet, ut me humanissime certiorem fecit Dr. Tschiedel, Romae degens. Optimum Bodleianae bybliothecae codicem G. Beveregius adhibuit in ea editione quam *Συνοδικοῦ* sui adnotationibus obruit. Quae editio quam Rhallis et Potlis (*σύνταγμα τῶν κανόνων* V p. 455) maximam partem sequuntur dolendum est, quod festinanter et neglegenter confecta est; saepissime enim ille codicem male legit, ordinem perturbavit. Denique Parthey contextum ex geographia sacra et Goariana editione, fontibus plane inutilibus, hausit, Beveregii varias lectiones in fine operis sui adiungens.

Codices vero quibus usus sum in exornanda Basilii notitia, hi sunt:

1) codex Baroccianus CLXXXV saec. XI membranaceus in folio; quo Beveregius usus est. Notitia extat a folio 16^{*r}—23^{*r}. In columnis scripti sunt metropolitani et praesules sui iuris, a verbis *ἐπαρχία καππαδοκίας ὁ καισαρείασ, ὁ τῶν βασιλικῶν θερμῶν* cetera versibus continuis; tituli rubro colore picti.

2) codex Coislinianus CCIX saec. XI membranaceus in quarto. Extat notitia in fol. 268^r—285^r. Scripta est tota binis columnis versuum 26—28; manus iunior scripsit inde a fol. 284^r sq. atramento nigerrimo; pars prior optime et diligentissime scripta est. Tituli et metropoles provinciarum rubro colore picta sunt, itemque quae de provinciis eccle-

siasticis a Roma et Antiochia separatis, quae de Mesopotamia, Armenia IV, de climate Sophenes, Armenia magna, Cypro interiecta sunt.

3) codex Vindobonensis Caesareus Nessel. philos. et philol. CCCXXII fol. 207r—210r saec. XIV sub finem, bombycinus in quarto. Continet ea quae Parthey N. I, 7—529 exhibet.

4) codex Coislinianus CCCXLVI fol. 299r sq. saec. XI membranaceus. Quo codice tantum in describendis Palaestinis tribus Arabiaque provincia usus sum. Continet enim plane aliam notitiam (N. V Parthey); sed auctor in eundem cum Basilio inductus errorem Georgianam imperii delineationem pro ecclesiastica notitia habuit. Quamobrem in exponendis patriarchatus Hierosolymitani provinciis Georgii notitiam exscripsit.

5) Liber manuscriptus, quo non modo Carolus a S. Paulo, sed et Goarus — quamvis contrarium dicat[1]) — usi sunt, admodum recens neque bonus

1) Goar ad Codin. p. 335 „. . . . in prima fronte diatyposis Leonis Augusti (= Not. I) ante DCCC circiter annos digesta, quamvis recentiori charactere conscriptam repererim, exhibeatur, quam, si velis, supra laudato debebis Abrincensi praesuli (extat enim in eius sacra geographia) sin minus ex parte mihi vindicabo, ceu ex diverso codice, quem variae lectiones arguunt, conscriptam et integrius quam antehac, vel Graece traditam, vel Latine expositam.“ Verum haec prorsus falsa sunt. Errores utrique editori communes velut *Βασινουπόλεως* 194 *Ἀνδραπόδων* 239 etc. communi eos fonte usos esse demonstrant. Si nihilo minus alter cum altero in constituendo contextu saepenumero discrepat, id inde explicandum est, quod Carolus a S. Paulo sat leviter, Goar more solito i. e. incredibili neglegentia negotium suum confecit.

neque integer fuit. Quem quamvis studiose Parisiis conquirenti iterum in lucem protrahere mihi non licuit. In constituendo igitur apparatu critico his editionibus utendum erat, etiamsi ex eorundem virorum opera satis appareat, et contextum librorum illorum a serioris aetatis scriba saepe mutatum et depravatum esse et editores ipsos ea quae in libro scripto invenerant, male et indiligenter reddidisse.

Codicem archetypum ex quo et Baroccianus et Coislinianus descripti sunt, in paginis vel columnis singulis XXXII versus habuisse ex particula subditicia Mauritaniae II quae extat in Barocciano conicitur. Coisliniani ratio archetypo simillima videtur esse et habet nonnulla, ut Numidiae castrum *Σουφίτηχα*, Armeniae IV *κλίμα Παλίνης*, quae desunt in Barocciano. Sed ille cum multas lacunas Coisliniani (velut *Μηνύ⟨ρι⟩κα νῆσος*, septena castra Mesopotamiae etc.) complet, tum consentit in parte priori, a Vindobonensi servata, ubi Baroccianus et Coislinianus inter se discrepant, omnibus paene rebus cum Vindobonensi codice, a Basilio non pendente. Quamobrem, nisi certis causis vetitus, Baroccianum fere semper secutus sum.

Coislinianos 209 et 346 a. 1884 Lutetiae Parisiorum ipse descripsi; utrumque iterum accuratissime G. Gundermannus examinavit; idem benigne ut solet Oxonii Baroccianum contulit. Vindobonensis liberalitate bybliothecae Augustissimae Caesareae Ienam missus est.

Restat ut viris doctis summas referam gratias qui me in exornanda hac Georgii editione liberalissime adiuverunt: Georgium Goetz Ienensem dico, Theodorum Noeldeke Argentoratensem, Georgium Hoffmann

Kiloniensem, quorum primus consilio et doctrina sua in toto opere conficiendo mihi auxilio fuit; Noeldeke vero et Hoffmann tot doctrinae reconditae admonitionibus annotationibusque me donaverunt, ut quam in commentario Mesopotamiae, Palaestinae III, Arabiae descriptionem exhibeo, paene nova et certe multo melior et accuratior facta sit. In transcribendis nominibus Syriis et Arabiis re taedii plena homini illarum linguarum rudi, humanissime me adiuvit Henricus Hilgenfeld, doctor phil. Ienensis. In transcribendis nominibus Armeniis Hübschmanni rationem secutus sum. In vertendis Armeniorum scriptorum verbis liberalissime mihi praesto fuit vir amicissimus Arsaces Ter Mikelian Šušanus. Sero demum eiusdem viri docti beneficio Lucae Incicean descriptionem veteris Armeniae nanctus sum, librum saepius a viris eruditis laudatum quam lectum. Sed cum maximam partem locorum ad rem geographicam spectantium iam ex scriptoribus ipsis congessissem, pauca tantum nova mihi attulit geographus Armenius.

Denique officium meum esse profiteor, ut gratias agam publice bybliothecarum praefectis Gottingensi, Monacensi et Vinariensi, qui Ienensium lacrimabili penuriae et non dicendis angustiis benigne subvenire solent, simul autem bybliopolae Lipsiensi honestissimo, qui mihi liberaliter concessit, ut quattuor tabulas rem geographicam illustrantes commentationi adicerem.

Ienae Nonis Iuliis a. S. MDCCCXC.

Henricus Gelzer.

INDEX SIGNORUM.

A = Baroccianus CLXXXV
B = Coislinianus CCIX.
C = Vindobonensis Nessel. philos. et philol. CCCXXII.
D = Coislinianus CCCXLVI.
E = Caroli a S. Paulo geographia sacra edit. a. 1641.
F = Codinus ed. Goar. Parisiis a. 1648.
G = Caroli a S. Paulo et Goari consensum significat.
⟨ ⟩ = quae desunt in libris mss.
(*) = quae in solo libro B sunt.
[ ] = quae bis scripta sunt aut subditicia.

Abulfeda = Geógraphie d'Ismaël Abou'l Fédâ en arabe publiée d'après deux manuscrits du musée britannique de Londres et de la bibliothèque royale de Dresde par Charles Schier. Dresde 1846.

Beretti = De Italia medii aevi dissertatio chorographica auctore anonymo Mediolanensi (Muratori: Rerum Italicarum scriptores X p. I—CCCXV).

B. M. = Breviarium a Meletio datum Alexandro episcopo (in S. Athanasii archiepiscopi apologia contra Arianos) = S. Athanasii opera omnia opera et studio monachorum Ordinis S. Benedicti. T. I p. 187 sq.

Cat. Al. = *Θρόνος Ἀλεξανδρῖνος· κατάλογος τῶν πόλεων, μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας* in: R. Pococke, Beschreibung des Morgenlandes Erlangen 1754 I p. 423 sq.

Champollion = M. Champollion: l'Egypte sous les Pharaons ou recherches sur la géographie, la religion, la langue, les écritures et l'histoire de l'Egypte avant l'invasion de Cambyse. Description géographique I. II. Paris 1814.

Cowper = Analecta Nicaena: fragments relating to the council of Nice, the syriac text from an ancient ms. in the British Museum with a translation, notes etc by H. Harris Cowper. London and Edinburgh. 1857.

Etat de l'Egypte = Etat des provinces et des villages de l'Egypte dressée en l'année 1376 sous le règne du Sultan Mélic-Alaschraf Schaban traduit de l'arabe par Silvestre de Sacy. (Relation de l'Egypte par Abd-Allatif. Paris 1810 p. 581—704.)

Galani = Clementis Galani, Surrentini, Clerici regularis, Theologi et S. Sedis Apostolicae ad Armenos Missionarii Historia Armenia ecclesiastica et politica nunc primum in Germania excusa et ad exemplar Romanum diligenter expressa. Coloniae. 1686.

G. c. = Gesta collationis Carthagine habitae Honorii Caesaris iussu inter Catholicos et Donatistas coram Marcellino v. c. tribuno et notario post consulatum Varanis v. c. Mansi IV, 7—276.

G. v. I, II. = Die Schriften der römischen Feldmesser, herausgegeben und erläutert von F. Blume, K. Lachmann und A. Rudorff. I Berlin 1848. II Berlin 1852.

G. H. = Georgius Hoffmann.

Hyvernat = Les actes des martyres de l'Egypte tirés des manuscrits coptes de la Bibliothèque Vaticane et du Musée Borgia, texte copte et traduction française avec introduction et

commentaire par Henri Hyvernat. Paris 1886. vol. I fasc. I—IV.

Incicean = storagruthün hin Hayastaneaits tearn h. Lukas vardapeti Incicean 'i miabanuthenê Mχitharean etc. 'i Vênêdig. 1822.

Itin. Hieros. = Itinera Hierosolymitana et descriptiones Terrae Sanctae bellis sacris anteriora et lingua Latina exarata . . ediderunt Titus Tobler et Augustus Molinier. I Genevae 1879.

L. P. = Le Liber Pontificalis par l'abbé Duchesne. Paris 1886.

Le Quien = Oriens christianus in quatuor patriarchatus digestus quo exhibentur ecclesiae, patriarchae, ceterique praesules totius orientis studio et opera R. P. F. Michaelis Le Quien. opus posthumum. Parisiis 1740. vol. I. II. III.

de Moni = Notice des églises qui dépendent du patriarche d'Arménie résidant à Egmiathin, laquelle a ésté dictée par Uscan, évêque de Uscavanch, et procureur général du patriarche. in: Histoire critique de la créance et des coûtumes des nations du Levant publiée par le Sr. de Moni. à Francfort. 1684 p. 217 sq.

Morelli = Iacobi Morellii, bibliothecae Regiae Divi Marci Venetiarum custodis, bibliotheca manuscripta Graeca et Latina. I. Bassani 1802.

Th. N. = Theodorus Noeldeke.

O. S. = Onomastica sacra. Paulus de Lagarde edidit I. II. Gottingae 1870.

Quatremère = Eu. Quatremère, Mémoires géographiques et historiques sur l'Egypte et sur quelques contrées voisines, recueillis et extraits des Manuscrits coptes, arabes etc. de la Bibliothèque Impériale. Paris 1811. I. II.

R. A. = Ravennatis anonymi cosmographia edd. Pinder et Parthey. Berolini 1860.

Renaudot = Historia patriarcharum Alexandrinorum Iacobitarum a D. Marco usque ad finem saeculi XIII cum catalogo sequentium patriarcharum et collectaneis historicis ad ultima tempora spectantibus. Parisiis 1713.

Robinson = Palästina und die südlich angrenzenden Länder. Tagebuch einer Reise i. J. 1838 in Bezug auf die biblische Geographie unternommen von E. Robinson und E. Smith. Nach den Original-Papieren mit historischen Erläuterungen herausgegeben von Eduard Robinson. I; II; III, 1; III, 2. Halle 1841—1842.

St. Martin = M. J. Saint-Martin: mémoires historiques et géographiques sur l'Arménie. Paris I 1818. II 1819.

Seetzen = Ulrich Jasper Seetzen's Reisen durch Syrien, Palästina, Phönicien, die Transjordan-Länder, Arabia Petraea und Unter-Aegypten, herausgegeben und commentirt von Prof. Dr. Fr. Kruse. I—IV. Berlin 1854—1859.

Socin = K. Baedeker: Palästina und Syrien. Leipzig 1875.

T. A. = Tomus Athanasii archiepiscopi Alexandrini ad Antiochenos = S. Athanasii opera etc. T. I pars II p. 776.

Theodosius = Theodosius de situ Terrae Sanctae im ächten Text und der Breviarius de Hierosolyma vervollständigt herausgegeben von Dr. J. Gildemeister, Prof. in Bonn. Bonn 1882.

Vansleb = Histoire de l'église d'Alexandrie fondée par S. Marc, que nous appelons celle des Jacobites-Coptes d'Egypte, écrite au Caire même en 1672 et 1673 par le P. J. M. Vansleb, Dominicain du Convent de la Minerve à Rome. Paris 1687.

Vansleb Relation = Nouvelle relation en forme d'un journal d'un voyage fait en Egypte par le P. Vansleb, R. D. en 1672 et 1673. Paris 1687.

Waddington = Voyage archéologique en Grèce et en Asie mineure fait par ordre du gouvernement français et publié sous les auspices du ministère de l'instruction publique par Philippe Le Bas et W. H. Waddington.

ZDPV = Zeitschrift des deutschen Palästina-Vereins.

Zoëga = Catalogus codicum Copticorum manu scriptorum qui in Museo Borgiano Velitris adservantur auctore Georgio Zoëga Dano. (Opus posthumum) Romae. 1810.

ΤΑΞΙΣ ΠΡΟΚΑΘΕΔΡΙΑΣ ΤΩΝ ΟΣΙΩΤΑΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ.

ὁ Ῥώμης.
ὁ Κωνσταντινουπόλεως.
ὁ Ἀλεξανδρείας.
ὁ Ἀντιοχείας.
ὁ Αἰλίας ἤτοι Ἱεροσολύμων.

Τάξις προκαθεδρίας μητροπολιτῶν καὶ αὐτοκεφάλων καὶ ἐπισκόπων τελούντων ὑπὸ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον ταύτης τῆς θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος πόλεως.

ᾱ. Ἐπαρχία	Καππαδοκίας ᾱ	ὁ Καισαρείας.
β̄. ἐπαρχία	Ἀσίας	ὁ Ἐφέσου.
γ̄. ἐπαρχία	Εὐρώπης	ὁ Ἡρακλείας Θρᾴκης.
δ̄. ἐπαρχία	Γαλατίας ᾱ	ὁ Ἀγκύρας.
ε̄. ἐπαρχία	Ἑλλησπόντου	ὁ Κυζίκου.
ϛ̄. ἐπαρχία	Λυδίας	ὁ Σάρδεων.

1—6 om. C. 1 *ἁγιωτάτων* G. 7 *τελούντων*] *τελουμένων* C. *ταύτης — πόλεως*] *Κωνσταντινουπόλεως* B. 8 *ἐπαρ*$^{\chi}$ A, *ἐπαρ*$^{\chi}$ B, *ἐπαρ*$^{\chi}$ C, *ἐπαρχίας* G ita semper. numeros metropolitis addunt CF. ᾱ post *Καππ.* om. BCG. *καισαρίας* B. *καισσαρείας* C. 9 *ἐπ. ἀσίασ* β̄ *ὁ ἐφ.* A. 11 ᾱ post *Γαλ.* om. BG. *ἀγκύρων* B. *ἀγγύρας* E. 12 *ἐλλισπόντου* B. *ἐλισπόντου* C.

ζ̄. ἐπαρχία	Βιθυνίας	ὁ Νικομηδείας.
η̄. ἐπαρχία	τῆς αὐτῆς	ὁ Νικαίας.
θ̄. ἐπαρχία	τῆς αὐτῆς	ὁ Χαλκηδόνος.
ῑ. ἐπαρχία	Παμφυλίας	ὁ Σίδης.
ι̅α̅. ἐπαρχία	Ἀρμενίας β̄	ὁ Σεβαστείας.
ι̅β̅. ἐπαρχία	Ἑλενοπόντου	ὁ Ἀμασείας.
ι̅γ̅. ἐπαρχία	Ἀρμενίας ᾱ	ὁ Μελιτινῆς.
ι̅δ̅. ἐπαρχία	Καππαδοκίας β̄	ὁ Τυάνων ἤτοι Χριστουπόλεως.
ι̅ε̅. ἐπαρχία	Παφλαγονίας	ὁ Γαγγρῶν.
ι̅ϛ̅. ἐπαρχία	Ὀνωριάδος	ὁ Κλαυδιουπόλεως.
ι̅ζ̅. ἐπαρχία	Πόντου Πολεμωνιακοῦ	ὁ Νεοκαισαρείας.
ι̅η̅. ἐπαρχία	Γαλατίας	ὁ Πισινούντων ἤτοι Ἰουστινιανουπόλεως.
ι̅θ̅. ἐπαρχία	Λυκίας	ὁ Μύρων.
κ̄. ἐπαρχία	Καρίας	ὁ Σταυρουπόλεως.
κ̅α̅. ἐπαρχία	Φρυγίας Καπατιανῆς	ὁ Λαοδικείας.
κ̅β̅. ἐπαρχία	Φρυγίας Σαλουταρίας	ὁ Συνάδων.

15 In libro B Nicaea et Chalcedon locos commutarunt. 15. 16 *αὐτῆσ* B (ita semper). 16 *χαλκιδόνοσ* C. 17 *παμφιλίας* C. 18 *ἀρμενείας* B. β̄ om. BCG. *σεβαστείασ*, *στ* ex *σ* in libro B correxit manus recens. *σεβαστίασ* CG. 19 *ἀμασίας* C. 20 ᾱ om. BCG. *μελιτινῆσ* AG. *ε* ex *α* corr. B. *μελιτηνήσ* C. 21 β̄ om. BCG. *τιάνων* C. *τυάνης* E. *ἤτοι χρ.* om. C. *χριστοπόλεως* AG. 22 *παμφλαγονίας* C. *γάγγρων* C. 23 *ὀνοριάδος* CG. 24 *πολεμονιακοῦ* BCG. 25 *γαλατείας* C. *πισηνούντων* A. *πισυνούντων* F. *πισσινούντων* E. *ἰουστιανουπόλεως* B. *ἤτοι ἰουστ.* om. C. 28 *καπ̄τιαν*ˢ B. *καππατιανῆς* G. *λαοδικίασ* B.

κγ.	ἐπαρχία	Λυκαονίας	ὁ τοῦ Ἰκονίου.
κδ.	ἐπαρχία	Πισιδίας	ὁ Ἀντιοχείας.
κε.	ἐπαρχία	Παμφυλίας	ὁ Πέργης ἤτοι Συλαίου.
κϛ.	ἐπαρχία	Καππαδοκίας β̄	ὁ Μωκησσοῦ.
κζ.	ἐπαρχία	Λαζικῆς	ὁ τοῦ Φάσιδος.
κη.	ἐπαρχία	Θράκης	ὁ Φιλιππουπόλεως.
κθ.	ἐπαρχία	Ῥοδόπης	ὁ Τραϊανουπόλεως.
λ.	ἐπαρχία	νήσων Κυκλάδων	ὁ Ῥόδου.
λα.	ἐπαρχία	Αἱμιμόντου	ὁ Ἀδριανουπόλεως.
λβ.	ἐπαρχία	τῆς αὐτῆς	ὁ Μαρκιανουπόλεως.
λγ.	ἐπαρχία	Φρυγίας Καπατιανῆς	ὁ Ἱεραπόλεως.
	(*ἐπαρχία	Γαλατίας	ὁ τοῦ Ἀμωρίου.)

Μέχρι τούτων οἱ μητροπολῖται καὶ λοιπὸν ἐντεῦθεν ἄρχονται οἱ αὐτοκέφαλοι.

ἐπαρχία	Μυσίας	ὁ Ὀδύσσου.
ἐπαρχία	Σκυθίας	ὁ Τομῆς.
ἐπαρχία	Εὐρώπης	ὁ Βιζύης.
ἐπαρχία	Παφλαγονίας	ὁ Πομπηϊουπόλεως.
ἐπαρχία	Ἀσίας	ὁ Σμύρνης.

30 τοῦ om. G. 31 πισσιδίασ CG. 32 παμφιλίασ C. συλλέου B. 33 β̄ om. BC. μωκισσοῦ BG. μωκισσου C. 34 λαζηκῆς C. τοῦ om. B. 38 ἐμιμοῦντων B. ἀνδριανουπόλεως C. 40 καπ̄τιαν̄ B. πακατιανῆσ A. καππατιανῆς G. 40a verba ἐπαρχία — Ἀμωρίου a redactore addita sunt; desunt in libris ACG. ἀμορίου B. 41 μέχρει B. καὶ λοιπὸν om. B. οἱ om. E. 42 autocephalorum numeros omittit C, continuat F. μισύασ B. ὀδίσσου E. post Ὀδύσσου: Ἀρχιεπίσκοπος λε´ add. F. 43 τόμησ BF. τομής E. 45 παμφλαγωνίασ C. πομπιουπόλεως BE. 46 σμυρνῆς E.

	ἐπαρχία	Ἰσαυρίας	ὁ Λεοντουπόλεως.
	ἐπαρχία	Ῥοδόπης	ὁ Μαρωνείας.
	ἐπαρχία	Βιθυνίας	ὁ Ἀπαμείας.
50	ἐπαρχία	Ῥοδόπης	ὁ Μαξιμιανουπόλεως.
	ἐπαρχία	Γαλατίας $\bar{\beta}$	ὁ τῶν Γερμίων.
	ἐπαρχία	Εὐρώπης	ὁ Ἀρκαδιουπόλεως.
	ἐπαρχία	Θρᾴκης	ὁ Βερόης.
	ἐπαρχία	νήσου Λέσβου	ὁ Μιτυλήνης.
55	ἐπαρχία	Ἑλλησπόντου	ὁ τοῦ Παρίου.
	ἐπαρχία	Καρίας	ὁ Μιλήτου.
	ἐπαρχία	Θρᾴκης	ὁ Νικοπόλεως.
	ἐπαρχία	νήσου	ὁ Προικονήσου.
	ἐπαρχία	Ῥοδόπης	ὁ Ἀγχιάλου.
60	ἐπαρχία	Εὐρώπης	ὁ Σηλυβρίας.
	ἐπαρχία	νήσου Λέσβου	ὁ Μεθύμνης.
	ἐπαρχία	Βιθυνίας	ὁ τῆς Κίου.
	ἐπαρχία	Εὐρώπης	ὁ Ἄπρου.
	ἐπαρχία	Ῥοδόπης	ὁ Κυψάλων.
65	ἐπαρχία	Ζικχίας	ὁ Χερσῶνος.
	ἐπαρχία	τῆς αὐτῆς	ὁ Βοσπόρων.
	ἐπαρχία	τῆς αὐτῆς	ὁ Νικόψεως.
	ἐπαρχία	Ἰσαυρίας	ὁ Κοτράδων.
69	ἐπαρχία	Ἑλενοπόντου	ὁ Εὐχαΐτων.

48 ὁ *Μαρωνείας*] ὁ *μαρονειασ* B. *ἀμαυρωνείας* C. 49 *ἀπαμίας* C. 51 $\bar{\beta}$ om. CG. 53 *βερώησ* B. 54 *Νεσσουλέσσου* F. *μητυλίνησ* B. 55 *ἑλλισπόντου* B. *ἑλισπόντου* C. 56 *καρείας* C. *μηλίτου* AC. *μιλίτου* B. 58 *προκονήσου* B. ὁ *οπρικονήσου* C. 59 *ῥοδῶπ*^{ς} B. *ἀγχιαλοῦ* A. 60 *σιλυβρίασ* B. *σηλυμβρίασ* AE. 61 *μηθύμνησ* B. *μεθύμνων* CF. 63 *ἄπρου* B. 64 *ῥοδώπησ* B. *κυψέλλων* C. 66 om. C. *βοσπόρου* B. 68 *κοτιάδων* G. 69 *ἑλεοπόντου* AC. post *Εὐχαΐτων*: *ἐπαρχίας ἀρμενίας* ὁ *ῥοΐνων* (ξγ´ F) G.

ἐπαρχία	*νήσων Κυκλάδων*	ὁ *Καρπάθου.*
ἐπαρχία	*Ῥοδόπης*	ὁ *Αἴνου.*
ἐπαρχία	*Εὐρώπης*	ὁ *Δριζιπάρων ἤτοι Μεσήνης.*
ἐπαρχία	*Ἡμιμόντου*	ὁ *Μεσημβρίας.*
ἐπαρχία	*Ἀρμενίας β̄*	ὁ *Ἡρακλουπόλεως ἤτοι Φιλαχθόης.*
ἐπαρχία	*Ἀβασγίας*	ὁ *Σεβαστουπόλεως.*
ἐπαρχία	*Πόντου Πολεμωνιακοῦ*	ὁ *Τραπεζούντων.*
ἐπαρχία	*Παφλαγονίας*	ὁ *Ἀμάστριδος.*
ἐπαρχία	*Λυκαονίας*	ὁ *Μισθίων.*
ἐπαρχία	*Πισιδίας*	ὁ *Νεαπόλεως.*
ἐπαρχία	*Αἰγαίου πελάγους*	ὁ *Αἰγίνης.*
ἐπαρχία	*Φρυγίας Σαλουταρίας*	ὁ *Κοτυαείου.*
ἐπαρχία	*Παμφυλίας*	ὁ *Σέλγης.*

71 *νήσον* B. 72 *ῥοδώπησ* B. 73 *δριζηπάρων* CG. *μεσσίν* (ς) B. *μεσίν* (ς) C. 74 *ἡμιμόντου* AC. *ἡμιμοντοῦ* B. *Αἰμιμόντου* G. 75 β̄ om. CG. *φιλαχθό* (ς) A. *πιδαχθό* (ς) B. *φυλαχθό* (ς) C. *Φυλακθοῆς* E. *Φυλαχθόης* F. 76 *σεβαστοπ.* G. 77 *πολεμονιακοῦ* BCG. 79 *μισθίασ* B. 80 *πισσιδίας* G. 81 *αἰγέου* B. *αἰγαιοπελάγους* G. *αἰγένησ* A. *αἰγαίνησ* C. 82 *κυτυαείου* (sic!) A. *Κυτυαίου* F. *κοτιαείου* C. *κοτοιαΐου* B. *κοτυαείου* E. 83 *παμφιλίας* C. *Σέλγων* F. post *σελγῆς* add. G.: *Ὁ δέλκων ἀπὸ τῆς πρὸς παρακειμένης* (*-ων* F) *λίμνης τῆς δέλκου· οὕτω γὰρ αὐτὴν* (ὁ add. F) *διογενιανὸς κατονομάζει δέλκην, ἀμαθῶς οὖν τὴν ἀρχιεπισκοπὴν φασὶ δέρκους, τὸ ρ ἀντὶ τοῦ λ παραλαμβάνοντες.*

(*Τάξις καὶ διαίρεσις τῶν μητροπολιτῶν σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοῖς ἐπισκόποις.*)

Α̅. Ἐπαρχία Καππαδοκίας.

ὁ Καισαρείας.

α̅. ὁ τῶν Βασιλικῶν Θερμῶν.
β̅. ὁ Νύσης.
γ̅. ὁ Θεοδοσιουπόλεως Ἀρμενίας.
δ̅. ὁ Καμουλιανῶν.
ε̅. ὁ Κισκισοῦ.

Β̅. *Ἐπαρχία Ἀσίας.*

ὁ Ἐφέσου.

⟨α̅.⟩ ὁ Ὑπέπων.
⟨β̅.⟩ ὁ Τράλλεων.
⟨γ̅.⟩ ὁ Μαγνησίας πρὸς Μαίανδρον.
⟨δ̅.⟩ ὁ Ἐλαίας.
⟨ε̅.⟩ ὁ Ἀδραμυτίου.

84 Titulus in solo C libro extat. 85 Numeros liber C vel in margine, vel in contextu, vel utroque loco ponit. Librarius codicis B qui eosdem ponit, Cappadociae et Asiae numeros addere oblitus est. A et G numeris carent. 87 Suffraganeorum numeri in solo libro B extant. 88 *νύσσησ* B $\nu\overset{\varsigma}{\eta}\sigma$ C. rubricator litteram η lineola transversa expunxit. 89 *Θεοδοσιουπόλεως*] *μεθοδιουπόλεωσ* ACG. 90 *Καμουλιανώ* A. 91 *κισκισσοῦ* A. 94 Archetypus libri B Ephesinos suffraganeos in tres columnas diviserat: A. *ὑπέπων* — *καλόησ* B: *βριούλλων* — *πριήνησ*: C. *ἀρκαδιουπόλεωσ* — *παλαιουπολέωσ*. Librarius, qua fuit socordia, primam columnam B, dein A in codicem recepit, denique omissa columna C suffraganeos Heracleenses descripsit. Itaque cum omnes falsi sint numeri, novas addere placuit. 94 *ι̅ε̅ ὁ ὑπ.* B. *Ὑπαίτων* F. 95 *ι̅ς̅. ὁ τρ.* B. *τράλεων* G. 96 *ι̅ζ̅. ὁ μαγν.* B. $\mu\acute{\epsilon}\alpha\overset{\delta}{\nu}$ B. *πρ. Μαι.* om. C. *μαιάνδρου* E. 97 *η̅ι̅ ὁ ἐλ.* 98 *ι̅θ̅. ὁ ἀδ.* B. *ἀτράμυττίου* C. *ἀδραμυντίου* E.

⟨ϛ̅.⟩ ὁ *Ἄσσου.*
⟨ζ̅.⟩ ὁ *Γαργάρων.*
⟨η̅.⟩ ὁ *Μασταύρων.*
⟨ϑ̅.⟩ ὁ *Καλόης.*
⟨ι̅.⟩ ὁ *Βριούλλων.*
⟨ι̅α̅.⟩ ὁ *Πιττάμνης.*
⟨ι̅β̅.⟩ ὁ *Μυρίνης.*
⟨ι̅γ̅.⟩ ὁ *Φωκίας.*
⟨ι̅δ̅.⟩ ὁ *Αὐριλλουπόλεως.*
⟨ι̅ε̅.⟩ ὁ *Νύσης.*
⟨ι̅ϛ̅.⟩ ὁ *Μασχακόμης.*
⟨ι̅ζ̅.⟩ ὁ *Μητροπόλεως.*
⟨ι̅η̅.⟩ ὁ *Βαρέττων.*
⟨ι̅ϑ̅.⟩ ὁ *Μαγνησίας τῆς ἀνηλίου.*
⟨κ̅.⟩ ὁ *Ἀνινάτων.*
⟨κ̅α̅.⟩ ὁ *Περγάμου.*
⟨κ̅β̅.⟩ ὁ *Ἀνέων.*
⟨κ̅γ̅.⟩ ὁ *Πριήνης.*
⟨κ̅δ̅.⟩ ὁ *Ἀρκαδιουπόλεως.*
⟨κ̅ε̅.⟩ ὁ *Νέας αὐλῆς.*

99 κ̅. ὁ *ἄσσ.* B. 100 κ̅α̅. ὁ *γαργ.* B. 101 κ̅β̅. ὁ *μαστ.* B *μαστάυρων* A. *μαισταυρῶν* E. 102 κ̅γ̅. ὁ *καλόησ* κ̅δ̅. ὁ *χερονήσσου* κ̅ε̅. ὁ *κύλασ* κ̅ϛ̅. ὁ *ῥοδιάστοῦ* B. 103 α̅. ὁ *βρ.* B. *βρυέλλων* C. *βριούλων* E *Βρυούλων* F. 104 β̅. ὁ *πιτ.* B. *πιττάνησ* C. 105 γ̅. ὁ *μυρ.* B. *Μυρρίνης* F. 106 δ̅. ὁ *φωκ.* B. 107 ε̅. ὁ *αὐρ.* B. *αὐριλουπόλεως* E. *Αὐρηλουπόλεως* F. 108 ϛ̅. ὁ *νύσσησ* B. *νήσ^ϛ^* C. 109 ζ̅. ὁ *μασ.* B. *μασχοκώμ^ϛ^* C. *μασχακώμης* G. 110 ὁ *Μητροπόλεως*] η̅. ὁ *τραπεζοῦντων* B. 111 ϑ̅. ὁ *βαρέτων* B. *βερέττων* C. 112 ι̅. ὁ *μαγν.* B. *τῆς ἀνηλ.* om. AG. ὁ — *ἀνηλίου* om. C. 113 α̅ ὁ. *ἀνιν.* A. ι̅α̅. ὁ *ἀνιν.* B. 114 ι̅β̅. ὁ *πέργάμου* B. 115 ι̅γ̅. ὁ *ἀν.* B. 116 ι̅δ̅. ὁ *προΐνησ* B.

⟨κς.⟩ ὁ Διὸς ἱεροῦ.
⟨κζ.⟩ ὁ Αὐγάζων.
⟨κη.⟩ ὁ Σιών.
⟨κθ.⟩ ὁ Κολοφώνης.
⟨λ.⟩ ὁ Λεβέδου.
⟨λα.⟩ ὁ Τέου.
⟨λβ.⟩ ὁ Ἐρυθρῶν.
⟨λγ.⟩ ὁ Κλαζομενῶν.
⟨λδ.⟩ ὁ Ἀττάδρων.
⟨λε.⟩ ὁ Θεοδοσιουπόλεως ἤτοι Πεπερίνης.
⟨λς.⟩ ὁ Κύμης.
⟨λζ.⟩ ὁ Παλαιουπόλεως.

Γ. Ἐπαρχία Εὐρώπης.

ὁ Ἡρακλείας Θρᾴκης.

α. ὁ τοῦ Πανίου.
β. ὁ Καλλιπόλεως.
⟨γ.⟩ ὁ Χερρονήσου.
⟨δ.⟩ ὁ Κύλας.
⟨ε.⟩ ὁ Ῥαιδεστοῦ.

122 *ὁ κωλοφών*^ς C. 123 *ὁ λενέδου* A. *ὁ λενέδος* E. *ὁ Λενέδος* F. 124 ante *τέου* litura in libro C. 126 *κλυζομενῶν* C. 127 *ἀντάνδρων* E. *Ἀτάδρων* F. 128 *π*^ε | *ὁ περιν*^ς C in principio lineolae rasura est quae spatium duarum litterarum explet. rubricator *ὁ* in rasura posuit. 132 *ὁ Ἡρακλείας*] *ἡράκλεια* A. *ἡρακλεία* E. *Ἡράκλεια* F. 134 *καλιπόλεωσ* B. *καλλιουπόλεως* CG. 135 om. B *χερρονvήσου* A. *χερρο* | *ὁ* (erasum) *νήσ*^ȣ C. 137 *ῥοδαιστοῦ* C. (*ῥοδιαστοῦ* B superius, ubi in fine Asiae provinciae suffraganeos Heracleenses repetit.)

Δ̄. Ἐπαρχία Γαλατίας Ᾱ.

ὁ Ἀγκύρας.

ᾱ. ὁ Ταβίας.
β̄. ὁ Ἡλιουπόλεως.
γ̄. ὁ Ἀσπόνης.
δ̄. ὁ Βηρινουπόλεως.
ε̄. ὁ Μίζζου.
ς̄. ὁ Κινῆς.
ζ̄. ὁ Ἀναστασιουπόλεως.

Ε̄. Ἐπαρχία Ἑλλησπόντου.

ὁ Κυζίκου.

ᾱ. ὁ Γέρμης.
β̄. ὁ Ποιμανινοῦ.
γ̄. ὁ Ὦκης.
δ̄. ὁ Βάρεως.
ε̄. ὁ Ἀδριανοῦ θηρῶν.
ς̄. ὁ Λαμψάκου.
ζ̄. ὁ Ἀβύδου.
η̄. ὁ Δαρδάνου.
θ̄. ὁ Ἰλίου.
ῑ. ὁ Τρῳάδος.
ῑᾱ. ὁ Πιονίας.
ῑβ̄. ὁ Μελιτουπόλεως.

138 ᾱ om. ACG. 141 ἱλιουπόλεως C. 143 βιρινουπόλεως B. 144 μιζζοῦ B. μίτζον C. 145 κίνησ B. κοινῆσ C. κηνῆς G. 147 ἑλισπόντου BC. 148 ὁ κιζίκου E. In margine l. B. κύζικοσ manus recentissima scripsit. 150 ποιμανίνου B. ποιμανίου ACG. 153 Ἀδ. θυρῶν C. 156 δαρδάρου C. 159 παιονίασ AC.

ϛ̄. Ἐπαρχία Λυδίας.

ὁ Σάρδεων.

ᾱ. ὁ Φιλαδελφείας.
β̄. ὁ Τριπόλεως.
γ̄. ὁ Θυατείρων.
δ̄. ὁ Σέττων.
ε̄. ὁ Αὐρηλιουπόλεως.
ϛ̄. ὁ Γόρδων.
ζ̄. ὁ Τροάλλων.
η̄. ὁ Σάλων.
θ̄. ὁ Σιλάνδου.
ῑ. ὁ Μαιονίας.
ιᾱ. ὁ Ἀπόλλωνος ἱεροῦ.
ιβ̄. ὁ Ὑρκανίδος.
ιγ̄. ὁ Μουστίνης.
ιδ̄. ὁ Ἀκρασοῦ.
ιε̄. ὁ Ἀπολλωνιάδος.
ιϛ̄. ὁ Ἀτταλείας.
ιζ̄. ὁ Βάγης.
ιη̄. ὁ Βαλάνδου.
ιθ̄. ὁ Μεσοτυμόλου.
κ̄. ὁ Ἱεροκαισαρείας.
κᾱ. ὁ Δάλλης.

163 φιλαδελφίασ BF. 165 θυάτήρων B. θειατήρων C. 166 σεττὼν B. σέτων C. 167 αὐριλιουπόλεωσ BE. αὐριλλιουπόλεωσ AC. Αὐρηλιουπόλεως F. 168 γορδῶν B. γορδ^ϛ C. 169 τρωάλλων G. 171 σιλανδοῦ BG. σιλανδῶν C. 172 μεονίασ B. μαιωνίας C. 174 ὀρκανίδοσ. BE. Ἀρκανίδος F. 176 ἀκρασσοῦ A. 178 ἀτταλίασ B. ἀταλείας C. 179 βαγῆσ B. 180 βαλάνδου AC. βλάνδου B. 183 Δάλλης] δάλδεων C.

κβ. ὁ Στρατονικαίας.
κγ. ὁ Καιρασέων.
κδ. ὁ Σαττάλων.
κε. ὁ Γαβάλων.
κϛ. ὁ Ἑρμοκαπηλίας.

Ζ. Ἐπαρχία Βιθυνίας.

ὁ Νικομηδείας.

α. ὁ Προύσης ἤτοι Θεουπόλεως.
β. ὁ Πραινέτου.
γ. ὁ Ἑλενουπόλεως.
δ. ὁ Βασιλινουπόλεως.
ε. ὁ τοῦ Δασκυλίου.
ϛ. ὁ Ἀπολλωνιάδος.
ζ. ὁ Ἀδριανῶν.
η. ὁ Καισαρείας.
θ. ὁ Γάλλου ἤτοι Λόφων.
ι. ὁ Δαφνουσίας.
ια. ὁ Ἐριστῆς.

Η. Ἐπαρχία τῆς αὐτῆς. 202

[*Νίκαια, πόλις ἐν τῇ κατὰ Βιθυνίαν Μυσίᾳ· ἐκτίσθη ὑπὸ Λυσιμάχου ἐπὶ τῆς Ἀσκανίας λίμνης· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἑλικόρη, καὶ ἐθαυμάζετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ εὐδαιμονίᾳ· δόλῳ δὲ ληφθεῖσα ὑπὸ Μυσῶν, καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν διεφθάρησαν, οἱ δὲ* 202a

185 *κερασέων* CG. 186 *σατάλων* CG. 188 *ἑρμοκαπιλίας* C. 191 *ἤτοι Θεουπ.* om. G. 193 *ὁ ἐλενοπόντου* (sic!) B. 194 *βισιλινουπόλεωσ* A. *βασινουπόλεως* G. 195 *τοῦ* om. B. 197 *Ἀδριανῆς* F. 201 *ἀρίστησ* B. 202a *Νίκαια — γραμματικοί* om. BG. 1 *νικαία* A. *μυσίασ* (sic!) A. 4 *ἀνδρία* A.

διέφυγον καὶ ᾤκησαν τὰς παρακειμένας πόλεις καὶ ἡ χώρα αὐτῶν κατεσκάφη. μετὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἐκτίσθη ὑπὸ Λυσιμάχου καὶ ὠνομάσθη Νίκαια ἀπὸ τῆς Ἀντιπάτρου θυγατρός. ἐκ ταύτης ὁ στωϊκὸς φιλόσοφος Ἀπολλῶ Ἀπολλωνίου τοῦ μετὰ Δάρδανον γνώριμος, Λύκων καὶ Λύκανδρος, ὁμοίως στωϊκοὶ φιλόσοφοι, Ἱέραξ, Ἡλιόδωρος, δόκιμοι γραμματικοί.]

ὁ *Νικαίας.*

ᾱ. ὁ *Μοδρινῆς ἤτοι Μελίνων.*
β̄. ὁ *Λινόης.*
⟨γ̄.⟩ ὁ *τοῦ Ταΐου.*
⟨δ̄.⟩ ὁ *Μαξιμιανῶν.*
⟨ε̄.⟩ ὁ *Γορδουσερβῶν.*
⟨ς̄.⟩ ὁ *Νουμερικῶν.*

Θ̄. Ἐπαρχία Παμφυλίας.

ὁ *Σίδης.*

ᾱ. ὁ *Ἀσπένδου.*
β̄. ὁ *Ἐττένης.*
γ̄. ὁ *Ὀρύμνης.*
δ̄. ὁ *Κάσσων.*
ε̄. ὁ *Σεμνέων.*
ς̄. ὁ *Καραλλίων.*
ζ̄. ὁ *τοῦ Κορακισσίου.*

6 *διέφυγον*] *ἔφυγον* C. 8 *ἐκτίστη* C. *λυσομάχου* C. *νικαία* A. 10 *ἀπολλῶ* C. 12 *ἱλόδωροσ* AC. 204 *μοδρίνησ* B. 206, 207 om. B. 206 *ὁ* ante *Ταΐου* om. C. 208, 209 ante 206, 207 ponit G. 207 *αἱ μαξιμιαναί* G. 208 γ̄. *ὁ γουρδουσερβῶν* B. *γορδοσέρβων* E. *Γοδοσέρβων* F. 209 δ̄. *ὁ νουμ.* B. *νουμαρικῶν* E. 210 *παμφιλίασ* C. 214 *Ἐρύμνης* F. 217 *καραλίων* G. 218 *τοῦ* om. B.

η̅. ὁ *Συέθρων.*
ϑ̅. ὁ *Μυλώμης ἤτοι Ἰουστινιανουπόλεως.*
ι̅. ὁ *Οὐαμάνδων.*
ι̅α̅. ὁ *Δαλισάνδου.*
ι̅β̅. ὁ *Ἴσβων.*
ι̅γ̅. ὁ *Λύρβης.*
ι̅δ̅. ὁ *Κολυβράσσου.*
ι̅ε̅. ὁ *Μαναύων.*

Ι̅. Ἐπαρχία Ἀρμενίας Β̅.

ὁ Σεβαστείας.

α̅. ὁ *Σεβαστουπόλεως.*
β̅. ὁ *Νικοπόλεως.*
γ̅. ὁ *Σατάλων.*
δ̅. ὁ *Κολωνείας.*
ε̅. ὁ *Βηρισσῆς.*

Ι̅Α̅. Ἐπαρχία Ἑλενοπόντου.

ὁ Ἀμασείας.

α̅. ὁ *Ἀμισσοῦ.*
β̅. ὁ *Σινώπης.*

219 *συέθνων* B. *σιέθρων* C. 220 *μυλόμς* B. *ἰουστινουπόλεως* B. *ὁ μυράβης* om. *ἤτ. Ἰουστ.* G. 221 *οὐαμανδῶν* B. *οὐαμνάνδων* C. *ὀναμάνδων* E. 222 *δαλισανδοῦ* B. *Δαλινσάδου* F. 223 *ἰσβῶν* B. *ἰσυνῶν* G. 224 *λίρβης* E. 225 *κολυβράσσου* ACG. *κολοκρασοῦ* B. 226 *μαναίων* G. *μανάμων* C. deinde pergit: *ἰστέον ὅτι μετὰ τὸν νικαίας ἔστι τῆσ αὐτῆσ ἐπαρχίας ἤτοι βιϑυνίας ὁ καλχηδόνος*: (quae verba post *ὁ νουμερικῶν* ponenda sunt.) 227 *B̅* om. ACG. 232 *κολωνείασ* *ο* ex *ω* corr. A. *κολονείασ* B. *κολωνίας* C. 233 *βηρίσσησ* B. *Κηρισσῆς* G. 235 *ἀμασίας* C. *ἀμασσείας* E. 236 *ὁ μισσοῦ* C. 237 *σινόπησ* B. *συνωπς* C.

γ̄. ὁ Ἰβόρων.
δ̄. ὁ Ἀνδράπων.
ε̄. ὁ Ζαλίχου ἤτοι Λεοντουπόλεως.
ς̄. ὁ Ζήλων.

ΙΒ̄. Ἐπαρχία Ἀρμενίας.

ὁ Μελιτινῆς.

ᾱ. ὁ Ἄρκης.
β̄. ὁ Κουκουσοῦ.
γ̄. ὁ Ἀραβισσοῦ.
δ̄. ὁ Ἀριαράθης.
ε̄. ὁ Κεομανῶν.

ΙΓ̄. Ἐπαρχία Καππαδοκίας.

ὁ Τυάνων ἤτοι Χριστουπόλεως.

ᾱ. ὁ Κυβιστρῶν.
β̄. ὁ Φαυστινουπόλεως.
γ̄. ὁ Σασίμων.

ΙΔ̄. Ἐπαρχία Παφλαγονίας.

ὁ Γαγγρῶν.

ᾱ. ὁ Ἰννουπόλεως.
β̄. ὁ Δαδύβρων.
γ̄. ὁ Σωρῶν.

238 *ἠβόρων* B. *ἰβόρνων* E. *Ἰβύρνων* F. 239 *ἀνδραπόδων* G. 240 *ἤτοι ὁ Λ.* *ὁ* erasum C. 242 *ἀρμενείασ* C. 243 *μελιτηνῆσ* circumflexus a manu rec. positus B. *μελιτηνῆς* G. *μελἰτινῆσ* AC. 244 *ἄρκησ* B. 246 *ἀραβησοῦ* G. 248 *καιδμανῶν* B. *κεομαννῶν* G. 251 *κυβίστρων* B. 254 *παμφλαγονίας* C. 255 *Γαγγρῶν*] *σαγρῶν* C. 256 *ἴνουπόλεως* C. *ἰούστινιανουπόλεως* B. *ἰννουπόλεως* E. 257 *δαδίβρων* C. 258 *σορῶν* B.

ΙΕ̄. Ἐπαρχία Ὀνωριάδος.

ὁ Κλαυδιουπόλεως.

ᾱ. ὁ Ἡρακλείας Πόντου.
β̄. ὁ Προυσιάδος.
γ̄. ὁ Τίου.
δ̄. ὁ Κρατείας.
ε̄. ὁ Ἀδριανουπόλεως.

ΙϚ̄. Ἐπαρχία Πολεμωνιακή.

ὁ Νεοκαισαρείας.

ᾱ. ὁ Τραπεζούντων.
β̄. ὁ Κερασούντων.
γ̄. ὁ τοῦ Πολεμωνίου.
δ̄. ὁ Κομάνων.

ΙΖ̄. Ἐπαρχία Γαλατίας Β̄.

ὁ Πισινούντων.

ᾱ. ὁ τοῦ Μηρυκίου.
β̄. ὁ Εὐδοξιάδος.
γ̄. ὁ Πιτανισσοῦ.
δ̄. ὁ Τροκνάδων.
ε̄. ὁ Γερμοκολωνείας.
ϛ̄. ὁ Σπαλείας ἤτοι Ἰουστινιανουπόλεως.
ζ̄. ὁ Ὀρκιστοῦ.

259 ὀνοριάδοσ B. ὠνωριάδοσ C. ὠνοριάδος G. 264 κρατίασ BC. Κρατηίας F. 265 ἀδρινουπόλεως C. 266 πόντου πολεμονιακοὺ B. πολεμονιακη C. Πολεμονιακή F. πολεμονιάκου E. 270 τοῦ om. B. πολεμονίου BCG. 272 γαλατείας C. Β̄ om. ACG. 273 πισσινούντων BF. 274 τοῦ om. B. μυρικίου CG. 275 Ἐνδοξιάδος F. 276 πιταμισσοῦ G. 277 Τρωκνάδων F. 278 γερμοκολώνίασ C. γερμοκολονείας E. 279 σπαλίασ B. σπανίασ CG. ἰουϛινιανπ̊ Β̄ B. 280 ὀρκιστοῦ B.

ΙΗ. Ἐπαρχία Λυκίας.

ὁ Μύρων.

α. ὁ Μασταύρων.
β. ὁ Τελμησσοῦ.
γ. ὁ Λιμύρων.
δ. ὁ Ἀράξης.
ε. ὁ Ἀπρίλλων.
ς. ὁ Ποδαλίας.
ζ. ὁ Ὀρυκάνδων.
η. ὁ Τάτλων.
θ. ὁ Ἀρνέων.
ι. ὁ Σιδύμων.
ια. ὁ Ζηνωνουπόλεως.
ιβ. ὁ Ὀλύμπου.
ιγ. ὁ Ὄτλων.
ιδ. ὁ Κορυδάλλων.
ιε. ὁ Καννοῦ.
ις. ὁ Ἀκρασσοῦ.
ιζ. ὁ Ξάνθου.
ιη. ὁ Βώβου ἤτοι Σοφιανουπόλεως.
ιθ. ὁ Μαρκιανῆς.
κ. ὁ Ὀνούνδων.
κα. ὁ Χώματος.
κβ. ὁ Κανδάνων.

284 τελμισσοῦ BC. τελμησοῦ G. 287 ἀπρίλων G. 289 ὀρυκανδων A. ὀρυκανδοῦ B. ὀρικάνδων C. 290 τατλῶν B. ταίπων E. Τάπων F. 292 σειδύμων B. σιδόμων C. σιτύμων G. 293 ζηνονουπόλεωσ AC. ζινουπόλεοσ B. ζηνουπόλεως G. 295 ὀτλῶν B. 296 κορυδάλων A. κοραδάλων C. 297 ἀκάνου B. κανοῦ C. καννοῦ ἤτοι τῆς ἀκαλείας E. Ἀλείας F. 300 βόβου B. Βώβου ἤτοι om. G. 302 ὀνουΰδων spiritum et accentum manus recens add. B. Οὐνιώδων F. 303 χόματοσ B.

κγ. ὁ Φελλοῦ.
κδ. ὁ Ἀντιφελλοῦ.
κε. ὁ Φασιλίδος.
κϛ. ὁ Ῥοδιαπόλεως.
κζ. ὁ Ἀκαλισσοῦ.
κη. ὁ Λεβισσοῦ.
κθ. ὁ Ἀκανδῶν.
λ. ὁ Παλιωτῶν.
λα. ὁ Εὐδοκιάδος.
λβ. ὁ Πατάρων.
λγ. ὁ Κόμβων.
λδ. ὁ Νήσσων.
λε. ὁ Βαρβούρων.
λϛ. ὁ Μηλοΐτῶν.
λζ. ὁ Κιανέων.

ΙΘ. Ἐπαρχία Καρίας.

ὁ Σταυρουπόλεως.

α. ὁ Κιβύρας.
β. ὁ Σίζων.
γ. ὁ Ἡρακλείας Συαλαβικῆς.
δ. ὁ Ἀπολλωνιάδος.
ε. ὁ Ἡρακλείας Λακύμων.
ϛ. ὁ Ταβῶν.

305 φέλλου BF. 306 ἀντιφέλλου BCF. 307 φασιλίδοσ ABCF. φασήλιδος E. 308 ῥοδοπόλεως G. 309 ἀκαλισοῦ G. 310 Λεβισοῦ F. 312 παλιότῶν B. 314 Κατάρων F. 315 κομβῶν B. κόμβρων C. 316 νύσων G. 318 μηλωητῶν B. μιλοΐτων C. Μηλωΐτῶν F. 319 κυανέων C. κωανέων G. 321 σταυροπ. E. 324 ἀλβάκησ B. συαλβάκης G. 324 et 325 om. C. 326 ὁ ἡρακλείασ λακίμων C. ὁ ἡρακλείασ ὁ λακύμων AG. 327 τάβων ACG.

ζ̄. ὁ *Λάρβων.*
η̄. ὁ *Ἀντιοχείας τῆς Μαιάνδρου.*
θ̄. ὁ *Ταπασσῶν.*
ῑ. ὁ *Ἁρπασσῶν.*
ια̅. ὁ *Νεαπόλεως.*
ιβ̅. ὁ *Ὀρθωσιάδος.*
ιγ̅. ὁ *Ἀνωτετάρτης.*
ιδ̅. ὁ *Ἀλαβάνδων.*
ιε̅. ὁ *Στρατονικείας.*
ις̅. ὁ *Ἀλίνδων.*
ιζ̅. ὁ *Μυλάσσων.*
ιη̅. ὁ *Μήξω.*
ιθ̅. ὁ *Ἰάσσου.*
κ̄. ὁ *τοῦ Βαρβυλλίου.*
κα̅. ὁ *Ἀλικαρνασοῦ.*
κβ̅. ὁ *Ὑλαρίμων.*
κγ̅. ὁ *Κνίδων.*
κδ̅. ὁ *Μετάβων.*
κε̅. ὁ *Μονδοῦ.*
κς̅. ὁ *τοῦ Ἱεροῦ.*
κζ̅. ὁ *Κινδράμων.*
κη̅. ὁ *Κεράμων.*
κθ̅. ὁ *Προμισσοῦ.*

328 *λαρβῶν* B. 329 *μεα*^{δ}*ν* ∼ B. 330 *ταπασῶν* B. 331 *ἀρπασών* G. 333 *ὀρθοσιάδοσ* ABC. 334 *ἀνοτετάρτησ* B. 335 *ἀλαβανδών* ACE. 337 *ἀλινδών* A. *ἀλινδῶν* BF. 338 *μυλασσῶν* ACF. 339 *μήζω* A. *μηζοῦ* B. *μείζων* C. *μείζω* G. *Ἀμυζών* Hierocles. *Ἀνδρέου Ἀμυζῶνος* Mansi VIII, 879 A. 340 *ἰασσοῦ* G. 341 *τοῦ* om. BG. *βαρβύλου* G. 342 *ἀλικαρνασσου* C. 343 *ὑλαρήμων* B. *ἱλαρίμων* C. 344 *κνίδου* B. 346 *μουδοῦ* ACF. *μύνδου* BE. 349 *κεράμου* G. 350 *προμισοῦ* G.

Κ. Ἐπαρχία Φρυγίας Καπατιανῆς.

ὁ Λαοδικείας.

α. ὁ Τιβεριουπόλεως.
β. ὁ Ἀζανῶν.
γ. ὁ Ἀγκυροσυναοῦ.
δ. ὁ Πελτῶν.
ε. ὁ Ἀππίας.
ς. ὁ Ἀκάδων.
ζ. ὁ Ἰκρίων.
η. ὁ Ἰλούζων.
θ. ὁ Τρανουπόλεως.
ι. ὁ Σεβαστῆς.
ια. ὁ Εὐμενείας.
ιβ. ὁ Τιμένου θηρῶν.
ιγ. ὁ Ἀγαθῆς κώμης.
ιδ. ὁ Ἀλίνων.
ιε. ὁ Τριπόλεως.
ις. ὁ Ἀτταναςσοῦ.
ιζ. ὁ Τραπεζουπόλεως.
ιη. ὁ Σιβλίας.

351 *καπᾶ* B. *καππατιανῆς* G. 353 *ὁ ὁ τυβεριουπόλεως* C. 354 *ἀζάνων* ACG. *ἀζανῶν* B. 355 *ἀγγυροσυναοῦ* C. *ἀγκύρων συναοὺ* B. *ἀγκυροσυνσοῦ* G. 356 *πέλτων* ACG. 357 *ἀσπίασ* B. 358 *ἀκαδῶν* B. *Ἀκάθων* F. 360 *ἐλουζῶν* B. *ἰουλούζων* C. *καρίας* G. 363 *εὐμενίασ* AC. 364 *τιμενοῦ θηρῶν* in rasura scripsit prima manus A. *τιμενοῦ θυρῶν* C. *Τεμένου θύραι* Hierocl. 668, 14. *Τημένου θύραι* Pausan. I, 35, 7. 366 *ἀλινῶν* B. 368 *ἀττανάσσου* ACG. 370 *σιβλίως* G.

Κ̅Α̅. Ἐπαρχία Φρυγίας Σαλουταρίας.

ὁ Συνάδων.

α̅. ὁ Δορυλαίου.
β̅. ὁ Νακωλείας.
γ̅. ὁ τοῦ Μηδαΐου.
δ̅. ὁ Ἰψοῦ.
ε̅. ὁ Προμισσοῦ.
ϛ̅. ὁ Μηροῦ.
ζ̅. ὁ Σιβινδοῦ.
η̅. ὁ Φυτείας.
ϑ̅. ὁ Ἱεραπόλεως.
ι̅. ὁ Εὐκαρπίας.
ι̅α̅. ὁ Λυσιάδος.
ι̅β̅. ὁ Αὐγουστοπόλεως.
ι̅γ̅. ὁ Βρυζοῦ.
ι̅δ̅. ὁ Ὀτροῦ.
ι̅ε̅. ὁ Λυκάονος.
ι̅ϛ̅. ὁ Στεκτορίου.
ι̅ζ̅. ὁ Κιναβωρίου.
ι̅η̅. ὁ Κόνης.
ι̅ϑ̅. ὁ Σκορδαπίας.
κ̅. ὁ Νικουπόλεως.
κ̅α̅. ὁ Αὐροκλῶν.

373 *δορουλλαίου* A. *δορυλλαίου* C. *δωρυλέου* B. 374 *νακολείασ* BE. 375 *μηδαΐου* AC. *μιδαΐου* B. *μηδαίου* G. 376 *ὑψοῦ* B. 377 *προμησοῦ* B. *προμισοῦ* G. 379 *σιβενδοῦ* B. *σιβιλδοῦ* G. 383 *λισιάδος* E. 384 *αὐγουστουπόλεως* E. 385 *βρύζου* BC. 386 *ὄτρου* B. *ὅτρου* E. 387 *λυκαόνος* E. 389 *κιναβορίου* B. 390, 391 rubricator ὁ addere oblitus est C. 392 *νικουπόλεωσ* AC. *νικοπόλεως* B. 393 *αὐροκλῶν* C. *αἰροκλῶν* A. *αὐρόκλων* B. *ἀβροκλῶν* G. post 393 add. E: *ὁ πισκόπος καδημνών — ὁ ἀλώπηξ* F: *ὁ Ἐπίσκοπος Καδημνῶν ὁ Ἀλώπηξ.*

ΚΒ̄. Ἐπαρχία Λυκαονίας.

ὁ τοῦ Ἰκονίου.

ᾱ. ὁ Λύστρων.
β̄. ὁ Οὐασάδων.
⟨γ̄.⟩ ὁ Ἀμδάδων.
⟨δ̄.⟩ ὁ Οὐαμανάδων.
⟨ε̄.⟩ ὁ Λαράνδων.
⟨ϛ̄.⟩ ὁ Βερέτης.
⟨ζ̄.⟩ ὁ Δέρβης.
⟨η̄.⟩ ὁ Ὕδης.
⟨ϑ̄.⟩ ὁ Σανάτρων.
⟨ῑ.⟩ ὁ Κανοῦ.
⟨ιᾱ.⟩ ὁ Βηρινουπόλεως.
⟨ιβ̄.⟩ ὁ Γαλβάνων ἤτοι Εὐδοκιάδος.
⟨ιγ̄.⟩ ὁ Ἰλίστρων.
⟨ιδ̄.⟩ ὁ Πέρτων.

ΚΓ̄. Ἐπαρχία Πισιδίας.

ὁ Ἀντιοχείας.

ᾱ. ὁ Σαγαλάσσου.
β̄. ὁ Σῳζουπόλεως.
γ̄. ὁ Ἀπαμείας τῆς Κιβοῦ.

396 *ἐπαρχεία* C. 399 *οὐσάδων* B. *ἀσάδων* C. *ὀνασάδης* E. *Ἀνασάδης* F. 400 et 401 om. B; inde omnes numeri falsi. 400 *ἀνδάδων* C. 401 *ὀναμανάδων* G. 402 γ̄. *ὁ λαρανδῶν* BG. 403 δ̄. *ὁ βαρέτησ* B. 404 ε̄. *ὁ δέρ.* B. 405 ϛ̄. *ὁ ὗδ.* B. 406 ζ̄. *ὁ σαν.* B. *σαβάτρων* CF. *σαβατρῶν* E. 407 η̄. *ὁ κάνου* B. 409 ῑ. *ὁ γαλμ̃' ρ ἠτ εὐδοκιά*]. B. *ὁ* om. C. 410 ιᾱ. *ὁ ηλυστρῶ* B. *ὁ λίστρων* C. *ὁ ἡλίστρων* G. 411 *ὁ πελτῶν* numerum om. B. 412 *πισσιδίας* G. 414 *ἀγαλασσοῦ* B. 415 *σωζοπούλεως* C. 417 *κήβου* B. *ὁ τῆσ κιβοῦ* C. *ὁ τῆς κιβύρας* G.

δ̄. ὁ *Τυραΐνου.*
ε̄. ὁ *Βάρεως.*
ς̄. ὁ *Ἀδρανουπόλεως.*
ζ̄. ὁ *Λιμεύων.*
η̄. ὁ *Λαοδικείας τῆς κεκαυμένης.*
ϑ̄. ὁ *Σελευκείας τῆς σιδηρᾶς.*
ῑ. ὁ *Ἀδάδων.*
ια. ὁ *Ζαρζήλων.*
ιβ. ὁ *Τιμβριάδων.*
ιγ. ὁ *Τυμάνδου.*
ιδ. ὁ *Κονάνης.*
ιε. ὁ *Μαλοῦ.*
ις. ὁ *Σινιάνδου.*
ιζ. ὁ *Τιτυάσσου.*
ιη. ὁ *Μητροπόλεως.*
ιϑ. ὁ *Πάππων.*
κ̄. ὁ *Παράλλης ἤτοι Πάραλλα.*
κα. ὁ *τοῦ Μινδεύου.*

ΚΔ. Ἐπαρχία Παμφυλίας.

ὁ Πέργης ἤτοι Συλαίου.

ᾱ. ὁ *Ἀτταλείας.*
β̄. ὁ *Μαγύδου.*

418 *τυραΐνου*; sed *ν* paene evanidum A. *τυραΐου* B. 420 *ἀδριανουπόλεως* BG. *ἀνδρανοῦ*$^{\pi\lambda}$ C. 421 *λιμένων* BG. 422 *λαοδικίας* B. 423 *σηδήρας* B. 424 *ἀδαδων* B. 426 *τιβριᾶδων* BE. *Τιβεριάδων* F. 427 *τιμάνδοῦ* B. *τιμάνδου* C. *τομάνδου* G. 430 *σινιάδου* C. 431 *τυτιάσσου* A. *τιτυασσοῦ* B. *τυτιασσοῦ* E. *Τιτιασσοῦ* F. 434 *πρ͞αλ*$^{\alpha}$ B. *ἤτοι Παρ.* om. G. 435 *βινδέου* BG. 436 *παμφιλίας ΚΓ*; exinde omnes numeri in libro C falsi sunt, quos addere omisi. 437 *συλ*$^{\varepsilon}$ B. 438 *ἀτταλίασ* B. 439 *μαγυδοῦ* B. *Μαγείδου* F.

γ̅. ὁ Εὐδοκιάδος.
δ̅. ὁ Τελμισοῦ.
ε̅. ὁ Ἰσινδοῦ.
ϛ̅. ὁ Μαξιμιανουπόλεως.
ζ̅. ὁ Λαγίνων.
η̅. ὁ Παλαιουπόλεως.
⟨ϑ̅.⟩ ὁ Κρημνοῦ.
⟨ι̅.⟩ ὁ Κορυδάλων.
⟨ι̅α̅.⟩ ὁ Πελτινίσσου.
⟨ι̅β̅.⟩ ὁ Δικιτανάβρων.
⟨ι̅γ̅.⟩ ὁ Ἀριασσοῦ.
⟨ι̅δ̅.⟩ ὁ Πούγλων.
⟨ι̅ε̅.⟩ ὁ Ἀδριανῆς.
⟨ι̅ϛ̅.⟩ ὁ Σανδίδων.
⟨ι̅ζ̅.⟩ ὁ Βάρβης.
⟨ι̅η̅.⟩ ὁ Περβαίνων.
⟨ι̅ϑ̅.⟩ ὁ Κώου.

ΚΕ. Ἐπαρχία Καππαδοκίας.

ὁ Μωκησσοῦ.

α̅. ὁ Ναζιανζοῦ.
β̅. ὁ Κολωνείας.

441 τελμισσοῦ B. τερμισοῦ G. 442 σινδοῦ C. 444. 445 om. B. 446 ζ̅. ὁ κρ. B. 447 η̅. ὁ κορυδάλλων B. 448 ϑ̅. ὁ πελτινισοῦ B. πελτινήσσου C. 449 δικιταναίρων A. δικιτινα͜ύρον C. δικιοζανάβρων E. Δικιοτανάβρων F. ι̅. ὁ δικ. B. 450 ι̅α̅. ὁ ἀρ. B. ἀρισσοῦ C. 451 ι̅β̅. ὁ πουγλῶν B. 452 ι̅γ̅. ὁ ἀδρ. B. ἀρδιανῆς G. 453 ι̅δ̅. ὁ σανδιδων B. ἀνδίδων C. 456 Κώων F. 458 μωκισοῦ B. μωκισσοῦ CF. (μοσισσοῦ E typothetae errore, ut videtur) 459 ναζιαζοῦ C. 460 κολονίασ B. κολονείας E.

γ̄. ὁ Παρνασσοῦ.
δ̄. ὁ Δοάρων.

ΚϚ. Ἐπαρχία Λαζικῆς.

ὁ Φάσιδος.

ᾱ. ὁ Ῥοδοπόλεως.
β̄. ὁ τῆς Ἀβισσηνῶν.
γ̄. ὁ Πετρῶν.
δ̄. ὁ τῆς Ζιγανέων.

ΚΖ. Ἐπαρχία Θρᾴκης.

ὁ Φιλιππουπόλεως.

ᾱ. ὁ Διοκλητιανουπόλεως.
(*β̄. ὁ Σεβαστουπόλεως.)
γ̄. ὁ Διοσπόλεως.

ΚΗ. Ἐπαρχία Νήσων Κυκλάδων.

ὁ Ῥόδου.

ᾱ. ὁ Σάμου.
β̄. ὁ Χίου.
γ̄. ὁ Κώου.
δ̄. ὁ Ναξίας.
ε̄. ὁ Θήρας.
ϛ̄. ὁ Πάρου.
ζ̄. ὁ Λέθρου.

461 *παρνασοῦ* BCE. 466—468 om. ὁ C. 466 *ἀβισσινών* B. *ἀβισηνῶν* G. 468 *ζηγανέων* C. *ὁ τζυγανέων* E. *ὁ Τζιγγανέων* F. 471 *διοκλειτιανουπόλεωσ* C. (δ) 471a om. ACG; sed cfr. Hierocl. 635, 7. 473 *νήσον κυκλα* B. 477 *κῶον* B. *Κώων* F. 481 *λέρου* B.

η̄. ὁ Ἄνδρου.
ϑ̄. ὁ Τήνου.
ῑ. ὁ Μήλου.
ι̅α̅. ὁ Πισύνης.
(*ι̅β̅. ὁ Νησύρας.
ι̅γ̅. ὁ Ἀστυπαλίας.)

Κ̅Θ̅. Ἐπαρχία Αἱμιμόντου.
ὁ Ἀδριανουπόλεως.
ᾱ. ὁ Μεσημβρίας.
β̄. ὁ Σωζουπόλεως.
⟨γ̄.⟩ ὁ Πλουτινουπόλεως.
⟨δ̄.⟩ ὁ Ζωΐδων.

Λ̄. Ἐπαρχία τῆς αὐτῆς.
ὁ Μαρκιανουπόλεως.
ᾱ. ὁ Ῥοδοστόλου.
β̄. ὁ Τραμαρισκοῦ.
γ̄. ὁ Νόβων.
δ̄. ὁ Ζεκεδέπων.
ε̄. ὁ Σαρκάρης.

⟨Λ̅Α̅.⟩ Ἐπαρχία τῆς αὐτῆς.
ὁ Τραϊανουπόλεως.
⟨ᾱ.⟩ ὁ τοῦ Πήρου.
⟨β̄.⟩ ὁ Ἀναστασιουπόλεως.

483 τίνου B. 485 πησύνησ C. 485a et b B solus praebet. 486 ἐμιμοῦντ^ω B. αἰμιμόντου G. 490 om. B. 491 Γ. ὁ τζωΐδων B. 494 ῥοδιστόλου C. 495 τραμαρίσκου BG. 496 νοβῶν B. 499—502 om. B, qui duarum ultimarum provinciarum numeros non addidit.

⟨ΛΒ̅.⟩ Ἐπαρχία Φρυγίας Καπατιανῆς.

ὁ Ἱεραπόλεως.

505 α̅. ὁ Μετελλουπόλεως.

β̅. ὁ Διονυσουπόλεως.

γ̅. ὁ Ἀναστασιουπόλεως.

δ̅. ὁ Ἀττούδων.

ε̅. ὁ Μοσύνων.

510 [ς̅. ὁ Μαρκιανουπόλεως.

ζ̅. ὁ Ῥοδοστόλου.

512 η̅. ὁ Τραμαρίσκων.

512a ϑ̅. ὁ Νόβων.

512b ι̅. ὁ Ζεκεδέπων.

512c ι̅α̅. ὁ Σκάρης.]

513 ⟨ΛΓ̅⟩. Ἐπαρχία Γαλατίας Β.

ὁ τοῦ Ἀμωρίου.

515 α̅. ὁ Φιλομηλίου.

β̅. ὁ τοῦ Δοκιμίου.

γ̅. ὁ Κλανέου.

δ̅. ὁ Πολυβώτου.

ε̅. ὁ Πισσίας.

503 πακατιανῆσ A. Καππατιανῆς F. 506 διόνυσίουπόλεως B. οιονυσουπόλεως C. διονισουπόλεως E. 507 ἀνασιουπόλεως C. 508 ἀττοῦδων B. ἀττοίδων E. 510—512c Emblema illud, ex provincia XXX repetitum, a libro C. omittitur.

G. habet: Μαρκιανουπόλεως, Ῥοδοστόλου, Τραμαρίσκων (punctis inclusa)

„ita punctis inclusa cernebantur haec vocabula paulo supra scripta.“ Goar in margine F. 512a νοβῶν B. 513 B̅ om. AC. 514 τοῦ om. C. ἀμορίου E. 515 φιλομαλίου C. 517 κλανεοῦ B. κλάνξ G. 518 πολυβωτοῦ B. πολυβότου C.

Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ἀποσπασθέντες ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς διοικήσεως, νῦν δὲ τελοῦντες ὑπὸ τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως μητροπολῖται καὶ ὑφ' ἑαυτοὺς ὄντες ἐπίσκοποι· 520

α̅. ὁ *Θεσσαλονίκης.* 521
β̅. ὁ *Συρακούσης.*
(*γ̅. ὁ *Κρήτης.*) 522a
δ̅. ὁ *Κορίνθου.*
⟨ε̅.⟩ ὁ *τοῦ Ῥηγίου.*
⟨ς̅.⟩ ὁ *Νικοπόλεως.* 525
⟨ζ̅.⟩ ὁ *Ἀθηνῶν.*
⟨η̅.⟩ ὁ *Πατρῶν.* 527

οὗτοι προσετέθησαν τῇ συνόδῳ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὸ ὑπὸ τῶν ἐθνῶν κατέχεσθαι τὸν πάπαν τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. 529

Ὡσαύτως καὶ ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως ἀποσπασθεὶς ὁ Σελευκείας Ἰσαυρίας καὶ αὐτὸς τελεῖ ὑπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ὄντων κ̅δ̅ ἐπισκόπων.

520 οἱ om. A. ἐκ] ἀπὸ C. τελοῦντασ B. ὑπ[ε] B. καὶ οἱ ὑφ' ἑ. G. ἑαυτοῖς E. ὄντες om. C. 522a om. ACG. 524 om. B. 525 ε̅. ὁ νικ. B. 526 ς̅. ὁ ἀθ. B. 527 ζ̅. ὁ πατ. B. post Πατρῶν add. G. ὁ νέων πατρῶν. 529 προσετέθεισαν B.

κατέχεσθε B. κατέκεσθαι E. πρ[ε] B. ὠσαυτοσ B. ὡς αὐτὸς E. δηοικήσεωσ B. ἀποσπασθῆσ B. αὐτὸ τελεῖ B. ὑπὸ τὸν θρόνον ΚΠ. B. ὑπ' αὐτὸν] ὑπ' αὐτῶν E. ὑπ' αὐτῷ F. εἴκοσι τεσσάρων B.

530 ***Ὑπὸ τὸν ἐνδοξότατον ἔπαρχον Ῥώμης ἤτοι Ἰταλίας.***

531 *Ἐπαρχία Οὐρβικαρίας.*

532 *Ῥώμη.*

α̅. Βριττίων.

533 *β̅. Μικαυρία.*

γ̅. Λούνη.

535 *δ̅. Νεάπολις.*

ε̅. Γάραντα.

ϛ̅. Βιντιμιλίω.

ζ̅. Γενούης.

η̅. Σιπόντος.

540 *ϑ̅. Πόρτου Ῥώμης.*

ι̅. νῆσος Κεντουκέλλε.

542 *ι̅α̅. κάστρον Εὐορίας,*
ἔνθα ὁ ἅγιος Λουκιανός.

543 *ι̅β̅. κάστρον Ἀμάλφης.*

ι̅γ̅. κάστρον Γεττέων.

545 *ι̅δ̅. κάστρον Τιβερίας.*

ι̅ε̅. κάστρον Νέπης.

ι̅ϛ̅. νῆσος Κωμανίκεια.

ι̅ζ̅. κάστρον Μούλιον.

ι̅η̅. κάστρον Κάμψας.

550 *ι̅ϑ̅. κάστρον Σωρεῶν.*

530—684 om. E. 530 *ἐπαρχία ὑπὸ* AF. 531 *οὐρβικαρίασ ῥώμησ* A. *ῥοβικαρίας* B. 532 numeros solus B habet. 534 *λοῦνη* B. 536 *Τάραντα* F. 532 *Ῥώμη Βριττίων* F. 533 *Νικαυρία* F. 537 *βεντιμηλία* B. *Βιγιντιμίλια* F. 538 *γεννούησ* A. *Γενούη* F. 539 *σηπεντὸσ* B. 540 *πόρτου ῥώμη* B. *ποντουρώμη* AF. 541 *νῆσσοσ* B. *κεντουκέλε* AF. 542 *ἐνορίας* B. *Εὐωρίας* F. *ἔνθα — Λουκιανός* om. F. *ὁ ἅγιος*] (α) B. 544 *γετῶν* B. *Γετταίων* F. 547 *Κομανικεία* F. 550 *σωρέων* AF.

κ̄. κάστρον Σούσας.
κ̄ᾱ. κάστρον Ἴλβας.
κ̄β̄. κάστρον Ἀνάγνια.

Ἐπαρχία Καμπανίας.

Νεάπολις.

ᾱ. Βρεττανία.
β̄. Παννωνία.
γ̄. Καλαβρία.
δ̄. Βενετία.
ε̄. Μησίνα.
ϛ̄. Βικοβαρίνα.
ζ̄. Ταυράτα.
η̄. Ἀπουλλία.
θ̄. κάστρον Ὀπιτέρβητον.
ῑ. κάστρον Σάμνιον.
ῑᾱ. κάστρον Σουσίας.
ῑβ̄. κάστρον Ῥήγιον.
[κάστρον Ταύρατα.]
ῑγ̄. κάστρον Σιγνίας.
ῑδ̄. κάστρον Γράδων.
ῑε̄. κάστρον Πατρικίας.
ῑϛ̄. κάστρον Σκυλάκιον.
ῑζ̄. κάστρον Μαρτύριον.
ῑη̄. κάστρον Οὐρβόβερα.

551 σοῦσουσ B. Σούδας F. 552 τίλβασ B. 553 ἀναγνεία B. 556 βριττανία BF. 557 παννονία A. πανωνία BF. 560 μήσινα B. Μεσήνα F. 561 βικουβαρίνα B. Βικοβαρῖνα F. 563 ἀπούλλια B. Ἀπουλία F. 564 ὀπετέρβητον B. Ὀπιτέρβατος F. 565 σάμνιοσ AF. σαμνίον B. 568 om. B. 569 σηγνίασ B. 571 πρικίας A. 574 οὐρβοβερα B. ὀρβόβερα A. Ὀρβοβέρα F.

ιθ. κάστρον Ὄρτονος.
[κάστρον Ὀππιτερβιτόν.]

Νῆσος Σικελίας.

Συράκουσα.

Κατάνη.
Ταυρομένιον.
Μεσσίνη.
Κεφαλούδιν.
Θερμῶν.
Πάνορμος.
Λιλύβαιον.
Τρόκαλις.
Ἀκράγαντος.
Τυνδάριον.
Καρίνης.
Λεοντίνη.
Ἁλέσις.
Γαῦδος.
Μελέτη.
Λίπαρις.
Βουρκανός.
Δίδυμοι.
Οὔστικα.
τὰ Ὀναρέα.
Βασιλούδιν.

575 *ὀρτόνοσ* A. *Ορτῶνος* F. 576 *κάστρον Ὀσπητερκητόν* F. om. B. 580 *ταυρομένη* BF. 581 *μεσήνη* AF. 582 *κεφαλούδια* B. *Κεφαλοήδιν* F. 585 *λιλύβιον* B. 587 *ἀκραγαντὸσ* B. *Ἀκράγας* F. 589 *λεοντίνησ* BF. 590 *ἄλεσις* A. 595 *βουρκαῦσοσ* A. *Βουρκάνος* F. 599 *βασιλοῦδιν* BF.

Ἐπαρχία Καλαβρίας.

Ῥήγιον
Λούκρις
Σκυλακίας.
Κοτρώνων
Κωνσταντία.
Τροπαίων.
Ταυρίανα.
Βιβώνων.

Ἐπαρχία Ἀννωναρίας.

Ῥάβεννα.
Φάνους.
Ὀλκοῦσα.
Πόλους.
Πεκίνους.
Πίσαυρον.
Τεργέστρα.
Αὐγουστόπολις.
Ταλβιτάου.
κάστρον Τερεντίνων.
κάστρον Σολερνός.
κάστρον Τουλέρικον.

600 *καλαβρίας τῆς κατὰ ῥήγιον* B. 601 *ῥήγιον* om. B. 602 *Λούκρης* F. 604 *κρότωνον* B. *Κουτρόνων* F. 605 *κωνστάντεια* BF. 606 *τρόπαιον* B. 607 *ταυρίανον* B. 608 *βιβωνον* B. *Κιβώνων* F. 609 *Ἀννοναρίας* F. 611 *Φανοῦς* F. 612 *ὅλκουσα* B. 613 *Φολοῦς* F. 615 *πισαύρων* AF. 616 *τέργεστρα* B. *Τεργέστα* F. 619 *τιλβίταου* B. *Τολβιτάου* F. 620 *σελερνὸσ* B. *Σολέρνος* F. 621 *τουλέρνικον* B. *Τουλερίκον* F.

κάστρον Σάγγα.
623 *κάστρον Νοβώ.*
623a *κάστρον Εὐρένικα.*
623b *κάστρον Σημανία.*
623c *κάστρον Βισιμάντω.*
624 *κάστρον Βενέρης.*
625 *κάστρον Ταβία.*
κάστρον Βαρακτηλία.
κάστρον Σαμουργία.
628 *κάστρον Σώρα.*
632 *κάστρον Σανογαλλία.*
κάστρον Κισίνης.

Ἐπαρχία Αἰ<μι>λίας.

635 *κάστρον Φοροπόμπος.*
κάστρον Βριξίλιον.
κάστρον Βρίντου.

622 *σάγγαον* B. 623 *νοβῶ* B. *νωβώ* A. *Νοβώ* F. 623a F castra: *Ἐρεννικα — Σημανία — Βισιβάντω* inter *Σῶρα* et *Σαιογάλεια* ponit. *ἐρένικα* B. *Ἐρεύνικα* F. 623c *βισιμαντῶν* B. *Βιβιβάντω* F. 624 *βερένησ* A. 625 *Ταμία* F. Librarius codicis B *α* litteram in fine verborum positam saepe ita scribit „α∽“ velut 533, 562, 625 vel etiam „αι∽“ 547. 626 *βαρακτηλια* B. *Βορακτηλία* F. 627 *Σαμούργια* F. 632 *σαβογαλια* B. *Σαιογάλεια* F. 633 *Κησήνης* F. 634 *Αἰμιλίας* F. *αἰμίασ* AB. 635 *κάστρον Φοροπομπόλεως* ante 634 habet F. 636 *βριζίλιον* B.

ΥΠΟ ΤΟΝ 638
ΕΝΔΟΞΟΤΑΤΟΝ ΕΠΑΡΧΟΝ ΑΦΡΙΚΗΣ.

Ἐπαρχία Βυζακίας. 639

Καρταγέννα. 640
Πρυκουνσουλαρέα.
Σούβιβα.
Καμψία. 643
Κίλεως. 643a
Ἰούγκης.
Ταλέπτης. 645
Κάσκαλα.
Καστέλλαι.
Πέτζανα.
Μάμιδα.
Μαδασούβα. 650
Κολούλης.
Κάψης.
Ἀδραμυττώ. 653
(**Κάστρον Σουφίτηχα.*) 653a

Ἐπαρχία Νουμιδίας.

Καλάμα. 655
Τεβέστη.

638 *ἐνδο$^{\xi\tau}$* B. *$\overset{\pi}{\upsilon}\alpha\overset{\chi}{\rho}$* B. 639 *βιζακίασ* AB. 640 *καρθαγεννα* B. *Καρτάγενα* F. 641 *πρυκοῦν: σουλαρέα* A. *προκὸν ὁ σουλαρέα* B. *Πρικουνσουλαρέα* F. 643 *Καντακίλεως* F. 643a *κίλεοσ* B. 644 *ἰούγκησ* B. *Ιούγκη* F. 647 *κάστελλαι* B. 648 *πετζανα* B. *Πέζανα* F. 649 *Μάμηδα* F. 650 *μαδα. σουβᾶ* B. 651 *Κουκούλης* F. 652 *κάψισ* B. *Κάμψης* F. 653 *ἀδραμύττον* B. *Ἀδραμύτης* F. 653a om. AF. *σουφίτηχ$^{\alpha}$* B. *κάλαμα* B. 656 *τεβιστὴ* B. *Τελέστη* F.

Ἵππων Νουζιδίας.
Κασταβάγαι.
659 Βάδης.
659a Μήλεον.
660 Ληράδους.
Κάστρον Βέδερα.
Σκήλη.
Ἠγηρινήσιον.
Τιτήσσιν.
665 Βάγης.
Κωνσταντίνη.
Σίτιφνος.

Ἐπαρχία Μαυριτανίας Ᾱ.

Ῥινοκουρούρων.

670 Ἐπαρχία Μαυριτανίας Β̄.

Σέπτον εἰς τὸ μέρος [Θένησσος.] Σπανίας.
Μεσοποταμηνοὶ εἰς τὸ μέρος Σπανίας.
Μαϊούρικα νῆσος.
Μήνυκα νῆσος.

657 *ἵππον* B. *Νουζιδίασ* in nova lineola ponunt libri A et B om. F. 658 *Κασταβάγε* F. 659 *Βάδος Μηλέων* F. 659a *μήλεων* A. 660 *ληραδοῦσ* B. *Ἀλκάδους* F. 663 *ἠγηρηνίσιον* BF. 664 *τηττίσιν* B *Τίτισιν* F. 667 *σιτιφνοσ* B. 668 *ᾱ* om. BF. 669 *ῥινοκούρουρον* B. *Ρινοκορούρων* F.

670 *ἐπαρχία τῆς αὐτ(ῆς) Β̄*. B. 671 *σέπτον εἰσ τὸ μέροσ θένησσοσ: σπανίασ:* A. *σεπτὸν εἰσ τὸ μέροσ ἱσπανίασ.* B *Βεπτὸν εἰς τ. μ. Ἱσπ.* F. 672 *μεσοποταμίνοι* B. *Μεσοποταμινοί* F. *Ἱσπανίας* F. 673 *ναϊούρικα* A. *μαϊουρικὰ* B. *Μαϊούρηκα* F. 674 *μηνυκα* A. om. B.

Νῆσος Σάρδων. 675

Κάραλλος μητρόπολις.

Τούρης.
Σανάφαρ.
Σίνης.
Σούλκης. 680
Φαυσιάνη.
Χρυσόπολις.
Ἀριστιάνης. 683
λίμνη. 683a
κάστρον τοῦ Τάρων.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ. 685

Ἐπαρχία Αὐγουσταμνικῆς.

Πηλούσιον μητρόπολις.

Σεθροήτης.
Τάνης.
Θμούης. 690
Ῥινοκούρουρα.
Ὀστρακίνη.

675. 676 rubricator minio tingere oblitus est in libro B. 675 *σαρδῶ* B. *Σάρδ. νῆ.* F. 676 *Κάραλος* F. 677 *Τοῦρις* F. 678 *σαμαφὰρ* B. *Σουμάρφα* F. 680 *σουλκησ* B. 681 *φαυσιανὴ* B. *Φασιάνη* F. 682 *χρυσόποληϲ* B. 683 *ἀριστηάνῆσ* B. *Χριστιάνης λίμνη* uno versu F. 684 *κάστρον τοῦ τάρων* B. *κάστρον τοῦταρ* A. *Κάστρον Τοῦτα* F. 685 G. hunc ordinem habet: Aegyptus I Augustamnica I Augustamnica II Aegyptus II.

685 *δηα* B. 687 *αὐγουσταμνίκ^ς* B. *αὐγουσταμνήκησ* AG. 689 *τάνις* G. 690 *θμούις* G. 691 *ῥηνοκούρουρα* BG. 692 *ὀστρακινὴ* B. *ὀστρακήνη* G.

Πεντάσχοινον.
Κάσιον.
Ἀφθαΐον.
Ἴφεστος.
Πανέφουσος.
Γέρος.
Ἰτάγερος.
Θένησσος.

Ἐπαρχία Αὐγουσταμνικῆς $\bar{B}$.

Λεοντὼ μητρόπολις.

Ἀθρίβης.
Ἡλίους.
Βούβαστος.
Κάρβευθος.
Ἀραβίους.

Ἐπαρχία Αἰγύπτου $\bar{A}$.

Ἀλεξάνδρεια.

ΥΠΟ ΔΟΥΚΑ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΑΛΙΟΝ.

Ἑρμούπολις.
Μίλλεως.

695 *ἀφθάϊον* B. 696 *ἰφεστὸσ* B. *ἥφαιστος* G. 699 *ἰτράγεροσ* B.

700 *θένησοσ* BG. 701 *αὐσταμνήκης* A. *ἀσταμνίκ*ˢ B. *αὐγουσταμνήκης* BG. 702 *λεοντο* B. *λεοντῶ* G. 703 *ἀθροίβησ* A. *ἀθρήκης* G. 704 *ἡλιοῦσ* A. *ἰλίουσ* B. 705 *βουβαστὸσ* B. 706 *βαρβενθὸσ* B. *κάρβεθος* G. 707 *ἀραβιοῦσ* AB. *ἀραβίους* E. *Ἀναβιούς* F. 708 $\bar{A}$ om. B *Ἐπαρχία Αἰγύπτου Πατριαρχία* (*Πατριαρχή* F) *διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως* G. *ὑπὸ δοῦκα καὶ Αὐγουστάλιον* add. E. 710 om. E. *ὑπὸ* om. B. 712 *μίλλεοσ* B. *μίλεως* G.

Κόστος.
Ψάνεως κώμη.
Κοπρίδεως κώμη.
Σάις.
Λεοντούπολις.
Ναυκράτεια.
Ἀνδρονικίους.
Ζηνωνούπολις.
Πάφνα.
Ὄνουφις.
Ταῦα.
Κλεοπατρίς.
Μαρεώτης.
Μανελαϊτῶν.
Σχεδία.
Τερνούθης.
Σόνδρα.

Ἐπαρχία Αἰγύπτου Β̄.

Κάβασα.
Φραγόνις.
Παχνεμονίς.
Διόσπολις.
Σεβέννυτος.

715 κοπρίδεωσ κώμη voces in duos versus distribuunt B et G. 717 λεοντοῦπόλισ B. 718 ναυκρατεια B. 720 ζηνονούπολισ AG. ζηνωνοῦπολις B. 722 ὀνουφισ B. ὀνοῦφης E. Ονοῦφις F. 723 σαύε E. Σ..... F. 724 κλεόπάτρησ B. κλεόπατρις E. Κλεωπατρίς F. 725 μαρεώτις E. Μαρεῶτις F. 726 μανελαΐτῶν AE. μενελάιτου B. Μανελειτῶν F. 727 σχέδιαι B. 728 τερνουθῆσ B. 730 Β̄ om. B. 731 ὑπὸ φραγόνησ B. φραγόνης E. 732 παχνεμόνησ B. παχνέμονις G.

735 Κοινώ.
Βούσιρις.
737 Ἐλεαρχία.
738 739 Ῥέγεον Πάραλος.
740 Κώμη Παριανή.
741 742 Κώμη Ριχομήριον.
Ξόεως.

Ἐπαρχία Ἀρκαδίας.

745 Ὀξύρυγχος μητρόπολις.
746 Ἡρακλέους.
746a Κοινώ.
Νειλούπολις.
Ἀρσινοΐτης.
Θεοδοσιούπολις.
750 Ἀφροδιτῶν.
751 Μεμφή.
751a Λιτούς.

Ἔχει ὁ Νεῖλος στόματα ζ̄.

ᾱ. Ἀλεξάνδρεια.
β̄. Κολύνθιν.

735 κοινῶ B. κύνω E. Κυνῶ F. 736 βοῦσιρισ B. 737 ἐλαιαρχία B. 738 ῥέγεον B. Ῥέγεον | Πάραλος duobus versibus F. 740 παριάνη AE. Παριάνη κώμη F. 741 742 κύμη G. Ῥηχομήριον F. ῥηκομήριον E duobus versibus. 743 ξοέωσ A. 745 ὀξύριχ̊ B. ὀξύριγχος G. 746a κοινὼ om. B. κμᾶ E. Κνα F. 748 ἀρσινοΐτησ B. ἀρσινοήτησ A. ἀρσηνοήτης G. 749 θεοδοσιου π̊ A. θεοδοσιου πόλεωσ B. 750 ἀφρόδητον B. 751 μεμφηλίτουσ A. μεμφιλίτους G. 752 στόματα τοῦ νείλου ἑπτά G. 753 ἀλεξάνδρει B. 754 κολύνθιν A. κολύνθην G. βολβύθιν B.

$\bar{\gamma}$. Ἀγνοῦ.
$\bar{\delta}$. Παράλου.
$\bar{\varepsilon}$. Χάσματος.
ς̅. Ταμιάθη.
$\bar{\zeta}$. Τενέση.

Ἐπαρχία Θηβαΐδος.
Ἀντινὼ μητρόπολις.
Ἑρμούπολις.
Θεοδοσιούπολις.
Κοῦσος.
Λυκώ.
Ὑψηλή.
Ἀπόλλωνος.
Ἀντέου.
Πανός.

Ἐπαρχία Θηβαΐδος.
Πτολεμαῒς μητρόπολις.
Κοντὼ ἤτοι Ἰουστινιανούπολις.
Διοκλητιανούπολις.
Διόσπολις.
Τέντυρα.
Μαξιμιανούπολις.

755 ἀγνοῦ B. ἄγνον AG. 756 παράλλου E. Πανάλλου F. 757 θάσματος G. 760 Thebaidis I expositionem quam I[a] manus libri A per errorem omiserat, eadem postea margini adscripsit. θιβαΐδοσ B. Θη. πρώτης E. πρώτη F. 761 ἀντινο AB ἀντινῶ G. ἑρμουπόλ B. 764 κοῦσος om. A. κᾶσος E. Κάσος F. 765 πολυκώ A. λυκῶ BE. Λυκώ F. 767 ἀπολλόνιος E. Ἀπολλώνιος F. 768 ἀντεοῦ E. Ἀντέον F. 769 πάνοσ AG.
770 θιβαΐδοσ B. Θηβαΐδος $\bar{\beta}$. E. Ἐπ. Θηβαΐδος δευτέρα F. 771 πτολεμᾶισ B. 772 κόντ͡ B. 776 μαξιμηάνοὺπολις B.

Θηβαΐς.
Λατῶ.
Ἰάμβων.
780 *Ἑρμούνθης.*
Ἀπόλλωνος.
Κώμη Ἀνάσσης Μεγάλης.

Θηβαΐδος ἄνω.

Ἴβεως.
785 *Μαθῶν.*
Τριμούνθων.
787 *Ἑρβῶν.*

787a *Ἐπαρχία Λιβύης.*

787b *Δαρνιέων μητρόπολις.*

787c *Παρατώνιον.*
787d *Ὀτρανζάλης.*
787e *Ἀμμωνιακή.*
787f *Ἀντίπυργος.*
787g *Ἀντίφρον.*
787h *Αἰδονίας.*
787i *Μαρμαρικῆς.*

778 *λάτω* A. *λατῶ* B. *λητῶ* E. *Λητώ* F. 779 *ἰαμβῶν* B. *ἰάμβων* A. *ἴαμβων* E. *Ιάμβων* F. 780 *ἑρμούθησ* A. *ἑρμουνθῆσ* B. *ἑρμουνθης* E. *Ερμούθης* F. 782—784 *κώμη ἀνάσσης — μεγάλης θηβαΐδος — ἄνω ἴβεως* distinguit G. *θηβαὶσ* B. 785 *μαθών* A. *μάθων* B. *μαθῶν* G. 786 *τριμουσθῶν* B. *Τριμουθῶν* F. 787 *ἑρμῶν* G. 787a Libyam siccam G post provinciam Tripolitanam ponit. 787b *δαρινέω* B. *δρανιέων* G. 787c *παρατόνιον* A. *παρατώιον* G. 787d *ὁ τρανζάλησ* B. *τρανζάλης* om. *ὁ* G. 787e *ἀμμονιακή* AE. 787f. margini manus recens adscripsit: *ματθαῖος ἀμαθοῦντων ἐπίσκοπος ὅρισας ὑπέγραψα* B. 787g *ἄντιφρον* AE. 787h *ἐδωνίας* E. *Ἐδονίας* F.

Ἐπαρχία Λιβύης Πεντάπολις. 788

Σῴζουσα.
Κυρίνη. 790
Πτολεμαΐς.
Τεύχηρα.
Ἀδριανή.
Βερονίκη.

Ἐπαρχία Τριπόλεως. 795

Τοσίβων.
Λεπτίδος.
Ὕων.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ. 798a

Ἐπαρχία Κιλικίας. 808

Ταρσὸς μητρόπολις. 809

Πομπηϊούπολις. 810
Σεβαστή.
Κώρυκος.
Ἄδανα.
Αὐγουστόπολις.
Μάλλος. 815
Ζεφύριον.

789 *σόζουσα* E. 790 *κυρήνη* G. 791 *πτολεμαΐσ* B. 792 *τεύχειρα* G. 794 *βερωνίκη* B. 795 *Γ̄πόλεωσ* B. 796 *το σίβων* B. *τὸ σέβων* G. 798 *ὑῶν διὰ τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως* G. 810 *πομπιϊουπολις* B. 811—814 desunt in B. 812 *κόρυκοσ* A. *κώρικος* E. 815 *μᾶλλοσ* B. *μάλος* G.

Ἐπαρχία Κιλικίας B̅.

Ἀνάζαρβος μητρόπολις.

Μομψουεστία.
Αἴγεια.
Ἐπιφάνεια.
Εἰρηνούπολις.
Φλαβιάς.
Ἀλεξάνδρεια Κάβισσος.
Καστάβαλα.
Ῥόσσος.

Ἐπαρχία Ἰσαυρίας.

Σελεύκεια μητρόπολις.

Κηλένδρης.
Ἀνεμώριον.
Τιτιούπολις.
Λάμος.
Ἀντιόχεια.
Ἡλίου Σεβαστή.
Κέστρα.
Σελινούντης.
Ἰωστάπη.
Διοκαισάρεια.
Ὀλύα.

817 B̅ om. A. 818 ἀνάβαρζοσ AG. 819 μοψουεστεία E. Μόψου ἑστία F. 820 αἴγια B. 821 ἐπιφανεία B. 822 εἰρινούπολις E. 823 φλαβίασ ABG. 824 825 ἀλεξάνδρεια | κάβισσοσ AG. ἀλεξανδρικῦισ B. 826 καστάβαλλα B. 830 κιλένδρησ AG. κήλενδρησ B. 831 ἀνεμόριον AB. 835 Ηλιουσεβαστη F. 837 σεληνούντησ AG. 838 ἰωστατῆ B. 840 ὄλυα B.

Ἱεράπολις. 841
Δαλίσανδος. 843
Κλαυδιούπολις.
Εἰρηνούπολις. 845
Γερμανικούπολις. 846
Νεάπολις. 846a
Ζηνωνόπολις.
Σβίδη.
Φιλαδέλφεια.
Ἄδρασσος. 850
Μελόη.
Δομετιούπολις.
Ναυζάδεαι.
τὰ δ̄ κλίματα. 854
Κάσσων. 854a
Βαναύων. 855
Γολγοσοῦ.
Κοστράδος.

Ἐπαρχία Συρίας Ā.

Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Δάφνην, θρόνος πατριαρχικός. 859
[*Πάλτος.*] 859a
Σελεύκεια. 860

841 post *ἱεράπολις* habet *νεάπολις* G. 843 *δαλισανδὸσ* B. 845 om. B. 847 *ζηνωνόπα* A. *ζινόπολισ* B. 848 *σβήδη* B. 849 *φιλαδέλφια* B. 850 *ἀδρασὸσ* B. *ἀδρασός* G. 851 *μελώη.* B 852 *δομιτιούπ.* E. 853 *λαυζαδε*$^{αι/}$ *ε///* ultimam litteram *ε* prima manus ex *α* correxit; post *α* nulla littera, sed coronis tantum erasa est. *α* enim littera in fine verborum lineolarumque saepe sic scripta *α~* invenitur in B. *ναυζάδεαι* AG. 854 *Δ̄*] *δὲ* AG. *κλήματα* B. 854a *κάσσον* B. 855 *μαναύων* B. *βανάβων* G. 856 *βολβοσοῦ* G. 859a *Πάλτος* om. BG.

Βέρροια.
Χαλκίς.

Ἐπαρχία Συρίας Β̄.

Ἀπάμεια μητρόπολις.

Ἀρέθουσα.
Ἐπιφάνεια.
Λάρισσα.
Μαριάμνη.
Σελευκόβηλος.
Ῥαφανέαι.

Ἐπαρχία Εὐφρατησίας καὶ Ἁγιουπόλεως.

Ἱεράπολις ⟨μητρόπολις⟩.
Κύρος ἤτοι Ἁγιούπολις.
Σαμόσατα.
Δολιχή.
Γερμανίκεια.
Ζεῦμα.
Πέρρη.
Εὔρωπος.
Νικόπολις.
Σκηναρχία.
Καισάρεια,

861 *βέροια* BG. 866 *ἐπιφανεία* B. 868 *μαριάμμη* G. 870 *ῥαμφανέαι* G. 871 *εὐφρατισίας* BG. *ἁγιοπ.* B. 872 *ἱεράπολισ* ABG. hanc urbem liber B minio rubro non distinxit, uti ceteras metropoles. 874 *σαμώσατα* B. 875 *δολίχη* B. 876 *γερμανείκια* B. *γερμανίκια* G. 877 *ζεύμα* B. 878 *πέρριη* B. *πέρρη* habet post *σάντων* E. 881 *σκιναρχία* B. 882 *κεσάρεια* B.

ἔνθα ἦν ἐν ἐξορίᾳ ὁ ἅγιος Σέργιος.
Σεργιούπολις ἤτοι Ἀναστασιούπολις,
ἡ σήμερον Ῥατταφὰ,
ἔνθα ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Σέργιος.
Ὀρίμων.
Σάντων.

Ἐπαρχία Θεοδωριάδος.

Λαοδίκεια μητρόπολις.
Πάλτος.
Βαλανέαι.
Γάβαλα.

Ἐπαρχία Ὀσροηνῆς.

Ἔδεσσα μητρόπολις.
Κάραι.
Κωνστάντεια.
Θεοδοσιούπολις.
Βάτναι.
Καλλίνικος ἤτοι Λεοντόπολις.
Νέα Οὐαλεντία.
Βίρθων.
Μονιθίλλα.
Θηριμάχων.
Μονιαύγα.

883 *ἔνθα — Σέργιος* om. G. *ῥασταφὰ* B. *ἤτοι — Σέργιος* om. G. 884 *ὀριμῶν* B. 885 *θεοδοριάδος* E. 888 om. A. 889 *ἀαλενέαι* B. *βαλανέα* G. 891 *ὀσροϊνῆσ* A. *ὀσρωινῆς* B. *Ὀσροηνή* F. 892 *αἴδεσσα* A. *αἴδεσα* B. 894 *κωνστάντια* G. 897 *καλλιόνικος* G. *λ/ ^ετ^ ωο⌉* B. *λεοντούπολις* G. 898 *οὐλεντία* A. *βαλεντία* G. 899 *βήρθων* B. *βίρβων* G. 900 *μονήθηλλα* B. 901 *θερημάχων* B. 902 *μονιάυγα* B.

Μάκαρτα.
Μαρκούπολις.
Ἀναστασία.
Ἡμέριος.
Κιρκησία.

Μέχρι τῶν ὧδέ ἐστι τὸ πλήρωμα Μεσοποταμίας καὶ ἀρχὴ τῆς γῆς Περσίδος.

Ἐπαρχία Μεσοποταμίας ἄνω
ἤτοι $\overline{Δ}$ Ἀρμενίας.

Ἄμιδα μητρόπολις.

Μαρτυρόπολις,
ἀπὸ $\overline{ιε}$ μιλίων τῆς αὐτῆς πόλεως γεννᾶται ὁ Τίγρις ποταμός.

Δαρᾶς,
ἀπὸ $\overline{ϛ}$ μιλίων τῆς αὐτῆς πόλεώς εἰσι τὰ μεθόρια καὶ οἱ ὅροι Περσίδος καὶ Συρίας.

κάστρον Ῥισκηφᾶς.
κάστρον Τουράνδιος.
κάστρον Μάρδης.
κάστρον Λόρνης.
κάστρον Ῥίφθον.
κάστρον Ἴσφριος.
κάστρον Τζαύρας.
κάστρον Αὐδάσσων.

907 *κιρκισία* AG. *κιρκησία* B. 908 *ἐστὶν* B. *τῆσ μεσ.* B. *ἀρχή*] *ἄρχεται τῆς* A. 909 *ἄνω*[τ] B. *τῆς ἄνω* G. 910 *ἀμιδὰ* A. *ἄμηδα* B. *ἀμιδᾶ* E. 911 *μηλίων* A. *τίγρησ* A. 912 *δάρασ* BG. $\overline{ϛ}$] ἓξ A. *μηλίων* A. *εἰσὶν* B. *οἱ* om. A. *Συρίας*] *ἀσυρίας* G. 913 *ῥισκήφα* B. *Ῥισκιφᾶς* F. 914 *τουρανδιοσ* B. *τοῦ ῥιτίδος* E. *Τουριτίδις* F. 918 *ἴσφριον* B. 920 *αὐδασῶν* B. *αὐδάσων* E.

κάστρον Ἀβάρμης.
κάστρον Τζινοβίας.
κάστρον Ἰνζιετῶν.
κάστρον Βαναβήλων.
κάστρον Χούδδων. 925
κάστρον Ἀϊσουδοῦος.
κάστρον Μασφρόνας.
κάστρον Βασιλικόν.
κάστρον Σπῆλον καὶ Ὀδήλων.
κάστρον Βηϊουβαΐθας. 930
κάστρον Μανασσάρων.
κάστρον Φιρθαχαβράης.
κάστρον Σιτέων Χίφας.
κάστρον Κάλωνος.
κάστρον Βιβασάρων. 935
κάστρον Τζαύρας.
κάστρον Βίρθας.
κάστρον Ἀτταχᾶς. 938

Κλίματος Ἀρζανηνῆς. 938a

κάστρον Ἀφουμῶν.
κάστρον Ἀριβάχων. 940
κάστρον Φλωριανῶν.

921 *ἀβαρμ῾ʹ* B. *ἀμάρμης* G. 922 *τζινουβίας* B. *τζινοβιάς* G. 923 *ἰνζηετῶν* A. *ἰντζιέτων* G. 924 *βαναβὴλ* B. 925 *σχούδδων* B. *κούδδων* E. 926 *ἀϊσούδου* B. *αἰσδαδοῦος* E. *Αισδαδοῖος* F. 927 *μάσφρανασ* B. 929 *σπήλαιον ὀδῆλον* B. *καὶ Ὀδήλων* om. G. 930 *βιϊουθασ* B. *βιϊουβαϊθάς* E. -*θᾶς* F. 931 *μασσαρων* B. *μασσάρων* G. 932—938 om. B. 932 *βιρθεχαβραῆς* E. *Βιρθεχαβράη* F. 933 *σχίφας* G. 935 *βιβασίρων* G. 937 *βίθρας* G. 938 *κάστρον ἀτταχὰς κλίματος* G. *ἀρζανιῆς* E. *Αρζανικῆς* F. 938a *ἀρζανινῆσ* A. *κλήματα ἀζανίας* B. 939 *ἀφουμων* A. *φουμῶν* B. *ἀφούβων* G. 940 *ἀριβαχῶν* B. *ἀριμάχων* G. 941 *φλοριανόν* B.

κάστρον Δαφνοῦδιν.
κάστρον Βαλοῦος.
κάστρον Σαμοχάρτων.

945 *Ὧδε πληροῦται ἡ Μεσοποταμία, καὶ ἔστιν ὁ Ταῦρος
καὶ ἡ κλεισοῦρα Βαλαλείσων, καὶ ἄρχεται κατὰ τὸ
946 ἀρκτῷον μέρος ἡ Μεγάλη Ἀρμενία. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ
οἰκοῦντες εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ταύρου πλησίον τοῦ αὐτοῦ
κλίματος λαοὶ β′ ὀνομαζόμενοι ὁ μὲν εἷς Χοθαῖται,
947 ὁ δὲ ἕτερος Σανασουνῖται. καὶ ἔστιν ὄρος ὑψηλὸν,
ἐπονομαζόμενον Μαραθκέν· ἐν ᾧ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
Νῶε ἐπιφερομένη τοῖς ὕδασι προσέκρουσεν εἰς τὴν
κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ ἔστιν τοῦτο γνωστὸν πᾶσι τοῖς
τῶν ἐκεῖσε μερῶν μέχρι τῆς σήμερον.*

948 *Ἐπαρχία Δ̄ Ἀρμενίας ἄλλης.*

Δαδίμων νῦν μητρόπολις.
950 *Ἀρσαμουσάτων.*
πολίχνη Χοζάνων.
Χοσομάχων.
Κιθαρίζων.
κάστρον Μερτικέρτον.

942 *δαφνοῦ* (δ) B. 943 *βαλούοσ* B. *βαλούης* G. 944 *σαμουχαρτον* B. 945 *μεσωπο̄* B. *κλησοῦρα* B. *βαβαλέσων* A. *βαλαλέσων* G. *ἄρχεται κατὰ τὸ*] *ἀρχὴ τὸ* G. *ἀρκτόον* B. *μεγάλη*] *μ̄* (Γ) B. 946 *καὶ* om. A. *καὶ οἱ* om. G. *εἰς* om. G. *κλήματοσ* B. *ὁ μὲν ἰσχθομαῖται* AG. *νασουνῖται* AG. 947 *μαραθκέ* B. *βαραθκέν* G. *κηβωτοσ* B. *νώε* B. *ὕδασιν* BE. *προσέκρυοσν* E (sic). *ἔστιν* AB. *ἐκεῖσαι* B. *τὴν σήμερον* E.

948 *ἄλλησ* A. *ἄλλη* BG. 949 *δαδῆμων* (υ) B. *νῦν* om. B. *δαδήμων* G. 950 *ἀρμουσάτων* G. *ἀρσαμουσάτων* B. 951 *πολιχνηχοζάνων* A. *πολίχνη* | *χοζάνων* G. *χαζάνων* B. 952 *χοσωμάχων* B. 953 *κιθαριζῶν* AG. 954 *μερτικέρτων* A. *μαρτικέρτων* E. *κάστρον* om. F.

κάστρον Βαϊουλοῦος. 955
κάστρον Παλιός.
κάστρον Ἀρδών.
κλίμα Σοφήνης.

χωρίον ὑπὸ τὸ αὐτὸ κλίμα, λεγόμενον Ἰαλιμβάνων, ὅθεν ὁρμᾶται ὁ τὴν παροῦσαν φιλοπονήσας βίβλον Βασίλειος.

κλίμα Ἀνζητινῆς.
κλίμα Διγησινῆς. 960
κλίμα Γαρινῆς.
κλίμα Βιλαβητινῆς. 962
(**κλίμα Παλινῆς.*) 962a
κλίμα Ὀρζιανινῆς.
κλίμα Ἀστιανικῆς.
κλίμα Μουζουρῶν. 965

Ἐπαρχία Φοινίκης Παραλίας. 967
Τύρος μητρόπολις.
Σιδών.
Πτολεμαΐς. 970

955 *βαϊούλου* B. *Βαϊουλοῖος* F. 956 *πάλιοσ* B. *πολιός* G. 957 *ἀρδῶν* BF. 958 *κλήμα* B. *σοφίνησ* AB. *σοφηνῆς* G. 958a *χώριον — Βασίλειος* om. G. 958a *χ* (ω suprascr.) B. *κλήμα* B. *ἰαλῆμ βάνων* B. 959—966 *κλίμα ἀνζητινῆσ:* | *κλίμα διγησινῆσ: κλίμα γαρινῆσ: κλίμα βιλαβητινῆσ: κλίμα ὀρζιανινῆσ: κλίμα ἀστιανικῆσ:* | *κλίμα μουζουρῶν:* — A. *κλημ⁻ ἀνζιτίν*ς | *κλήμ̃ διγισίνησ* | *κλήμα γαρίν*ς | *κλήμα βιλαβιτίν*ς | *κλημα παλίν*ς | *κλήμα ὀρζιανικ*ς | *κλήμα μουζουρων* B. *κλίμα ἀνζιτηνῆς* E. *Ἀνζιτινῆς* F. *κλίμα διγησινῆς* E. *Διγισηνῆς* F. *κλίμα γαρηνῆς. κλίμα ὀρζιακινῆς. κλίμα βιλαβιτηνῆς. κλίμα ἀστιανικῆς. κλίμα μαμουζουρῶν* G. add. G. *χρὴ* (*χρεῖ* E) *εἰδέναι ὅτι αὕτη αὐτοκέφαλός ἐστι μὴ τελοῦσα ὑπὸ ἀποστολικὸν θρόνον. ἀλλὰ τιμηθεῖσα διὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον Ἀρμενίας ἔχουσα πόλεις καὶ κάστρα σ'.* *τῦροσ* A. 969 *σιδῶν* B. 970 *πτολεμαϊσ* B.

Βηρυτός.
Βίβλος.
Τρίπολις.
Ἄρκαι.
Ὀρθωσιάς.
Βότρυς.
Κώμη Γίγηρτα.
Ἄραδος.
Ἀντάραδος.
Πανεάς.
Γόνασι τοῖς ⟨Σ⟩άλτων.
κώμη Πολιτιανή.
κώμη Τριερίς.

Ἐπαρχία Φοινίκης Λιβανησίας.

Ἔμισσα μητρόπολις.

Λαοδίκεια.
Ἡλιούπολις.
Ἄβιλλα.
Δαμασκός.
κλίμα Ἰαβρούδων.
Εὐάριος ἤτοι Ἰουστινιανούπολις.
Παλμύρα.
κλίμα Μαγλούδων.

971 *βύριτοσ* B. *Βήρυτος* F. 972 *βίβλοσ* ABG. 975 *ὀρθωσίασ* AE. *ὀρθοσίασ* B. 977 *γίγηρτα η* in rasura; antea erat *ε* corr. a m. Iª B. *γήγαρτα* E. *Γήγαρτα κώμη* F. 979 *ἀντάρα* A. 980 *πανέας* ABG. 981 *τοισάλτων* A. *τοῖσ ἀλτῶν* B. *γονάσιτιοι σάλτων* E. *Γόνασι ἤτοι Σάλτων* F. 982 *πολιτιάνη* B. 983 *τρίερισ* B. 984 *λιβανισίασ* BG. 985 *ἔμισσα* A. *αἵμησα* B. *ἔδεσα* G. 988 *ἄβηλλα* B. *Ανβιλλα* F. 990 *κλ$\overset{μ}{Η}$ ἰαβρουδων* B. *ἰαμβρούδων* G. *πάλμυρα* B. 993 *κλήμα μαγαιγλουδων* B.

Σάλτον Γοναϊτικόν.
Σαλαμίας.
κλίμα Ἀνατολικόν.

Ἐπαρχία Παλαιστίνης Ᾱ.

Αἰλία Ἱεροσολύμων Ἁγία Πόλις.

Καισάρεια μητρόπολις.

Δῶρα.
Ἀντιπατρίς.
Διόσπολις ἤτοι Γεωργιούπολις.
Ἰάμνια.
Νικόπολις.
Ὄνους.
Σώζουσα.
Ἰόππη.
Ἀσκαλών.
Γάζα.
Ῥαφία.
Ἀνθηδών.
Διοκλητιανούπολις.
Ἐλευθερόπολις.
Νεάπολις.
Σεβαστή.

994 deest in B. 997—1043 desunt in G. 998 *αἴλια* B. *ἱεροσόλυμον* B. 999 ab hoc versu eadem praebet Coisl. CCCXLVI fol. 299 sq. (= Parthey N. V) (D). 1001 *Ἀντίπατροσ* BD. 1002 *γεώργιουπολις* B. *ἤτοι γεωργ.* om. D. 1003 *ἡαμνήα* B. 1005 *ὀνοῦσ* BD. 1006 *σωζουσα* BD. 1007 *ἰώππη* B. 1008 *ἀσκάλων* AD. *ἀσκαλῶν* B. 1009 *γαζα* AB. 1010 *ῥάφια* BD. 1011 *ἀνθιδῶν* B. *ἀνθιδών* D. 1012 *διοκλιτιανοῦ*$^{πλ/}$ D. 1013 *ἐλευθεροῦ*$^{πλ/}$ D. 1015 *σεβαστη* B.

Ῥεγεὼν Ἀπάθους.
Ῥεγεὼν Ἱεριχώ.
Ῥεγεὼν Λιβίας.
Ῥεγεὼν Γάδαρα.
Ἄζωτος Πάραλος.
Ἄζωτος ἢ Ἵππινος.
Εὐκωμάζων.
Βιττύλιος.
Τρικωμίας.
Τόξος.
Σάλτων Κωνσταντιανικῆς.
Σάλτων Γεραΐτικὸς ἤτοι Βαρσάμων.

Ἐπαρχία Παλαιστίνης $\overline{B}$.

Σκυθόπολις μητρόπολις.

Πέλλαι.
Γάδαρα.
Καπετωλιάς.
Ἄβιλα.
Μαξιμιανούπολις.
Διοκαισάρεια.
Τιβεριάς.
Γάβαι.

1016 *ἀπαθούς* B. *ἀπαθοῦς* D. 1017 *ιεριχῶ* B. 1018 *λιβύησ* B. 1019 *Γα*^δα/ D. 1021 *ἡ* om. D. *ἱππῖνοσ* AD. 1023 *βιτίλιοσ* D. 1024 *τρικομίασ* BD. 1026 *σαλ*^τ *κων*^τ *νιακ*^ς B. *κωνσταντιανι*^ξ: A. *σάλτων* om. *κωνστ.* D. 1027 *σαλ*^τ *γεραϊτικ'* B. *γεραϊτικὸσ* AD. 1028 B. ante Palaestinam II et III Arabiam provinciam inserit. $\overline{B}$ om. A. *σκυθοπόλ*^ε: A. *μητρόπολις* om. AD. 1032 *καπετολιάσ* B. 1033 *ἄβηλα* B. 1035 *διοκαισάρια* D. 1036 *τιβεριᾶσ* B. 1037 *γάδαι* D.

Ἑλενούπολις.
Ἵππος.
Τετρακωμία. 1040
κλίμα Γαυλάμης.
κώμη Ναΐς.

Επαρχία Παλαιστίνης Γ̄.

Πέτραι μητρόπολις.

Αὐγουστόπολις. 1045
Ἀρίνδηλα.
Χαραχμοῦδα.
Ἀρεόπολις.
Μάψις.
Ἔλουσα. 1050
Ζώορα.
Βιροσάβων.
Ἔλας.
Πεντακωμία.
Μαμόψωρα. 1055
Μητροκωμία.
Σάλτων ἱερατικόν.

1038 ἐλενούπολισ A. 1040 τετρακωμια B. τετρακομια D. 1041 κλη̄ B. γαυλάμησ AD. γαυλάν B. 1042 κωμηνάϊσ A. 1043 παλαι B. 1044 πέται D. 1047 χαχμουδ B. παάχμου D. χαραγμοῦχα E. -χά F. 1048 ἀρεώπολισ B. αριο D. Αερόπολις F. 1049 μάμψισ B. μαψ D. Νάψις F. 1050 ἐλόυσα A. ἔλουσα BE. ἐλοῦσα D. 1051 ζούρα D. 1052 βιροσαβῶν B. βιροσάμων D. 1053 ἐλάσ BG. ἐλὰσ D. 1054 πεντακω B. πεντακόμια D. 1055 μαμοψορ D. 1056 μροχυμ D. 1057 σαλ ἱερατικ B. σάλτον ἱερατικ D. σάλτων: ἱερατικόν A. σάλτων

Ἐπαρχία Ἀραβίας.

Βόστρα μητρόπολις.

Ἄδρασος.
Δία.
Μέδαβα.
Γέρασα.
Νεύη.
Φιλαδέλφεια.
Ἔσβους.
Νεάπολις.
(*Ἱεράπολις.)
Φιλιππούπολις.
Φενοῦτος.
Κωνσταντίνη.
Διονυσιάς.
Πενταχωμία.
Τριχωμία.
Κανόθας.
Σάλτων Βατάνεως.
Ἑξακωμία.
Ἐνακωμία.

— μαμῶ φορά — μιτροκωμία — ἱερατικόν E idem F qui *Μαμῶ* et *Φορά* duos vicos esse censet et *Τιτροκωμία* (sed lat. Mitrocomia) scribit.

1058 ἀρραβίασ δ̄ D. 1060 ἀδρασσὸσ B. ὁ ἀδρασός E. ἀδρασός DF. 1062 μεδάβα A. μέδανα DG. 1063 γέρασσα AG. 1064 νέβη D. 1065 φιλαδέλφια BD. 1066 ἔσβοσ B. 1066—1069 om. D. 1067 νεάπολισ ι ex η corr. a m. I[a]. B. 1068 om. AGD. 1070 φένουστοσ B. φεβοντος D. φενουτός G. 1071 κωνσταντινὴ B. 1072 διόνυσίασ B. διονυσίας G. 1075—1078 om. D. 1075 κάνοθασ B. κανοθάς G. 1076 σάλτων: βατάνεωσ AG. σα$\overset{\tau}{\lambda}$ βαντανέασ B. 1077 ἐξακωμία κ B. 1078 om. B.

κώμη Γωνίας.
κώμη Χέῤῥους. 1080
κώμη Στάνες.
κώμη Χαβέρας.
κώμη Κωρεάθας.
κώμη Βιλβάνους.
κώμη Κάπρων. 1085
κώμη Πυργοαρετῶν.
κώμη Σέτνης.
κώμη Ἀριαχῶν.
Νεότης.
κλίμα ἀνατολικῶν καὶ δυσμῶν. 1090
κώμη Ἀριάθας Τράχωνος.
κώμη Βεβδάμους.

Ἐπαρχία Ἀρμενίας Μεγάλης. 1093

Δεῖ εἰδέναι, ὅτι αὕτη αὐτοκέφαλός ἐστι μὴ τελοῦσα 1094
ὑπὸ τὸν ἀνατολικὸν θρόνον, ἀλλὰ τιμηθεῖσα διὰ τὸν
ἅγιον Γρηγόριον Ἀρμενίας, ἔχουσα πόλεις καὶ κάστρα
καὶ κλίματα σ̄.

Ὡσαύτως καὶ ἡ 1095

1080 Vicos inde a 'κώμη Χέρους' cod. B post σάλτων ἱερατικόν (Palaestina III) ponit. χεροῦσ BGD, sed σ erasum D. 1081 στανὲσ BD. 1082 μαχαβερῶ B. $\mu\alpha\chi\alpha\beta\varepsilon\overset{o}{\rho}$ D. μαχαβέρος E. Μαχαβέρως F. 1083 κορεάθασ B. κορεαθὰς D. κωρέαθης G. 1084 βιλβανὸσ B. βιλβανοῦσ DG. 1085 καπάρων D. 1086 πυργοαριτῶν D. πυργοαρε B. πυργο ἀρετῶν E. 1087 στενῆσ B. 1088 αρεάχῶν B. 1089 om. B. $\nu\delta/\overset{\varsigma}{\tau}$ D. 1091 ἀρεαθασ B. ἀριάθασ: τράχωνοσ AD. 1092 βεβδαμοὺσ B. βεβδαμοῦσ D. 1093 et 1094 om. G hoc loco. ἰδέναι B. αὕτη om. D. ἐστὶν B. ὑπὸ τὸν ἀνατολικὸν θρ.] ὑπὸ ἀποστολικὸν θρόνον A. τὸν om. D. καὶ κλίματα om. AD. κλήματα B. 1095 in margine m. rec.: κύπροσ B. ὡσαύτως καὶ ἡ om. G. post Κύπρου sic G: δεῖ εἰδέναι ὅτι αὕτη αὐτοκέφαλός ἐστι μὴ τελοῦσα ὑπὸ ἀποστολικὸν θρόνον· ἀλλὰ τιμηθεῖσα διὰ τὸ κτλ.

Ἐπαρχία τῆς Κύπρου

1096 διαμεμένηκεν, ἔχουσα παρ' ἑαυτῇ τὴν δεσποτείαν διὰ τὸ εὑρεθῆναι ἐν αὐτῇ τὸν ἅγιον ἀπόστολον Βαρνάβαν, ἔχοντα ἐπὶ στήθους τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον.

1097 Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῇ αἱ πόλεις αὗται·

1098 Κωνσταντία μητρόπολις.

1099 Κίτιον.

1100 Ἀμαθοῦς.

Κούριον.

Πάφος.

Ἀρσεναΐ.

Σῶλοι.

1105 Λάπιθος,

ἐν ᾗ ἐγεννήθη Γεώργιος ὁ Κύπριος ὁ γράψας τὴν βίβλον, ἐξ ἧς ταῦτα μετελήφθησαν.

Κυρηνία.

Τάμασος.

Κύθροι.

Τριμιθοῦς.

1110 Καρπάσιν.

1095 τῆς] *νήσου* E. *Κύπρου|νήσου* F. 1096 *διατο|μεμένικεν* B. *ἑαύτὴν τὴν* B. *ἑ|τῆ τὴν* A. Verba *ἔχοντα — εὐαγγέλιον* manus recens atramento nigro illevit, ita ut litterae evanidae manus I[ae] vix intellegantur. B. *Μάρκον*] *Ματθαῖον* F. *ἅγιον εὐαγ.* D. post *εὐαγγ.* add. D: *ἐπὶ τῆς βασιλ* ⟨*βασιλείας ζήνωνος*?⟩. 1097 quae sequuntur, desunt in libro D. *αἱ* om. B. *πόλεις*] π͡π π͡π B. 1098 *κωνσταν̄* B. 1100 *ἀμάθουσ* A. *ἀμαθούσ* BG. 1102 *πάφουσ* B. 1103 *ἀρσεναῖ* E. *Ἀρσεναί* F. 1104 *σώλοι* B. *σόλοι* G. 1105 *ἐν ᾗ — μετελήφθησαν* om. G. 1106 *κυρηνία* AG. *κυρινία* B. 1109 *τριμηθοὺσ* BG. 1110 *κάρπασιν* BE. post *Καρπάσιν* add. G: *ἡ παροῦσα ἔκθεσις ἐγεγόνη* (-ει F) *ἐν ἔτει ͵ςτκα'* (*͵ςτϙα'* F, *͵ςτζα'* editio geogr. s. a. 1704) *ἐπὶ τῆς βασιλείας ζ.* (*Κύρου* F) *Λέοντος τοῦ σοφοῦ καὶ Φοτίου* (*Φωτίου* F) *πατριάρχου*.

ΤΑΥΤΑ ΜΕΝ ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ. ΣΚΟΠΕΙ ΔΕ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΑ.

⟨*Τάξις τῶν μητροπόλεων τῶν ὑποκειμένων τῷ τῆς Βασιλίδος θρόνῳ.*⟩

α̅. *Ἡ Καισάρεια.*
β̅. *ἡ Ἔφεσος.*
γ̅. *ἡ Ἡράκλεια.*
δ̅. *ἡ Ἄγκυρα.*
ε̅. *ἡ Κυζικός.*
ϛ̅. *αἱ Σάρδεις.*
ζ̅. *ἡ Νικομήδεια.*
η̅. *ἡ Νίκαια.*
ϑ̅. *ἡ Καλχηδών.*
ι̅. *ἡ Σίδη.*
ι̅α̅. *ἡ Σεβάστεια.*
ι̅β̅. *ἡ Ἀμάσεια.*
ι̅γ̅. *ἡ Μελιτινή.*
ι̅δ̅. *τὰ Τύανα.*
ι̅ε̅. *ἡ Γάγγρα.*
ι̅ϛ̅. *ἡ Θεσσαλονίκη.*
ι̅ζ̅. *ἡ Κλαυδιούπολις.*
ι̅η̅. *ἡ Νεοκαισάρεια.*
ι̅ϑ̅. *ἡ Πισσινοῦς.*
κ̅. *τὰ Μύρα.*

1111 Hanc notitiam solus praebet Coislinianus CCIX fol. 279ro. **1112** Titulum omissum a librario codicis B e coniectura addidi. **1113** *καισάρεια. ει* alio atramento corr. ex *ι* B **1120** *νικαία* B. **1122** *σίδησ* B. **1124** *ἀμάσια* B.

κα. ἡ Σταυρούπολις ἤτοι Καρία.
κβ. ἡ Λαοδίκεια.
κγ. τὰ Σύναδα.
κδ. τὸ Ἰκόνιον.
κε. ἡ Ἀντιόχεια.
κϛ. ἡ Πέργη ἤτοι Σύλλεον.
κζ. ἡ Κόρινθος.
κη. αἱ Ἀθῆναι.
κθ. ἡ Μωκησός.
λ. ἡ Σελεύκεια.
λα. ἡ Καλαβρία.
λβ. αἱ Πάτραι.
λγ. ἡ Τραπεζοῦς.
λδ. ἡ Λάρισσα.
λε. ἡ Ναύπακτος.
λϛ. ἡ Φιλιππούπολις.
λζ. ἡ Τραϊανούπολις.
λη. ἡ Ῥόδος.
λθ. ἡ Φιλίππου.
μ. ἡ Ἀδριανούπολις.
μα. ἡ Ἱεράπολις.
μβ. τὸ Δυρράχιον.
μγ. ἡ Σμύρνα.
μδ. ἡ Κατάνη.
με. τὸ Ἀμώριον.
μϛ. ἡ Κάμαχος.
μζ. τὸ Κοτυάειον.
μη. ἡ Ἁγία Σευηρίνη.

1145 τραπεζοὺσ B. 1157 ἀμόριον B. 1159 κοτυάϊον B. 1160 σευηρήνη B.

μθ. ἡ Μιτυλήνη.
ν. αἱ Νέαι Πάτραι.
να. τὰ Εὐχάϊτα.
νβ. ἡ Ἄμαστρις.
νγ. αἱ Χῶναι.

Τάξις καὶ τῶν ἀρχιεπισκοπῶν, αἳ τῷ αὐτῷ τῆς Βασιλίδος ὑπόκεινται θρόνῳ.

α. ἡ Βιζύη.
β. ἡ Πομπηϊούπολις.
γ. ἡ Λεοντόπολις.
δ. ἡ Μαρώνεια.
ε. ἡ Ἀπάμεια.
ϛ. τὰ Γέρμια.
ζ. ἡ Ἀρκαδιούπολις.
η. τὸ Πάριον.
θ. ἡ Μίλητος.
ι. ἡ Προκόνησσος.
ια. ἡ Σηλυμβρία.
ιβ. ἡ Μήθυμνα.
ιγ. ἡ Κίος.
ιδ. ἡ Ἄπρος.
ιε. τὸ Ῥούσιον.
ιϛ. τὰ Κύψαλα.
ιζ. ἡ Ὑδροῦς.
ιη. ἡ Νίκη.
ιθ. ἡ Νεάπολις.

1161 *μητυλίνη* B. 1164 *ἄμαστρισ* B. 1165 *χόναι* B. 1166 *αὐτῶν* B. *θρόνωι* B. 1168 *πομπιοῦπολις* B. 1172 *γέρμεια* B. 1176 *σιλυμβρία* B. 1178 *μίθυμνα* B. 1183 *ιδροῦσ* B.

κ. ἡ Σέλγη.
κα. ἡ Χερσών.
κβ. ἡ Μεσίνη.
κγ. ἡ Γάρελλα.
κδ. ἡ Βρύσις.
κε. ἡ Δέρκος.
κϛ. αἱ Σερραί.
κζ. ἡ Καραβιζύη.
κη. ἡ Ἄμαστρις.
κθ. ἡ Λῆμνος.
λ. ἡ Λευκάς.
λα. ἡ Νακώλεια.
λβ. ἡ Μίσθεια.
λγ. ἡ Κολώνεια.
λδ. αἱ Χῶναι.
λε. αἱ Θῆβαι.
λϛ. ἡ Σωτηριούπολις.
λζ. ἡ Πηδαχθόη.
λη. ἡ Γέρμη.
λθ. ἡ Βόσπορος.
μ. ἡ Κοτραδία.
μα. αἱ Κόδραι.
μβ. ἡ Κάρπαθος.
μγ. ἡ Αἶνος.
μδ. ἡ Μεσημβρία.
με. τὸ Ῥύζαιον.
μϛ. ἡ Γοτθία.
μζ. ἡ Σουγδία.

1192 σεραί B. 1195 λήμνοσ B. 1200 χώναι B. 1201 θήβαι B. 1207 κώδραι B. 1209 αἶνοσ B. 1210 μεσιμβρία B.

μη. αἱ Φοῦλλοι.
μθ. ἡ Αἴγινα.
ν. ἡ Κέρκυρα.

Εἰσὶ δὲ καὶ ὅσοι ἑκάστῃ μητροπόλει ὑπόκεινται θρόνοι.

⟨Α.⟩ Τῇ Καισαρείᾳ Καππαδοκίας.

α. ὁ Νύσης.
β. ὁ τῶν Βασιλικῶν Θερμῶν.
γ. ὁ Καμουλιανῶν.
δ. ὁ Κισκισοῦ.
ε. ὁ Εὐαΐσων.
ϛ. ὁ Σευηριάδος.
ζ. ὁ Ἀραθείας.
η. ὁ τῶν Αἰπολίων.

Β. Τῇ Ἐφέσῳ τῆς Ἀσίας.

α. ὁ Ὑπέπων.
β. ὁ Τράλεων.
γ. ὁ Μαγνησίας πρὸς Μαίανδρον.
δ. ὁ Ἐλαίας.
ε. ὁ Ἀτραμυτίου.
ϛ. ὁ Ἀσσοῦ.
ζ. ὁ Γαργάρων.
η. ὁ Μασταύρων.
θ. ὁ Καλάης.
ι. ὁ Βριούλλων.
ια. ὁ Πιττάμνης.
ιβ. ὁ Μυρρίνης.

1218 Α om. B. καισαρι^{α} B. 1229 τράλαιων B. 1230 μέανδρον B.

ιγ. ὁ Αὔρη.
ιδ. ὁ Νύσσης.
ιε. ὁ Χοσμακάμης.
ις. ὁ Μητροπόλεως.
ιζ. ὁ Ἀνινάτων.
ιη. ὁ Βαρέτων.
ιθ. ὁ Περγάμου.
κ. ὁ Ἀναίων.
κα. ὁ Προΐνης.
κβ. ὁ Ἀρκαδιουπόλεως.
κγ. ὁ Νέας αὐλῆς.
κδ. ὁ Διὸς ἱεροῦ.
κε. ὁ Αὐγάζων.
κς. ὁ Σιών.
κζ. ὁ Κολοφῶνος.
κη. ὁ Λευέδου.
κθ. ὁ Τέου.
λ. ὁ Ἐρυθρᾶς.
λα. ὁ Τάνδρου.
λβ. ὁ Θεοδοσιουπόλεως ἤτοι Πιπερίνης.
λγ. ὁ Κύμης.
λδ. ὁ Παλαιουπόλεως.

Γ. Τῇ Ἡρακλείᾳ τῆς Εὐρώπης.

α. ὁ Θεοδωρουπόλεως.
β. ὁ Ῥαιδεστοῦ.
γ. ὁ Πανίου.

1240 corruptum ex *Αὐρηλιουπόλεως*. 1242 *χοσμ̄καμησ* B. 1244 *ὁ ἀντινάτων* B̄. B. 1258 corruptum ex *Ἀντάνδρου* vel ex serioris aetatis forma *Ἀττάνδρου*. 1259 litterae evanidae ita ut in dubio relinquendum sit, utrum *πιπερίν*^{s} an *πεπερίν*^{s} scriptum fuerit. 1262 *τῆν* B. *ἡρακλεῖα* B.

δ. ὁ *Χερσονήσου.*
ε. ὁ *Καλλιπόλεως.*
ϛ. ὁ *Χαριουπόλεως.*
ζ. ὁ *Χαλκηδόνος.*
η. ὁ *Πανίου.*
ϑ. ὁ *Μαδύτου.*
ι. ὁ *Παμφύλου.*
ια. ὁ *Μιδείας.*
ιβ. ὁ *Λίζηκος.*
ιγ. ὁ *Σεργέντζης.*
ιδ. ὁ *Μέτρων.*
ιε. ὁ *Τουρούλλου.*

Δ. Τῇ Ἀγκύρᾳ τῆς Γαλατίας.

α. ὁ *Ταβείας.*
β. ὁ *Ἡλιουπόλεως ἤτοι Βασιλαίου.*
γ. ὁ *Ἀσπόνης.*
δ. ὁ *Κρινουπόλεως ἤτοι Σταυροῦ.*
ε. ὁ *Μίζου.*
ϛ. ὁ *Κίνης.*
ζ. ὁ *Ἀναστασιουπόλεως.*
η. ὁ *Καλούμνης.*

Ε. Τῇ Κυζίκῳ τῆς Ἑλλησπόντου.

α. ὁ *Ποιμανινοῦ.*
β. ὁ *Ὤκης.*
γ. ὁ *Βάρεως.*
δ. ὁ *Ἀδριανοῦ ϑηρῶν.*

1267 *καλιπόλεωσ* B. 1278 *ἀγκύρα* B. 1280 *βασιλ* B.
1282 corruptum ex *Βηρινουπόλεως.* 1287 *ἐλ*ς*π*τ B.

ε̄. ὁ Λαμψάκου.
ς̄. ὁ Ἀβύδου.
ζ̄. ὁ Δαρδάνου.
η̄. ὁ Ἰλίου.
θ̄. ὁ Τρῳάδος.
ῑ. ὁ Πιονίας.
ια̅. ὁ Μελιτουπόλεως.
ιβ̅. ὁ τοῦ ἁγίου Κορνηλίου.

ς̄. Τῇ Σάρδεων τῆς Λυδίας.

ᾱ. ὁ Φιλαδελφείας.
β̄. ὁ Τριπόλεως.
γ̄. ὁ Θυατείρων.
δ̄. ὁ Σετῶν.
ε̄. ὁ Αὐλιλιουπόλεως.
ς̄. ὁ Γόρδου.
ζ̄. ὁ Τράλων.
η̄. ὁ Σάλων.
θ̄. ὁ Σιλανδοῦ.
ῑ. ὁ Μαιονίας.
ια̅. ὁ Ἀπόλλωνος ἱεροῦ.
ιβ̅. ὁ Ὑρκανίδος.
ιγ̅. ὁ Μουστήνης.
ιδ̅. ὁ Ἀκαρασοῦ.
ιε̅. ὁ Ἀπολλωνιάδος.
ις̅. ὁ Ἀτταλείας.
ιζ̅. ὁ Βάης.
ιη̅. ὁ Βλάνδεων.

1299 *κορνι* B. 1301 *φιλαδελφίας* B. 1303 *θυατήρων* B. 1305 = *Αὐρηλιουπόλεως.* 1307 alias *τροάλλων.* 1316 *ἀταλίασ* B.

ιθ. ὁ Ἱεροκαισαρείας.
κ. ὁ Δάλδεων.
κα. ὁ Στρατονικείας.
κβ. ὁ Καιρασέων.
κγ. ὁ Σατάλων.
κδ. ὁ Γαβάλων.
κε. ὁ Ἑρμοκαπηλίας.

Ζ. Τῇ Νικομηδείᾳ τῆς Βιθυνίας.

α. ὁ Προύσης ἤτοι Θεουπόλεως.
β. ὁ Πραινέτου.
γ. ὁ Ἑλενοπόλεως.
δ. ὁ Βασιλινουπόλεως.
ε. ὁ Δασκυλίου.
ς. ὁ Ἀπολλωνιάδος.
ζ. ὁ Νεοκαισαρείας.
η. ὁ Ἀδρανοῦς.
θ. ὁ Καισαρείας.
ι. ὁ Γάλλου ἤτοι Λόφων.
ια. ὁ Δαφνουσίας.
ιβ. ὁ Ἀρίστης.

Η. Τῇ Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας.

α. ὁ Μοδρίνης ἤτοι Μελῆς.
β. ὁ Λινόης.
γ. ὁ Γουρδοσέρβων.
δ. ὁ Νουμερικῶν.
ε. ὁ Ταΐου.
ς. ὁ Μαξιμιανῶν.

1320 δάλδαιων B. 1325 ἑρμοκαπιλείας B. 1329 ἑλενοπόλεωσ B. 1334 ἀδρανοὺσ B.

Θ̄. Τῇ Καλχηδόνι τῆς Βιθυνίας θρόνος ὑποκείμενος οὐκ ἔστι.

Ῑ. Τῇ Σίδῃ τῆς Παμφυλίας.

ᾱ. ὁ Ἀσπένδου.
β̄. ὁ Κοταίνης.
γ̄. ὁ Ἐταίνου.
δ̄. ὁ Ὀρύμνης.
ε̄. ὁ Κάσων.
ϛ̄. ὁ Σεμνέων.
ζ̄. ὁ Καραλλίων.
η̄. ὁ Κορακησίου.
θ̄. ὁ Συέδρων.
ῑ. ὁ Μυλώνης.
ια̅. ὁ Οὐαμανδῶν.
ιβ̅. ὁ <Δ>αλισανδοῦ.
ιγ̅. ὁ Ἴσβων.
ιδ̅. ὁ Λύρβης.
ιε̅. ὁ Κολοβρασοῦ.
ιϛ̅. ὁ Μαναύσων.

ΙΑ̅. Τῇ Σεβαστείᾳ τῆς Ἀρμενίας.

ᾱ. ὁ Σεβαστουπόλεως.
β̄. ὁ Νικοπόλεως.
γ̄. ὁ Σατάλων.
δ̄. ὁ Βερίσσης.

1346 καλχ (δ supra χ) B. υ κει (π supra υ, μ supra κ) B. 1348 σι (Δ supra ι), sed littera ι obscura est B. 1353 σεμναίων B. 1359 μαλισανθοῦ B. 1364 σεβα (ϙ supra α) B. 1368 βερήσσησ B.

Ι̅Β̅. Τῇ Ἀμασείᾳ Ἑλενοπόντου.

α̅. ὁ *Ἀμισοῦ.*
β̅. ὁ *Σινώπης.*
γ̅. ὁ *Ἰβόρων.*
δ̅. ὁ *Ἀνδράπων.*
ε̅. ὁ *Ζαλίου ἤτοι Πομπηϊουπόλεως.*

Ι̅Γ̅. Τῇ Μελιτηνῇ τῆς Ἀρμενίας.

α̅. ὁ *Ἄρκης.*
β̅. ὁ *Κουκουσοῦ.*
γ̅. ὁ *Ἀραβισοῦ.*
[δ̅.] *καὶ Λυπῶν.*

Ι̅Δ̅. Τῇ Τυάνῃ Καππαδοκίας.

α̅. ὁ *Κυδίστω⟨ν⟩.*
β̅. ὁ *Φαυστινουπόλεως.*
γ̅. ὁ *Σασίμων.*

Ι̅Ε̅. Τῇ Γάγγρᾳ τῆς Παφλαγονίας.

α̅. ὁ *Ἰουνοπόλεως.*
β̅. ὁ *Δαδύβρων.*
γ̅. ὁ *Σωρῶν.*

Ι̅Ϛ̅. Τῇ Θεσσαλονίκῃ τῆς Θεσσαλίας.

α̅. ὁ *τοῦ Κίτρου.*
β̅. ὁ *Βεροίας.*

1369 *ἀμασ*ᵃⁿ B. 1372 *ἡβόρων* B. 1374 *ζαλῖ Π πωίκω* B. 1375 *μελῖ* B. 1376 *ἄρκησ* B. 1378 *ἀραβησοῦ* B. 1381 *κυδίϛω* post *ω* rasura in B. 1388 *θεσαλωνικη* B. *θεσαλίασ* B. 1389 *κήτρου* B.

γ̄. ὁ Δουργουβιτίου.
δ̄. ὁ τῶν Σερβίων.
ε̄. ὁ Κασανδρείας.

ΙΖ. Τῇ Κλαυδιουπόλει Ὁνωριάδος.

ᾱ. ὁ Ἡρακλείας Πόντου.
β̄. ὁ Προυσιάδος.
γ̄. ὁ Τίου.
δ̄. ὁ Κρατείας.
ε̄. ὁ Ἀδρινουπόλεως.

ΙΗ. Τῇ ⟨Νεο⟩καισαρείᾳ Πόντου.

Πολεμωναϊκοῦ.

ᾱ. ὁ Κερασούντων.
β̄. ὁ τοῦ Πολεμωνίου.
γ̄. ὁ Κομάνων.

ΙΘ. Τῇ Πισινούντων τῆς Γαλατίας.

ᾱ. ⟨ὁ⟩ Γερμοκολωνείας.
β̄. ὁ Πιτανισσοῦ.
γ̄. ὁ Συνοδίων.
δ̄. ὁ τοῦ Ἁγίου Ἀγαπητοῦ.
ε̄. ὁ Λωτίνου.
ς̄. ὁ Ὁρκιστοῦ.
ζ̄. ὁ Σπαλίας.

1394 ᾱ ὀνωριᾶδοσ B. 1400 καισαρεία B. 1401 καιρασούντων B. 1404 πισηνοῦν B. 1405 ὁ om. B. 1408 ἀγαπῆ B.

K. *Τῇ τῶν Μύρων τῆς Λυκίας.*

α. ὁ *Μασταύρων.*
β. ὁ *Ἀράζης.*
γ. ὁ *Ποδαλίας.*
δ. ὁ *Ὀρυκανδοῦ.*
ε. ὁ *Συδήμων.*
ϛ. ὁ *Σκάμμων ἤτοι τῆς Ἁγίας.*
ζ. ὁ *Ξάνθου.*
η. ὁ *Κεναίων.*
θ. ὁ *Ἀγαρασοῦ.*
ι. ὁ *Ἁγιοδούλων.*
ια. ὁ *Μαρκιανῆς.*
ιβ. ὁ *Ὀτλῶν.*
ιγ. ὁ *Κανδήβων.*
ιδ. ὁ *Οἰνιάδων.*
ιε. ὁ *Μάκρης.*
ιϛ. ὁ *Φιλήτων.*
ιζ. ὁ *Φοινίκων.*
ιη. ὁ *Προΐνης.*
ιθ. ὁ *Βαρβύλων.*
κ. ὁ *Πατάρων.*
κα. ὁ *Κόμβων.*
κβ. ὁ *Χώματος.*
κγ. ὁ *Φελλοῦ.*
κδ. ὁ *Κορυδάλλων.*
κε. ὁ *Λορνέας.*
κϛ. ὁ *Πινάρων.*
κζ. ὁ *Τεργάσου.*

1417 = *Σιδύμων.* 1434 *χόματοσ* B. 1438 *πιννάρων* B.

κη. ὁ *Εὐδοκιάδος.*
κθ. ὁ *Νήσου.*
λ. ὁ *Παλαιωτῶν.*
λα. ὁ *Μηλωτῶν.*
λβ. ὁ *Ἀκανδῶν.*
λγ. ὁ *Ἐλεβίσσου.*

ΚΑ. Τῇ Σταυροπόλει Καρίας.

α. ὁ *Κιβύρας.*
β. ὁ *Ἡρακλείας Ἀλβάκας.*
γ. ὁ *Ἀπολλωνιάδος.*
δ. ὁ *Ἡρακλείας Λακύμων.*
ε. ὁ *Ταβῶν.*
ς. ὁ *Λαρβῶν.*
ζ. ὁ *Ἀντιοχείας τῆς Μαιάνδρου.*
η. ὁ *Ταπάσσων.*
θ. ὁ *Ἁρπάσων.*
ι. ὁ *Νεαπόλεως.*
ια. ὁ *Ὀρθωσιάδος.*
ιβ. ὁ *Ἀνατετάρτης.*
ιγ. ὁ *Ἀλαβάνδων.*
ιδ. ὁ *Στρατονικείας.*
ιε. ὁ *Ἀλίνδων.*
ις. ὁ *Μυλάσσων.*
ιζ. ὁ *Μίζου ἤτοι Ἀμίζων.*
ιη. ὁ *Ἰασσοῦ.*
ιθ. ὁ *Βαρβυλίου.*
κ. ὁ *Ἁλικαρνασοῦ.*

1443 *μηλώτων* B. 1453 *μέα*$\overset{δ}{ν}$ B. 1457 *ὀρθοσιάδοσ* B.
1460 *στρατονεικείασ* B. 1463 *ἀμίζων* B.

κα. ὁ Λαρύμων.
κβ. ὁ Κνίδου.
κγ. ὁ Μύνδου.
κδ. ὁ τοῦ Ἱεροῦ.
κε. ὁ Κινδράμων.
κς. ὁ Κεράμων.

ΚΒ. Τῇ Λαοδικείᾳ Φρυγίας Καπατιανῆς.

α. ὁ Τραπεζουπόλεως.
β. ὁ Ἀκμωνείας.
γ. ὁ Χαιρετόπων.
δ. ὁ Ἀσπίας.
ε. ὁ Πελτῶν.
ς. ὁ Εὐμενείας.
ζ. ὁ Σουβλαίου.
η. ὁ Πυμενοθηρῶν.
θ. ὁ Τρανουπόλεως.
ι. ὁ Ἀτταvασοῦ.
ια. ὁ Λούνδων.
ιβ. ὁ Κηδισσοῦ.
ιγ. ὁ Ὡράκων.
ιδ. ὁ Ὠρήνων.
ιε. ὁ Ἐλούζης.
ις. ὁ Σεβαστῆς.
ιζ. ὁ Συναοῦ.
ιη. ὁ Θαμψιουπόλεως.
ιθ. ὁ Διοκλείας.
κ. ὁ Ἀριστείας.

1468 κνήδου B.

κα. ὁ Οἰνοκώμης ἤτοι Ἰου-
[κβ.] στινιανουπόλεως.

ΚΓ. Τῇ τῶν Συνάδων Φρυγίας Σαλουταρίας.

α. ὁ Δορυλαΐου.
β. ὁ Μηδαΐου.
γ. ὁ Ὑψοῦ.
δ. ὁ Ἀκροΐνοῦ.
ε. ὁ Προμισοῦ.
ϛ. ὁ Μηροῦ.
ζ. ὁ Σιβινδοῦ.
η. ὁ Φυτείας.
θ. ὁ Ἱεραπόλεως.
ι. ὁ Εὐκαρπίας.
ια. ὁ Λυσιάδος.
ιβ. ὁ Αὐγουστοπόλεως.
ιγ. ὁ Βρυζοῦ.
ιδ. ὁ Ἰτροῦ.
ιε. ὁ Λυκάονος.
ιϛ. ὁ Στεκτωρίου.
ιζ. ὁ Γορδορυνίας.
ιη. ὁ Καβορκίου.
ιθ. ὁ Δαφνουδίου.
κ. ὁ Κλήρων.

ΚΔ. Τῷ Ἰκονίῳ Λυκαονίας.

α. ὁ Λύστρων.
β. ὁ Βασάδων.

1494 οἰ^{ο}νκ/^{ω} B. 1500 ἀκροΐνοὺ B. 1511 λυκάωνοσ B.

γ̅. ὁ Ἀμλάδων.
δ̅. ὁ Μανάδων.
ε̅. ὁ Ψιβήλων.
ϛ̅. ὁ Σανάτρων.
ζ̅. ὁ Κάνης.
η̅. ὁ Εὐδοκιάδος.
ϑ̅. ὁ Πύργων.
ι̅. ὁ Λαράνδων.
ι̅α̅. ὁ Ἰλίστρων.
ι̅β̅. ὁ Ποσάλων.
ι̅γ̅. ὁ Τιβασάδων.
ι̅δ̅. ὁ Βαράτων.
ι̅ε̅. ὁ Πέλτων.

Κ̅Ε̅. Τῇ Ἀντιοχείᾳ τῆς Πισιδίας.

α̅. ὁ Σαγαλασοῦ.
β̅. ὁ Σωζοπόλεως.
γ̅. ὁ Ἀπαμείας τῆς Κιβωτοῦ.
δ̅. ὁ Τυραΐου.
ε̅. ὁ Βάρεως.
ϛ̅. ὁ Ἀδριανουπόλεως.
ζ̅. ὁ Λιμένων.
η̅. ὁ Λαοδικείας τῆς κεκαυμένης.
⟨ϑ̅.⟩ ὁ Σελευκείας τῆς σιδηρᾶς ἤτοι Ἀγρῶν.
⟨ι̅.⟩ ὁ Ἀδάδων.
⟨ι̅α̅.⟩ ὁ Ζαρζήλων.
⟨ι̅β̅.⟩ ὁ Τιμαμβριάδος.

1522 ψηβίλων B. 1533 ἀντιο^χ B. 1536 κιβω^τ B. 1541 ϑ̅. κεκαυμένησ B. 1542 ι̅. ὁ σελ. B. ι̅α̅. σιδηρ. B. 1543 ι̅β̅. ὁ ἀδάδων. in sequentibus liber B binis numeris a calculo vero differt.

⟨ιγ.⟩ ὁ *Τυμανδοῦ.*
⟨ιδ.⟩ ὁ *Κωνάνης.*
⟨ιε.⟩ ὁ *Μαλοῦ ἤτοι Δαδηλίας.*
⟨ις.⟩ ὁ *Σινιανδοῦ.*
⟨ιζ.⟩ ὁ *Τιτυασσοῦ.*
⟨ιη.⟩ ὁ *Μητροπόλεως.*
⟨ιθ.⟩ ὁ *Πάπων.*
⟨κ.⟩ ὁ *Παρλαοῦ.*
⟨κα.⟩ ὁ *τοῦ Βινδαίου.*

ΚϚ. Τῇ Πέργῃ τῆς Παμφυλίας.

α. ὁ *Ἀτταλείας.*
β. ὁ *Μαγύδου.*
γ. ὁ *Εὐδοκιάδος.*
δ. ὁ *Τελμησσοῦ.*
ε. ὁ *Ἰσινδοῦ.*
ς. ὁ *Μαξιμιανοῦ.*
ζ. ὁ *Λαγίνων.*
η. ὁ *⟨Παλαιου⟩πόλεως ἤτοι Ἀλεροῦς.*
θ. ὁ *Κρημνῶν.*
ι. ὁ *Κορυδάλλων.*
ια. ὁ *Πελτινησσοῦ.*
ιβ. ὁ *Ἀδικηταναύρων.*
ιγ. ὁ *Ἀριασσοῦ.*
ιδ. ὁ *Πουγλῶν.*
ιε. ὁ *Ἀδριανῆς.*
ις. ὁ *Σανδίδου.*

1556 *ἀτταλίασ* B. 1561 *μαξιμιάνου* B. 1562 *λαγήνων* B. 1563 η. ὁ dein spatium quinque litterarum *ουπ°* | *Ητ ἀλ/ε δ^σ* B. cf. Parthey: Not. X, 511. 1567 *ἀδικηταναύρ/°* B.

ιζ. ὁ Βάρβης.
ιη. ὁ Περβαίνων.

ΚΖ. Τῇ Κορίνθῳ τῆς Πελοπονήσου.

α. ὁ τοῦ Δαμαλᾶ.
β. ὁ Ἄργους.
γ. ὁ Μονεμβασίας.
δ. ὁ Κεφαληνίας.
ε. ὁ Ζακύνθου.
ς. ὁ Ζημαινᾶς.
ζ. ὁ Μαίνης.

ΚΗ. Τῇ Ἀθηνῶς τῆς Ἑλλάδος.

α. ὁ Εὐρίπου.
β. ὁ Διαυλείας.
γ. ὁ Κορωνείας.
δ. ὁ Ἄνδρου.
ε. ὁ Ὠρεοῦ.
ς. ὁ Σκύρου.
ζ. ὁ Καρύστου.
η. ὁ Πορθμοῦ.
θ. ὁ Αὐλῶνος.
ι. ὁ Σύρας.

ΚΘ. Τῇ Μωκησῷ Καππαδοκίας.

α. ὁ Ναυζιανζοῦ.
β. ὁ Κολωνείας.

1574 πελλοπονήσου B. 1575 δαμαλὰ B. 1589 σκαρύστου error ex antecedente voce σκύρου originem duxit. 1594 ναυζηάνζοῦ B.

γ̅. ὁ *Παρνασοῦ.*
δ̅. ὁ *Δοάρων.*

Λ̅. *Τῇ Σελευκείᾳ τῆς Παμφυλίας.*

α̅. ὁ *Κελεντέρεως.*
β̅. ὁ *Ἀνεμόνης.*
γ̅. ὁ *Τιτυουπόλεως.*
δ̅. ὁ *Λάμων.*
ε̅. ὁ *Ἀντιοχείας.*
ϛ̅. ὁ *Σελινοῦντος.*
ζ̅. ὁ *Ἡλιουσεβαστῆς.*
η̅. ὁ *Ζηνωνοπόλεως.*
ϑ̅. ὁ *Λαυσάδων.*
ι̅. ὁ *Διοκαισαρείας.*
ι̅α̅. ὁ *Ὄλβας.*
ι̅β̅. ὁ *Κλαυδιουπόλεως.*
ι̅γ̅. ὁ *Νεαπόλεως.*
ι̅δ̅. ὁ *Δαλισανδοῦ.*
ι̅ε̅. ὁ *Φιλαδελφείας.*
ι̅ϛ̅. ὁ *Ἀδρασοῦ.*
ι̅ζ̅. ὁ *Μελώης.*
ι̅η̅. ὁ *Εἰρηνουπόλεως.*
ι̅ϑ̅. ὁ *Γερμανικοπόλεως.*
κ̅. ὁ *Δομετιουπόλεως.*
κ̅α̅. ὁ *Συβήλων.*
κ̅β̅. ὁ *Κοδάκων.*
κ̅γ̅. ὁ *Σβηδῶν.*

1598 *παμφυλίασ* error pro *Ἰσαυρίας.* 1603 *ἀντιόχίασ* B. 1606 *ζηνοπόλεωσ* B. 1608 *διόκαισαρίασ* B. 1613 *φιλαδελφίασ* B. 1616 *εἰρινουπόλεωσ* B.

Λ̅Α̅. Τῷ Ῥηγίῳ Καλαβρίας.

α̅. ὁ Βιβώνης.
β̅. ὁ Ταυριάνης.
γ̅. ὁ Λοκρίδος.
δ̅. ὁ Ῥουσιανοῦ.
ε̅. ὁ Σκυλακίου.
ϛ̅. ὁ Τροπαίου.
ζ̅. ὁ Ἀμαντίας.
η̅. ὁ Κροτώνης.
θ̅. ὁ Κοσταντίας.
ι̅. ὁ Νικοτέρων.
ι̅α̅. ὁ Βισουνιάνου.
ι̅β̅. ὁ Νεοκάστρου.

Λ̅Β̅. Ταῖς Πάτραις τῆς Πελοπονήσου.

α̅. ὁ Λακεδαιμονίας.
β̅. ὁ Μοθώνης.
γ̅. ὁ Κορώνης.
δ̅. ὁ Ἕλους.
ε̅. ὁ Βολαίνης.

Λ̅Γ̅. Τῇ Τραπεζοῦντι τῆς Λ⟨αζικῆς.⟩

⟨α̅.⟩ ὁ Χεριάνων.
⟨β̅.⟩ ὁ Χαματόζουρ.
⟨γ̅.⟩ ὁ Χάλ.

1622 ῥιγίω B. 1626 ῥουσιᾶνου B. 1635 ταῖς om. B.

1636 λακεδεμονίασ B. 1637 μοθῶνησ B. 1641 $\overset{\varsigma}{\tau}\,\lambda$; dein sequitur littera ambigua et foramen in membrana libri B. 1643 Quae sequuntur, manus multo recentior atramento nigro scripsit; numeri provinciae Trapezuntiae omissi sunt in B. χαμάτοζουρ B.

⟨δ̅.⟩ ὁ *Παίπερ.*
⟨ε̅.⟩ ὁ *Κεραμέων.*
⟨ς̅.⟩ ὁ *Λερίου.*
⟨ζ̅.⟩ ὁ *Βιζάνων.*

Λ̅Δ̅. *Τῇ Λαρίσσῃ τῆς Ἑλλάδος*

α̅. ὁ *Δημητριάδος.*
β̅. ὁ *Φαρσαύλου.*
γ̅. ὁ *Θαυμακοῦ.*
δ̅. ὁ *Ζητουνίου.*
ε̅. ὁ *Ἐξεροῦ.*
ς̅. ὁ *Λοιδορικίου.*
ζ̅. ὁ *Τρίκκης.*
η̅. ὁ *Ἐχίνου.*
ϑ̅. ὁ *Κολίδρου.*
ι̅. ὁ *Σταγῶν.*

Λ̅Ε̅. *Τῇ Ναυπάκτῳ Νικοπόλεως.*

α̅. ὁ *Μουνδίτζης.*
β̅. ὁ *Ἀετοῦ.*
γ̅. ὁ *Ἀχελῴου.*
δ̅. ὁ *Ῥογῶν.*
ε̅. ὁ *Ἰωαννίνων.*
ς̅. ὁ *Φωτικῆς ἤτοι Βελᾶς.*
ζ̅. ὁ *Ἀδριανουπόλεως.*
η̅. ὁ *Βοθρωτοῦ.*

Λ̅Ϛ̅. *Τῇ Φιλιππουπόλει τῆς Θράκης.*

α̅. ὁ *Ἀγαθονικείας.*
β̅. ὁ *Λοουτίτζης.*

1661 *μουνδίτζισ* B.

γ̄. ὁ *Σκορταρίου.*
δ̄. ὁ *Λεύκης.*
ε̄. ὁ *Βλέτπου.*
ϛ̄. ὁ *Δραμίτζης.*
ζ̄. ὁ *Ἰωαννίζων.*
η̄. ὁ *Κωνσταντείας.*
⟨θ̄. ὁ *Βελικείας.*⟩
ῑ. ὁ *Κουκούβων.*

Λ̄Ζ̄. *Τῇ Τραϊανουπόλει Ῥοδόπης.*

ᾱ. ὁ *Διδυμοτείχου.*
β̄. ὁ *Μάκρης.*
γ̄. ὁ *Μουσινοπόλεως.*
δ̄. ὁ *Ἀναστασιουπόλεως.*
ε̄. ὁ *Πόρων.*
ϛ̄. ὁ *Ξανθείας.*

Λ̄Η̄. *Τῇ Ῥόδῳ τῶν Κυκλάδων νήσων.*

ᾱ. ὁ *Σάμου.*
β̄. ὁ *Χίου.*
γ̄. ὁ *τῆς Κῶ.*
δ̄. ὁ *Ναξίας.*
ε̄. ὁ *Θήρας.*
ϛ̄. ὁ *Πάρου.*
ζ̄. ὁ *Λέρου.*
η̄. ὁ *Τήνου.*
θ̄. ὁ *Μήλου.*
ῑ. ὁ *Πισύνης.*

1678 om. B. 1682 *μάκρεισ* B. 1684 *ἀναςιουῶ* (ο supra) B.
1691 *ναξίασ* prima littera *α* corrector add. B. 1696 *μίλου* B.

ια. ὁ Νησύρας.
ιβ. ὁ Ἰκαρίας.
ιγ. ὁ Ἀστυπαλίας.

ΛΘ. Τῇ τῶν Φιλίππων Μακεδονίας.

α. ὁ Περιθεωρίου.
β. ὁ Πολυστύλου.
γ. ὁ Βελικείας.
δ. ὁ Χριστοπόλεως.
ε. ὁ Σμολένων.
ς. ὁ Καισαροπόλεως.
ζ. ὁ Ἀλεκτρυοπόλεως.

Μ. Τῇ Ἀδριανουπόλει Αἱμιμόντου.

α. ὁ Σῳζοπόλεως.
β. ὁ Ἀγαθοπόλεως.
γ. ὁ Δεβελτοῦ.
δ. ὁ Τραποβιζύης.
ε. ὁ Καράμου.
ς. ὁ Βουκέλλου.
ζ. ὁ Προβάτου.
η. ὁ Σκοπέλλου.
θ. ὁ Βρύσεως.
ι. ὁ Βουλγαροφύγου.
ια. ὁ Τζωϊδῶν.

1700 ἀστυπάλιας B. 1701 φίλι$^{\pi\pi}$ B. 1702 περιθεόρίον B. 1703 πολλυστύλου B. 1713 τραποβιζυ$^{ς'}$ B. 1716 α littera foramine in membrana facto paene deleta est B. 1720 τζοϊδῶν B.

ΜΑ. Τῇ Ἱεραπόλει Φρυγίας Καπατιανῆς.

ᾱ. ὁ Μετελλουπόλεως.
β̄. ὁ Ἀττούδων.
γ̄. ὁ Μοσύνων.
δ̄. ὁ Φόβων.
ε̄. ὁ Ἀγκύρας.
ϛ̄. ὁ Συναοῦ.
ζ̄. ὁ Τιβεριουπόλεως.
η̄. ὁ Κάδων.
θ̄. ὁ Ἀξανῶν.

ΜΒ. Τῷ Δυρραχίῳ.

ᾱ. ὁ τῶν Στεφανιακῶν.
β̄. ὁ Χουναβίας.
γ̄. ὁ Κροῶν.
δ̄. ὁ Ἐλισσοῦ.

ΜΓ. Τῇ ⟨Σμύρνῃ⟩ τῆς Ἀσίας.

ᾱ. ὁ Φωκίας.
β̄. ὁ Μαγνησίας.
γ̄. ὁ Κλαζομενῶν.
δ̄. ὁ τοῦ Ἀρχαγγέλου.

ΜΔ. Τῇ Κατάνῃ τῆς Σικελίας

θρόνος ὑποκείμενος οὐκ ἔστι.

1723 α litterae manus fortasse recens certe alio atramento spiritum satis singularem superimposuit ita: ἅ B. 1731 δυρ-ρά^χ. B. 1736 τῇ Σμύρνῃ] τῆσ κυρίνη ι ex correctura B. 1737 φοκίασ B. 1739 κλαζωμενων B. 1741 θρωνο B.

ΜΕ. Τῷ Ἀμωρίῳ τῆς Φρυγίας.

ᾱ. ⟨ὁ⟩ Φιλομηλίου.
β̄. ὁ τοῦ Δοκιμίου.
γ̄. ὁ Κλανεοῦ.
δ̄. ὁ Πολυβωτοῦ.
⟨ε̄.⟩ ὁ Πισσίας.

ΜϚ. Τῇ Καμάχῳ Ἀρμενίας.

ᾱ. ὁ Κελιτζινῆς.
β̄. ὁ Ἀρασράκων.
γ̄. ὁ Βαρζανίσσης.
δ̄. ὁ Μελοῦ.
ε̄. ὁ Μελοῦ ἕτερος.

ΜΖ. Τῷ Κοτυαείῳ τῆς Φρυγίας.

ᾱ. ὁ Σπορῆς.
β̄. ὁ Κονῆς.
γ̄. ὁ Γαϊκώμεως.

ΜΗ. Τῇ Ἁγίᾳ Σευηρίνῃ τῆς Καλαβρίας.

ᾱ. ὁ Εὐρυάτων.
β̄. ὁ Ἀκερεντίας.
γ̄. ὁ Καλλιπόλεως.
δ̄. ⟨ὁ⟩ τῶν Ἀησύλων.

1742 ἀμορίω B. 1743 ὁ om. B. φιλωμηλίου B. 1747 numerus deest in B. 1753 μελοὺ B. 1754 κοτυαΐω B. 1760 εὐρηάτων B. 1763 ὁ om. B.

ΜΘ. Τῇ Μιτυλήνῃ Λέσβου τῆς νήσου.

ᾱ. ὁ Ἐρισσοῦ.
β̄. ὁ Στρογγύλης.
γ̄. ὁ Τενέδου.
δ̄. ὁ Βερβίνου.
ε̄. ὁ Περπερίνης.

Ν. Ταῖς Νέαις Πάτραις τῆς Ἑλλάδος.

ὁ Μαρμαρατζάνων.

ΝΑ. Τοῖς Εὐχαΐταις Ἐλευοπόντου

θρόνος ὑποκείμενος οὐκ ἔστι.

ΝΒ. Τῇ Ἀμάστριδι τοῦ Πόντου.

ΝΓ. Τῶν Ἀσμωσάτων.

ΝΔ. Αἱ Χῶναι.

1764 μιτυλίνη B. νίσσου B. 1773 ἀμάστρι[Δ] B. 1774 τὸν B. 1775 χώναι B.

IN GEORGIUM ADNOTATIONES.

530 *ὑπὸ τὸν ἐνδοξότατον ἔπαρχον Ῥώμης ἤτοι Ἰταλίας· ἐπαρχία Οὐρβικαρίας Ῥώμης*] A. *Ῥοβικαρίας· Ῥώμη* B. Nomen praefecti *Ῥώμης ἤτοι Ἰταλίας* mirum est. Publice, velut in pragmatica sanctione, appellatur „vir magnificus per Italiam", Georgius (Jaffé 1090) „praefectus praetorio Italiae." Et exarchum et praefectum domicilia Ravennae habuisse ex Jaffé 1326 cognoscitur; ibidem Longinum, virum inter praefectos notissimum, sedem habuisse ex scriptoribus satis constat.

Urbicaria provincia eadem est atque Roma, ut pro Campania Neapolis dicitur: Sic olim scriptum fuisse videtur:

ὑπὸ τὸν ἐνδοξότατον ἔπαρχον Ἰταλίας.
ἐπαρχία Οὐρβικαρίας ἤτοι Ῥώμης.
Ῥώμη.

Urbicariae nomen publicum — quae postea Romae Tuscia aut ducatus Romanus nominabatur — ecclesia retinuit in Suburbicariam mutatum (districtus urbis. Schelstrate ant. eccles. II, 760).

532 *Βριττίων*] et hoc et multa alia nomina provinciae quae sequitur, in Romanam falso inserta sunt.

533 *Μικαυρία*] Goarus *Νικαυρία* scribens de Nuceria urbe Gregorio I pontifice Graeca (Jaffé 1569) cogitat. Quoniam multa Italiae inferioris oppida hic enumerantur, illa an Matera sit, dubito. Grecis Materensibus. Erchemperti h. L. 57. munitissima capta est

urbs Materia. chronica S. Benedicti Casin. 4. Castra Hannibalis quae Materies dicitur. Guido 487, 4. Parthey. incensa est Matera a Ludovico imperatore. Lupus Protosp. ad a. 867 M. SS. V p. 52. obsessa est Matera ad a. 994 p. 56. in civitatem Matheriem ad a. 1042 p. 58 etc. cfr. Beretti p. CCXCVIII.

534 *Λούνη*] Lune R. A. 269, 2. 336, 14. Maritima Liguriae ora, Rothario rege, amissa est. Paul. Diac. IV, 45. Origo g. Langob. 6. Fredegar IV, 71.

535 *Νεάπολις*] nomen bis scriptum, ex provincia quae sequitur male repetitum.

536 *Γάραντα*] *Φέρεντον* Goar in mg. qui *Τάραντα* legit; sed est Tarentum. Taranto L. P. Vitalianus p. 343. *Ταράντου* Mansi X, 865 et X, 1164. *Τάραντος* Synodus Roman. a. 680 XI, 300. in Tarantu — usque Taranto. Hadriani epistul. Cod. Carol. XC (Jaffé: monum. Carol. 84 p. 255). Tarantum Erchemperti h. L. 38, 80. chron. S. Benedicti Casin. 2. 4. *ἐν τῇ πόλει Ταράντῳ* C. I. G. 8709. *ἡ Τέρεντος* Nilus Doxap. 217.

537 *Βιντιμιλίω*] A. *Βεντιμηλία* B. Album Intimilium Plinius N. H. III, 5, 48. a Tavia Vintimilio (v. l. vindimilia, vintimilia, vigintimilia) — a Vintimilio (v. l. vigintimilio, vigintimilia, vintimilia, ventimilio) Hercle Manico Itiner. Marit. 503, 3, 4. Avinctimilio R. A. 270, 10; 338, 6. Vigintimilia 293, 16. Avintimilium Guido 476, 11. Vigentimilium 513, 1. *ἐπ. τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Βιντιμιλίου* a. 680. Mansi XI, 308. in toto nostro comitatu . . . vigintimiliensi charta a. 1031. Hist. patr. monum. T. VI 120 Iohannes de victimilio charta a. 1164 l. c. T. VI, 980. — de Vintimilio. Jacobi Aurie annal. ad a. 1285. M. SS. XVIII p. 312. castrum Victimilii Cafari annal. ad a. 1158 Victimilienses ad a. 1167. ad Vigintimiliensem civitatem ad a. 1140. l. c. p. 27, 74, 19. Guido Bombella de Vintimilio. charta a. 1256 Hist. patr. monum. T. I, 1441 etc. — „hodie Ventimiglia . . . . quod non ex Albintimilio corruptum est, sed ex Intimilio . . . . .

oppidum satis magnum appellatur Straboni; situm autem fuit non eo ipso loco quo nunc est Ventimiglia sed mille passibus fere inde ad orientem in campis inter Rojam fluvium et torrentem q. d. la Nervia" C. I. L. V p. 900.

538 *Σιπόντος*] A. *Σιπεντός* B. Sepontos R. A. 260, 12. Sepontum Paul. Diac. II, 21. non longe a civitate Seponto IV, 44. Sepontum Erchemp. h. L. 71. a Seponto 79. *Σιπενδοῦ·* Constantin. Porphyr. de admin. imp. 27.

539 *Πόρτου Ῥώμης*] Portus Augusti apud veteres, (ita etiam apud Ravennatem). Panodorus (c. a. 400) apud Syncellum 674, 15: *Ἱππόλυτος ἱερὸς φιλόσοφος ἐπίσκοπος Πόρτου τοῦ κατὰ τὴν Ῥώμην* et is qui libellum de pascha scripsit, chronico paschali praemissum, (Chron. Pasch. I, 12, 21): *Ἱππόλυτος . . . ἐπ. γεγονὼς τοῦ καλουμένου Πόρτου πλησίον τῆς Ῥώμης.* cfr. Niceph. Call. IV, 31: *ὁ Πόρτου τῆς Ῥώμης ἐπ. γεγονώς.* Zonaras XII, 15: *ἐπ. τοῦ κατὰ Ῥώμην Πόρτου γενόμενος.* Gallandi Bibl. Patr. II, 465: *τοῦ ἁγίου Ἱππολύτου ἐπ. Πόρτου ἤγουν τοῦ λιμένος Ῥώμης.* Gregorius ep. de loco qui est in Portu Romae (cod. Colbert: ex Portu ab Urbe) a. 314. Mansi II, 477. Simpliciter „Portus" habent conciliorum subscriptiones inde ab saeculo V. Mansi VII, 959 (a. 465); VIII, 315 (a. 502); IX, 1228 (a. 590; sed subscriptiones interpolatae sunt); X, 865 et 1165 (a. 649); XI, 301 (a. 680) etc. *τὸν λιμένα ὃν δὴ Πόρτον Ῥωμαῖοι καλοῦσι.* Procop. de bello Gotth. I, 26; cfr. II, 7; III, 15; 19; 36; IV, 33.

541 *νῆσος Κεντούκελλε*] Eandem formam *Κεντουκέλλαι* habent Procop. de bello Gotth. II, 7; III, 13 etc.; Agathias I, 11; *Κεντουκέλλων* (*γρ. Κεντουκελλῶν*) Mansi X, 1165.

542 *κάστρον Εὐορίας* (*Ἐνορίας* B) *ἔνθα ὁ ἅγιος Λουκιανός*] versus, rebus nonnullis perturbatus, explicatur verbis Guidonis (467, 13) his: „Brundusium, in qua ecclesia sancti pontificis et confessoris Christi Leucii egregio

opere constructa, ubi et requievit, cernitur." Scriptum igitur olim erat:

κάστρον ⟨Βρ⟩εν⟨τέσιον⟩ ἔνθα ὁ ἅγιος Λεύκιος ⟨κάστρον⟩ Ὀρίας.

De Leucio cfr. Ughelli Italia sacra IX² p. 9 sq. Ravennas Anonymus „Brentesium" scribit (261, 10) „Calabria Brindicensis" (248, 7). „Oria" forma, aetate q. d. media in usum recepta, pro Uria, Hyrie, in hac Notitia, a sermone vulgari haud aliena, non offendit; eandem et Guido (486, 17) habet: „Ories, in qua reliquiae sanctorum martirum Crisanti et Dariae sunt." Oeream urbem. Erchemperti h. L. 33. Orie ann. Barenses ad a. 925. M. SS. V, p. 52. Ludovicus imperator intravit civitatem Oriae. Lupus Protosp. ad a. 867 l. c. p. 52. capta est Oria a Sarracenis. ad a. 924 p. 53. Egregiam haec regio Romanis fidem praestitit, dum a Romualdo, Langobardorum Beneventanorum duce (c. 672—687), expugnatur. Guido l. c.: hanc urbem (Brundusium) Romoald Beneventanorum princeps cum Tarento simul cepit et diruit, similiter quoque et ceteras civitates Salentinae regionis *eo quod exercitus Romanorum ab urbe Constantinopolitana missos susciperent et devote orientali aulae* [aut del. Parthey] *antiquitus*, dum Longobardorum gens divina permissione Italiam infestarent, *parerent.* cfr. Paul. Diac. VI, 1. Memoriam rerum civilium, ut saepius[1]), ecclesia retinuit. Nam Oria et Hostunum (Ostuni) cum metropoli provinciam Brundisinam (Oiretanam) efficiunt et explent. Ughelli l. c. IX², p. 6.

543 *κάστρον Ἀμάλφης*] provinciae proximae est.

544 *κάστρον Γεττέων*] A. *Γετῶν* B. Gaieta R. A. 265, 15; 333, 17. Salernum, Neapolim, Gaietam, Amalfim.

---

1) Velut reipublicae statu, qui erat temporibus Langobardorum, factum est, ut dioecesis Neapolitani primatis angustis finibus contineretur, et Salernitani archepiscopi, qui Langobardorum erat, ager late pateret.

Erchemperti h. L. 39. Gaietam chron. S. Bened. Casin. 6; 12. Gaietam, vita Athanasii ep. Neap. 8. *τῆς Γαϊτῆς* et *κάστρον . . ἡ Γαϊτή*. Constantin. de admin. imp. 27.

545 *κάστρον Τιβερίας*] i. e. sine dubio Tibur; Tiburis Guido 483, 11. *Τιβούρτου ἐπαρχίας Πικαίνης*. Mansi XI, 305. Item apud Procop. de bell. Gotth. II, 4; III 11 et Hoeschelii codices et apographum Leidense pro *Τίβουρ* exhibent *Τίβεριν*.

546 *κάστρον Νέπης*] *φρούριον ἐν Τούσκοις, ὃ δὴ Νέπα καλοῦσι*. Procop. de bell. Gotth. IV, 34. Nepe R. A. 274, 5. Gregorius clero, ordini et plebi consistenti Nepae. Jaffé 1166. Nepis habent et G. v. I, 217, 15; cfr. Mommsen G. v. II, 165.

547 *νῆσος Κωμανίκεια*] de insula Comacina, Commacina (Paul. Diac. IV, 3; VI, 19; VI, 21) cogitari non potest, propterea quod ante a. 590 in Langobardorum potestatem redacta est et dux praesidiumque Ravennam se receperunt. Paul. Diac. III, 27.[1]) Sed res est de Comiaclo (Comacchio) de quo Beretti p. CLXV[2]): „Comaclum, ut et in Joh. VIII ep. 167 (Mansi XVII, 114) al. Comacula, priscis ignotum, ideo medio aevo ex undis emersum, cum undis Adriae coepit immergi. Obscurum ab origine semper, et tunc solum illustre, ex quo in controversiam deductum." Ursiana ecclesia territorio Comacliense. Agnelli l. pontif. eccl. Ravennatis 53. Comiaclo L. P. Stephanus XLVII p. 454. Duchesne. Comiacclum. Hadrianus VI p. 488. Duchesne. Deinde in mense Iul. (875) Sarracini venerunt et civitate Cummaclo igne cremaverunt. Andreae Bergomatis historia 18. in vico Cumiaclo. a. 896.

1) Amacina insula — Comacina, Cumacina in deterioribus libris — quin insula S. Larii, Comacina alibi dicta, sit, non est dubium.

2) Veterrimus esset testis episcopus Pacatianus Comaclensis in Synodo Symmachiana a. 501 (Mansi VIII, 268); at vero emendavit Mansi ex Lucensi saec. XI „Corneliensis". Mansi VIII, 307.

Fantuzzi I p. 99. episcopus Sancte Cumiaclensis Ecclesie. Synodus a. 955. Fantuzzi III p. 1. Civitas Comacli sita est in provincia Romandiolae ultra Padum in vallibus iuxta comitatum Ferrariae submersa propter inundationes aquarum dictarum Vallium. Card. Anglici descr. Romaniae prov. (a. 1371) Fantuzzi V p. 98.

548 *κάστρον Μούλιον*] id quoque Italiae inferioris esse videtur. Guido 466, 11: Item terno miliario a litore civitas ampla extitit Celia, *oppidum Moles,* Turris Caesaris. Molem recte iam Parthey Molam esse inter Barium et Polinianum positam interpretatus est. aliter Goar: „Puteoli vel Formiae nunc mola. Moles Puteolana hodie il Molo. Ortelius."

549 *κάστρον Κάμψας*] i. e. Compsa (Conza). Quod oppidum, in mediterraneis Italiae fere positum, Romanorum dicitur, mirum est. Sed conferas Librum pontificalem (Deusdedit p. 319 Duchesne): 'Qui Eleutherius patricius et cubicularis — de Roma venit Neapolim, qui tenebatur a Iohanne Compsino (v. l. Camsino) intarta. Qui pugnando Eleutherius patricius ingressus est Neapolim et interfecit tyrannum. — Oppidum usque ad huius viri aetatem a Romanis retentum esse conicias. Muratori in annalibus ad a. 617 V^2 p. 323 eum unum ex provinciae proceribus fuisse censet qui urbis Neapolis principatum sibi vi arripuit. Ego praefectum Graecum Compsae castri illum fuisse malo putare, qui cum Beneventani bello superiores facti essent, Neapolim discessit. In S. Bened. Casin. chronicis idem oppidum Cantiae 16 et Consia 19 appellatur.

550 *κάστρον Σωρεῶν*] et 628 *κάστρον Σώρα*, falso loco repetitum in Annonaria. Erat Romanorum ad a. 702? Paul. Diac. VI, 27.

551 *κάστρον Σούσας* et 566 *κάστρον Σουσίας*] De Susa, oppido Alpino, quamquam Sisinnius magister militiae annis circiter 575—577 illud constantia admirabili

defendit (Gregor. Tur. IV, 44 = Paul. Diac. III, 8) vel ob id cogitare noli, quod Gregorius Segusium, Paulus Secusium (v. l. Secussium, Seusium) vocat; nomen igitur diu post Georgii Cyprii aetatem in „Susa“ mutatum est.[1]) Conicias facillime *Σου⟨έσ⟩σας*; verum non multum habet probabilitatis, quod oppidum, trans Lirim positum, dicionis Romanae fuisse putas, cum Minturnae a. 590, Fundi a. 592 a Langobardis expugnatae essent. Ob eandem causam Goari nimis violenta emendatio *Φούνδας* reicienda est.

552 *κάστρον Ἴλβας*] Gregorius Magnus quoque Romanis Ilvam addicit, quo primates Populonienses, Langobardis Tusciam devastantibus, confugisse narrat. Gregor. dialog. III, 11: „Sed cum Langobardorum gens cuncta vastasset, ad Helbam insolam (Cerbonius episcopus) recessit.“

556 *Βρεττανία*] et 532 *Βριττίων* = *ἐπαρχία Βριττίων* i. e. provincia Brittiorum G. v. I, 209, 11. Pritas Rigiensis R. A. 248, 9. Calabria quae primitus ab antiquis Britania dicta est ob immensam affluentiam totius delitiae atque ubertatis. Guido 503, 3. Brittia Paul. Diac. II, 17. de partibus Brittiorum. ep. Greg. I (Paul. Diac. IV, 19 = Jaffé 1650). *ἐπαρχία Βρυτίων* quinquies in subscriptionibus concilii Romani a. 680. Mansi XI, 300. 301.

557 *Παννωνία*] Idem nomen *Παννωνίαν* scriptum est apud Constant. Porphyr. de admin. imp. 24 pro *Σπανίαν*. Hoc tamen loco genuinum videtur esse. Provincia enim quamquam tota a Sclavis expugnata erat, mansit tamen in tabulis publicis eo magis, quod Callinicus exarchus splendidissima victoria spem recuperandi

1) mauriennate et segucine civitatum charta a. 726 (30. Jan.) histor. patr. monum. T. I, 15 cfr. 16. vallis seguxiae. charta a. 1001 (31. Jul.) l. c. T. I, 346. Statuta Secusiae (saec. XII —XIV) eandem perpetuo formam tuentur: in secusie territorio, cives secusie, ville secusie, homines secusie etc. l. c. T. II, 5, 9, 13, 14, 19 etc.

redintregraverat. Quot Romanorum supererant, in Istriam confugerunt. Jaffé 1681.

560 *Μησίνα*] castelli Misenatis comes. Jaffé 1573. *ἐπ. Μεσίνου* (Lat. Mesinati) Mansi X, 868, 867. *ἐπ. Μεσινοῦ* Mansi X, 1168. Concordius Mesenas. . Mansi VIII, 269, 315. *ἐπ. τῆς ἁγίας ἐν Μισαίνῃ ἐκκλ. ἐπαρχίας Καμπανίας*. Mansi XI, 300.

561 *Βικοβαρίνα*] Varia Horat. Ep. I, 14, 3. Varia oppidum in Sabinis olim, nunc *vicus* imminens Anieni ad octavum lapidem ultra Tibur in Via Valeria. Comm. Cruq. Varie Tab. Peut. nunc Vicovaro; quare an *Βικοβαρία* legendum sit, dubito. Oppido Campaniae praecedente, Italiae inferioris sequente, verisimilius illud est quam quod Zosimus habet V, 37, 2 *τὸ τῆς Βονωνίας ὁρμητήριον ὃ καλοῦσιν Οἰκουβαρίαν*. (Concordius Barinus Mansi VII, 959 ep. Barii Apuliae est, quod et ipsum saepe Varium scriptum invenitur. cfr. G. v. I, 211, 2; Erchemp. h. L. 20, 33, 38, 66, 76 Iohannis translatio S. Severini 7 N. I p. 457. annal. Benevent. ad a. 871, 876, 888 etc.)

562 *Ταύρατα*] et repetitum in codice Barocciano v. 568 *κάστρον Ταυράτα*; nunc vocatur Traviano. „Taurata“ pro „Taurianum“ (Mela II, 4, 68; taurinum cod. Vatic.) vel „Tauriana“ (Tab. Peut. Notitiae; acta concil.) scriptum est. Plinius N. H. III, 10, 73 habet Tauroentum oppidum; item Guido 482, 22: Angitula quae confinatur cum territorio civitatis Tauritanae, quae est in litore maris Gallici seu Tyrreni.

564 *κάστρον Ὀπιτέρβητον*] et *κάστρον Ὀππιτερβιτόν* v. 576 repetitum in A; ex errore vetere pro *Ὀπιτέργητον* vel *Ὀπιτέργιον*. *Ὀπετεργίρε*. Mansi XI, 312. Simul cum maritima Italorum Romanis c. a. 642 a Rothari rege ademptum est.

565 *κάστρον Σάμνιον*] Samnum commemorant A. R. 283, 15; Guido 486, 16; Saunium quod idem est, Guido 467, 10; 506, 26. Recte iam Parthey cogitat de

Scamno tabulae Peutingerianae; ad Apuliam enim pertinet oppidorum series et haec: Locupissandas (= Pisandes, Lucos) Samnum, Urias, Anxia, Mesochoron, Grumentium et Guidonis haec: Barium, Augnatium (Egnatia), Spelunca, Saunium, Valentium, Brundisium. Aliud eiusdem nominis oppidum exhibet Paulus Diaconus II, 20: in Samnio sunt urbes Theate, Aufidenam, Hisernia et antiquitate consumpta Samnium, a qua tota provincia nominatur. Neque finxerunt hoc Samnium viri docti; sed conciliorum acta oppidum episcopale fuisse docent. Commemoratur Marcus Samninus (Mansi VIII, 269, 308), quem in Samnio provincia sedem habuisse inde perspicitur, quod medius inter episcopos Campanos Samnitesque sedem obtinet a. 502: Boianensis, Anagninus, Vulturnensis, Samninus, Nucerinus. Quod castrum Samnium illo etiam tempore Romanorum fuisse dicitur, ad id convenit quod de Compsa (cfr. ad v. 549) exposuimus. Mauricio et Phoca imperatoribus, Romani complura Beneventani ducatus castra obtinebant.

569 *κάστρον Σιγνίας*] Vitalianus natione Signensis provincia Campania. L. P. Vitalianus I p. 343. Duchesne.

570 *κάστρον Γράδων*] Gradus insula Paul. Diac. V, 17; cfr. II, 10; III, 26; IV, 4; IV, 33. Gradense castrum chronica patriarcharum Gradensium 1. 4. *κάστρον [Κο]γράδον ἐν ᾧ καὶ μητρόπολις ἔστι μεγάλη καὶ πολλὰ λείψανα ἁγίων ἐν ταύτῃ ἀπόκεινται.* Constant. Porph. de admin. imp. 27. Gradense castrum. Troya cod. Long. Nr. 282.

571 *κάστρον Πατρικίας*] Patricum sive Patrica, situm a Ferentino ad meridiem. Beretti pg. CCXXVII. Ficker, Forschungen II, pg. 300. Diehl, l'administ. byz. p. 67. — De oppido, quod Patria vel Liternum vocatur, cogitari non potest, quamquam provinciae Campaniae est (a Patriensi ecclesia. Ioannis gesta episc. Neap. 42; plures loci apud Beretti p. CCCIV). Neque enim quod Patria Campaniae castrum est, multum

auctoritatis habet, cum ordo priorum duarum provinciarum (Urbicariae et Campaniae dico) magnopere perturbatus sit, et litterae codicibus servatae, oppido Urbicariae faveant (*κάστρον Πατριαρχίας* male, ut solet, Beveregius legit. castrum seu villam S. Patricii, quae ep. Imolensis fuit, primum in descriptione provinciae Romaniae, facta a cardinale Anglico: Fantuzzi, monumenti Ravennati V, 10 inveni).

573 *κάστρον Μαρτύριον*] inter Scylacium et Orboberam recensetur, ita ut et Urbicariae et meridionalis Italiae castrum sub illo *Μαρτυρίῳ* latere possit. Quodsi oppidum Urbicariae adnumerandum est, *Μαντύριον* vel *Μαντούριον* reponendum esset. castrum Manturianense L. P. p. 408 Duchesne. *ἐπ. Μαντουριανοῦ, Μαντουρίνου, Μαντουρίας ἐπαρχίας Τουσκίας.* Mansi X, 865, 1164. XI, 313. Bono ep. Mantuarianensi Mansi XII, 715. sed et Marturianum in Ottonis imperatoris privilegio; nunc Monterano. Scripturam codicum si respexeris, nescio an propius accedat castrum Marturanum vel Martoranum ad Sabutonem flumen (Savato) a Cosentia ad meridiem situm, quod hodie Martirano vocant. Sed testimonia eius oppidi nulla nisi recentissima extant. Denique Manduriae castri Tarento finitimi (Liv. XXVII, 15. Plin. N. H. II, 102, 226) ratio habenda videtur; cfr. *Μανδύριον* Steph. s. v. Manduris Tab. Peut. R. A. 262, 8. — Res in medio relinquenda est.

574 *κάστρον Οὐρβοβέρα*] B. *Ὀρβοβέρα* A, corruptum ex *Οὐρβόβετα* sive *Ὀρβοβέτερα* (= Orvieto). Orbevetus R. A. 285, 17; Urbevetus Guido 488, 19. Urbs Vetus cum var. lectt. Urbis et Urbe Vetus. Paulus Diac. IV, 32. Orbevetus Agnellus 106. *Οὐρβίβεντον.* Procop. de bell. Gotth. II, 11; 18; 19; 20. ab Urbe Veteri Jaffé 1079.

575 *κάστρον Ὅρτονος*] Vestigia tradita non ad castrum Hortas, Ortas (Orte) et in libro pontificali et apud Paulum Diaconum et alibi saepius imperio Byzantino

adscriptum, sed ad oppidum Samnii maritimum Hortonam — Ortonam revocanda esse apparet. Ortona R. A. 259, 15; 327, 8; Tab. Peut. *Ὄρτωνος* Mansi X, 865, 1164. Ex Gregorii epistula (Gregorius clero, ordini et plebi consistenti Ortonae Jaffé 1311 an. 594) et maxime ex Jaffé 1101 (an. 591) castrum Romanorum in potestate fuisse satis constat. Edebatur quidem: „Blandum episcopum Hortensis civitatis“, sed „Hortonensis“ esse legendum, Ewald demonstravit.

577 *νῆσος Σικελίας*] Georgii liber, quo quasi notitia ecclesiastica Nilus Doxapatrius 298—319 usus est, solus illa XXII oppida, Siciliensi praetori vel praefecto subdita, omnia perhibet. cfr. Constantin. Porph. de themat. II, 10: *εἰσὶ δὲ αἱ ὑπὸ Σικελίαν καὶ τὸν ταύτης στρατηγὸν πόλεις κβʹ.*

581 *Μεσσίνη*] *ἐπ. Μεσίνης* Mansi X, 865, 1164; *ὁ Μεσσίνης* N. VIII, 247 Parth.

582 *Κεφαλούδιν*] Forma eadem Kefaludin apud Guidonem 496, 6. *Κεφαλούδη* Nilus Dox. 302.

586 *Τρόκαλις*] Petro ep. Triocalitano. Jaffé 1327. 1545. *Τροκάλεως* Mansi X, 865; 1165. *ἐκκλησίας Τροκαλιτάνης* (Lat. Trioclitanae) Mansi XI, 305, 306. *ὁ Τροκάλεων* N. VIII, 252 Parth. *Τρόκαλα* Nil. Dox. 306.

587 *Ἀκράγαντος*] Nominativus formae vulgaris videtur esse; cfr. N. VIII, 253 Parth. *ὁ Ἀκρακάντου. Ἀγριγέντου* (Mansi X, 865, 1164) non item pro vulgari forma habendum, sed vitio ignorantiae eius vertendum, qui acta Lateranensia ex Latino convertit. Forma *Γεργέντιον* = Girgenti (*ἐπ. Ἀκραγάντων* [*ἀλλὰ καὶ*] *τοῦ νῦν λεγομένου Γεργεντίου* Nil. Dox. 219) ante Normannorum aetatem in usu non fuit.

589 *Καρίνης*] nunc Carini. *Καρινῆς* Mansi X, 868, 1165. *Καρίνης* Mansi XIII, 384. *Καρίνη* Nil. Dox. 309. Ortum est nomen ex *Κάρινα* = *Ὑκκάρινα.* Ex ablativis, qui in itinerariis et tabulis reperiuntur, Graeci aetatis inferioris nominativos novos in *ις* vel *ης* vel *η* exeuntes formaverunt, ut *Λούκρις, Λίπαρις, Ἀλέσις,*

vel *Λεοντίνη*, *ἐπ. Θέρμης* (Mansi X, 1168), *Φούρμης* (= Formianis) X, 1164. *Φούνδης* X, 868 etc. *Ταυρομένη* v. 580 B. Nil. Dox. 300. *Σούλκης* v. 680 etc.

592 *Γαῦδος*] Praeter Strabonem (p. 44, 277, 299 C) hanc nominis formam nemo noscit, nisi aetatis infimae scriptores, velut qui epimerismos scripserunt. Chron. P. 53, 5. Syncell. 90, 11. cod. Paris. 1712 fol. 25ʳ. Nec minus Hippolyti „Gaudius" — quod nomen Riese haud recte in „Gaulus" mutat — in „Gaudus" emendandum est. Geogr. Latin. minor. p. 164, 7.

593 *Μελέτη*] Melete R. A. 407, 5. Hippolytus (Riese, Geogr. Gr. min. p. 164, 7). Malta iam It. Marit. 518, 2. *Μελίτη νῆσος ἡ λεγομένη Μάλτα.* Nil. Dox. 313. Ecclesia Maltam insulam Siciliae adiunxit ita priore aetate ut inferiore.

594 *Λίπαρις*] Lipparis R. A. 406, 6. insula quae Liparis appellatur. Gregor. dialog. IV, 31. *Λιπάρεως* Mansi X, 1168.

595 *Βουρκανός*] B. *Βουρκαῦσος* A. *Ἱερὰ* sive *Ἱερὰ Ἡφαίστου* apud antiquos. Vulcani Insula. Tab. Peut. *Ἡφαίστου νῆσος ἢ Βουλκά* (= *Βουλκάνου*) cod. Paris. 1401 Ptolemaei III, 4, 8. Vulcana R. A. 406, 9. nunc Vulcano.

596 *Δίδυμοι*] Didimi R. A. 406, 10. Apud Ptolemaeum l. c. extat in Parisino *Δίδυμος*; ceteris locis *Διδύμη*, Didyma.

597 *Οὔστικα*] *Ὀστεώδης* apud Graecos; Plinius III, 9, 92 et Ptolem. III, 4, 8 nomina duo duabus insulis perperam adscribunt. *Οὐστίνα* Nil. Dox. 317. Nomen ad aetatem hanc servatum est.

598 *τὰ Ὀναρέα*] *ΤΑΟΝΑΡΕΑ* corruptum est ex: *ΠΑΓΝΑΡΕΑ*
R. A. 406, 8. *Ταίναρος* Nil. Dox. 318; ab antiquis *Εὐώνυμος*, nunc Panaria dicta.

599 *Βασιλούδιν*] Basilidin R. A. 406, 12 *τὸ Βασιλούδη.* Nil. Dox. 319. nunc Basiluzzo; insula minima saxea a Panaria ad orientem vergit.

600 *ἐπαρχία Καλαβρία*] de hac provincia vide praefationem.

611 *Φάνους*] Nominum Latinorum quae exeunt in um syllabam, genetivos Graeci nonnunquam vulgari sermone terminant heteroclitice q. v. in *ους*. In actis concilii Lateranensis a. 649 (Mansi X, 1165) invenimus: *Θωμᾶς ἐπισκ. Αὐσιμοῦς. Ἀκυλλῖνος ἐπισκ. Αἰλιβαίους.* cfr. v. 614 *Πεκίνους.* Graecorum nominum syllaba *ος* vel *ας* terminatorum genetivus *ους* occurrit v. 704 *Ἡλιοῦς* v. 719 *Ἀνδρονικίους.* Et quod maxime barbarum est, nominum femininarum in *α* exeuntium eadem forma invenitur. *Πόλους* v. 613. *Ἀραβίους* v. 707.

612 *Ὀλκοῦσα*] depravatum ex *Ἀσκλοῦς* eadem genetivi forma. Asclopiceno Tab. Peut. Asclo. It. Ant. 307, 6; 317, 1.

616 *Τεργέστρα*] *Τέργεστρον* Ptolem. III, 1, 23. Steph. s. v. *Τέγεστρα. Ἀρτεμίδωρος δ' ἐν ἐπιτομῇ τῶν ἕνδεκα Τέργεστρον αὐτὴν καὶ κώμην οἶδεν· „ἀπὸ Τεργέστρου κώμης καὶ τοῦ μυχοῦ ἐπὶ τὸν Ἀδριάν στάδιοι ͵εκε'." ἄστυ Τεγεστραίων* Dionys. Perieg. 382. *Τεγεστραῖον* et *Τέργεστρον* Eustath. ad Dionys. Perieg. 382. Romanorum id oppidum fuisse, ostendit Diehl l. c. p. 48 N. 4. titulus Tergestinus qui consulatum Iustini II (571) indicat. IND. V. PC. DN. IVS|TINI. IMP. C. I. L. V, 694.

617 *Αὐγουστόπολις*] Ut Polam et Tergeste, sic ex Istria in Annonariam hoc oppidum translatum esse conieceris. At Augustopolis Istriae nulla reperitur. Quare quod cosmographus Ravennas 255, 11, 12 (cfr. 256, 14, 15 et 382, 5, 6) habet „Humago, Neapolis", hoc loco *Αὐγουστόπολις* nescio an factum sit ex

⟨Ὁμ⟩άγον ⟨Νεά⟩πολις vel potius *⟨Ὁμ⟩άγ⟨ον Ἰ⟩ουστ⟨ιν⟩όπολις*

Iustinopolis, Paul. Diac. II, 9 p. 77 adn. b. Hec (Histria) a Iustinopolim usque ad flumen Consentium est extenssa, inque sunt urbes Iustinopolis, Piranum, Pazentium, Tergestus, Hemonia atque Pilla. cfr. Be-

retti p. CXLIII. Ughelli, Italia sacra. V², 379 [1]) C. I. L. V, 49.

618 *Ταλβιτάου*] A. *Τιλβίταον* B. flumina et portus Reatinum, Tiliaventum Maius Minusque. Plinius N. H. III, 18, 126. Flumen Tiliabinte in Tabula Peut. Item cosmographi Ravennatis: 290, 16 codex Urbinas (ut B) Tiliamentum exhibet, ceteri Taliamentum (Tagliamento). Librarium Coisliniani codicis nomina vulgaria sponte interdum emendasse apertum est. „Venit post eum littus quod appellatur *Taliamentum* quia Elyas patriarcha per littoris longitudo talliada fecit. Tenet miliaria XII." chronicon Altinate iuxta codicem Dresdensem (arch. stor. Ital. App. V. 1847 p. 85).

619 *κάστρον Τερεντίνων*] Goar coniecit: *Φερεντίνων*, Ferenti castrum (= Ferentinum) Urbicariae cfr. Beretti p. CCXI, Ficker II, 302. at probabilius est Piceni oppidum in nomine corrupto latere. Rescribas: *κάστρον Τ[ε]ρεντίνων* i. e. castrum Truentinum. Cic. ad Att. VIII, 12 C. castro Truentino. It. Ant. 308, 1; 313, 3; 317, 2. Tabula Peut: castro Trentino paene consentit cum Georgii codicibus. Castro Truen[tino] C. I. L. IX, 5185 cfr. p. 492.

620 *κάστρον Σολερνός*] A. *Σελερνός* B. De Campaniae Salerno vix quisquam cogitaverit, quod, quamquam in Graecorum potestate etiam Honorio papa (625—638 Jaffé 2027) remanserat, castrum illud eo demum tempore nonnullius momenti esse coepit, quo a Langobardis Arichiso duce occupatum est. Nec magis ad id oppidum, de quo res est, pertinet, quod Ioannes episcopus sanctae ecclesiae Salernitanae prov. Tusciae concilio Romano anni 680 interfuisse fertur (Mansi XI, 314). Nam cum Sutrium et Nepete praecedant, et Graecus *Φαλάρεως* legat, quin de Falaris sive Faleriis agatur, dubium non est. (Habes Ioannem Falaritanum inter patres concilii Romani a. 680. Mansi

1) Titulus quem affert falsus est. C. I. L. V, 12*.

X, 179.) Fortasse est Silarum (castrum S. Petri) ad Silarum flumen positum. Flumen Silarum perhibet tab. Peut. Medio q. d. aevo Sellaris appellatur, cui nomini prope accedit codicis B forma *Σελερνός*. Regio Bononiensis castellorum plenissima erat (Emilie castra L. P. Gregorius XVIII p. 405 Duchesne).

621 *κάστρον Τουλερικόν*] fortasse Tuder ut Goaro videtur; Tuder quae et Tudertina. Guido 478, 13; civitas Tudertina Gregor. dial. I, 10. vix Tolentinum (?).

622 *κάστρον Σάγγα*] *Σάγγαον* B depravatum ex Ancona. (Goar.)

623 *κάστρον Νόβω*] Castrum Novum in Piceno. *Καστρουνόουν* Strabo V p. 241 C. Castronovum R. A. 327, 3. Castro novo It. Ant. 308, 2; 313, 4. Castro novo Tab. Peut. (Castrum Novum in agro Ariminensi Fantuzzi V, 100; VI, 141 (a. 1361) et Castrum Novum quod episcopi Sassinatis est Fantuzzi V, 61, num ante X saeculum iam fuerint, doctioribus diiudicandum relinquo.)

623a *κάστρον Εὐρένικα*] ignotum aut fortasse corruptum ex Ferroniani castri nomine, quod ⟨*Φ*⟩*ερρωνικὸν* ut *Τουδερικὸν* Graecus dixerit.

623b *κάστρον Σημανία*] ignotum. (Septempeda Goar.?)

623c *κάστρον Βισιμάντω*] id quoque corruptum esse videtur, neque scio, num de Bisiniano (nunc Bisignano in Calabria citeriore) cogitandum sit. *ὁ Βισουνιανοῦ* N. III, 465 Parth. Descenderunt Sarraceni cum Rayca et obsederunt Bisinianum et apprehenderunt eam. Lupus Protosp. ad a. 1020. At quoniam castrum in indice Annonariae Picenique extat, probabilius est, vel de Umbriae oppido Pitino ad Pisaurum fluvium sito vel de Pitino Tabulae Peut. (inter Erulos et Prifernum) cogitare. Valentinus ep. ecclesiae Amiterninae pro Romano ep. ecclesiae Picinansium (Pinatiatium Cod. Colbert. 962, Bitinanatium 449, Bitananatium 1572) subscripsi. Mansi. VIII, 235.

624 *κάστρον Βενέρης*] B. *Βερένης* A. „ad Veneris" legitur

in tab. Peut. inter Gnatie et Speluncam paulo interius. Veneris R. A. 283, 4. In ora occidentali prope Buxentum invenitur Veneris. R. A. 332, 7. Neque hoc neque illud aptum est. Sed quod oppidum orae maritimae Ligurum succedit, de portu Veneris (Jaffé 1331) qui Lunensi episcopo etiamtum parebat, cogitandum esse verisimillimum est.

625 *κάστρον Ταβία*] a portu Maurici Tavia, fluvius — a Tavia Vintimilio, plagia. Itin. Marit. 503, 2, 3. S. Benedictus Albinganensis episcopus († 13. Febr. 900) natus est, si Tabienses sequimur, in oppido „quod extra ipsius Tabiae moenia in via qua ad Badaluccum iter est, extat aedificium S. Benedicti domus appellatum, quia in eo editus creditur idem sanctus." AA. SS. T. II Febr. d. XII p. 629. Ughelli Italia sacra IV² p. 913. tabia charta a. 1171 Hist. patr. monum. T. VI, 1026. castrum locum et villam tabie charta a. 1228 l. c. 1350. Tabia Ogerii Panis annal. ad a. 1303. Jacobi Aurie annal. ad a. 1285, 1290. M. SS. XVIII p. 120, 312, 331. — nunc Taggia, vicus a S. Remo ad orientem situs. Beretti p. CIII. — „Tavia fluvius is est qui hodie dicitur Taggia. Eius ad ostia ibi fere ubi fuit Costa balaenae itinerariorum nunc autem est oppidum fluvio cognomine Taggia et ad eum vicus l'Arma repertus est titulus is qui sequitur (= 7809 . . . castelli restitutor Autolycu[s]) unde efficitur iam antiquo tempore castellum ibi stetisse." C. I. L. V p. 900.

626 *κάστρον Βαρακτηλία*] fortasse ex *Φοροκορνηλία* corruptum, quod nomen saepius a Graecis male mulcatum est. *Φοροκόρνητις* Hoeschel. et ap. Leidense Procop. de bell. Gotth. II, 19. *ἐπ. Κόρνης* (Lat. Cornensis) Mansi X, 868, 867; 1168, 1167. *ἐκκλησίας Κορνηλίας* Mansi XI, 313. Foro cerili et cerdi libri mss. R. A. 272, 11.

627 *κάστρον Σαμουργία*] in Renum fluvium influit rivus qui hodie Samoggia dicitur. Adiacet ei oppidum

eiusdem nominis medium fere inter Mutinam et Bononiam.

632 *κάστρον Σανογαλλία*] *Σαβογαλία* B. Sinogalliensis ager. G. v. I, 258, 10. ager Senogalliensis (v. l. sinogalliensis, senigallienensis) I, 226, 11. Senagalli Tab. Peut. Senogalia R. A. 258, 12. Sinogalias (v. l. Sengalias) 326, 7. Senegallia (v. l. Senagallia, Senagalia) quae et Senogallia Guido 462, 12. Senecalia quae Senegallia 505, 5. Senogallia (v. l. Senegallia) civitas It. Ant. 100, 6. Senogallia (v. l. semicallia, semigallia) 316, 3. Senogalliensis Mansi VIII, 268. *Σινογαλλαίου* X, 865. *Σενογαλλίας* X, 1165. Sinogalias L. P. p. 454, 475 Duchesne. Synogaliensie. cod. Carol. XIV (Jaffé monum. Carol. 21 p. 93). Senegalia Fantuzzi I p. 99. Senegallia mélanges d'archéol. et d'hist 1884 p. 417.

633 *κάστρον Κισίνης*] Cesena. Cesina R. A. 273, 1. Guido 478, 1. *καὶ σινά* Hoeschelii. codd. et ap. Leidense Procop. de bell. Gotth. II, 11. *Κισίναν* Hoeschel. et Maltret. I, 1. *Κυσίνην* Hoeschel. et Leidense II, 19; iidem libri *Καισίνη* II, 29. *Κισίναν* Hoeschel. III, 6. *Κησσίναν* Rhedigeranus. *Κισσήνην* ed. Lugdun. Agath. I, 20. *ἐπ. Κεσίνης* Mansi X, 881, 1161. *Κεσιτούννης* Mansi XI, 316. Cesinatem L. P. p. 429, Cesinas 454. Duchesne. episcopus sancte Cessinate Ecclesie. synodus a. 955. Fantuzzi III, p. 1.

635 *κάστρον Φοροπόμπος*] vetus nomen Forum Popilii saepius corruptum legitur. Foro Populi Tab. Peut. Forum Populi R. A. 272, 14. Paul. Diac. V, 27. civitas Foro Populi Itin. Burdig. 616, 1. *ἐπ. Ποπλίας* Mansi X, 868; 1168. *ἐπ. τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ποπίλιος* (Lat. Pupilensis) Mansi XI, 316. 315. Pipiliensis Agnell. 140. Forumpopli in privilegio Valentiniani falso. Marini papiri LVII p. 94. Hoc Georgii loco, quae sollemnis est forma aetatis inferioris, Forum Pompilii (dicta olim civitas Foropompilius Fantuzzi V, 45; Forumpompilii a. 1292. V, 192. in Sala veteri Episcopa. Foripompil.

a. 1290 VI, 110 etc.) primum apparet. Oppidum a Grimualdo duce expugnatum dirutumque est. Paul. Diac. l. c.: Sicque eandem urbem deiecit, ut usque hodie paucissimi in ea commaneant habitatores.

636 *κάστρον Βριξίλιον*] *Βριζίλιον* B. Brixello It. Ant. 283, 4. Becillum R. A. 272, 4 ex quo Guido 477, 12: Vexillum facit. Brisilli. Marini papiri l. c. p. 94. Brexillus Paul. Diac. III, 18. Brexilli (v. l. Bresilli, Brexilla) 19. Quod ab Authari rege oppidum illud expugnatum esse traditur, Waitzius id ex epitaphio Droctulfti conclusum fictumque esse iudicat, quo auctore ille Brexillum Romanis recuperavit (ad Paul. Diac. III, 19).

637 *κάστρον Βρίντον*] Brinta R. A. 290, 12 (Brintesia Tab. Peut.) fluvius est. Agnellus, ubi privilegium Valentiniani III falsum commemorat, 40 dicit: Una vero episcopali cathedra, civitate destructa, deest, cuius vocabulum Brintum dicitur, non longe a Bononiense urbe. — donaverat illi ipse Flavius imperator Bononiam et Ymolam atque Castellum quod dicitur Brentum in illo et in suis heredibus. Marini, papiri LXIX p. 104. Castrum Brintum nunc Castel de Britti appellari Itali coniciunt. Beretti pg. CLXV.

639 *ἐπαρχία Βυζακίας*] *Βυζακίς* appellatur a Graecis. Polyb. apud Steph. Byz. s. v. *Βύζαντες*; *Βυσσάτις* Polyb. III, 23, 2; *Βυζακῖτις* Ptolem. IV, 3, 26. *Βυζακηνή* Phot. Biblioth. 14 a 2; a Latinis: Byzacium, Liv. XXXIII, 48, 1. Plinius N. H. V, 4, 24; Not. Dign. Occ. XX, 10. Orosius I, 2, 91, 92; Cod. Justin. I, 27, 1 § 12; Bizacium Laterc. Polem. Silvii p. 256 Seeck. Eadem itaque forma legitur apud Byzantinos: Procop. bell. Vandal. I, 15; II, 12; II, 13; de aedificiis VI, 6 etc. Theophanes I, 331, 8; Mansi X, 920, 924, 925. *Βυζάκιν* Malalas II p. 197 ed. Ox.

640 *Καρθαγέννα*] Sive *Καρθαγέν(ν)α* sive *Καρταγέν(ν)α* aetate Byzantina dici solebat. *Καρθαγένναν* Theophan. 186, 25. *ἐν Καρθαγέννῃ* 370, 10. (Theophanes, si liber quo usus est, velut Procopii bella, *Καρχηδών*

exhibet, eandem formamrepetit.) *ἐν Καρθαγένῃ* Chron. Pasch. 583, 5. *Καρθαγέναν* Notit. V, 20 Parthey. *καρθάγενναν* cod. S. Marci Ven. CLXXII f. 248ᵛ. *καρθάγεννα* Coislin. CCCXLVI fol. 299ᵛ. *ἡ Καρθαγένα* Nilus Dox. 49. *ὁ Καρθαγένης* 128. 130 Parthey. *κατὰ Καρθαγένναν* et *πλησίον Καρθαγέννης μητροπόλεως* Acta mart. Scillit. ed. Usener (Index schol. Bonn. aestiv. 1881 p. 5 et 6) *εἰς Καρθαγέναν, τὴν Καρθαγέναν* vita S. Gregorii Agrigentini 4. *ἐν Καρθαγένῃ, εἰς Καρθαγένην* 19. (Migne 116 p. 193, 212) *ἀπὸ Καρθαγένης τῆς πόλεως*. commentarii VII dormientium 1 (Migne 115 p. 428.) *Κεκιλιανὸς πόλεως Καρθαγένης* Mansi II, 929. *ἐπίσκοπος τῆς Καρθαγένης* Mansi IV, 1208; X, 607; 949. *ἀρχιεπίσκ. Καρθαγένης* Mansi XI, 593. *διακόνου Καρθαγένης* Mansi IV, 1128. *τῆς Καρθαγεννησίων καθολικῆς ἐκκλησίας* Mansi X, 797. *ἐν Καρθαγένῃ* Iur. Graeco-Rom. I p. 41. *Καρθαγεννησίων* Mansi X, 944, 945, 953 etc. *ἐν Καρταγένῃ* Malalas II p. 197 ed. Ox. *Χαρτάγαιναν* I p. 207 ed. Ox. *τὸν Καρταγένης πάπαν* Photius bibl. 15, a, 3. *ἡ ἁγία σύνοδος ἡ ἐν Καρταγένι τῆς Ἀφρικῆς* C. I. G. 8954. *εἰς Καρταγένναν* Combefis: auctarium novissimum 324. Hisdem Consulibus Chartagina renovata est. Excerpt. Barb. (Euseb. Schoene I App. 227) Chartingine A. R. 348, 13.

641 *πρυκουνσουλαρέα*] quae proconsularis antea vocabatur, Carthago. Cod. Iustin. I, 27, 1 § 12. *ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ ἀμφ' αὐτὴν* (sc. *Καρχηδόνα*) *ἣ Προκονσουλαρέα ὠνόμασται.* Procop. de aedif. VI, 5. *Γόλουσος καὶ Πρόβος καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐπίσκοποι τῆς ἁγίας συνόδου Προκονσουλαρίας* Mansi X, 929.

642 *Σούβιβα*] Subiba mihi videtur urbs Sufes esse, quae nunc Sbîba appellatur. „Fontes Arabici (Iakût s. v. Lubb allubâb s. v.) Sabîba scribunt; nam cum forma Subîba peregrinum quiddam sonaret, ab Arabibus in Sabîba (vel Sebîba) mutata esse videtur quae vox nomini nostrae aetatis Sbîba respondet.“ Th. N. For-

mae vulgares in hoc libro haud rarae sunt. Peregrinus ep. Sufetanus G. c. Eustatius Sufetanus est ep. XXI Byzacenae Not. a. 484. Iustiniani aetate restitutum esse oppidum ex reliquiis eius servatis cognoscitur et titulis. C. I. L. VIII, 259, 260. cfr. p. 44.

643 *Κάμψια*] sic AB pro *Κάμψα*, quae forma legitur in act. conc. a. 255 (258): *Δουνατοῦλος ἀπὸ Κάμψης* Mansi I, 987. In titulo Solomonis aetate facto „muri felicissi[me ius]tinianae Capse c[ivitatis]" restituti esse dicuntur C. I. L. VIII, 101. Praeter Thelepten illa urbs ducis Byzaceni sedes fuit. Cod. Iust. I, 27, 2 § 1. cfr. C. I. L. VIII p. 23 sq.

643 *Κίλεως*] colonia Flavia Cillium. C. I. L. VIII, 2568, 46. et colonia Cillitana 210 cfr. p. 33. Tertiolus ep. plebis Cillitanae et Donatus ep. Cillitanus a partibus Donatistarum commemorantur in Gestis collationis; in not. a. 484 Fortunatianus Cilitanus ep. Byzacenae LXIV. cfr. Morcelli, Africa sacra I p. 139.

644 *Ἰούγκης*] ut *Ταλέπτης*, *Κολούλης*, *Κάψης* ex consuetudine eius qui notitiam conscripsit. Byzacenae ep. CV notitia a. 484 significat Tertullum Iuncensem. Oppidum eiusdem nominis in provincia Caesariensi (Not. a. 484). Neque diiudicandum est, utrius Valentinianus episcopus (Iuncensis Mansi IV, 140) fuerit. cfr. Morcelli I p. 192, 3.

645 *Ταλέπτης*] solet scribi Thelepte, velut C. I. L. VIII, 211; 216; 2094; 2569a v. 32 et 35 etc. Cod. Iustin. I, 27, 2 § 1a. (Teleptae v. l.) Praeterea legitur Telepte C. I. L. VIII, 2565 b; 2568, 44. Itin. Anton. 77, 4. (var. l. Thelepte) *Τελεπτή* Procop. de aedif. VI, 6. Iulianus a Telepte a. 256. Mansi I, 962. In Gestis collationis a. 411 Donatianus (Datianus 160) ep. ecclesiae Teleptensis Mansi IV, 94; Bellicius ep. Teleptensis 147. Theleote col. Tab. Peut. ex errore librarii pro Thelepte scriptum est. — Talaptensis Mansi X, 927.

646 *Κασκάλα*] Hinc incipit pars Numidiae, Byzacenae

provinciae per errorem inserta. Casae oppida permulta occurrunt in Numidia; notitia a. 484 enumerat episcopos de Casis Medianensis, Casensi Calanensi, Cassennigrensem. in G. C. a. 411. Fortunatus ep. loci Casensis Calanensis cfr. Morcelli I p. 115.

647 *Καστέλλαι*] Not. a. 484 prov. Numid. IV ep. Honoratus Castellanus. Severinum ep. Castellanum (Mansi IV, 135) e Mauretaniae Caesariensis Castello appellatum esse Morcelli I p. 126 docet.

648 *Πετζάνα*] Donatus ep. Apissanensis Mansi IV, 137. Baluzius adnotat: „Legendum forte est a Pissanis. Pezana inter civitates Byzacenas numeratur in veteri notitia quam Beveregius edidit.“ Nescio an eodem huc pertineat: Serbandus Putiensis Not. a. 484 prov. Byz. XVIII. *Πούτεα* Ptolem. IV, 3, 39 (?).

649 *Μάμιδα*] Quod oppidum, quo Mammillas Mauretaniae significari Goar perperam opinatus est, Ruinart id esse recte iudicat, quod *Μάμμης* vocatur a Procopio de bello Vandal. II, 11; de aedif. VI, 6. Quibus ex locis in provincia Byzacena situm illud fuisse apparet. cfr. Coripp. rec. Partsch prooem. p. XXXVI not. 204.

650 *Μαδασούβα*] In Itinerario Anton. 48, 4 et 49, 9, cum ceteris codicibus Madassuma sive Madasuma (Madussama) forma commendetur, Parthey Ovetensem codicem secutus „Madarsuma“ recepit. Eandem Madassumam inter cathedras Byzacenae vacuas numerat notitia a. 484. Primulianus ep. Mandasumitanus Mansi IV, 139. cfr. It. Ant. ed. Wesseling p. 48. Morcelli I p. 213.

651 *Κολούλης*] Wilmanns (C. I. L. VIII 698 p. 87) de Chusira oppido cogitat et recte, ut arbitror, Felicem Custrensem (Custensem) ep. XV prov. Byzacenae not. a. 484 Cusirensem scripsit. Procopium autem rectissime tradidisse de aedif. VI, 6: *Μάμμης τε καὶ Τελεπτὴ, Κούλουλις*, et ex hac et ex a. 484 notitia cognoscitur, qua praeter ep. Custrenum Byzacenae LVI Concordius Cululitanus appellatur. cfr. Morcelli I p. 149.

652 *Κάψης*] Capsa altera in Byzacena quoniam nulla est,

hic versus aut ex repetitione ortus est aut *Κάψης* pro *Θάψος* scriptum, quod oppidum loco aptum est. De Capsa Numidica cfr. Morcelli Afric. christ. I p. 129.

653 *Ἀδραμυττῶ*] *Ἀδραμύτην τὴν πόλιν.* Stadiasmus maris magni 116. *ἀπὸ Ἀδραμύτου* 117. Procopius dicere solet *Ἀδραμητόν* de bello Vaud. I, 17; II, 23; II, 27; *Ἀδράμυτος* de aedif. VI, 6. *ἀπὸ Ἀδραμόντου* Mansi I, 275. *Ἀδράμουτον* Theophanes 191, 18. Quibus consentientibus locis apud Georgium formam vulgarem aetatis inferioris extare apparet; quare haud recte C. Müller (Geogr. Gr. min. I, 470) pravam nominis formam librariis esse vindicandam censet.

653a *κάστρον Σουφίτηχα*] ita solus Coislinianus, neque dubium est, quin *Σουφίτηλα* (= Sufetula) sit. C. I. L. VIII p. 40 sq. Titianus ep. Sufetulanus Mansi IV, 161. Praesidius Sufetulensis Not. a. 484 Byzacen. XX. concilium Sufetolense a. 570. Mansi IX, 762. cfr. Morcelli I p. 288.

655 *Κάλαμα*] C. I. L. VIII p. 521. Morcelli I p. 115.

656 *Τεβέστη*] C. I. L. VIII p. 215. cfr. titulum Solomonis aetate confectum C. I. L. VIII, 1863: Theveste [civitas] a [f]undament(is) aedificata est. *ἀμφὶ πόλιν Τεβέστην.* Procop. de bell. Vand. II, 21. Thebesthe R. A. 151, 5. cfr. Morcelli I p. 308.

657 *Ἵππων Νουζιδίας*] sine dubio legendum *Νουμιδίας*; quod Hipponis Regii cognomen alibi reperire non potui.

658 *Καστάβαγαι*] commemoratur Benenatus ep. Casensium Bastalensium in G. C. 411. Mansi IV, 141. Itaque *Κασταβάλαι* scribendum esse ex similitudine nominis *Κασκάλα* facile conicias. At nescio an olim extiterit *καστρὸ βάγαι*; frequentissima enim *κάστρον* significatio in hac notitia. De Bagais (nunc Ksar Bágaï) cfr. C. I. L. VIII p. 252. Notissimus est Donatus Bagaiensis. Felix a Bagai. a. 256. Mansi I, 954. Donatianus Bagaiensis a. 411. Mansi IV, 134. Ba-

ga[i]iensi C. I. L. VIII, 2291. Ba[g]ai[ensi]? 2305. *ἀμφὶ Βάγαϊν πόλιν ἔρημον* Procop. de bell. Vand. II, 19 (*Βαύγαϊν* Theophan. 206, 1). cfr. Morcelli I p. 91.

659 *Βάδης*] Badias in Tab. Peut. *Βαδιάθ*. Ptolem. IV, 6, 32; nunc Bades. C. I. L. VIII p. 275. [d]ec. Mun. Bad. 2451. ep. Badiensis Mansi IV, 135. In notitia a. 485 inter episcopos Numidicos nominantur: VII Rufinianus Vadensis XCVIII Annibonius Vadesitanus CXI Fulgentius Vagadensis CXVII Proficius Vadensis. In G. C. appellantur episcopi: Vagensis, Vageatensis, Badiensis, Baiesitanus (Vadesitanus). Mansi IV, 134, 135, 152. Similia nomina in Numidia frequentia fuisse apparet. Vadenses duo quos notitia exhibet, alter *Βάδης*, alter *Βάγης* (v. 665) intellegendus est. Alter igitur, ut in G. C. Vagensis; item Wilmanns l. c. p. 154: „omninoque diversi sunt Vadenses duo Numidici n. 7 et 117, quorum alter fortasse Vagensis Numidicus erat." cfr. Coripp. rec. Partsch. prooem. p. XV n. 59. Morcelli I p. 91.

659 *Μήλεον*] Milev sive Mileum C. I. L. VIII p. 701. Morcelli I p. 228.

660 *Ληραδοῦς*] De oppido cui Lares sive Laribus nomen est, cogitari non potest, quod illud Numidicum non est. Sed nescio, an huc pertineat in G. C. Restitutus ep. Laritensis Mansi IV, 161. cfr. Morcelli I p. 199.

661 *κάστρον Βέδερα*] C. I. L. VIII, 9414 in lapide Caesareae legitur hoc: „ex Veteribu[s]" et Mommsen adnotat: „significantur fortasse Vetera castra Germaniae inferioris." Nescio, an eiusdem nominis oppidum in Numidia fuerit, ad quod lapis ille et hic versus pertineat.

662 *Σκήλη*] cfr. Useneri indic. schol. Bonn. aest. 1881 p. 6 N. 13. In „*ἀπὸ Ἰσκλὴ τῆς Νουμιδίας*" *Ἰσκλὴ* ex *Σκίλι* depravatum esse ille existimat. Eadem forma (*Σκήλη* = *Σκίλι*) in hoc libro. Maximus Sillitanus LIV ep. prov. Numidiae in Not. a. 484 quin

Scillitanus scribendus sit, dubium non est. Ex Scillitanis illis in G. C. (Mansi IV, 125 et 155) alterum ex hoc oppido nomen duxisse puto, alter, sicut Pariator (Mansi X, 940) ad Scilium provinciae Proconsularis pertinet. cfr. Morcelli I p. 271 et 280.

663 *'Ηγηρινήσιον*] scribendum est sive *'Ιζιρινίσιον* sive *'Ιζιριανίσιον*. Felix ep. plebis Izirianensis commemoratur in G. C. (Mansi IV, 116). In Not. a. 484 Numidiae LV est Vigilius Hizirzadensis. cfr. Morcelli I p. 323.

665 *Βάγης*] vide v. 659 et Morcelli I p. 344.

666 *Κωνσταντίνη*] antea Cirta C. I. L. VIII p. 618, 619. Morcelli I p. 141.

667 *Σίτιφνος*] Sitifis sine dubio intellegenda, metropolis Mauritaniae Sitifensis, librarii errore in provinciam Numidicam illata. Provincias Sitifensem et Caesariensem, quas Iustinianus retinuerat, in unam i. e. Mauritaniam I qui postea regnaverunt coniunxerant; item ecclesiasticam provinciam Mauritaniae antea separatae unam effecerunt. In Notitia igitur a. 484 Caesariensis provinciae CXX episcopi, XLIV (XLII) Sitifensis numerantur; epistula ad Theodorum papam (642—649) a conciliis tribus Africae data et lecta in altero concilii Lateranensis secretario praeter Byzacenum et Numidicum unum Mauretaniae totius primatem affert. Reparatus ep. primae sedis concilii Mauritaniae (Mansi X, 919). cfr. Morcelli I p. 283.

669 *'Ρινοκουρούρων*] = Rusuccurru? cfr. praefationem et Morcelli I p. 268.

671 *Σεπτόν*] Septem Fratres Plin. V, 1, 18. Melas I, 29. Ptolemaeus (IV, 1, 5 *'Επτ' 'Αδελφοὶ ὄρος*) et Procopius (de bell. Vand. I, 1) nomen ex montibus quibusdam propinquis deducunt, Strabo (XVII p. 827 C) dicit: *τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν μνήματα καὶ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος 'Αβίλη*, aperte igitur discernit. Ut circa Deiparae templum castellum Iustiniani aedificatum est, sic et Phoenicum colonia et postea montes finitimi ex Ca-

birorum septem navigationis deorum sacello nominata videntur esse. Ad Septem Fratres It. Ant. 9, 3. Septem fratres R. A. 163, 1. Latini omnes etiam aetatis inferioris Septem scribunt: Cod. Iust. I, 27, 2 § 2. Paul. Diac. VI, 46. Isidor. hist. de reg. Goth. p. 496 Florez; Graeci perperam Septum: *Σέπτον*. Procop. de bell. Vand. I, 1; II, 5; de aedif. VI, 7.

671 *εἰς τὸ μέρος Σπανίας*] = *ἐν τῷ μέρει Σπανίας*: inscribitur provinciae Mauritaniae II pars Hispanica. cfr. v. 672.

671a *Θένησος*] in solo Barocciano; oppidum Aegypti est, ubi Augustamnicae I ultima numeratur. In Coisliniano qui archetypi ordinem fidissime servavit, ab hoc ad alterum *ϑέννησος* XXXII versus sunt, quot in quaque pagina archetypum habuisse verisimile est. Librarius scribens a *μέρος* verbo vel paginae vel columnae ultimo in proximam aberravit.

672 *Μεσοποταμηνοί*] plane obscurum nomen est, neque simile ullum inter oppida Romanorum Hispanica invenitur. *Εἰς τὸ μέρος Σπανίας* bis 671 et 672 habent libri. Si primum expungis, *Μεσοποταμηνοί* provinciae Africanae fiunt, ita ut pars Hispanica Baleares insulas solas contineat. Facillime fortasse *Μεταγωνῖται* conferantur. Polyb. III, 33, 13 (*τὰ Μεταγώνια* § 12) Strabo III, 170 C. *κατέχουσι δὲ τῆς ἐπαρχίας τὰ μὲν πρὸς τῷ πορθμῷ Μεταγωνῖται.* Ptolem. IV, 1, 10.

673 *Μαϊουρίκα νῆσος*] Baleares insulae maior et minor vel potius earum urbes Maiorica et Minorica primum nominantur a S. Hippolyto: Insulae autem, quae pertinent ad Spaniam Tarraconensem, tres sunt, quae et appellantur Balearicae. habent autem civitates quinque has: Eboso, Palmae, Pollentia, quae dicitur Maiorica, Thomenae (*Ἴαμνα*), Magonae, quae appellatur Minorica. Geogr. la. min. Riese p. 169. Maioricam, Minoricam. Victor Vit. I, IV, 13: *ἐς δὲ τὰς νήσους, αἵπερ ἀγχοῦ εἰσι τῆς ὠκεανοῦ ἐσβολῆς, Ἔβουσά τε καὶ Μαϊορίκα καὶ Μινορίκα ἐπιχωρίως καλουμέναι.*

Procop. de bell. Vandal. II, 5. *Μαγύρικαν*. Euseb. Schoene I App. p. 81, 34 = *Μαγειρικάς* Not. V, 19 Parth. *μαγίρικαν* Cod. S. Marci Ven. CLXXII fol. 248ᵛ. *μαγειρικὰν* Coislin. CCCXLVI fol. 299ᵛ. Inter episcopos insulae Sardiniae (Not. a. 484) IV Macarius de Minorica, VII Helias de Maiorica. Divisio terminorum dioecesium et parochiarum Hispaniae a Vvamba rege facta inter provinciae Tarraconensis suffraganeos enumerat: Insulas Baleares, Maioricam, Minoricam, Formenteram, Useticam (Mansi IX, 822). Quae divisio, inter multas illas ex codicibus Toletano et Ovetensi a Garcia Loaisa editas recentissima, multo post saeculum VII exarata esse videtur. cfr. Hefele, Conciliengeschichte III p. 107. Dahn, Koenige der Germanen V, 214. Non commemorantur Baleares neque in divisione provinciarum Hispaniae (Mansi IX, 817), neque in numero sedium Hispaniensium (Mansi IX, 818), neque in divisione provinciarum Hispaniarum secundum regem Vvambam facta tempore Quirici primatis et archiepiscopi Toletani (Mansi IX, 825); nunquam enim fuerunt Gothorum, sed ex Graecorum imperio in manus Arabum transierunt. — In privilegiis quae feruntur ecclesiae Gerundensis: insolas Maioricam scilicet Minoricam. Marini, papiri XX et XXI.

674 *Μῆνυκα νῆσος*] om. in Coisl.; = *Μηνυ⟨ρί⟩κα* (*Μινυρίκα*). *Μῆνιγξ* (*Μῆνιξ*, Menigge Hippol.) enim loco non convenit.

677 *Τούρης*] colonia autem una quae vocatur ad turrem Libisonis. Plinius N. H. III, 7, 85. *Πύργος Λιβίσωνος* Ptolem. III, 3, 5. Turribus Tab. Peut. ad Turrem. It. Ant. 83, 5. Turris Librisonis colonia R. A. 411, 13. C. I. L. X p. 826. In Notitia a. 484 VI Sardiniae ep. Felix de Turribus est. Marinianus ep. Turritanus (a. 591) Jaffé 1129. *Βαλεντῖνος ἐπ. Τούρρης* (Lat. sanctae Turritanae ecclesiae) a. 649. Mansi X, 1168, 1167. Novellus ep. Turritanus (a. 685) Jaffé 2129.

regnum turris. Hist. patr. mon. I, 768. nunc Porto Torres. Dioecesis archiepiscopi Sassaritani etiamnunc a Romanis ecclesia Turritana appellatur. A. F. Matthaeji Sardinia sacra p. 140.

678 *Σαναφάρ*] in Notitia a. 484 III ep. Sardiniae Bonifatius de Sanafer appellatur.

679 *Σίνης*] incertum nomen. San-Giovanni di Sinis q. nunc dic., apud antiquos Tharros appellatur. De la Marmora: voyage en Sardaigne II p. 358.

680 *Σούλκης*] *Σολκοί* Steph. s. v. *Σόλκοι πόλις* Ptolem. III, 3, 3, sine dubio Sulci, nunc S. Antioco, oppidum insulae finitimae ad meridiem vergentis; (Sulcis oppidum It. Ant. 80, 3 ad oram orientis situm est.) episcopum habuit ad a. 1513. *Σούλκης* = *Σούλκις* ex ablativi forma depravatum, quae in itinerariis sollemnis est. Vitalis Sulcitanus in Not. a. 484 V ep. Sardiniae.

681 *Φαυσιανή*] Gregorius I (Jaffé 1301) episcopatum huius nominis pristinum commemorat: „Pervenit ad nos in loco qui intra provinciam Sardiniam situs est, et dicitur Fausiana, consuetudinem fuisse episcopum ordinandi, sed hanc pro rerum necessitate longis abolevisse temporibus." Ianuarius Caralitanus novum episcopum creare iubetur. Et est creatus; nam a. 600 iam Victor ep. Fausaniensis dicitur. (Jaffé 1797.) „Ni fallor, etiam *Φαυσανία* Olbiae nomen posterius fuerit potius *Φασσανία* a *φάσσα*, columba". C. Müller ad Ptolem. p. 380.

682 *Χρυσόπολις*] incertum, an novum nomen a Byzantinis oppido cognito inditum sit. (Neapolis? Metalla?)

683 *'Αριστιανῆς*] Oristanum (Oristano; olim Othoca C. I. L. X p. 822) primum ut videtur hoc loco sic appellatur. *λίμνη* quod sequitur, huc pertinere videtur, scribendumque est: *'Αριστιανῆς λιμήν*. — in portu Arestani. Jacobi Aurie ann. ad a. 1287. cfr. ad a. 1289. M. SS. XVIII p. 331, 318, 319, 320. — in ecclesia sanctae mariae de orestano. charta a. 1131, 31 dec. Historiae patr. mon. T. I, 768.

684 *κάστρον τοῦ Τάρων*] Tarri R. A. 411, 9. Tharros. It. Ant. 84, 2. *Τάρραι πόλις*. Ptolem. III, 3, 2. cfr. quae ad hunc locum C. Müller p. 374 adnotat et C. I. L. X p. 822.

685 *διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως*] de Aegypti et Orientis provinciis quia Georgius cum Hieroclis expositione saepe ad verbum congruit, paullo brevius disputabimus, ne Wesselingii aliorumque verba tantum repetere videamur.

688 *Σεθροήτης*] pro „*Σεθροΐτης*“, cfr. *Θμούης*, *Τάνης* id genus alia pro „*Θμοῦις*, *Τάνις*“. Quae omnia intacta reliqui, ne nimio corrigendi studio abreptus verba auctoris ipsa emendarem. *Σεθρωΐτης* Strabo XVII p. 804 C. *Σεθρωΐτης* (v. l. *Σεθροΐτης*) Ptol. IV, 5, 53. Schol. in Platon. p. 425 Bekker. *Σεθροΐτη* (*σαιθροϊτη* B) Syncell. 113,15; 115,1. *Σεθροΐτης* Steph. s.v. *Σεθρόη*. in nummis ϹЄΘΡѠΙΤΗϹ et ϹЄΘΡΟЄΙΤΗϹ. Eckhel, I, IV p. 114. *Σεθραΐτης* Hierocl. 727, 8; Methrajitem Euseb. Schoene I p. 151, 32. *Σεβριθίτου* Euseb. praep. ev. IX, 32 recte in *Σεθρωΐτου* emendarunt. Urbi nomen *Σεθρόη* (Steph.) vel *Ἡρακλέους μικρὰ πόλις* (Ptolem.) vel *Ἡρακλέους πόλις* (Ioseph. b. Iud. IV, 11, 5) est; sed aetate inferiore nomi nomine vice urbis utuntur, ut v. 725 *Μαρεώτης* 726. *Μανελαϊτῶν* vel *Μενελαΐτου* v. 748 *Ἀρσινοΐτης*. *Θέωνος Σεθροΐτου* a. 431. Mansi IV, 1128. 1166. *Ἰσίδωρος ἐπ. Σηθροϊτῶν* a. 451 Mansi VII, 52. neque tamen vetus nomen prorsus abolevit. *Ἡρακλέους Ποτάμων* a. 325 Morelli p. 226. Potamion Heracleis (Mansi II, 698) PWṬ'MWN D| HRḲLIWS Cowper p. 7 in versione Coptica appellatur: ⲡⲟⲧⲁⲙⲱⲛ ϩⲛ ϩⲏⲣⲁⲕⲗⲉⲩⲥ ⟨ⲥⲉ⟩ⲑⲣⲟⲓⲗⲟⲥ Zoëga p. 244. Idem Theo ep. *Ἡρακλέους τοῦ Σεθροΐτου* appellatur Mansi IV, 1220. V, 589.

695 *Ἀφθάιον*] *Ἀφνάιον* Hierocl. 727, 4. Wesseling. ad l. c. p. 727. *Ἀφεῖς* Cat. Al. 29. *Ἱέρακος Ἀφναιοῦ* a. 431.

ἐπ. Ἀφναΐτῶν a. 451. Mansi IV, 1128; 1221; VII, 52. Afajensi cod. Corb. VI, 874 dd.

696 *Ἴφεστος*] *Ἥφαιστος* Hierocl. 727, 9. *Ἔφαιστος* (l. *Ἴφαιστος*) Cat. Al. 31. oppidum Aegyptiacum cui nomen Hephaestu. Ioann. Ephes. de beatis orient. cp. XXV (egregie fallitur vir doctus qui p. 113 N. 1 urbem Memphim intellegit.) *Ἡφαιστοπολίτης* Steph. s. v. *Ἀδαρούπολις*. *Ἰωάννου Ἡφαίστου* a. 431. Mansi IV, 1128. *Ἡφαίστου Αὐγουσταμνηκῆς* 1160; *τῆς Ἡφαιστιωτῶν* 1220. V, 589. *Ἡφαίστου* a. 449. Mansi VI, 615; 740. *Πέτρος ἐπ. Ἡφαίστου* a. 459. Mansi VII, 920.

697 *Πανέφουσος*] *Πανέφυσις* Ptolem. IV, 5, 52; *Πανίθυσος* prave Hierocl. 757, 10. *Πάνφυσις* Cat. Al. 34. Panephysim .... cuius terras immo etiam contiguae regionis plurimam partem quondam opulentissimam ... repentino terrae motu excussum mare transgressis limitibus occupavit atque ita collapsis fere omnibus vicis opimas olim terras salsis paludibus supertexit. ... In his igitur locis multa in hunc modum oppida eminentioribus tumulis collocata, fugatis habitatoribus suis eluvies illa velut insulas fecit. Cassian. conl. XI, 3, 1. cfr. VII, 26, 2; XI, 2, 1; XX, 1, 2. Institut. IV, 30, 2. (panephisi, panefisi, panefesi etc. libri.) *Πανύφεως Φίλιππος* a. 325. Morelli p. 225. Philippus Panephysi Mansi II, 698; PILIPWS D| PN'PWS'WS Cowper p. 7. ⟨ⲫⲓⲗⲓⲡ⟩ⲡⲟⲥ ϩⲙ ⲡⲁⲛⲉⲫⲉⲥⲟⲛ Zoëga p. 244; *Ἀμμώνιος Πανεφύσου* a. 431 Mansi IV, 1221; V, 589; *Πανεφύσου ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς* IV, 1165. Formas Copticas ⲡⲁⲛⲉⲫⲱⲥⲓ et ⲡⲁⲛⲉⲫⲉⲥⲟⲛ Champollion II, 201 et 202 indicat; cfr. Brugsch I, 291; quarum prior graecae *Πανέφυσος* respondet. *Πανεφέσου* vero habes Mansi IV, 1128 et IV, 1165 Labbeus v. l. *Πανεφέσων* praebet. Eandem formam Panefesi ex duobus libris Monacensibus (B et F) vetustate insignibus Petschenig ad Cassian. conlat. XX, 1, 2 affert. Etiam aliis locis

videre est, formas serioris Graecitatis copticasque prorsus inter se convenire cfr. ad 743 *Ξέως*, ϩεωc; *Ἀρσενοΐτης*, ⲁⲣⲥⲉⲛⲱⲉ; 751 *Μεμφὴ*, ⲙⲉⲙϥⲓ; 758 *Ταμιάϑη*, ⲧⲁⲙⲓⲁⲧⲓ; 759 *Τενέση* ⲑⲉⲛⲛⲏⲥⲓ etc.

698 *Γέρος*] *Γέρρον* vel *Γέρρα* cfr. Wessel. ad Hierocl. p. 727. in oppido Geras pro Eudemone Pirozum. a. 404 Theophili III ep. pasch. Hieronymi op. I p. 630 Vallars. *Στέφανος ἐπ. Γέρως* a. 451 Mansi VI, 572 *Γεριτῶν* VII, 52.

699 *Ἰτάγερος*] *Ἰτράγερος* B. deest apud Hieroclem, qui 727, 6 *Σκέννα* praebet. Parthey adfert Itavenis R. A. 127, 2; N. 2(?).

700 *Θένησσος*] A rectius *Θένησος* B; nam coptice oppidum ⲑⲉⲛⲛⲏⲥⲓⲛⲉ, Tennis glossarium I vel ⲁⲑⲉⲛⲛⲉⲥ, Tennis gloss. III (Champollion II p. 360, 367) vocatur; hodie Tennis, insula in Tanitico stagno (Buḥêret-Menzalê) sita, quam optime Ioannes Cassianus conlat. XI, 1 his verbis describit: igitur ad oppidum Aegypti cui Thennesus nomen est emensa navigatione pervenimus. cuius accolae ita vel mari vel stagnis salsis undique circumluuntur, ut solis, quia terra deest, negotiationibus dediti, opes atque substantiam navali commercio parent, ita ut aedificiis cum voluerint extruendis terra non suppetat, nisi de longinquo navigiis adportetur cfr. XI, II, 2 (in tit. cp. I descriptio Thenneseos oppidi). *Θίννεσος* Cat. Al. 39. Barhebraeus hist. eccles. I p. 360 (= Silvestre de Sacy: relation de l'Egypte par Abd-Allatif p. 501) in enarrando itinere Aegyptio Dionysii Telmahrensis patriarchae Antiocheni: Exorta est autem tempestas et intumuerunt fluctus maris atque vix se recipere potuit ad portum urbis Tennis (T'NNIS editores prave: Tanis) quae velut insula est in lacu per ora Nili fluminis et magnum mare Adriaticum (= mediterraneum) efformato. — civitas Tannis (v. l. Thamnis) in qua sunt Christiani multum

religiosi nimia hospitalitate ferventes. hec autem civitas nihil habet terre, excepto ubi sunt ecclesie, et ibi monstratur campus Thaneos (Thamneos). Bernardi mon. It. p. 313 Tobler et Molinier. — Tennis (Tinnis Abulfeda Tb. II Nr. 23 p. 89) est in insula sita in medio lacu Tanidis .... nihil est ibi satorum. Devastata est et periit. Reiske, Abilfedae op. geogr. p. 200. — cfr. Relation de l'Egypte par Abd-Allatif p. 142, 372, 449. Paulus papas Alexandrinus (538 —542) unus abbatum Tabennensium monachorum (Liberatus XXIII) Tennesita per errorem a Severo vocatur. Renaudot p. 141. cfr. Quatremère I, 289; Champollion II, 140 sq. Fuit sedes episcopalis: „Tennis en Grec Tennesi, elle est entre Damiette et Brullos." Vansleb p. 25. *Ἥρων ἐπ. Θεννήσου* a. 451 Mansi VI, 572; VII, 52. Renaudot p. 354 scribens: „in urbe Tani quam Tinis vocant" aperte Thennesum et Tanin urbes inter se confundit errore haud infrequenti cfr. Silvestre de Sacy relation etc. p. 160. Episcoporum igitur Taneos vel Tanae sat multorum ab eodem commemoratorum vel omnes vel plerosque Thennesi vel alius oppidi (cfr. Quatremère I p. 302) fuisse conicias.

704 *Ἡλίους*] cfr. 707 et ad 611. Helius habent et libri omnes It. Ant. 163, 5 et haelius cod. Paris. (D) 169, 3.

706 *Κάρβενθος*] *Καρβενθὸς* B. *Κάρβεθος* Goar. *Φάρζιθος* Hierocl. 728, 5. Forma apud Graecos usitata est *Φάρβαιθος*: *Φαρβαϊθίτης νομός* Herod. II, 166; *Φαρβαιθίτης* (v. l. *Φαρβαιΐτης*, *Φαρβαιείτης*) *νομὸς καὶ μητρόπολις Φάρβαιθος*. Ptolem. IV, 5, 52; *Φάρβαιθος* Steph. s. v. vel *Φάρβητος*: *ὁ Φαρβητίτης νομός*. Strabo XVII p. 802 C. Pharbaetites (v. l. parbetites) nomus Plinius NH V, 9, 49; Pharbaetos (pharbotos) 69. *τὰ ἐν Φαρβήτῳ μυστήρια* Epiphan. *περὶ πίστεως* 12 vol. III p. 571 Dind. — *ἐν Φαρβεθῷ* BM 188 — *Φαρβεθοῦ Ἀρβετίων* a. 325 Morelli p. 225; Arbetion Pharbaeti Mansi II, 698. Coptice ⲫⲁⲣⲃⲁⲓⲧ Albelqa glossar. I Champollion II, 361. ⲫⲁⲣⲃⲁⲓⲑⲟⲥ Zoëga p. 244

B'R'TW Cowper p. 7. Parphetê vers. Arm. Pitra anal. sacr. IV, 237. Arabes urbem Ḫarbait (Ḫarbêt) vel Ḫorbêt vocant „et l'on voit, au premier coup d'oeil, que Ḫarbait répond à l'égyptien ϩⲁⲣⲃⲁⲓⲧ, mot qui, avec l'article du masculin ⲡ, donne ⲡϩⲁⲣⲃⲁⲓⲧ ou ⲫⲁⲣⲃⲁⲓⲧ, Pharbait, d'où les Grecs ont formé *Φάρβαιθος*, en ajoutant seulement une désinence conforme au génie de leur langue, tandis que les Arabes n'ont fait que retrancher l'article égyptien ⲡ." Champollion II, 98. Eodem modo forma Georgii *Κάρβευθος* vel *Κάρβενθος* explicanda est. Quam cave ne confundas cum Kharbeta oppido: ⲁⲣⲃⲁⲧ Kharbéta gloss. I Champollion II, 359. Hoc enim oppidum in occidentali Aegypti parte sita est. Champollion II, 256 sq. Ḫirbitâ Etat de l'Egypte IX, 106 (39) p. 663. Sed extat Kharbeta orientalis cuius meminit Ioannes Niciu episcopus in chronico CV Zotenberg: Il y avait un homme, nommé Théophile, de la ville de Meradâ en Egypte, qui était commandant de cinq villes, sous le règne de Phocas. Les clercs de la province s'insurgèrent contre lui, et, avec un grand nombre de partisans, l'attaquèrent et le tuèrent, ainsi que ses gens, et s'emparèrent des cinq villes, c' est-à-dire de Kharbetâ, Sân, Bastâ, Balqâ et Sanhoûr. Theophilus dux (*ἡγεμών*) Augustamnicae II fuisse non potest; desunt enim urbes Leontopolis, Athribis, Heliopolis; fuit autem pagarchus, qui, duci subiectus, parti tantum provinciae praefuit. Est homo Aegyptius, duces vero e Graecia originem duxerunt. (cfr. quae de pagarchis dilucide exposuit Karabacek: Mitth. aus d. Sammlg. d. Papyrus Erzherzog Rainer I p. 7 sq.) De tribus oppidis nullum est dubium. Sân Tanis, Bastâ Bubastis, Balqâ Arabia Graecorum sunt. Sanhoûr vero nullo modo urbs notissima Arsinoïtae nomi esse potest. (ⲥⲟⲩⲛϩⲱⲣ Champollion I, 327; Brugsch I, 233; Senhúr, qui est un Village sur le lac de

Kern, dans la Province de Fium. Vansleb. p. 24; Senhúr Vansleb Relation p. 270.). Sed cognominem urbem in nomo Heroopolite fuisse indicat Brugsch I, 266, quae sine ullo dubio urbs a Ioanne chronographo commemorata est. Iam quae restat, urbs Kharbetâ, in eadem Augustamnica II provincia sita esse debet, neque potest non esse urbs Ḫorbêt vel Ḫarbêt ab Arabibus, *Κάρβενθος* a Georgio nominata. Theophilus pagarchus igitur quinque urbibus: Pharbaeto, Tani, Bubasti, Arabiae, Sanhûr praefuit. Utrum Theodorus a. 1086/7 episcopus Kharbetae (ita enim pro Khartabae Renaudot p. 458 legendum est Quatremère I p. 44) occidentalis an orientalis fuerit, nescio; utraque enim urbs, teste Vanslebio, episcopalis fuit. Index oppidorum vicorumque Aegyptiorum a. 1376 confectus in provincia aš Šarḳîje quinque nominis Ḫarbêt castra enumerat quae et Iakût habet Etat de l'Egypte: p. 611; III, 186—190. Unum certe Pharbaetus urbs est.

707 *Ἀραβίους*] de nominis forma cfr. ad 611. *Ἀραβία* Hierocl. 728, 6 Arabia oppidum. Iulii Honorii cosmogr. 44 p. 47 Riese. Desideri ergo fuit, ut de Clesma ad terram Gesse exiremus, id est ad civitatem, quae appellatur Arabia, quae civitas in terra Gesse est: nam inde ipsum territorium sic appellatur, id est terra Arabiae, terra Iesse, quae tamen terra Egypti pars est, sed melior satis quam omnis Egyptus est. Sunt ergo a Clesma, id est a mare rubro, usque ad Arabiam civitatem mansiones quattuor per heremo: sic tamen per heremum, ut cata mansiones monasteria sint cum militibus et praepositis qui nos deducebant semper de castro ad castrum. S. Silviae Aquitanae peregrinatio ad loca sancta editio altera I. F. Gamurrini Romae 1888 p. 16. Ac sic ergo exeuntes de Hero pervenimus ad civitatem quae appellatur Arabia, quae est civitas in terra Iesse . . . . De Arabia autem civitate quattuor milia passus sunt

Ramessen. Nos autem, ut veniremus ad mansionem Arabiae, per media Ramesse transivimus. l. c. p. 18 cfr. p. 20. Fuit sedes episcopalis. „Hoc autem, referente sancto episcopo de Arabia, cognovimus.“ l. c. p. 19. Est urbs quae Romanorum tempore Thou appellata est. Mommsen Sitzungsb. der Berl. Akad. d. Wiss. 1887 p. 362 sq. Arabes eidem urbi nomen Balkâ indiderunt. cfr. Ioannes Niciu l. c. ϯⲁⲣⲁⲃⲓⲁ Albelqa gloss. III; Champollion II, 367. ϯⲁⲣⲁⲃⲓⲁ Arabiah gloss. II. Champollion II, 365. Glossarium I Coptico-Arabicum (Champollion II, 361) praebet:

ϯⲁ̀ⲣⲁⲃⲓⲁ Albelqa
ⲫⲁⲣⲃⲁⲓⲧ Albelqa

Idem Vansleb p. 19: Belka, en Copte Barbait, ita ut aliquis Pharbaetum (= Balka) et Arabiam (= Balka) unam eandemque urbem esse coniciat. Quae S. Silviae verbis plane refutantur. Simili modo Ioannes Niciu urbes Balkâ et Kharbeta recte distinguit; quamobrem haec confusio seriorum errori adscribenda est.

708 *ἐπαρχία Αἰγύπτου* A] Aegyptus provincia post Hieroclis aetatem in duas ab Iustiniano imperatore partes divisa est, quarum mentionem facit in Notitia Novell. VIII (a. 535) *ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος Αἰγύπτου πρώτης* § 35. *ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος Αἰγύπτου δευτέρας* § 36. *τέως οὖν τὸν περίβλεπτον αὐγουστάλιον βουλόμεθα αὐτῆς τε Ἀλεξανδρείας ἄρχειν καὶ ἁπάντων τῶν κατ' αὐτὴν φροντίζειν, καὶ πρός γε δύο Αἰγύπτων καὶ μόνων.* edict. XIII cp. I.

709. 710 *Ἀλεξάνδρεια ὑπὸ δοῦκα καὶ αὐγουστάλιον*] Iustinianus edicto XIII cp. I § 1 viro spectabili augustali etiam ius magistratus militaris dedit: *τὸν περίβλεπτον αὐγουστάλιον διὰ τὸ τῆς εἰρημένης μεγίστης πόλεως πολυάνθρωπον ἔχειν τὰ δίκαια καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς, οὐ διῃρημένου τοῦ πράγματος, οὐδὲ εἰς ἄρχοντας δύο καθεστῶτος, — τοῦτο γὰρ ἡγούμεθα τῷ παντὶ*

οὐ συμφέρειν — ἀλλ' ὥστε ἕνα μὲν ἄνδρα προεστάναι τοῦ εἰρημένου θρόνου, ἔχειν δὲ ἐξουσίαν κατὰ πάντων τῶν ἐκεῖσε στρατιωτῶν, τῶν ἱδρυμένων εἴτε ἐπ' αὐτῆς τῆς Ἀλεξανδρέων μεγάλης πόλεως, εἴτε ἐπὶ τῶν δύο Αἰγύπτων, καθάπερ εἴρηται. cfr. cp. II: *ἔστι δὲ αὐτῷ ἡ τάξις ἥ τε αὐγουσταλιανή, ναὶ μὴν καὶ ἡ δουκικὴ ἄχρι μέντοι ἑξακοσίων, οὐχ ὥστε ἰδίᾳ μὲν εἶναι τοὺς δουκικούς, ἰδίᾳ δὲ τοὺς αὐγουσταλιανούς, ἀλλ' ὥστε μίαν γενέσθαι τάξιν καὶ κατάλογον ἕνα.*

712 *Μίλλεος*] Glossarium Coptico-Arabicum I (Champollion II, 359) habet:

ⲙⲉⲗⲁϫ Messil-oua-houa-Fouah

Cum nomen urbis notissimae Fûa[1]) copticum ϬⲞⲨⲀ (gloss. IV, Champollion II, 372) sit, recte fortasse Champollion coniecit, ⲙⲉⲗⲁϫ Massil non eo loco quo nunc Fûa situm fuisse, sed esse urbem vicinam, Damaliǵ vel Maliǵ appellatam. (Champollion II, 240.) Nomen Graecum *Μέτηλις* saepe commemoratur. (cfr. Steph. s. v.; Ptolem. IV, 5, 47; Plin. HN V, 9, 49; R. A. 123, 15; Mansi IV, 1128; 1165; 1220 etc.; nummi Mionnet VI p. 538.) Georgius vero *Μίλλεος* et Hierocles 724, 3 *Μελέτης* praebent, quo loco invitis libris Holstenius et Parthey *Μέτηλις* scribunt. Sed formae *Μελέτη* et *Μίλλεος* altera alteram tuentur, accuratissime Aegyptiacae vocis sonum reddentes. Tab. Peut. habet Melcati (l. Melati = ⲙⲉⲗⲁϫ).

713 *Κόστος*] Chostes R. A. 125, 18. „fortasse *Κόστος* Notitiae episc." Parthey.

714 *Ψάνεως κώμη*] a Partheyo non recte cum Psannace R. A. 129, 2 componitur; nam cum antecedat 128, 18 Atrivi, Psanuace est: *Ψενακώ, κώμη τοῦ Ἀθριβίτου νομοῦ.* Steph. s. v. Psaneos vero vicus Aegypti I provinciae est.

715 *Κοπρίδεως κώμη*] prope Alexandriam. *καὶ ὁ ποταμὸς*

1) Fuva, appellé en Langue Grecque Metelis, et dans les Dictionnaires Coptes Messíl. Vansleb, Relation p. 171.

ὠρύχθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπὸ τῆς Χερσαίου (l. *Χαιρέου*) *ἕως τοῦ Κοπρεῶνος* Theophan. ed. de Boor. 115, 6. [*Ν*]*όννα ἀπὸ Κωβρήθεω.* de Rossi, inscr. christ. I, 832. *Ἰωάννης Ἀ*[*δ*]*οῦν ἀπὸ κώμης Κοβρ*[*ί*]*θεος* C. I. G. 9640. [*Ἀ*]*μμώνιος τριβ*(*οῦνος*) *Κοπρίθ.* de Rossi, inscr. christ. I, 861. *Κοπίθρις* Cat. Al. 4. ⲁ̄ⲣⲁⲡⲟⲗⲱⲛ ⲡⲓⲣⲉϥⲱϣ ⲛ̄ⲧⲉ ⲕⲟⲡⲣⲏⲧ Arapolon lector Copritensis. Acta S. Didymi. Hyvernat I p. 301. *Σιλουανοῦ Κοπρίθιδος* a. 431 Mansi IV, 1128; *Κοπρίθεως* IV, 1220; *Βριθέως* (l. *Κοβρίθεως*) V, 589; Cophriteos V, 687; Coprithidensi VI, 874. cfr. Champollion II, 232 et quae ipse disputavi ZDMG XLI, p. 444 sq.

718 *Ναυκράτεια*] *Ναυκρατίαν. Ἀνδ. Συμβουλευτικῷ.* Phot. p. 288, 23 (= Andocid. fr. 2 Blass.) *Ναυκρατιώτης ὡς Πηλουσιώτης, ἴσως ἀπὸ τοῦ Ναυκράτιον ἢ Ναυκρατία* Steph. s. v. *Ναύκρατις.*

719 *Ἀνδρονικίους*] vetere mendo duae urbes quae in indicibus permultis se excipere solent (*Ἀνδρῶν, Νικίου* Hierocl. Andro, Niciu It. Ant.) in unum corpus coaluerunt, ut recte iam Carolus a S. Paulo vidit. *Ἀνδρών* Hierocl. 724, 8. Andro It. Ant. 154, 1; 155, 3. Not. Dign. Or. XXVIII, 18. Andros 9. Androca R. A. 130, 18. *Ἀνδρῶν πόλις* Ptolem. IV, 5, 46. *Ἀνδρόπολις* Cat. Al. 2. *Ζωΐλος Ἄνδρω.* T. A. p. 776.

Νικίους] Niciu It. Ant. 155, 4. *Προσωπίτης νομὸς καὶ μητρόπολις ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς τῷ Μεγάλῳ ποταμῷ Νικίου* Ptolem. IV, 5, 49. *Νικίου* Hierocl. 724, 9. Nichis R. A. 127, 7. *Νικίους*[1]) formam, quam praebent Meletius: *Ἡρακλείδης ἐν Νικίους* B. M. p. 187 et Palladius: *πλησίον Νικίους τῆς πόλεως* hist. Laus. XLVII, iniuria Wesselingius correxit ad It. Ant. l. c. Niciu a veteribus Graecis *Προσωπίς*, a Coptitis ⲡϣⲁϯ appellatur. *Προσωπῖτις ἐκαλεῖτο ἡ νῦν Νικίου* Schol. in Thucyd. I, 109, 4. la célèbre ville d'Absây ou

1) *Νίκιος* Cat. Al. 10 Pocockii vel typothetos error pro *Νικίους.*

Nikious, le roi de cette ville s'appelait Prosopis. Ioannis Niciu chron. XXXI Zotenberg. glossarium I quod publici iuris fecit Champollion, nonnumquam et nomen Graecum et nomen Copticum genuinum arabice interpretatur, velut

ⲝⲉⲱⲥ Sakha
ⲥϧⲱⲟⲩ Sakha
ⲛⲓⲕⲉϫⲱⲟⲩ Albourlous-Arrimal.
ⲡⲁⲣⲁⲗⲗⲟⲩ Albourlous-Arrimal.
ϣⲙⲓⲛ Akhmim
ⲡⲁⲛⲟⲥ Akhmim.

Ita etiam praebet:

ⲛⲓⲕⲓⲟⲩⲥ Niqious
ⲡϣⲁϯ Ibschadi

eiusdem urbis duo nomina. cfr. quae diligentissime congesserunt Quatremère I, 421 sq. Champollion II, 162 sq., ut probarent, Pschati, Niciu et Prosopida unam eandemque esse urbem. Forma *Νικίους* (Nikiûs) a Wesselingio explosa et apud Coptitas et Arabes valet. ⲛⲓⲕⲓⲉⲩⲥ Niqious gloss. IV, Champollion II, 372. eadem semper forma utitur Ioannes ep. Niciu cfr. p. 436, 500, 523, 549, 550, 555, 559, 560, 561, 563, 567, 568, 570 etc. Zotenberg. Nikiûs Wright, Catalogue of Syriac Manuscripts in the British Museum p. 606. Eandem formam Renaudot ex Severo ep. Hermopolitano affert p. 128, 161, 165, 176 etc. Wüstenfeld in synaxario Nakius scribit p. 35, 117, 140. Nikius et codex Ioannis ep. Lycopolitani habet Vansleb p. 23 („elle est dans le Saïd" addit Vansleb perverse). Prorsus seiungenda est *Νικίου κώμη*, ut recte monet Champollion; qui vicus prope Alexandriam situs fuit. *Νικίου κώμη καὶ Χερρόνησος φρούριον πλησίον ἤδη τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Νεκροπόλεως ἐν ἑβδομήκοντα σταδίοις.* Strabo XVII, 799 C. *Νικίου, κώμη Αἰγύπτου. Ἀρισταγόρας*

Αἰγυπτιακῶν δευτέρῳ. ὁ οἰκήτωρ Νικιώτης, ὥς φησιν Ὦρος ἐθνικῶν πρώτῳ. Stephanus s. v. cfr. s. v. *Ἀργέου: τῆς Νικίου Νικιῶται.* Sed crediderim, Orum *urbis* Niciu incolas ita appellasse, Stephanumque falso de vicanis intellexisse. *Νικιωτῶν* Mansi VII, 920. Niciotorum VII, 530. Ex eadem urbe originem duxit Ioannes patriarcha Alexandrinus. cfr. Ioannes Niciu LXXXIX Zotenberg et calendarium Copticum quod Nikiûsi eum appellat. Mire cognomen eius detorquent scriptores. Iohannes alius cognomento Niceta. Vict. Tunn. Victore v. c. consule. Ioannes Machiota Liberatus XVIII (v. l. Niciota Renaudot p. 126.) *Ἰωάννης ὁ Νικαιώτης* Theophanes 151, 32; 155, 29; 158, 8; 162, 27 (v. l. *Νικιότης*; 151, 32 habet cod. Vatic. Palat. 395 *τοῦ Νικιώτου*). Genuinam formam praebet Pseudeusebius p. 74, 5 Schoene: *Ἰωάννης ὁ Νικιώτης.* cfr. quae de nomine recte disputavit Renaudot p. 128. Theodorus Nikiosita Renaudot p. 278.

Episcopi Niciu urbis satis multi nobis noti sunt; cum vero series quae in oriente christiano extat valde sit mutila, novam hic adponam:

1. S. Macarius ep. Nakiûs. Wüstenfeld Synaxar. p. 35. Quatremère I, 465.
2. S. Sarapamon martyr tempore S. Petri archepiscopi († 311) Hyvernat I p. 228; in synaxario (p. 140 Wüstenfeld) Serapio appellatur, cui successit (Hyvernat l. c.).
3. S. Macrobius martyr et ipse; Panegyricum a Mena episcopo Niciu conscriptum publici iuris fecit Hyvernat I p. 225 sq.
4. Heraclides tempore Alexandri papae (312—326) *Ἡρακλείδης ἐν Νικίους* B. M. p. 187.
5. Theopemptus † 404.
6. Theodosius: in urbe Nichium pro Theopempto Theodosium. Theophili ep. pasch. III. Hieronym. op. I p. 630 Vallars.
7. Plusammon a. 489. *Πλουσάμμων ἐπ. τῆς Νικιω-*

τῶν Mansi VII, 920. Plusammon ep. Niciotorum civitatis VII, 530.

8. Theodorus ep. Nikiûs regnante Phoca imperatore (602—610) Ioannis Niciu chron. CVII Zotenberg.
9. Petrus ep. Nikiûs eo tempore quo summa potestas in Aegypto penes Cyrum papam (630—643) fuit, ad Synoditas transiit. Renaudot p. 161.
10. Basilius ep. Nikiûs tempore Benjamini patriarchae († 660/1) Renaudot p. 165.
11. Ioannes ep. Nikiûs, chronographus. a. 686 cum Ioannes Semnudaeus patriarcha in morbum incidisset, venit ad eum inter alios episcopos Ioannes Nikiûs. Renaudot p. 176. Cum aliis episcopis et laicorum primoribus Gregorium diaconum ecclesiae Xoitanae (Saḫa') patriarcham eligere conatus est l. c. p. 177. Simon patriarcha (688—700) eum monasteriis praefecit, sed paullo post ob nimiam severitatem deposuit l. c. p. 182. cfr. Zotenberg, chronique de Jean évêque de Nikiou p. 125 sq.
12. Menas monachus monasterii S. Macarii, Ioanni successor constitutus est. Renaudot l. c. vitam Isaaci patriarchae (686—688) et elogium S. Macrobii conscripsit. Quatremère I, 421. Hyvernat l. c.

720 *Ζηνωνούπολις*] Quae urbs ab imperatore Zenone nomen acceperit, alibi non commemoratur.

721 *Πάφνα*] oppidum incognitum, nisi scribendum *ΠΑΘΝΑ* = ⲡⲁⲑⲁⲛⲟⲛ, castrum, cuius mentio fit in actis Sanctorum Copticis cfr. Champollion II, 161 sq. *Φάτανος* Cat. Al. 13 idem oppidum esse videtur.

722 *Ὄνουφις*] cfr. Wessel. ad Hierocl. p. 725 Parthey vocab. p. 538 Brugsch I p. 269. *Ἀδέλφιος Ὀνούφεως τῆς Λύχνων* T. A. p. 776. *Ἀδελφίου Ὀνούφεως* Mansi IV, 1128. *Ὀνουφιτῶν* IV, 1220. V, 590. *Ὀνούφεως* 591.

723 *Ταῦα*] *Ταύα* Hierocl. 725, 4 Steph. s. v. *Ταῦα*, *Ταῦα* Cat. Al. 16. Taba It. Ant. 153, 4. *Ταούα* Ptolem. IV, 5, 50. *Ἰσαὰκ Ταβᾶ* a. 431 Mansi IV, 1128; *Ταύλων* V, 591. Tuna V, 688; a. 449. *Ταυᾶ* VI, 612; 926; *Ταύα* 860; a. 451. *Ταυᾶ* VI, 572; *Ταναιωτῶν* (*γρ. Ταυαιωτῶν*) VII, 52. Quatremère I p. 350 sq. Champollion II, 174, 175.

724 *Κλεοπατρίς*] *Κλεοπάτρα* Hier. 725, 5. *Κλεόπατρις* Cat. Al. 3. *Ἰσαὰκ ἐν Κλεοπάτριδι* B. M. p. 187. In Cleopatride Offellum Theoph. ep. pasch. III Hieronym. op. I p. 630 Vallars. *Ἀλεξάνδρου Κλεοπάτριδος* a. 431 Mansi IV, 1128; 1220; V, 590; Cleopatridos V, 688; *Θεοφίλου Κλεοπάτριδος* a. 449 Mansi VI, 608; 858; a. 451 Mansi VI, 572; VII, 52. Urbs eadem est, quam Arabes Sirsina appellant. „Sersenne, en Grec Cleopatrita" Vansleb p. 24. Status provinciarum Aegyptiarum al Manûfîje provinciae eam attribuit. (Etat de l'Egypte VII n. 68 p. 654) Glossarium I (Champollion II, 360) post Manûf superius et ante Manûf inferius urbem ϕⲁⲣⲥⲓⲛⲉⲛⲉ Sarsana recenset. cfr. Champollion II, 154 sq.

725 *Μαρεώτης*. 726 *Μενελαιτῶν*] B. *Μενελαΐτου* Iisdem nominum formis etiam Iustinianus utitur edicto XIII. *τοῦ Μαρεώτου* c. I c. IX § 2; XIX; XX; XXI. *τὸν Μαρεώτην* XVIII § 1; XXI. *τοῦ λεγομένου Μενελαΐτου τῆς πόλεως* I. *τοῦ Μενελαΐτου τῆς πόλεως* XIX; XX. *τοῦ Μενελαΐτου τῆς Αἰγυπτιακῆς πόλεως* XX; *τὸν Μενελαΐτην τὴν πόλιν* XXI; *τὴν Μενελαΐτην πόλιν* XVIII; *ἐν τῷ Μαρεώτῃ καὶ τῷ Μενελαΐτῃ τῇ πόλει* XXIII. Quamobrem cave ne *Μαρεῶτις*, *Μενελαΐτις* scribas (Steph. s. v. *Μενέλαος*). Menelaïten nomen urbis esse, ex Iustiniani testimonio certissimo evincitur. Antiquis temporibus Mareotes regio (*νομὸς Μαρεώτης*) fuit, cuius caput *Μαρεία* olim urbs magna, Athenaei aetate vicus tantum fuit. cfr. Athenaeus I p. 33 D. Et Socrates I, 27 incolas vicatim habitasse

testatur; quamobrem, episcopo carentes, sub Alexandrini praesulis potestate fuerunt: *Μαρεώτης χώρα τῆς Ἀλεξανδρείας ἐστί· κῶμαι δέ εἰσιν ἐν αὐτῇ πολλαὶ σφόδρα καὶ πολυάνθρωποι καὶ ἐν αὐταῖς ἐκκλησίαι πολλαὶ καὶ λαμπραί· τάττονται δὲ αὗται αἱ ἐκκλησίαι ὑπὸ τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπῳ. καί εἰσιν ὑπὸ τὴν αὐτοῦ πόλιν ὡς παροικίαι.* Infima vero Graecorum et Arabum aetate pagi nomen *Μαρεώτης* (Mariût) iterum urbem significat, et recte Champollion coniecisse videtur, urbem veterem *Μαρείαν*, in vicum olim redactam, cum nomine Mareote denuo civitatis iura accepisse. Ioannes Niciu in chronico (CIX) disertis verbis urbem eam fuisse tradit cfr. Ioannes Eph. h. e. IV, 10. Arabum aetate sedes episcopalis fuit A. 743. commemoratur Petrus ep. Mariût. (Ita enim apud Renaudotum p. 199 et 207, non Paroeut legendum est. Quatremère I, 376.) Gloss. I (Champollion II, 361) habet: ⲡⲓⲫⲁⲓⲁⲧ Mariouth. Quamvis certissimis testimoniis constet, alias voce ⲡⲓⲫⲁⲓⲁⲧ Libyam a Coptitis designari (Champollion II, 31, 266; Quatremère I, 371 sq.) glossarii auctor urbem hoc nomine designat. (Champollion l. c.) Arabum auctorum qui Mariût oppidi mentionem faciunt locos congessit Quatremère I, 375. cfr. Nil. Doxap. 118; *μητρόπολιν .. ἑβδόμην τὴν Μάριατ.* Ceterum Iustiniani edictum quo Mareotes et Menelaïtes urbes a prima Aegypto segregratae Libyaeque adiudicatae sunt, per longum temporis spatium non valuit; nam Georgii tabula in statum pristinum eas restitutas esse edocemur.

727 *Σχεδία*] *διέχει δὲ τετράσχοινον τῆς Ἀλεξανδρείας ἡ Σχεδία, κατοικία πόλεως, ἐν ᾗ τὸ ναύσταθμον τῶν θαλαμηγῶν πλοίων, ἐφ' οἷς οἱ ἡγεμόνες εἰς τὴν ἄνω χώραν ἀναπλέουσιν· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ τελώνιον τῶν ἄνωθεν καταγομένων καὶ ἀναγομένων οὗ χάριν καὶ σχεδία ἔζευκται ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ἀφ' ἧς καὶ τοὔνομα τῷ τόπῳ.* Strabo XVII p. 800 C. *τῷ ποταμῷ τῷ Νείλῳ πλεύσαντες*

εἰς Ἑρμοῦ πόλιν τῆς Αἰγύπτου καὶ Σχεδίαν, ἐμβαλόντες εἰς διώρυγα τοῦ ποταμοῦ κτλ. Xenophon Ephes. IV, 1, 3; ἔπλεον ἐπὶ Σχεδίαν V, 2, 7. Σχεδία Cat. Al. 15. Ἀγαθοδαίμων Σχεδίας καὶ Μενελαΐτου T. A. p. 776. Agathos Schediae Mansi II, 698? Σχέδιος Morelli p. 226, **ⲥⲕⲏⲑⲓⲁ** Zoëga p. 244.

728 Τερνούθης] **ⲧⲉⲣⲉⲛⲟⲩⲑⲓ**, Taranouth, gloss. I (Champollion II, 359), Thenenuthi = Terenuthi Not. Dign. Or. XXVIII, 24 cfr. Boecking ad N. D. Or. p. 298. μοναχοὶ ἐν τῇ Σκήτει γενόμενοι, ὅτε ἦλθον οἱ Μάζικες καὶ ἠρήμωσαν αὐτὴν τὸ πρῶτον, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθον εἰς τόπον καλούμενον Τερενοῦθιν Coteler. eccles. Gr. monum. I, 393. παρεβάλομεν εἰς Τερενούθην Moschi prata spir. LIV ἀνῆλθεν ὁ γέρων ἐν μιᾷ εἰς Τερενούθην CXIV. Iter quinque dierum distat ab Alexandria. martyrium S. Apateris et S. Iraï, sororis eius. Hyvernat I, 91, 93. Τερένουθις Steph. s. v. Ἕρμωνθις; quod Holstenius invitis libris in Θέρμουθις, nomen mulieris, inepte mutavit, quem secutus est Meineke. — in Terenuthide Arsinthium a. 404. Theophil. ep. pasch. III Hieronym. op. I p. 630 Vallars. Εὐλογίου Τερενουθίδος a. 431 Mansi IV, 1128; Τερενούθεως 1225; Τερνουθέως V, 591; Terenuthensi VI, 874. nunc Ṭerrâneh. Quatremère I p. 334. Champollion II, 244. Brugsch: die Geogr. des alten Aegyptens I p. 295. Taráne Vansleb Relation p. 215 sq.

729 Σόνδρα] Haec urbs alibi non occurrit; fortasse eadem est quae coptice **ⲥⲟⲛϭⲁⲣ** Sandjar gloss. IV Champollion II, 372 appellatur; Sanǵâr Etat de l'Egypte XI, 6 p. 670. urbs episcopalis: „Sengiar en Copte Scinsciori" Vansleb p. 24. in regione **ⲡϣⲓⲛⲓⲏⲟⲩ** (Nestéraouah gloss. I Champollion II, 360) sita. Episcopi Sondrae (Sinjarae scribit Renaudot) commemorantur Iacobus, qui post a. 751 episcopus factus est Renaudot p. 227. Theodorus a. 1085/6 et 1088/9. Marcus a. 1239/40. Renaudot p. 458, 463, 590 cfr.

Renaudot p. 438. Quatremère I, 279; Champollion II, 233.

730a *Κάβασα*] Wessel. ad Hierocl. p. 724.

731 *Φράγονις*] B. *ὑπὸ φραγόνησ*

fortasse scriptum erat:

Κάβασα ὑπὸ ⟨ἄρχοντα⟩

Φράγονις

Φραυύνης Hierocl. 724, 11. (*φρανύνης* Leid.) *Φραγώνεα* Cat. Al. 25. *Ἀγαθὸς Φραγώνεως καὶ μέρους Ἐλεαρχίας τῆς Αἰγύπτου.* T. A. 776. *Παύλου Φλαβωνίας* a. 431 Mansi IV, 1128; 1161; *Φραγονέας* 1220; *Φραγέως* V, 590. Pharavoneos 687. *Νεστορίου Φραγονέως* a. 451 Mansi VI, 572; Nestor Flagonitorum VII, 530.

732 *Παχνεμονίς*] *Παχνεμόνης* B. *Παχνεμόης* Hierocl. 724, 12; *Παχνάμουνις* Cat. Al. 23. *Παχνευμουνίς* Ptolem. IV, 5, 50. *Ἀμμώνιος Παχνεμούνεως καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τῆς Ἐλεαρχίας* T. A. 776.

733 *Διόσπολις*] *πλησίον δὲ Μένδητος καὶ Διὸς πόλις καὶ αἱ περὶ αὐτὴν λίμναι καὶ Λεοντόπολις* Strabo XVII p. 802 C. cfr. Stephanus s. v. *Διόσπολις· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι μικραὶ ἐν Αἰγύπτῳ τέσσαρες. Διόσπολις* Hierocl. 725, 1.

735 *Κοινώ*] Hierocl. 725, 6 recte *Κυνώ* cfr. Wessel. ad Ant. It. p. 153 et ad Hierocl. p. 725. Sergio reverendissimo ep. Cynon secundae Aegypti a. 553 Mansi IX, 175; 192; novae Iustinianae secundae Aegypti p. 391.

737 *Ἐλεαρχία*] *Ἐλεαρχία* Hierocl. 726, 1 et Cat. Al. 22. Elearchiam nomen provinciae aut regionis esse recte observat Wesselingius ad Hieroclem p. 726. Episcopus commemoratur *Ἰσαὰκ Ἐλεαρχίας* a. 431 Mansi IV, 1128; 1163; 1221; V, 589; VI, 875. a. 499 VI, 612; 857; 924. Quem aut Pachnemunis aut Phragonis ep. fuisse Wesselingius conicit. Sed quod Ephesino concilio et Isaac Elearchiae et Paulus Phragoneos subscribunt, de Pachnemuni tantum cogitari potest. Iam cum Ammonius „Pachnemunis et alte-

rius Elearchiae partis“ ep. in Ammonis episcopi epistola (A. SS. Mai. T. III p. 71*): Elearchiae ep. nominetur (*τῷ μακαρίῳ τῇ μνήμῃ Ἀμμωνίῳ ἐπισκόπῳ γενομένῳ τῆς Ἐλαιαρχίας*), cumque praeter Ammonium nullus Pachnemunis, nonnulli autem Elearchiae — *Πάπας* enim *ἐπ. τῶν Ἐλεΐτων* a. 459 Mansi VII, 920 eiusdem parochiae praesul esse videtur — commemorentur, recte Le Quien II, 567 episcopum Elearchiae urbis Pachnemunis antistitem fuisse coniecit. Sed haec ad res ecclesiasticas tantum spectant. Neque cum Wesselingio censerem, et Pachnemunin et Phragonin in ipso Elearchiae pago sitas fuisse, sed utraque urbs Elearchiae regioni adiacebat. Quod vero et Hierocles et Georgius ab utraque urbe Elearchiam distinguunt, ea regio, si rei publicae rationem habemus, sui iuris fuisse videtur; episcopum non habuit, quia, uti in Mareote regione (Socrates I, 27) oppidum non inerat, sed vicatim habitabant incolae. Uti Elearchia duobus finitimis episcopis, ita et Mareotes Alexandrinae ecclesiae addicta est. Nomen a paludibus accepit, ut recte Wesselingius coniecisse videtur; scribendum igitur *Ἑλεαρχία*.

738. 789 *Ῥέγεον Πάραλος*] scribendum est *ῥεγεών. Πάραλος* paeninsula nominatur, quae ab ostio Sebennytico in orientem solem porrigitur. Promunturium et oppidum vicinum nunc idem nomen (Burlos vel Burollos; râs Burollos) retinent; similiter lacus adiacens appellatur „Baḥêret-Burollos“. *Παρούλιον* Cat. Al. 24, *Πάρολλος* 57. **ⲡⲁⲣⲁⲗⲗⲟⲩ**, Albourlous - Arrimal gloss. I **ⲙⲡⲁⲣⲁⲗⲗⲟⲩ**, Albourlos gloss. III. (Champollion II, 360; 367). *Ἀθανασίου Παράλου* a. 431 Mansi IV, 1128; 1160; 1220; *Παραλίας* V, 590; Paraliensi VI, 874. *Πασμηΐου Παράλου* a. 449 VI, 612; 859; 925. a. 451 VI, 572. *Παραλεωτῶν* VII, 52. **ⲡⲉⲡⲓⲥⲕⲟⲡⲟⲥ ⲡⲁⲣⲁⲙⲓⲁ** Revillout rev. egypt. III p. 19 haud recte in **ⲙⲡⲁⲣⲁⲗⲓⲁ** mutavit cfr. Krall, Mitth.

Pap. Rainer IV p. 64. — cfr. Le Quien II, 570. Champollion II, 207.

740. 741 κώμη Παριανή; κώμη Ῥιχομήριον] pagi ignoti.

743 Ξόεως] Ξόις Hierocl. 724, 10; cfr. Wessel. p. 724. Plin. V, 9, 49; Strabo XVII p. 802 C. Steph. s. v. Ξόϊς (libri Ξόης); Ξοΐς Ptolem. IV, 5, 50; Cat. Al. 27. Xoin R. A. 356, 2; Xoy 126, 6. Ixion Guido 524, 4. C. I. G. 6284. ιδ' δυναστεία Ξοϊτῶν Syncell. 113, 10. Severus patriarcha Antiochenus Xoin (KSW") in exilium detrusus est. Ioann. Eph. de beat. oriental. cp. 48. Renaudot p. 138. In nummis ΞΟΙΤ. Eckhel p. I vol. IV p. 115. Mionnet VI p. 552 Suppl. IX p. 168. Synodo Constantinopolitanae a. 394 affuit Paulus ep. Xoitanus. Παύλου Ξέως (Leunclavius Iur. Gr. R. p. 247; Balsamo inepte: Ἀλεξανδρῶν). Quamvis emendatio Ξοέως in proclivi sit, tamen dubito, quia ϩεωc forma Coptica est. gloss. I (Champollion II p. 360.) Simili modo ⲁⲣⲥⲉⲛⲱⲉ gloss. II ⲁⲣⲥⲉⲛⲓⲕⲟⲛ gloss. IV (Champollion II, 365, 371) forma infimae aetatis Graecis inaudita non est. Μέλας ἐν Ἀρσενοΐτῃ BM 187. Ἀνδρέας Ἀρσενοΐτου T. A. 776. εἰς τὴν Ἀρσενοΐτην Moschus, prata spir. LXXI. Ἀρσενοΐτης Hierocl. 729, 5. ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ Ἀρσενοΐτου Pallad. h. Laus. 76. εἰς τὸν Καλαμῶνα τοῦ Ἀρσενοΐτου Coteler. eccl. Gr. mon. I, 674. Μακεδονίου Ξόεως a. 431 Mansi IV, 1128; 1165; 1220; V, 590. Xeos V, 687. Ἀθανάσιος ἐπ. τῶν Ξοιτῶν a. 459 Mansi VII, 920; itaque Athanasius Zoïcenae (ita veteres libri Mansi VII, 530) emendandus est in Ath. Xoïtenae. cfr. Le Quien II, 573 sq. nunc Saḥa'. Etat de l'Egypte p. 640, VI, 222. C. Niebuhr Reisebeschreibung I p. 93. Champollion II, 211 sq.

745 Ὀξύρυγχος] Ὀξύριχος B. Et Ptolemaei libri Ὀξύριγχος vel Ὀξύριχος praebent. Ὀξυρίγχου Mansi IV, 1128; 1220; Ὀξυρύχους V, 590. ⲡⲉⲙϫⲉ ϩⲉⲣⲓⲕⲟⲩ Albahnasa gloss. II. Champollion II, 365.

746 *Ἡρακλέους*] cfr. Wesseling ad Hierocl. p. 729.
746a *Κοινῶ*] Hierocles 729, 2 rectius *Κυνώ*. *Κόλλουθος ἐν τῇ ἄνω Κυνῷ* B. M. p. 187. coptice **ΚⲀⲒⲤ** (Champollion II, 362) vel **ΚΟⲈⲒⲤ** (II, 367; Zoëga p. 244).
747 *Νειλούπολις*] *Νικόπολις* Hierocl. 730, 1; sed optime Holstenius in „*Νειλόπολις*" correxit. Stephanus s. v. *Νεῖλος, πόλις Αἰγύπτου*. *Νείλου πόλις* Ptolem. IV, 5, 56. *Νείλου πόλιν* Diod. I, 85, 2. *Χαιρήμων ἦν ὑπεργήρως τῆς Νείλου καλουμένης ἐπίσκοπος πόλεως* (Decii tempore). Euseb. h. e. VI, 42, 3. *ὁ ἀββᾶς Ἀδέλφιος ἐπ. Νειλουπόλεως* Coteler. Eccl. Gr. mon. I p. 667. *Θέων ἐν Νειλουπόλει* B. M. p. 187. *Εὐσέβιος ἐπ. Νειλουπόλεως ἐπαρχίας Ἀρκαδίας* Mansi IV, 1161; 1128; 1220. Nilupoleos V, 687. *Λειλουπόλεως* V, 590. Nilopolitano VI, 874.
749 *Θεοδοσιούπολις*] Hierocles 729, 6. Theodosiana Not. Dign. Or. XXVIII, 11. *Θεοδοσιακή* Cat. Al. 59. Wesselingius ad Hierocl. p. 729 urbem Arsinoae vicinam esse et fortasse stationem Ptolemaida (Ptolem. IV, 5, 57) id nominis sortitam esse conicit. Episcopus enim *Θεοδοσιανῆς* pro Arsinoïta antistite actis Chalcedonensibus subscribit. Sed cum Soter (*Σωτῆρος Θεοδοσιανῆς ἐπέχοντος τὸν τόπον Ἡλιοδώρου Ἀμαθοῦντος καὶ Προεχίου Ἀρσινόης* Mansi VI, 949) inter Cypri insulae praesules recenseatur (cfr. VII, 160: Tamasus — Theodosiane — Amathus — Lapithus — Arsinoë — Soli — Chytri) Cypri episcopum eum fuisse, certo certius est. Neque tamen a vero aberravit vir doctus. Non solum ab Hierocle et Georgio Arsinoae urbi Theodosiopolis statim subiungitur, sed et ultimis Graecorum imperatorum temporibus unus utrique urbi praetor et pagarchus praefuit. *Φλαουΐῳ Μηνᾷ τῷ ἐνδοξοτάτῳ στρατηγῷ καὶ παγάρχῳ τῆς Ἀρσινοϊτῶν πόλεως καὶ Θεοδοσιουπολιτῶν*. Mittheilungen aus der Sammlung der Papyrus Erzherzog Rainer I p. 6. recte Krall l. c. II p. 59 diversam hanc Theodosiopolin a Tuhô urbe esse existimat.

750 *Ἀφροδιτῶν*] *Ἀφρόδητον* B. *Ἀφροδίτης πόλις* (ⲧⲡⲏϩ Athfihh vocab. II, Champollion II, 365), urbs inter Memphin et Heracleopolin sita. Champollion I, 333. Forma apud Aegyptios sollemnis est *Ἀφροδιτώ* Hierocl. 730, 2. Affrodito Not. Dign. Or. XXVIII, 43. Afrodito It. Ant. 168, 5. cfr. *Κοινώ* 735; 746 a. *Ἀντινώ* 761. *Λυκώ* 765. *Κοντώ* 772. *Λατῶ* 778. *Κυνώ* Hierocl. 729, 2. *Ἀντινώ* 730, 8. Ioann. Mosch. pr. spir. 44. Theodoret. h. e. IV, 18. *Λυκώ* Moschus prat. spir. 161. Pallad. hist. Lausiac. 43, 150. Lato, Lyco, Copto Not. Dign. Or. XXXI etc. Hieronymus in vita S. Hilarionis eremitae Aphroditon oppidum appellat: c. 30. Inde (Babylone) egrediens post biduum venit ad oppidum Aphroditon. c. 32. Igitur reversus ad Aphroditon. Quae forma, de qua dubitat Wesselingius ad It. Ant. p. 169, Georgii testimonio defenditur.

751 *Μεμφή*] = *Μέμφις*. A (et Goar) habent *Μεμφηλίτους* cfr. 719 *Ἀνδρονικίους*. Sed recte iam Carolus a S. Paulo: Memphis et Letus. Formam *Μεμφή* ex sollemni itinerariorum usu (Memphi It. Ant. 156, 2; Memfi Not. Dign. Or. XXVIII, 4) ortam esse vix credam; veritati propior ea explicatio esse videtur, quae *Μεμφή* formam sermonis vulgaris esse censet. cfr. *Ταμιάθη* 758, *Τενέση* 759. Eadem forma Coptitae usi sunt. ⲙⲉⲙϥⲓ Hyvernat I, 94. ⲙⲉϥⲓ gloss. I. ⲙⲉⲙⲃⲉ gloss. II (Champollion II, 361, 365). ⲙⲛⲃⲉ Revillout p. 212. ⲙⲉϥⲉ, ⲙⲉⲃⲉ L. Stern, Aeg. Ztschr. 1885, 147. Menfris R. A. 126, 15; Memphetum 127, 18.

751a *Λιτούς*] = *Λητοῦς*. *Λιττοῦς* Hierocl. 730, 4.

752 *ἔχει ὁ Νεῖλος στόματα ζ̄*] nomina VII ostiorum prorsus differunt a reliquorum scriptorum memoria.

753 *Ἀλεξάνδρεια*] anno p. Chr. n. 467, Leone imperatore, a Chaereu urbe fossa usque ad Alexandrinorum urbem perducta est. *καὶ ὁ ποταμὸς ὠρύχθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπὸ τοῦ Χερσαίου* (v. l. *Χερσέου*, *Χέρσου*

l. *Χαιρέου*) *ἕως τοῦ Κοπρεῶνος*. Theophan. 115, 6. *Νεῖλος ποταμὸς οὐκ ἄχρι ἐς Ἀλεξάνδρειαν φέρεται, ἀλλ' ἐς πόλισμα ἐπιρρεύσας, ὃ δὴ Χαιρέου ἐπονομάζεται, ἐπ' ἀριστερᾷ τὸ λοιπὸν ἵεται, ὅρια τά γε Ἀλεξανδρέων ἀπολιπών. διὸ δὴ οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι, ὡς μὴ ἀμοιροίη τὸ παράπαν ἡ πόλις, διώρυχα ἐκ τῆς Χαιρέου κατορύξαντες βαθεῖάν τινα βραχείᾳ τοῦ ποταμοῦ ἐς αὐτὴν ἐκροῇ διεπράξαντο ἐσιτητὰ εἶναι. οὗ δὴ καὶ ἄλλας τινὰς ἐκροὰς ἐκ λίμνης Μαρίας ἐσβάλλειν ξυμβαίνει. ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς διώρυχος μεγάλαις μὲν ναυσὶ πλώϊμα οὐδαμῇ γίνεται, ἐς λέμβους δὲ τὸν Αἰγύπτιον σῖτον ἐκ τῆς Χαιρέου μεταβιβάσαντες, οὕσπερ καλεῖν διαρήματα νενομίκασιν, ἔς τε τὴν πόλιν διακομίζουσιν, ἵνα δὴ ἐξικνεῖσθαι δυνατά ἐστι τῷ κατὰ τὴν διώρυχα ποταμῷ· καὶ κατατίθενται ἐν χώρῳ, ὅνπερ Ἀλεξανδρεῖς καλοῦσι Φιάλην*. Procop. d. aed. VI, 1. Canalem arenis obrutum Mehemed-Ali princeps Aegypti in pristinum statum restituit. cfr. Ritter: Erdkunde I p. 864.

754 *Κολύνθιν*] *Βολβύθιν* B.[1]) non potest non esse ostium Canobicum; sed unde nomen acceperit, prorsus nescio (ⲕⲟⲗⲑⲁ, ⲕⲟⲗⲑⲁϩ nomen loci in Aegypto. Tattam lexicon aegyptiaco-latinum p. 160, 838?). Parthey *Κολύνθην* sedem episcopalem esse censet, et oppidum „Collitois" cosmographi Ravennatis (127, 17) affert, quod ex duobus contaminatum vocabulum est. Sequitur enim Memphetum; unde intellegimus, Collitois vocem separandam esse in „col" et „litois" = *Λητοῦς*. Multa eiusdem generis exempla congessit Brugsch: Geographie der Aegypter III, 42 sq.

755 *Ἀγνοῦ*] *Ἄγνου* A. Strabo XVII p. 801 C. promunturii eiusdem nominis mentionem facit: *μετὰ δὲ τὸ Κανωβικὸν στόμα ἔστι τὸ Βολβιτικόν ..... μετὰ δὲ τὸ Βολβίτινον στόμα ἐπὶ πλέον ἔκκειται ταπεινὴ καὶ*

---

1) Ne quis B codicis varia lectione inductus de ostio Bolbitino cogitet prohibet ordo nominum. Bolbitinum ostium est *Ἀγνοῦ* v. ad 755.

ἀμμώδης ἄκρα· καλεῖται δὲ Ἀγνοῦ κέρας. cfr. Hesychius s. v. Ἀγνοῦ κέρας· ἡ Κνίδος πρότερον, οἱ δὲ ἀκρωτήριον αὐτῆς, τινὲς δὲ τῆς Αἰγύπτου. Est igitur ea paeninsula, cuius occidentalem oram Taly fluvius, se effundens per Bolbitinum ostium, praeterfluit. Quamobrem dubitare nequimus quin ostium Agnu Bolbitinum sit.

756 *Παράλου*] ostium Sebennyticum; novum nomen a Paralo promunturio et urbe episcopali (vide ad 738/9) accepit.

757 *Χάσματος*] Iam cum sequatur ostium Phatniticum et antecedat Sebennyticum, in medio positum fuisse ostium Chasmatis evincitur. In ea litoris parte unum tantum *ψευδόστομα* est quod hodie Bahr-el-Iktûb appellatur; Ptolemaeo (IV, 5, 41) *το Πινέπτιμι στόμα* est. Chasmatis nomen alibi non occurrit.

758 *Ταμιάθη*] Phatniticum (Pathmeticum) ostium ab urbe Tamiathi, (*Ταμίαθις, ἡ γενικὴ Ταμιάθεως* Steph. Byz. s. v.; *Ταμιαθίδος* (*γρ. Ταμιάθιδος*) Mansi IV, 1129; 1161; *Ταμιάθεως* 1221; Thamiatidos V, 688; *Ταμιαθέως* (*γρ. Ταμιάθεως*) VII, 918; *Ταμιανθίου* XVII, 436; *Θαμίαρις* (l. *Θαμίαθις*) Cat. Al. 58; *ἡ Δαμιάτα* Nilus Doxap. 121. Damiate Itin. Bernardi mon. VIII p. 313 Tobler.) in ripa occidentali fluminis Busiritici posita, novum nomen accepit. Forma *Ταμιάθη* prorsus convenit Copticae **ⲧⲁⲙⲓⲁⲧⲓ** cfr. *Μεμφὴ*, **ⲙⲉⲙϥⲓ**, *Τενέση*, **ⲑⲉⲛⲛⲏⲥⲓ** etc. Georgii verba non recte intellegentes Tamiathin urbem Heptanomidis vel Arcadiae, maritimo oppido cognominem, fuisse contenderunt Le Quien O. C. II, 589 et I. Franz ad C. I. G. 4697 b.

759 *Τενέση*] *καὶ ὀγδόην* (*μητρόπολιν*) *τὸ Τονέσιν ἐν τῷ ζ′ στόματι τοῦ Νείλου* Nilus Doxap. 119. Ostio Tanitico nomen inditum est ab insula, quae aliis locis Thennesus scripta invenitur; sed cfr. *Φάρβαιθος, Φάρβητος*; **ⲑⲏⲃⲁⲓⲥ, ⲧⲉⲃⲁⲓⲥ; ⲁⲣⲙⲁⲛⲑ, ⲉⲣⲙⲟⲛⲧ** etc.

Restat, ut vetera ostiorum nomina cum aetatis Byzantinae notis componamus.

—	=	Ἀλεξάνδρεια.
Κανωβικὸν στόμα (Ἡρακλειωτικὸν)	=	Κολύνθιν.
Βολβιτικὸν στόμα	=	Ἀγνοῦ.
Σεβεννυτικὸν στόμα	=	Παράλου.
Πινέπτιμι στόμα	=	Χάσματος.
Παθμιτικὸν στόμα	=	Ταμιάθη.
Μενδήσιον στόμα	=	—
Τανιτικὸν στόμα	=	Τενέση.
Πηλουσιακὸν στόμα	=	—

760 *ἐπαρχία Θηβαΐδος*] duae Thebaïdes Iustiniani demum aetate commemorantur: *ἀκόλουθον τοίνυν ἐστὶν ἐντεῦθεν διαβῆναι ἡμᾶς ἐπὶ τὸ Θηβαϊκὸν λιμιτὸν, τουτέστι δύο Θηβαΐδας, αἷσπερ ἐπέστη μὲν ὁ περίβλεπτος δοὺξ, ὁ ταύτην παραλαμβάνων παρ' ἡμῶν τὴν διοίκησιν, ἐπακούσονται δὲ τούτου καὶ οἱ τούτων τῶν ἐπαρχιῶν ἐπιχώριοι ἄρχοντες.* Iustinian. edict. XIII cp. XXII. Hierocles habet *ἐπαρχία Θηβαΐδος ἔγγιστα* 730, 5 et *ἐπαρχία Θηβαΐδος τῆς ἄνω* 731, 7. Catalogus patriarchae Alexandrini *τῆς ᾱ Θηβαΐδος* 60 et *τῆς β̄ Θηβαΐδος* 69 praebet. *Ἑρμοπόλεως τῆς κατ' Αἴγυπτον, ἥτις διάκειται ἐν μεθορίοις τῆς πρώτης Θηβαΐδος.* Io. Moschus pr. sp. 182. — *Θηβαΐδι τῇ ὕπερθεν* Procop. de bell. Gotth. III, 29. Georgius qui duas cognomines provincias ita distinguere solet, ut alteri tantum discriminis verbum addat, velut *Αὐγουσταμνικὴ* et *Αὐγουσταμνικὴ B̄*, *Κιλικία* et *Κιλικία B̄*, *Λιβύη* et *Λιβύη Πεντάπολις*, utramque provinciam Thebaïda appellat. Sed v. 777 iterum *Θηβαΐς* et 783 *Θηβαΐδος ἄνω* praebet. Inde verisimile fit, auctorem *ἐπαρχία Θηβαΐδος ἄνω* scripsisse; quae voces in margine positae a librario prave urbium catalogo inter „*κώμη Ἀνάσσης μεγάλης*“ et „*Ἴβεως*“ insertae sunt. *ἐπ. Θηβαΐδος ἄνω* pro *τῆς ἄνω*, velut v. 909 *ἐπ. Μεσοποταμίας ἄνω*, quin etiam 788 *ἐπ. Λιβύης Πεντάπολις*. Et Hierocles 730, 5 *ἐπ. Θηβαΐδος ἔγγιστα*,

ubi τῆς Bekker inseruit. Sed nonnumquam auctores Iustiniani aetate anteriores superioris Thebaïdis mentionem faciunt. cfr. vita Pachomii cp. 3 *ὁρμήσας εἰς τὴν ἄνω Θηβαΐδα ἦλθεν εἰς ἐκκλησίαν κώμης καλουμένης Χηνοβοσκία.* cp. 20 *εἰς τὴν ἄνω Θηβαΐδα ἕως Συήνης βουλόμενος ἀπελθεῖν.* Pallad. hist. Laus. 150 *τί γὰρ ἄν τις εἴποι περὶ τῆς ἀνωτέρας Θηβαΐδος τῆς κατὰ Συήνην, ἐν ᾗ θαυμασιώτατοι ἄνδρες τυγχάνουσιν καὶ πλῆθος μοναχῶν ἄπειρον.* Est superior provinciae Thebaïdis pars, monachorum coloniis frequentata.

761 *Ἀντινὼ μητρόπολις*] Antino quae est metropolis Thebaïdis. Rufinus vit. patrum 12. *τῆς Ἀντινόου μητροπόλεως τῆς Θηβαΐδος* Pallad. hist. Laus. 51. *τῇ Ἀντινοητῶν μητροπόλει* Martyrium S. Thyrsi 46. (Migne CXVI, 557.)

763 *Θεοδοσιούπολις*] ⲧⲟⲩϩⲟ ⲑⲉⲩⲁⲱⲥⲓⲟⲩ Thouhha (sic) gloss. II ⲑⲉⲟⲇⲟⲥⲓ Medinet-Tahha gloss. IV (Champollion II, 365, 371) fuit sedes episcopalis. „Tahhail amudein, en Copte Theodosia" Vansleb p. 25; *τοῦ θεοδοσιοπολιτου νομο—.* Mittheil. aus d. Samml. d. Papyrus Erzherzog Rainer V, 18 et Tab. I, 3. Inter nomos Cynopoliten et Hermopoliten Coptitae nomon urbis Tuhô inserunt quae est Theodosiopolis. Brugsch Geographie des alten Aegyptens I, 116; Champollion I, 299; Quatremère I, 367. Quia vero Cyno urbs ab Hierocle et a Georgio Arcadiae provinciae attribuitur, nomus Theodosiopolitanus pars infima Thebaïdis I sit necesse est. Ṭaḥâ al-medînah Etat de l'Egypte XVI, 114 p. 690. cfr. quae Silvestre de Sacy sub n. 8 addit, nunc Ṭaḥâ el-ʿAmudein.

764 *Κοῦσος*] genuinam nominis formam solus retinuit Coislinianus. Cussa Not. Dign. Or. XXXI, 9. Cusas 32. Chusis. It. Ant. 157, 5. *κώμη Αἰγυπτία Χουσαὶ τὸ ὄνομα — τελεῖ δὲ ἐς τὸν Ἑρμουπολίτην νομόν* Aelian. n. a. X, 27. *Ἀκούασα* Hierocl. 730, 9. (*Ἀκούσσα* Taurin. *Κοῦσαι* corr. Wessel.) *Κοῦσις* Cat. Al. 63.

'Αχιλλεὺς ἐν Κουσαῖς B. M. p. 187. Theona reverendissimo ep. Cyson a. 553 Mansi IX, 176. Cusson 193. Cusitanorum 392. ⲕⲱⲥⲕⲟⲱ Alquoussiah gloss. III (Champollion II, 367). Arabicum nomen al Ḳuṣṣîje (Etat de l'Egypte XVIII, 5 p. 698) est, Cossîé Vansleb relation p. 382. cfr. Brugsch Geogr. des alten Aeg. I, 222.

766 *Ὑψηλή*] Hierocl. 731, 2. Ptolem. IV, 5, 64. Stephan. s. v. *Ὕψηλις* Cat. Al. 65. *περὶ τὴν Θηβαΐδα εἰς Ὕψηλιν πόλιν* Epiphan. contra haeres. LXVI, 2 vol. III p. 18 Dind. *τῆς Ὑψηλοπολιτῶν πόλεως ἐπ.* Socr. I, 32. cfr. Valesium ad l. c. Wessel. ad Hierocl. p. 731. In nummis ΥΨΗΛΙ et ΥΨΗΛΗ Mionnet VI, 530. „Sciotb (ϣⲱⲧⲡ) en Grec Hypselis" Vansleb p. 24. „Nous laissâmes en allant à notre gauche les ruïnes de l'ancienne ville de Sciotb, appelée en Copte *ἵψελις*." Vansleb relation p. 366.

767 *'Απόλλωνος*] *'Απόλλωνος μικρά* Hierocl. 731, 3; *'Απόλλωνος πόλις ἡ κάτω* Cat. Al. 62. Apollinos minoris It. Ant. 158, 1. Champollion (I, 274) eam urbem esse putat, cui Coptitae nomen ⲕⲟⲥⲕⲁⲙ indiderunt; Lepsius et Parthey Arabum vicum Sadfê esse censent.

768 *'Αντέου*] Wessel. ad Hier. 731. ad It. Ant. 166. „pro *'Ανταίου* solemni recentioribus more." *Μακαρίου 'Αντέου* a. 431 Mansi IV, 1128, 1221, Anteon V, 687. ⲁⲛⲧⲏⲩ Coptitae (gloss. IV Champollion II, 370).

771 *Πτολεμαΐς*] *Πτολεμαΐς ἡ Ἑρμείου* Ptolem. IV, 5, 66. *ἐν δὲ Πτολεμαΐδι τῆς Θηβαΐδος* Notices et Extraits XVIII, 2 p. 130. Wessel. ad Hierocl. p. 731. ⲯⲱⲓ Coptitarum, *Σύϊς* Steph. s. v. ex Hecataeo, *Σόϊς* Choeroboscus Bekker p. 1192.

772 *Κοντῶ*] leg. *Κοπτῶ* Plut. de Isid. et Osirid. 15 et 55. (ⲕⲉϥⲧⲱ gloss. IV Champollion II, 370) = Ḳifṭ Etat de l'Egypte XXI, 36 p. 704. Abulfeda Tb. II, 1 p. 87.

773 *Διοκλητιανούπολις*] Hierocles et Georgius in recensendis Thebaïdis inferioris et superioris urbibus eum

ordinem sequuntur, ut series ab aquilone ad austrum adscendat. In enarranda Thebaïde I uno loco ab ordine geographico aberrant, quod Hermupolin priori, Theodosiupolin posteriori loco ponunt; dein more suo Georgius Antinoupolin primo loco posuit, quia caput provinciae est. Cetera bene se habent. Contra in Thebaïde II Georgii ordo turbatissimus est, qui comparatis Hieroclis verbis facile sanari potest.[1])

772. 773 et 774—776 locum mutare oportet, ut series cum Hierocle in unum congruat. Reliqua nomina — oaseon oppida iam praetermitto — duabus columnis in codice archetypo scripta erant ita:

Θηβαΐς	*Ἑρμούνθης*
Λατώ	*Ἀπόλλωνος*
Ἴάμβων	*Κώμη Ἀνάσσης Μεγάλης*

Georgius vel potius librarius primum priorem, dein posteriorem columnam in indicem suum rettulit. Ordo restitutus hic est:

Πτολεμαΐς μητρόπολις
Διόσπολις
Τέντυρα
Μαξιμιανούπολις
Κο[π]τώ ἤτοι Ἰουστινιανούπολις
Διοκλητιανούπολις
Θηβαΐς
Ἑρμούνθης
Λατώ
Ἀπόλλωνος
Ἴάμβων
Κώμη Ἀνάσσης Μεγάλης.

Iam firmo stabilique fundamento nitimur in persolvenda quaestione quae vetera sub novarum urbium

1) Hieroclis 732, 2 *Φίκαι* (*Φίβαι*) Wesselingius in *Φίλαι* mutat, qua emendatione omnis ordo turbatur. Scribe *Φι⟨νί⟩και*. Foenicionis Not. Dign. Or. XXXI, 49; Poeniconon It. Ant. 172, 2; Phenice Tab. Peut.; Phinice R. A. 59, 17.

nominibus i. e. Diocletianopolis et Maximianopolis lateant. Diocletianopoleos, si Hieroclem Georgiumque excipimus, nulla fit mentio; Maximianopolin commemorat Notitia Dign. Or. XXXI, 21, 29, 48. cfr. *Μαξιμιανούπολις* Cat. Al. 73. Dein quod maioris momenti est Meletius (B. M. p. 187) in breviario, Pachymen urbium Tentyrorum et Maximianopolis (*ἐν Τεντύραις ἐν Μαξιανουπόλει* l. *Μαξιμιανουπόλει*) episcopum fuisse prodit. Inde Maximianopolin Tentyris vicinam fuisse recte colligas. Urbes igitur Maximianopolin inter Tentyra et Copton, Diocletianopolin inter Copton et Thebas sitas fuisse pro certo habeo. Iam mirum est quod et Hierocles et Georgius Apollinopolis maioris et minoris, in Thebaïde I sitae, mentionem faciunt, Apollinopolin minorem Thebaïdis II silentio praetereunt quae tamen et infimis saeculis ⲕⲱⲥ ϐⲓⲣϐⲓⲣ a Coptitis, Ḳûṣ (Abulfeda Tb. II, 2 p. 87; Etat de l'Egypte XXI, 1 p. 702) ab Arabibus appellata, urbs satis frequens et caput provinciae fuit. Equidem conicio, Apollinopoli minori (Ḳûṣ) nomen Diocletianopoli inditum esse, et Maximianopolin esse urbem Caenepolin (ⲕⲱⲛⲏ, Qounéh Champollion II, 362; nunc Kenné Vansleb relation p. 412, rectius Ḳenê) ab uno Ptolemaeo commemoratam. Caenepolis et Apollinopolis nomina honorifica accepisse videntur quod rebellantibus primum Ptolemensibus, dein Coptitis a Romanorum partibus steterint. cfr. Zosim. I, 71. Vopiscus, Probus 17, 3. Hieronym. ad a. 2309. Wesselingius ad Hierocl. p. 732. Revillout, revue égyptolog. V, 1887 p. 123, 125.

774 *Διόσπολις*] est Diospolis parva quae et apud Coptitas idem nomen retinet. gloss. II. ⲧⲓⲟⲥⲡⲟⲗⲓⲥ ⲁⲛⲟ Medinet-Hou gloss. IV ⲇⲓⲟⲥⲡⲟⲗⲓⲥ Medinet-Hou. Champollion II, 364, 370. Cognomen ⲁⲛⲟ ex lingua Aegyptiaca explicare conatus est Champollion I, 239. Sed est *Διόσπολις ἡ ἄνω* ut ab Deltae urbe distin-

guatur. *Διοσπολίτης νομὸς καὶ μητρόπολις ἄνω τόπων Διὸς πόλις μικρά* Ptolem. IV, 5, 67. *Ἀμμώνιος ἐν Διοσπόλει, ἐν Πτολεμαΐδι* B. M. p. 187. Hú Vansleb relation p. 413.

777 *Θηβαΐς*] litterae publicae et vetus nomen „*Θῆβαι*" et novum „*Διόσπολις ἡ μεγάλη*" in usu habent: C. I. G. 4717 v. 2, 4, 21. Notices et Extraits XVIII, 2 p. 172. Romanorum et Byzantinorum aetate antiquum praevaluit. It. Ant. 165, 4. Philostorg. VII, 13. Photius Bibl. p. 56 b, 62, a. etc. Neque regionis nomen Thebais, urbi inditum (cfr. *Μαρεώτης*, *Μενελαΐτης*, *Ἀρσινοΐτης*) prorsus inauditum. *Ἥρων ... Θηβαῖος ἐπίσκοπος* Chron. P. 548, 20 Theophani 51, 4 *Ἥρων ἐπίσκοπος τῆς Θηβαΐδος* est. Iulius Honorius 44 p. 47 Riese. Thebe oppidum, Thebais oppidum habet. Quam ob causam vox *Θηβαΐς* in Georgii contextu recte se habet. (Marochium ep. Thebaïdis magnae C. a. S. Paulo geogr. sacr. p. 283 invenire non potui.)

778 *Λατώ*] B. *Λατῶ* A. *Λατόπολις τιμῶσα Ἀθηνᾶν καὶ τὸν λάτον* Strabo XVII p. 817 cfr. 812 C. *Λάτων πόλις* Ptolem. IV, 5, 70. Steph. s. v. *Ἀγκυρῶν πόλις*. Lato Not. Dign. Or. XXXI, 28. It. Ant. 160, 2. Tab. Peut. Laton R. A. 133, 10. *Λάττων* Hierocl. 732, 5. *τῆς Λατοῦς οἱ οἰκήτορες* Theodoret. Graec. affect. curatio III p. 784 Schulze. *μοναχοῖς εὐσεβέσιν οὖσι περὶ τὸν Λατοπολίτην νομόν* vita S. Pachomii 23. *τὸ λεγόμενον Πιχνοῦμ (μοναστήριον) ἄνω περὶ Λαττῶν* 52. *ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Λατῶν* 72. *στρατηγὸς Ἑρμώνθι[ό]ς τε [καὶ] Λάτων πάτρης* C. I. G. 4721 cfr. 4722; 4732; 4736. Nummi ΛΑΤΟΠΟΛ Mionnet VI, 530. suppl. IX, 147. gloss. II. ⲗⲁⲧⲟⲡ ⲥⲛⲏ Asna. IV ⲗⲁⲧⲱⲡ Asna Champollion II, 364, 369. „Isné dite en Grec „Laton" Vansleb p. 21. Arabum Asnâ (Abulfeda Tb. II, 10 p. 88) vel Isnâ (Etat de l'Egypte XXI, 5 p. 702).

779 *Ἰάμβων*] leg. *Ἄμβων* = *Ὄμβων* Ambos Not. Dign. Or. XXXI, 20 et 31. Ambos praebent Itinerarii Ant. libri omnes praeter Ovetensem. 165, 1.

780 *Ἑρμούνθης*] Hermunti (Ovetensis Ermunti) It. Ant. 160, 1. Hermunthus Not. Dign. Or. XXXI, 4. Hermunthi 39. *Κάλης ἐν Ἑρμέθῃ* (v. l. *Ἑρμέθει*) B. M. 187.

782 *Κώμη Ἀνάσσης Μεγάλης*] Carolus a S. Paulo, Goar, Parthey perverse ita distinguunt: *κώμη Ἀνάσσης, Μεγάλης Θηβαΐδος, ἄνω Ἴβεως* = vicus Anasses, magnae Thebaidis, superioris Ibeos. Recte distinguunt libri scripti. Qui fuerit vicus Magnae Reginae, nescio; fortasse tempore labentis imperii quo Philae commercium et locus sacer finitimorum barbarorum fuerunt, insulae nomen inditum est. cfr. Priscus fr. 21. F. H. G. IV, 100. C. I. G. 4943. Procop. de bello Pers. I, 19. Marini vita Procli 19. Isis dea, Philis culta, saepissime „*θεὰ μεγίστη*“ C. I. G. 4896, 4900, 4913, „*μεγάλη*“ 4936 et „*κυρία*“ 4897 b. 4898, 4903, 4911, 4912, 4939, 4940 etc. nominatur.

783 *Θηβαΐδος ἄνω*] v. ad 760.

784 *Ἴβεως*] Ala prima Abasgorum Hibeos — Oaseos maioris Not. Dign. Or. XXXI, 41. Ibin in oasin Nestorius relegatur: *ὄασιν τὴν καὶ Ἴβιν ἐκ θεσπίσματος βασιλικοῦ κατοικοῦμεν* Euagr. h. eccl. I, VII. *ὀάσεως τῆς Ἴβεως ἐκ πολλῶν πρώην ἀφανισθείσης τοῦ τῶν νομάδων πλήθους ἐπ' αὐτὴν ἀναδραμόντος* Euagr. l. c. Urbs Hibis (aegyptiace Heb vel Hebi) caput oasis est quae nunc Wâḥ el Ḫâriǵe nominatur. Lepsius: Aeg. Ztschrft 1874 p. 80. Inde Ammon, ab Hibeis cultus, Amenebis appellatur C. I. G. 4955. cfr. Letronne: recherches pour servir à l'histoire de l'Egypte p. 236 sq. Brugsch Geogr. d. alten Aeg. I p. 278. Boecking ad N. D. l. c. p. 326 sq.

785 *Μάθων*] et 787 *Ἑρβῶν*] alibi non commemorantur.

786 *Τριμούνθων*] *Τριμουσθῶν* B. Not. Dign. Or. XXXI, 56: Ala prima Quadorum, Oasi minore — Trimtheos (v. l. trūtheos). *Θερένουντις* Cat. Al. 79. Iam cum duo oppida Hibis et Trimunthis in Oasesi sitae sint, idem fortasse de Mathis et Herbis conicere licet. Ordo quem sequitur urbium catalogus ab austro ad

septemtrionem progreditur. Quattuor urbes enumerantur, quae si Lepsium (Aeg. Ztschr. 1874 p. 82 sq.) sequimur, ita distribuendae sunt:

1) *ἡ πρώτη Αὔασις* Strabo XVII p. 813 C.
Ὄασις Θηβαΐδος C. I. G. 4956, 4957. *Ὥασις τῆς Θηβαΐδος* Theophan. 157, 23.
Ὄασις μεγάλη Ptolem. IV, 5, 37. Socrat. II, 28. Athanas. apol. ad Const. I, 1 p. 316 ed. Ben. Cat. Al. 67.
ἡ ἄνω Ὥασις Athan. I. hist. Arian. I, 1 p. 386 ed. Ben.
Ὥασις μεγάλη Hierocl. 731, 6.
ἡ ἐνδοτέρω Θηβαΐδος χώρα, ἣν ὀνομάζουσιν Ὄασιν Diodor. Tars. ap. Phot. 212, a. 24.
ⲟⲩⲁϩⲉ ⲯⲟⲓ „Vah ibsai, en Copte *Ουαχ*psoi". Vansleb p. 25.
a) *Ὄασις μεγάλη ἡ ἐξωτέρω* = *Ἴβεως* = El-Wâḥ el Ḫârige.
(Olympiodor. ap. Photium p. 61 a. 38.)
Oasis maior Not. Dign. Or. XXXI, 41, 55. *Μάθων*.
b) *Ὄασις μεγάλη ἡ ἐσωτέρω* (Olymp.) = *Τριμούνθων* = El-Wâḥ el Daḫile.
Oasis minor Not. Dign. Or. XXXI, 56.

2) *ἡ δευτέρα Αὔασις ἡ κατὰ τὴν Μοίριδος λίμνην* Strabo XVII p. 813 C. = *Ἐρβῶν* = El-Wâḥ el Bahnesâ.
Ὄασις μικρά Ptolem. IV, 5, 37.
Ὄασις τρίτη μικρά (Olymp.).
Oasis minor Not. Dign. Or. XXVIII, 22.
Ὥασις Hierocl. 725, 8.
Ὄασιν τὴν γείτονα τῶν Μαζίκων. Palladius v. Chrysostomi p. 194 ed. E. Bigot.
Oasa ubi genus est Mazicorum Vitae Patrum VI c. 12 p. 655 ed. H. Rosweydus.
ⲟⲩⲁϩⲉ voc. III (Champollion II, 367) „Vah, en Copte *Ουαχ*" Vansleb p. 25.
Urbem et episcopum commemorat Ioannes Moschus prat. spir. c. CXII.

Remanent nonnullae difficultates. Quamquam enim Lepsium Oasin minorem, in qua oppidum Trimunthis fuit, ab Oasi vulgo parva dicta rectissime disiunxisse concedimus, tamen dubitari potest, num iure oasin minorem Trimtheos et oasin maiorem interiorem eandem esse censuerit. Itaque urbem Trimunthin in oasi quae nunc El-wâḥ el Farafrê nominatur sitam fuisse aliquis coniciat. Sed quoniam urbium ordinem in provincia Thebaide II maxime turbatum esse vidimus, confidenter iudicare non licet et in dubio haec omnia relinquenda sunt.

787 *ἐπαρχία Λιβύης*] Nomina publica fuerunt Libya superior et inferior. Libia superior — Libia inferior Laterc. Veronens. 3. 4. *τῆς δὲ Λιβύης τῆς ἀνωτέρας — Λιβύης κάτω* in actis Nicaenis Morelli p. 226 Libya superior — Libya inferior Not. Dign. Or. XXIII, 9, 10; I, 81, 82. *ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος Λιβύης τῆς ἄνω* — a iudice Libyae superioris Iustinian. Novell. VIII Notit. 34 (22). *ἐπαρχία Λιβύης τῆς ἄνω — ἐπαρχία Λιβύης τῆς κάτω* Hierocl. 732, 8; 733, 4. Praeterea ex subscriptionibus Seleuciensibus a. 359 (Epiphan. contra haeres. LXXIII, 26 p. 317 Dind.) edocemur nomina Libyae I et II in usu fuisse. *ἐπ. ἐκ Παραιτονίου τῆς Λιβύης — ἐπ. Πτολεμαΐδος τῆς Λιβύης — ἐπ. ἐπαρχίας δευτέρας Λιβύης — ἐπ.᾽Αντιπύργου τῆς Λιβύης — ἐπ. Σωζούσης τῆς Πενταπόλεως.* Maior pars episcoporum vetera provinciarum nomina — „Pentapolis — Libya“ — retinent quae ne V quidem saeculo exoleverunt. Ephesi a. 431 subscribunt episcopi *Πτολεμαΐδος τῆς Πενταπόλεως, Δυσθέως Πενταπόλεως, Βάρκης τῆς κατὰ Πεντάπολιν*, Darnensis Libyae Mansi IV, 1128, 1162, 1168, 1219, 1221, 1222. Verum duo nomina Seleucensium differunt: *Στέφανος ἐπ. Πτολεμαΐδος τῆς Λιβύης — Πολυδεύκης ἐπ. ἐπαρχίας δευτέρας Λιβύης* — Pollux episcopus Libyae inferioris fuit (Le Quien II, 638); quo manifestum fit, scribendum esse: *Στέφανος ἐπ. Πτολεμαΐδος τῆς ⟨πρώτης⟩*

Λιβύης. Primam et secundam Libyam et catalogus patriarchae Alexandrini distinguit: *Πτολεμαΐς μητρόπολις τῆς Λιβύης α' ἢ Πενταπόλεως — Δάρνις μητρόπολις τῆς β' Λιβύης* Cat. Al. 82, 96. Alii superiorem Libyam-Pentapolin, inferiorem siccam appellant: Libia sicca — Libia pentapolis Polem. Silv. X, 5, 6. In Pentapoli Libya — in sicciore Libya Ammian. Marc. XXII, 16, 4, 5. Quibus proxime Georgius accedit, *Λιβύην* et *Λιβύην Πεντάπολιν* distinguens. Libya inferior a S. Athanasio in Tomo ad Antiochenos *Λιβύη ἡ ἔγγιστα* appellatur, superior *ἡ ἄνω Λ.* apol. ad Const. p. 387.

787b *Δρανιέων μητρόπολις*] *Δαρινέω* B. *Δάρνις* Hierocl. 734, 3. (*δάρνησ* Brux. et Leid). Cat. Al. 96. Darnis It. At. 68, 3 et 70, 9. Amm. Marc. XXII, 16, 4. *Δάρνις, Δάρνιδος* Ptol. IV, 4, 5, 6. *Δάρνεως* IV, 5, 1. *Δανιήλου Δάρνεως* Mansi IV, 1128. *Δάρνης* 1220. *Θεόδωρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Δάρνης τῆς ἐν Λιβύῃ* Iohann. Moschus in prato spirit. CXLVIII (Coteler. Eccles. Gr. Mon. II p. 417). *Διόσκορος ὁ Δαρδανίτης* Synes. ep. 67 p. 678 d. Hercher. *τοῦ Δαρδανίτου* 679 c. scribendum *Δαρνίτου*.

787c *Παρατόνιον*] formam *Παρατόνιον* tuentur Procop. de aedif. VI, 2; Chron. Pasch. 62, 15; Ps. Callisth. I, 31. Taurinensis Hieroclis Parthey 733, 5 N. Paratonion R. A. 139, 5; nonnulli libri It. Ant. 72, 4: paraconio vel paracomo. *Τίτος Πατρονίου* Morelli p. 226. ⲇⲓⲟⲥ ϩⲛ ⲧⲡⲁⲣⲁⲧⲟⲛⲓⲟⲛ a. 325. Zoëga p. 244. Partanuê Pitra p. 237. *Γάϊος Παρατονίου τῆς ἔγγιστα Λιβύης* T. A. p. 776. *Παρατονίου, Παρατόνιον* Iustinian. edict. XIII, 18. Dux limitis Libyci Paratonii sedem habuit Iustinian. l. c.

787d *'Οτρανζάλης*] *ὁ Τρανζάλης* B. *Ζωγροζαγούλης* Hierocl. 733, 6. Holstenius praeclare emendavit: *Ζώγρα. Ζάγουλις*. Eodem modo in Georgii descriptione legendum est: ⟨Ζ⟩ΟΓΡωΝ ΖΑ⟨ΓΥ⟩ΛΗϹ. *Ζυγρὶς κώμη* Ptolem. IV, 5, 4. *Ζύγιρις* Cat. Al. 102. *Μάρκος Ζύγρων τῆς ἔγγιστα Λιβύης* T. A. p. 776. *Λουκίου*

Ζύγρων a. 449 Mansi VI, 612, 860, 926. Zacilis (Zigilis) It. Ant. 72, 1. Ζαγυλὶς κώμη Ptolem. IV, 5, 4. Ζαγυλός Cat. Al. 101. Latrocinio Ephesino a. 449 subscribit Φιλόκαλος Ζαγυλέων Mansi VI, 612, 927. Μάξιμος ἐπ. Ζαγυλέως a. 459 Mansi VII, 920 (p. 530 Gazullenus = Zagulenus).

787e Ἀμμωνιακή] Hierocl. 734, 4. Est Ammonis notissima oasis, uti patet ex S. Athanasii apologia ad Constantium imp. I, 1 p. 316 F et 317 A ed. Ben. οἱ μὲν γὰρ (ἐπίσκοποι) ἀπὸ τῆς Λιβύης εἰς τὴν μεγάλην Ὄασιν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Θηβαΐδος εἰς τὴν Ἀμμωνιακὴν τῆς Λιβύης ἀπεστάλησαν. cfr. histor. Arianorum ad Monachos p. 387 B. καὶ ἐξώρισαν μὲν ἐπισκόπους γηράσαντας ἐν τῷ κλήρῳ καὶ πολυετεῖς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ .... εἰς τὴν ἄνω Ὤασιν, Μοῦιν δὲ καὶ Ψενόσιριν .... εἰς τὴν Ἀμμωνιακὴν· δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ ἵνα διὰ τῶν ἐρήμων διερχόμενοι τελευτήσωσι. Unde clarum fit, Ammoniacam, in deserto positum, Ammonis esse oasin.

787f Ἀντίπυργος] Ἀντίπυργος λιμήν Ptolem. IV, 5, 3. Ἀντίπυργος Cat. Al. 98. εἰς Ἀντίπυργον Stadiasm. maris m. 38. Ἀντίπυργον Procop. de aedif. VI, 2. Antipoego R. A. 134, 13. Antipego Tab. Peut. Serapion Antipargi a. 325 Mansi II, 698. Σαραπίων Ἀντιπύργου Morelli p. 226. ⲥⲁⲣⲁⲡⲓⲱⲛ ϩⲛ ⲁⲛⲧⲓⲡⲩⲣⲅⲟⲥ Zoëga p. 244. Σεραπίων ἐπ. Ἀντιπύργου τῆς Λιβύης Epiphan. Haeres. LXXIII, 26 p. 317, 318 Dind. Aemiliano reverendissimo ep. Antipyrgi a. 553 Mansi IX, 176.

787g Ἀντίφρον] Ἄντιφρον A. Ἀντίφραι Strabo XVII p. 799 C. Ἀντίφρα Steph. Byz. s. v. Cat. Al. 97. Ἀντίφρα κώμη Ptolem. IV, 5, 7. εἰς Ἀντίφρας Stadiasm. marism. 8. Ἀντιφρώ Hierocl. 734, 2. Μηνᾶς Ἀντίφρων T. A. p. 776. Ἀπόλλων ἐπ. Ἀντίφρων Mansi VII, 920.

787h Αἰδονίας] Πιδονία Hierocl. 734, 1. Pedone It. Ant. 73, 2. Πηδωνία κώμη Ptolem. IV, 5, 32. Ἀπόλλων ἐπ. Πιθανίας Mansi VII, 917 num recte a Wesselingio

allatus sit, dubito. Antecedunt et sequuntur episcopi Aegyptii, ita ut de urbis ⲡⲁⲑⲁⲛⲟⲛ (Champollion II, 161) antistite cogitari possit.

787 *Μαρμαρικῆς*] *Μαρμαρικῆς νομοῦ* Ptolem. IV, 5, 1. *Μαρμαρική* Cat. Al. 99. *ἡ Μαρμαρικὴ* apud veteres scriptores regionis nomen est, eiusdem quae inde ab aevo Diocletianeo *ἡ Λιβύη ἡ ἔγγιστα* vel *κάτω* vocitatur; hoc vero loco urbs est quae nomen a regione traxit. Commemoratur in epistola synodi Nicaenae ad Alexandrum episcopus ecclesiae Marmaricensis: *καὶ Θεωνᾶς Μαρμαρικῆς*. Theodoretus in h. eccl. I, 7 eum *Θεωνᾶς ὁ Μαρμαρίτης* nominat, sed I, 9 recte: *ὡς καὶ παραπολαῦσαι Θεωνᾶν τὸν ἀπὸ Μαρμαρικῆς*. *Θέων ὁ τῆς Μαρμαρικῆς* Philostorgius I, 9.

789 *Σῴζουσα*] Hierocl. 732, 9. Cat. Al. 93. *Ἡλιόδωρος ἐπ. Σῳζούσης τῆς Πεντοπόλεως* subscribit synodo Seleuciensi. Epiphan. contra haeres. LXXIII, 26 vol. III p. 317 Dindorf. *Σωσίας Σῳζούσης* a. 449 Mansi VI, 612, 859, 925. Alibi urbs Sozusa non commemoratur; eadem est quae temporibus antiquis Apollonia vocitatur. Moris enim fuit Byzantinis, in locum nominum, gentilem cultum ostentantium, christiana nomina substituere, velut Aphrodisiadis Cariae in Stauropolin, Apolloniadis Bithyniae in Theotociana, Prusae et Antiochiae in Theupolin nomina mutarunt etc.

790 *Κυρίνη*] ita habet Taurinensis Hieroclis, Syncell. 403, 5; Hieronym. ad a. 1385/6. *Κυρίνην* Theophanis optimi libri 95, 10. *Κυρίνης* Constantin. de admin. imp. cp. 25. Etiam libri Itinerarii Antonini 68, 1 et 70, 6 varias lectiones cyrine, cirine, cyrinae, cirinae praebent. Ambobus locis cyrine habet codex Vindobonensis saec. VIII. Forma nominis igitur sequiore aetate *Κυρίνη* fuit (etiam Coptice ⲕⲩⲣⲓⲛⲛⲏ Hyvernat. I p. 263).

792 *Τεύχηρα*] eadem forma occurrit in Farnesiano et

Taurinensi Hieroclis libris; *Ταύχηρα* Ch. P. 62. 14. „Theucera" vox quam cosmographus Ravennas 137, 16 habet, ex *Τεύχηρα* archetypi Graeci originem duxit.

793 *'Αδριανή*] Hier. 733, 2. Adriane It. Ant. 67, 2. Adriani R. A. 137, 17. Adrianopolis 353, 14. Hadrianopoli Tab. Peut.

794 *Βερονίκη*] formam tuentur Hierocl. 733, 3. It. Ant. 67, 1. Iul. Honor. 44. Dachis Beroniciae a. 325 Mansi II, 698. *Προβατίου Βερονίκης* a. 394 Leunclavii Iur. Gr. Rom. p. 247.

795 *ἐπαρχία Τριπόλεως*] Achaei Tripolim lingua sua signant de trium urbium numero, id est Oeae, Sabratae, Leptis Magnae. Solin. c. 27, 8.

796 *τὸ Σίβων*] nomen alibi non occurrens corruptum esse videtur.

797 *Λεπτίδος*] Leptis magna. *Διογὰς ἀπὸ Λεπτιμάγνης* Mansi I, 991. cfr. C. I. L. VIII p. 2.

798 *Ὕων*] error neotericorum Graecorum sollemnis pro *Οἴων* = Oea. cfr. C. I. L. VIII p. 5.

798a *διὰ τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως*] iam sequitur descriptio earum provinciarum quae sub dispositione viri spectabilis comitis Orientis fuerunt.

814 *Αὐγουστόπολις*] *'Αγουσία* Hierocl. 704, 7. *Αὐγούστα* Ptolem. V, 7 (8) 6. Augusta Plinius NH. V, 26, 93. *Πίσων Αὐγούστης* a. 363 Socr. III, 25. *Ταριανὸς Αὐγούστης* a. 431 Mansi IV, 1269. *Θεόδωρος ἐπ. Αὐγούστης πόλεως* a. 451 Mansi VII, 144. de situ cfr. K. Humann et O. Puchstein, Reisen in Kleinasien und Nordsyrien p. 411.

817 *ἐπ. Κιλικίας β'*] easdem novem urbes et Hierocles exhibet nec non subscriptiones synodi Mopsuestanae (550) Mansi IX, 827.

818 *'Ανάζαρβος*] urbs terrae motu concussa, a Iustino I a. 525 restituta, Iustinopolis vocitata est. Euagr. IV, 8. Theophan. 171, 17. Idem nomen, regnante Iustiniano, valuit, uti ex actis synodi Mopsuestanae et V generalis concilii edocemur. Prave Latina acta Iustinianopolin

eam appellant. Ioannes per misericordiam Dei ep. Iustinianopolitanae metropolis a. 550 Mansi IX, 276. Aetherius misericordia Dei ep. Anazarbensium sive Iustinianopolitanorum metropoleos a. 553 Mansi IX, 391. Antiquum nomen retinet Hierocles 705, 2. Novum, Iustiniano defuncto, iterum abolevisse videtur. cfr. Ioann. Mosch. pr. spir. 51. *Ἀναζαρβὸς μητρόπολίς ἐστιν δευτέρας Κιλικίας.* — *Στέφανος* . . *ἐπ. τῆς Ἀναζαρβέων μητροπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας* a. 680 Mansi XI, 672. cfr. XI, 989 etc.

819 *Μομψουεστία*] Momsuestia R. A. 93, 4. Mompsistea Tab. Peut. Mansista Itin. Burdig. 580, 4. Et Ptolemaeus V, 7, 7 variam lectionem *Μομψουεστία* praebet Wilberg p. 345. *Μομψουεστίαν* ubique Theophanis et Georgii Monachi libri scripti exhibent. de Boor Theophanes II p. 673 s. v. *Μομψουεστία.* Masista Theodosius p. 30. Macedonius Manxiston a. 325 Mansi II, 699. Olympius Momsuestias a. 381 Mansi III, 569. Thomas ep. Mompsuestiae (ita Corb. Mampsuestio Paris.) a. 445 Mansi VII, 218. *Θεοδώρου τοῦ Μομψουεστίας* Cyrill. v. S. Sabae 72. Bassianus ep. Mompsuestias a. 451 Mansi VII, 740.

820 *Αἴγια*] vera nominis forma est *Αἰγαὶ* vel *Αἰγαῖαι* (*Αἰγέαι* Cassius Dio XLVII, 30, 1; Pausan. V, 21, 11; Hierocl. 705, 4. *Αἰγέων* Morelli p. 228. *ἐν Αἰγέαις πόλει* acta SS. Cosmae et Damiani I, 1; 4 = AA. SS. Sept. T. VII p. 469. Egea act. IV, 2 l. c. p. 475). Ioannes Moschus simili modo *Αἰγιάριος* scribit prat. spir. c. 86, sed paullo post recte *ἀπὸ Αἰγαιῶν.* in civitate Egia AA. SS. l. c. p. 473. Falso Le Quien II, 896 Paschasium Aegii (Mansi IX, 176; 393) Aegarum episcopum esse opinatur. Cum antecedant Megarorum et Opuntis praesules, eum Aegii urbis Achaiae provinciae antistitem esse censuerim. Cuius quidem urbis alius episcopus non commemoratur; sed Graecorum antistitum admodum rara fit mentio, velut Tegeae unus Ophelimus, Tanagrorum praeter Hesychium nullus inveniuntur.

824. 825 *Ἀλεξάνδρεια Καβισσός*] mansio Alexandria Scabiosa Itin. Burdig. 580, 8. Theodosius p. 30. *Ἀλεξάνδρειαν τὴν Καβίωσαν* Chron. Pasch. 321, 11. Alexandriam qui cabiosum Barb. Scalig. Euseb. ed. Schoene I App. p. 210. *Ἀλεξάνδρειαν τὴν Καμβύσου* Malalas II p. 113 ed. Ox. Alexandria cata Ison. R. A. 358, 9. Alexandria catisson Tab. Peut. *Ἀλεξάνδρεια ἡ κατὰ Ἰσσόν* Ptolem. V, 14 (15) 2. Hesychius Alexandriae minoris a. 325 Mansi II, 694. *Ἀλεξανδρείας μικρᾶς* Morelli p. 228 ⲁⲃⲓⲟⲥⲟ . . . Zoëga p. 245.

835 *Ἡλίου Σεβαστή*] *Ἰουλιοσεβαστή* Hierocl. 709, 4. Epistolae episcoporum Isauriae Leoni imperatori datae subscribit Sebastianus ep. Sebastiae Mansi VII, 563.

840 *Ὀλύα*] = *Ὄλβα*, *Ὄλβη*.

847 *Ζηνωνόπολις*] *Ζινόπολις* B. Gennadio reverendissimo ep. Zenopolitano a. 553 Mansi IX, 176. civitatis Pamphiliae provinciae IX, 393. *Εὐλάλιος ἐλέῳ θεοῦ ἐπ. Ζηνωνοπόλεως Ἰσαυρίας* a. 680 Mansi XI, 680. *Μάρκος ἐλάχιστος ἐπ. Ζηνοπόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχ.* a. 692 Mansi XI, 1000. *Ζηνούπολις τετάρτη τῆς Δεκαπόλεως*, Constantin. Porphyr. de Themat. I, 13. Zinonopolis (v. l. Synopoli) Itin. Hieros. p. 335.

848 *Σβίδη*] *Σβήδη* B. *Ζεέδη* Hierocl. 710, 7. *ὁ Σβήδων* Not. X, 802. *ὁ Συνήδων* III, 745. *ὁ σβήδων* Parisinus 1356. *ὁ σβηδῶν* Coislinianus 209. *Κόνωνος Βίδης* in actis Chalcedonensibus (Mansi VII, 166) vetus mendum pro ΚΟΝΩΝΟϹ ϹΒΙΔΗϹ est; Divionensis Baluzii habet: Isbidae, Corbeiensis: Ysidae, Parisinus Bidis. — Sbidi. Itin. Hier. p. 335. *εἴς τε Σβίδην* Theophan. 120, 31.

852 *Δομετιούπολις*] *Δομιτιόπολις* Ptolem. V, 7, 5 est urbs mediterranea. *Δομετιούπολις τρίτη τῆς Δεκαπόλεως* Constant. de Themat. I, 13. *ὁ Δομιτιουπόλεως* Not. III, 742. (*ὁ δομετ.* Coislinianus 206.) *Ἀντωνίου Δομετιουπόλεως* a. 451 Mansi VII, 165. Orentio ep. Domitiopolis Mansi VII, 563. Petro reverendissimo ep. Domitiopolitano a. 553 Mansi IX, 177. 394.

Κοσμᾶς ἐλέῳ θεοῦ ἐπ. Δομετιοπόλεως a. 692 Mansi XI, 1000.

853 *Λαυζαδέαι*] *Λαύζαδος* Hierocl. 710, 9. *Λαύζαδος ἐνάτη τῆς Δεκαπόλεως* Constant. de Them. I, 13.

854 *τὰ δ' κλίματα*] omittuntur ab Hierocle.

855 *Βαναύων*] *Μαναύων* B. fortasse Monabae cuius mentionem facit Stephanus Byz. s. v. *Μοναβαί, πόλις Ἰσαυρίας. Καπίτων ἐν Ἰσαυρικοῖς.*

857 *Κοστράδος*] scriptorum vetustissimus qui Cotradorum urbis meminit, est Capito Lycius. *Κότραδις, πόλις Ἰσαυρίας, Καπίτων Ἰσαυρικῶν πρώτῳ* Steph. s. v. Ex Georgii autem notitia colligere licet vergente p. Chr. n. VI saeculo Cotrada civitatis iura nondum accepisse, sed in veteri pagi statu permansisse. „Cotradorum nullus mihi occurrit episcopus ante sextam synodum generalem" (= 680). Le Quien II, 1031. Aetate Iustinianea vel postiustinianea episcopatus Cotradensis erectus praesulque, qui inter Isauricos episcopos, Seleuciae metropolitae subditos, nusquam occurrit, e vestigio inter autocephalos receptus esse videtur. Exinde frequens eius memoria et in notitiis ecclesiasticis et in actis conciliorum.

874 *Κύρος*] urbs *Κύρρος* a serioris aetatis scriptoribus *Κύρος* vel *Κῦρος*[1]) scripta invenitur. Ptolemaei (V, 14, 13) codex Parisinus 1401 ad vocem *Κύρρος* addit: *ἢ Κύρος. — Δημήτριος δὲ ὁ Ἀντιγόνου τὸ Κυρήστης διὰ τοῦ η φησὶ καὶ καθ' ὕ⟨φεσιν τοῦ ἑνὸς ρ?⟩* add. Meineke Stephan. s. v. *Κύρρος*, ubi Rhedigeranus liber *Κυρέστης, Κυρεστίς, Κυρεστική* praebet. Qui scribendi mos ita invaluit, ut urbis conditorem Cyrum Persarum regem allucinati sint. *ἦν δέ τι ἐπὶ Συρίας κομιδῇ ἀπημελημένον πολίχνιον, Κῦρος ὄνομα, ὅπερ Ἰουδαῖοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείμαντο .... παρὰ Κύρου δὲ βασιλέως ἀφειμένοι πολλῷ ὕστερον· διὸ δὴ*

---

1) **ⲥⲓⲣⲓⲕⲟⲥ ϩⲛ ⲕⲩⲡⲣⲟⲥ** Zoëga p. 244, *Συρίκιος Κύπρου* Morelli p. 227 vetus mendum pro *Κύρρου* est.

καὶ Κῦρον τὸ χωρίον ἐκάλεσαν, ταῦτα τῷ εὐεργέτῃ ἐκτίνοντες χαριστήρια. Procop. de aedif. II, 11. Operum Theodoreti editiones *Κύρρος* ep. 113, 114, 115, 138 et *Κῦρος* hist. eccl. V, 4; histor. relig. 2; 24 praebent. Actis Chalcedonensibus (Mansi VII, 145) subscribit: *Θεοδώρητος ἐπ. Κύρου.* (Rustici recensio VII, 741: Theodoritus ep. Cyri.) *Θεοδώρητος Κύρου* Mansi IV, 1269. cfr. V, 768. *Κύρος* Hierocl. 713, 1; C. I. G. 8610 (titulus intra a. 374 et 378 conceptus); Euagr. I, 10; Mansi IX, 348; Malalas II p. 405 ed. Ox. Theophan. 29, 16; Euseb. ed. Schoene I App. 82, 46; Parthey Not. V, 66. — in provincia Eufratense sub civitate Cyro. Lib. Pontif. Silvester 20. Oppidum nomen Hagiopolis a Sanctis Cosma et Damiano (cfr. Procop. l. c. et Synodic. adv. Irenaei tragoed. ep. 133. Mansi V, 912) accepisse conicit Le Quien II, 930. Epistulae orientalium episcoporum ad Agapetum datae subscribit *Συμεώνης διάκονος καὶ ἀποκρισιάριος τῆς κατὰ Ἁγιόπολιν ἁγίας ἐκκλησίας* Mansi VIII, 919. Antecedunt apocrisiarii Amidenus et Emisenus, sequuntur Phoeniciarum urbium.

877 *Ζεῦμα*] pravam formam tuentur scriptorum nonnulla testimonia. Zeuma praebent libri It. Ant. omnes 184, 1 (praeter D); 185, 1 (praeter P); 189, 2; 190, 2 (praeter DP); 191, 2 (praeter D). Et Ammiani libri XVIII, 8, 1 Zeuma exhibent. Auctor Tab. Peut. viae quae Hierapoli Zeugma fert adscribit: „ab Hierapoli Zeuma", sed oppidum ipsum Zeugma appellat. Antonius ep. a Zeumate Mansi III, 138. Zeuma Itin. Hieros. p. 333. cfr. Wessel. ad It. Ant. p. 185.

878 *Πέρρη*] Perre It. Ant. 210, 3; 215, 10; Perre Tab. Peut. *Πέρρη* Hierocl. 713, 6. Perri Itin. Hieros. p. 333. Quare in fines Edessenorum et Samosatenorum et Perraeorum atque Melitenensium divisi sunt. Ioann. Eph. de beat. Or. c. 37. *Ἰοβίνῳ ἐπ. Πέρρης* Le Quien II, 943; *Ἀθανάσιος ἐπ. Πέρρης* Mansi VII, 145. cfr. 317, 320, 324, 325 etc. *Σαβινιανὸς ἐπίσκοπος* Mansi VII, 314 sq. ecclesiae Parensium redditus est Savi-

nianus episcopus. Liberati breviar. XIII ubi recte Wesselingius „Perrhensium" emendavit. S. Gamalinus (Gamlînô) ep. Perrhorum (Parîn)[1]) Assemani B. O. I p. 410. Eustathius ep. Perres a 518. Assemani B. O. diss. de Monoph. s. v. Perrhi. Wright cat. Mus. Brit. p. 970. Michael Magnus p. 177 Langlois. Eadem urbs et Persa appellatur. Steph. s. v. *Πέρσα, πόλις, θηλυκῶς, παρὰ τῷ Εὐφράτῃ καὶ Σαμοσάτοις. τὰ ἐθνικὸν Περσαῖος. δυνατὸν δὲ καὶ Περσηνὴν εἰπεῖν.* Rectissime eiusdem urbis episcopum Ioannem Persidis a. 325 (Mansi II, 699 *Ἰωάννης Περσίδος* Morelli p. 228) esse censet Pitra (Spicilegium Solesm. I p. 533 ff.) qui in indice coptico (Zoëga p. 245) quintus Mesopotamiae provinciae praesul enumeratur: **ιωαννης ϩⲙ περсιnοс** (= *Περσηνῆς*). Nomen librarios in errorem induxit ita ut „provinciae Persidis" ridicule inscriberent. Ceterum errat Stephanus Euphrati urbem adiacere affirmans; intervallo enim haud mediocri ab eo distat. Situm detexerunt O. Puchstein et K. Humann; est vicus hodie Pirûn appellatus prope Adijamân situs. Humann et Puchstein, Reise p. 124, 193, 401. „cf. Bezold, Schatzhöhle p. 37. Eutych. annal. I, 73." G. H.

879 *Εὔρωπος*] nunc Garâbîs Hoffmann: Auszüge aus Akten pers. Märt. p. 161 sq. Sachau: Reise in Syrien und Mesopotamien p. 168 sq.

880 *Νικόπολις*] item a Nicopoli Edissa mpm. CXXXVII It. Ant. 190, 6. *Νικόπολις* Hier. 713, 7. Nicopolin prope Mopsuhestiam sitam commemorant Strabo XIV p. 676 C et Ptolem. V, 7 (8), 7 quam Wesselingius (cfr. ad It. Ant. 791, ad Hierocl. p. 713) eandem esse recte coniecit. Nicopolin urbem, quam Iosua Stylites in chronico (cp. 34) et chronicon Edessenum ad a. 810 (76) terrae motu dirutam esse tradunt, idem

1) cfr. Pharis (P'RIS) coenobium in regione Ḥesn Manṣûr. Barhebr. hist. eccl. I, 438.

vir doctus Euphratensis provinciae oppidum esse censet. Sed cum episcopus commemoretur, neque inter Hierapolitani praesulis suffraganeos Nicopolitanus recenseatur (cfr. Itin. Hier. p. 333) Martin et Wright, Assemanium secuti, Palaestinensem urbem sine dubio recte intellegunt; nunc Nîbolî (Islâhîje).

881 *Σκηναρχία*] *Σκεναρχαῖα* Hierocl. 713, 8. Wesselingius *Σκηνὴ ἀρχαῖα*, I. Bekker *Σκηναρχαῖα* scribunt.

882 *Καισάρεια*] = *ἡ Νεοκαισάρεια τῆς Εὐφρατησίας.* — *καὶ πολίσματα δὲ καὶ φρούρια πάντα ἐν ἐσχατιαῖς τῶν Εὐφρατησίας ὁρίων ὄντα τῆς ὁμοίας ἐπιμελείας ἠξίωσε, Βαρβαλισσοῦ τε καὶ Νεοκαισαρείας καὶ τοῦ Γαβούλων καλουμένου καὶ τῆς πρὸς τῷ Εὐφράτῃ Πεντακωμίας καὶ τοῦ Εὐρώπου, ἔτι μέντοι τοῦ καλουμένου Ἡμερίου κτλ.* Procop. de aedif. II, 9. Paulus Neocaesariae a. 325 Mansi II, 698. *Παῦλος Νεοκαισαρείας* Morelli p. 227. **ⲡⲁⲩⲗⲟⲥ ϩⲛ ⲛⲉⲟⲕⲁⲓⲥⲁⲣⲓⲁ** Zoëga p. 244. Paulus Neocaesariensis (Provinciae Syriae Coeles) a. 341 Mansi II, 1308. *Μελέτιος Νεοκαισαρείας* a. 431 Mansi IV, 1269; 1472; V, 776. *Πατρίκιος ἐπ. Νεοκαισαρείας* a. 451 Mansi VII, 141. (Neocaesareae Augustae provinciae Euphratesiae VII, 712.) Ioannes .. ep. Neocaesareae Euphratesiae a. 553 Mansi IX, 393. Notissimus est Stylianus, archepiscopus Neocaesariensis, Ignatianorum princeps. Neocesarea Itin. Hier. p. 333. Caesarea habet et Synodicum adversus tragoediam Irenaei: Meletius ep. Caesareae Augustae Euphratesiae Mansi V, 768. Acta SS. Sergii et Bacchi, quae sub Symeonis Metaphrastae nomine feruntur, exilii Neocaesariensis nullam faciunt mentionem.

883 *Σεργιούπολις*] *Ῥησάφα* Ptolem. V, 14 (15), 24. Risapa Tab. Peut. Risapha R. A. 89, 1. Rosafa Not. Dign. Or. XXXIII, 27. Rosapha 5. *Ῥωσαφών* Mart. SS. Sergii et Bacchi (Migne CXV p. 1005 sq.) 16; 19; 20. *ἔστι δέ τις νεὼς Σεργίῳ ἀνειμένος ἐν τῇ Εὐφρατησίᾳ ἐπιφανεῖ ἁγίῳ, ὃν δὴ σέβοντές τε καὶ τεθηπότες οἱ πάλαι*

ἄνθρωποι Σεργιούπολίν τε ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον καὶ τειχίσματι βραχυτάτῳ περιβεβλήκασιν. Procop. de aedif. II, 9. *ἐς Σεργιούπολιν τὴν Ῥωμαίων κατήκοον, ἣ Σεργίου ἐπιφανοῦς ἁγίου ἐπώνυμός ἐστι.* Procop. de bell. Pers. II, 5 cfr. II, 20. *κατὰ τὴν Σεργιουπολιτῶν* Euagr. IV, 28. cfr. Assemani B. O. I p. 117. *εἰς τὸν ἅγιον Σέργιον εἰς τὸ <Ρη>σαφᾶς.* Ioann. Mosch. pr. spir. 180. (Coteler. eccl. gr. mon. II, 437.) Episcopum Sergiopoli Ioannes Antiochenus invito Alexandro Hierapolitano praesule instituit: Pervasit vero et martyrium sancti et boni victoris Sergii martyris, quod sub Hierapolitana erat ecclesia, et noviter illic contra morem ordinavit episcopum. Mansi V, 915. Nonne martyris ecclesiam a me abstulit, in quam fere trecentas auri libras expendimus et ecclesiam sub debito fecimus? V, 943. *Μαριανοῦ Ῥοσαφᾶς* Mansi VII, 325. *Κάνδιδος δὲ ὁ Σεργιουπόλεως ἱερεύς* Procop. de bell. Pers. II, 20. Iustiniani aetate Sergiopolis metropolis quinque (Euseb. Schoene I App. p. 82, 39) vel quatuor (Itin. Hier. p. 336) episcopatuum facta est. Abrahamus (l. Abraamius) misericordia Dei ep. Sergiopoleos metropolitanae civitatis a. 553 Mansi IX, 390. Ritter Erdkunde X, 1087 ff.

884 *Ὀρίμων*] *Οὔριμα* Ptolem. V, 14 (15), 14. *Σύριμα* Hierocl. 713, 10. quod Wesselingius in *Οὔριμα* emendavit. Orimon Itin. Hier. p. 333. Assemani B. O. I, 561; II, 75. *Ἀβράμιος Οὐρίμων* a. 363 Socrates III, 25. *Μάρα Οὐρίμων* a. 445 Mansi VII, 325. *Μαρᾶ πόλεως Ὠριμῶν* (lat. Orimorum, de Orimo) a. 451 Mansi VII, 169, 170. N. h. Silvanus ep. Urimorum ('WRM) tempore Severi patriarchae. Wright cat. Mus. Brit. p. 970. Onésime de Zeugma et d' Urema (?) a. 518 Michael Magnus p. 177 Langlois. David ep. Urimae castri ('WRM ḲSṬR') a. 845 Assemani B. O. I, 172 = Wright cat. Mus. Brit. p. 427 sq. Ouremn. Matthaeus Edess. cp. 209 Dulaurier. Horum Kalʿesi, Kiepert.

885 *Σάντων*] incognitum.

889 *Βαλανέαι*] *Βαλανέα* Hier. 712, 7. oppidum una cum Palto et Carne Aradiorum regioni maritimae (*τῇ Ἀραδίων παραλίᾳ*) attribuitur a Strabone XVI p. 753 C. qui *Βαλαναία* scribit. Balanea Plinius V, 20, 79. *Βαλανέαι* Ptol. V, 14 (15), 3. Steph. s. v. *Βαλανέαι, πόλις Φοινίκης ἡ νῦν Λευκάς.* Inter Paltum et Antaradum Tab. Peut. habet Balneis; Balanea It. Ant. 148, 2 inter Gabalam et Antaradum; Balaneis inter „Palthon" et „Anthalarada" R. A. 88, 2; civitas Balaneas Itiner. Burdig. 582, 7. *τὴν Βαλαάμαν* Nilus Doxap. 97. Valanea Itin. Hieros. p. 333. Euphration Balanensis a. 325 Mansi II, 698. *Τιμοθέου Βαλανέων* a. 449 Mansi VI, 609. *Βαλαναίων* a. 451 Mansi VII, 144. *Θεόδωρος .. ἐπ. τῆς ὑμετέρας Βαλανεωτῶν* a. 536 Mansi VIII, 983. Stephanus . . Balaneotanorum a. 553 Mansi IX, 393. nunc Bânias. Ritter Erdkunde XVII, 886 sq.

894 *Κωνστάντεια*] *τούτῳ τῷ ἔτει* (a. M. 5832 = 340) *Κωνστάντιος . . . κτίζει καὶ Κωνσταντίαν, τὴν πρώην Ἀντωνίου πόλιν* (Antoninupolim Amm. Marc. XVIII, 9, 1) *λεγομένην, ἐπονομάσας αὐτὴν ἑαυτῷ, διεστῶσαν Ἀμίδης σταδίους ψʹ κατὰ μεσημβρίαν.* Theophan. 36, 10. a. 661 aedificavit etiam Constantius Telam urbem quae olim Antipolis dicebatur. Chron. Edess. c. 20. *Κωνσταντίνης πόλεως ἀφικνοῦνται πλησίον τοῦ Δάρας ἀφεστώσης ἐς δυόμενον ἥλιον σταδίοις ἐννενήκοντα καὶ τετρακοσίοις.* Ioann. Epiphan. 5. C. Müller F. H. G. IV, 276. *ἐν Κωνσταντίνῃ, σταδίοις φζʹ κατὰ δύσιν ἀφεστώσης Νισίβης.* Theoph. 145, 1. Constantinopolis minor quae civitas paulo ante Tella de Mauzelat vocabatur. Pseudo-Ioannis: vita Iacobi Baradaei p. 204 Land. Veram nominis formam, quam Georgius exhibet, retinent Hierocles 714, 2. *Κωνσταντία* et Theophanes 36, 11 (Vatic. 154 *Κωνσταντίναν*); 145, 14; 260, 18; 340, 23. (*Κωνσταντίνη* 134, 3; 145, 1, 292, 10.) Constantia Itin. Hieros. p. 332. Usitatior forma est *Κωνσταντῖνα* Steph. s. v. *Νικηφόριον* (libri *Κωνσταντίνα*), Procop. de aedif. II, 6. de bell. Pers. I, 8;

I, 22; II, 13; *Κωνσταντινέων* II, 13 in editionibus, sed Photius Bibl. 25, 12 *Κωνσταντιαίους*; Theophylactus Simocatta ubique formam „*Κωνσταντῖνα*" (Vatic. *Κωνσταντίνα*) praebet. *Κωνσταντίνα* Menandri prot. fr. 46. F. H. G. IV p. 248. *Κωνσταντίνη* fr. 60 p. 263. *Κωνσταντίνα* Malalas II p. 10 ed. Ox. (Dindorf corr. *Κωνσταντῖνα*). Constantina Amm. Marc. XVIII, 7, 9. *Σωφρονίου Κωνσταντίνης* a. 445 Mansi VII, 325, 332. Constantiae Corb. Divionens. et veteres editt. p. 325 et libri omnes praeter Corbeiensem p. 331. *Κωνσταντίνης* a. 451 Mansi VII, 141 (et Rusticus: civitatis Constantinae VII, 712). *Σωφρονίου τοῦ Κωνσταντιναίων ἐπισκοπήσαντος* Euagr. I, 10. Constantinopolis Dionys. Telmahr. ad a. 331 Assemani B. O. I, 395, 4. Pseudo-Ioannes l. c.; Constantinopolitanus (interpretis Latini errore) Mansi VII, 403. cfr. Wesseling. ad Hierocl. 714; Ritter Erdkunde XI, 370 sq. Wright ad Iosuam Styl. XXXVIII p. 27 N. §. Nunc Vîrânšehr Humann et Puchstein, Reisen p. 402.

895 *Θεοδοσιούπολις*] Wessel. ad Hierocl. p. 714. Ritter Erdkunde XI, 375 sq.

899 *Νέα Οὐαλεντία*] *Νέα Βαλεντία* Hierocl. 714, 6. Evadius ep. Nalentiae a. 431 Mansi V, 768. Evagrius ep. Balentiae V, 776. Notitia Antiochensis episcopatum Valentini (v. l. Valentium Itin. Hieros. p. 336), sed inter Amidae suffraganeos recenset.

900 *Βίρθων*] *Βίρθα* Hierocl. 715, 2. Bîrtâ ḳastrâ ad Euphratis ripam sita Iosua Styl. XCI p. 71 cfr. Wright l. c. qui oppidum esse censet quod nunc Bîr sive Biredschik appellatur. Wesselingius contra Bintha (Not. Dign. Or. XXXV, 28) dubitans contulit, cui astipulatur Boecking p. 403. Prorsus aliter de castelli situ iudicant Ritter Erdkunde X, 975 sq. et Kiepert. Not. Antioch. formam Virchi ex *Βίρθη* ortam praebet; ep. Birthorum primus Edesseni praesulis suffraganeus est Itin. Hieros. p. 332.

900. 902 *Μονιθίλλα*, *Θηριμάχων*, *Μονιαύγα*] quae castra

alibi commemorata non inveni. Theodosiopolis urbis regionem permultis castris Iustinianus imperator munivit. cfr. Procop. de aedif. II, 6: *τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ καὶ τὰ φρούρια, ὅσα δὴ ἀμφὶ πόλιν Θεοδοσιούπολιν κεῖται, ... τὸ παράπαν ἀπρόσβατα τοῖς ἐπιοῦσιν εἰργάσατο· τό τε Μαγδαλαθὼν σὺν ἑτέροιν δυοῖν, ἅπερ αὐτοῦ ἑκατέρωθεν τυγχάνει ὄντα, καὶ Θαννούριος δύο μικρόν τε καὶ μέγα, καὶ Βισμιδέων καὶ Θήμερες, ἔτι δὲ Βιδάμας καὶ Δανσαρὼν καὶ Θιόλλα, Φίλας τε καὶ Ζαμαρθὰς καὶ τὰ λοιπὰ ὡς εἰπεῖν ἅπαντα.* „*Θηριμάχων* fortasse scribendum est *Θηλιμάχρων*? Tell Mahre, vicus ad Belîh fluvium situs. Iâkût etc. = *Θήμερες* Procopii?“ G. H.

903 *Μάκαρτα*] Macharta Tab. Peut. in via quae a Resaina Nisibin versus fert. Manacarta R. A. 79, 13. cfr. Th. Noeldeke ZDMG. XXXIII, 144 N. 4.

904 *Μαρκούπολις*] *Κῦρος Μαρκουπόλεως* a. 431 Mansi IV, 1269; V, 776; 797. *Καϊουμᾶς ἐπ. Μαρκουπόλεως* Chalcedone subscribit inter praesules Osroënes (sequuntur Carrarum et Circesii antistites) Mansi VII, 148. VI, 572; 944.

906 *Ἡμέριος*] nominis forma in conciliorum actis *Ἱμερία*, Himeria est. (sed v. l. Emmarias Mansi III, 569; Semarias, Etmarias VI, 1177, ita ut etiam actorum genuina forma Hemeria sit.) Oppidum prope Euphraten fluvium et Europum urbem situm fuisse videtur. cfr. Procop. de aedif. II, 9 (*τῆς πρὸς Εὐφράτῃ τῷ ποταμῷ Πεντακωμίας καὶ τοῦ Εὐρώπου, ἔτι μέντοι καὶ τοῦ καλουμένου Ἡμερίου τὰ τείχη εὑρὼν πῇ μὲν παρέργως τε καὶ ἐπὶ σφαλερᾶς τῆς οἰκοδομίας γεγενημένα κτλ.*). Procopius errat, qui inter Euphratensis provinciae castella Hemerium recenset. Et Mesopotamiae prave adiudicant acta concilii II. (Mansi III, 569.) Recte inter Osroënes sedes episcopales septimo loco „Ymeria“ ab auctore notitiae Antiochensis (Itin. Hier. p. 332) recensetur et in actis latrocinii Ephesini Himeria Osroënes urbs esse dicitur. *Οὐρα-*

νίου Ἱμερίας ἐπαρχίας Ὀσδροήνης Mansi VI, 609; Syri hominis, Graecae linguae ignari, verba interpretatur Eulogius Edessenus, eiusdem provinciae presbyter: *Οὐράνιος ἐπ. Ἱμερίας ἐπαρχίας Ὀσροηνῶν ἑρμηνεύοντος αὐτὸν Εὐλογίου πρεσβυτέρου Ἐδέσσης. Εὐσταθίῳ Ἱμέρων* Basil. ep. 30. Iobianus Himeriensis a. 381 Mansi III, 569. *Αὐσόνιος Ἱμερίας* a. 431. IV, 1269. Himeriae V, 776. Uranius autem Himerorum in synodo Antiochena a. 445 (Mansi VII, 326) mendosus est; Graecus enim contextus *Οὐρᾶς* et Baluzii veteres libri Berae, Vaerae, Urae exhibent. Simile mendum occurrit in actis Chalcedonensibus: Uranius ep. Himerorum Mansi VII, 147, Graeca versio *Ἰβώρων*, Baluzii libri: Yberorum, Hiberorum, Ebororum; quam lectionem rectam esse eo probatur quod antecedunt Helenoponti, sequuntur Armeniae II praesules. *Μάνος Ἡμερίας* Theophan. 134, 3. De Ioanne Ammoriae vel Amurin 518 a Iustino imperatore sede pulso cfr. Assemani B. O. diss. de Monophys. et s. v. Himeria. (Emrin Michaël Magnus p. 177 Langlois.) Sergius . . . ep. Himereos a. 553 Mansi IX, 393.

909 *ἐπαρχία Μεσοποταμίας ἄνω ἤτοι Δ̅ Ἀρμενίας*] de Mesopotamiae superioris et Armeniae IV fatis fusius exposui in praefatione p. XLVI sq.

913 *κάστρον Ῥισκηφᾶς*] Magnum castrorum numerum Procopius recenset quae a Sisaurana et Dara urbibus usque ad Amidam pertinent, de aedif. II, 4: *καὶ τὰ ἄλλα δὲ φρούρια πάντα ἐν ὄρει κείμενα, ἅπερ ἐνθένδε τε καὶ ἐκ Δάρας πόλεως ἄχρι ἐς Ἄμιδαν διήκειν ξυμβαίνει, τό τε Κίφας καὶ Σαυρὰς καὶ Σμάργδις τε καὶ Λούρνη τό τε Ἱεριφθὸν καὶ Ἀταχὰς καὶ Σίφριός τε καὶ Ῥιπάλθας καὶ Βανασυμέων, ἔτι μέντοι καὶ Σίνας καὶ Ῥάσιος καὶ Δαβανὰς καὶ ὅσα ἄλλα ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐστι.* Desiderantur in indice Georgiano non modo castra compluria a Procopio commemorata, sed et alia eaque notissima velut Monocarta, Maurorum castrum, Sisaurana, Thebeta etc. Contra plurima

enumerat castra quorum mentionem apud Graecos Syros Armenios scriptores frustra quaesivi. Accedit quod Georgius nomina tantum recenset ita ut cum et ordo nonnumquam apud eum turbatus sit de situ castrorum minime edoceamur; et qui nomina tantum similia inter se componit, saepe vehementer errat. Dein consideres quae me vir harum rerum peritissimus Theodorus Noeldeke monet, qui dicit minime mirum esse quod magnus illorum castrorum numerus inveniri non potest. Scriptores enim Syri copiose et diligenter de superiore Mesopotamia non egerunt; nonnulli eorum multis saeculis post Mauricium imperatorem et Georgium Cyprium floruerunt. Si quondam Mesopotamiae tabulas geographicas accipiemus eadem subtilitate doctrinaque exaratas, quales Palaestinae provinciae habere nos gaudemus, tum fieri poterit, ut nonnulla illorum obscurorum nominum feliciter explicentur. Saepe etiam nomina Syria antiqua mutata et imprimis a Curdis foede corrupta sunt, ita ut de multis castris in praesentiarum omnino desperandum sit. — Nomen regionis illius montuosae tot castris munitae omittitur a Procopio. Est Izala mons (Ammian. Marc. XVIII, 6, 12; XIX, 9, 4) cuius et castrorum circumiacentium crebra apud Theophylactum Simocattam mentio. In summam apud Syros venit gloriam coenobiis nobilissimis, in monte Izala vel Izla conditis; inde postea regio nomen Ṭûr-ʿAbdîn accepit. G. Hoffmann, Syr. Akten persischer Märtyrer p. 167. A. Socin: Zur Geographie des Ṭūr-ʿAbdīn. ZDMG. XXXV p. 238. „Izala mons ea pars regionis Ṭûr-ʿAbdîn est quae a Mardin urbe ad Tigrim amnem porrigitur, excepto Qaradscha Dagh monte (*Ἀϊσουμᾶς* Graecorum)". G. H. Sed haec hactenus; iam ad singula accedamus. Riscepha castrum alibi non commemoratur. Barhebraeus in hist. eccles. p. 318 Iacobum episcopum Rîš Kîfå̊ (Rês Kêfâ = caput saxi, *Λιθοπρόσωπον*) Isaac novo orthodoxorum patriarchae

manum imposuisse refert. Idem p. 398 Basilium patriarcham in Moriba castro Rîš Kîfâ (Rêš Kêfâ) ordinatum esse dicit; unde vides Barhebraei Rîš Kîfâ non castellum, sed regionem esse. Idem me docet G. Hoffmann, qui dicit Barhebraei Rêš Kêfâ esse Râs Kîfâ Arabum: Beladsorî 175. Ibn Khordâdbeh 73, 11; Ibn alfakîh 5, 136, Iâkût s. v. etc., regio quam inter lineam a Ḥarrân et Srûg et alteram a Ḥarrân ad Arḍ albaiḍâ, versus Euphraten et Kalât en-Neǵm (Ǵisr Mambiǵ) ductam fere in Dîjâr Muḍar provincia ponit, ita ut regio Rêš Kêfâ non Mesopotamiae superiori, sed Osroënae addicenda sit. G. Hoffmann censet Riscepham esse *τὸ Κίφας* (Procop. *Νόης Κηφᾶς*, Cepha castelli Mansi VII, 147, 148; Ripha = Kipha Itin. Hier. p. 336 cfr. Assemani B. O. II diss. de Monophys. s. v. Chipha, III diss. de Nestorianis p. 736, 756, nunc Hasan Kêf castrum ad Tigrim fluvium situm); sed difficultatem praebere syllabam *ρισ* qua caret castrum illud notissimum. Contra in via quae a Midjâd oppido Mardîn versus fert, vicus Reshîka nomine occurrit quem cum castro Riscepha composuit E. Sachau: Die Lage von Tigranokerta p. 53.

914 *κάστρον Τουράνδιος*] ego scribendum censui *τοῦ Ῥάβδιος*. cfr. Procop. de aedif. II, 4: *ἐκ Δάρας πόλεως ἰόντι ἐς τὰ Περσῶν ἤδη χώρα τις ἐν ἀριστερᾷ ἐστιν ἀναμάξευτός τε καὶ ἄφιππος ὅλως, κατατείνουσα μὲν ἐς ἡμέραιν ὁδὸν δυοῖν εὐζώνῳ ἀνδρὶ μάλιστα, τελευτῶσα δὲ ἐς χῶρον σιμὸν καὶ ἀπόκρημον Ῥάβδιον ὄνομα· ταύτης δὲ τῆς ἐπὶ τὸ Ῥάβδιον φερούσης ὁδοῦ ἐφ' ἑκατέρᾳ τὰ Περσῶν ὅρια ἐπὶ μακρότατον ξυμβαίνει εἶναι .... τὸ μὲν οὖν Ῥάβδιον ἐπὶ πετρῶν οἰκεῖται ἀποτόμων τε καὶ ὅλως ἀγρίων, αἵπερ ἐνταῦθα ἐπανεστήκασι θαυμάσιον ὅσον.* Tribus miliaribus a Sisaurana oppido distat. Procop. l. c. Rhabdium castrum G. Hoffmann cum Rappûn vico componit qui ad septemtriones vici

Hâtim Tâi vergit. (Socin in ZDMG. XXXV, 260 n. 18.) Sed idem vir doctus quia articulus in hoc castrorum indice alibi non occurrit Rhabdium castrum a „Turandios" castello diversum esse censet; conicit dubitanter scribendum esse *Τουραύδιος* i. e. Ṭûr-ʿAbdîn quae monophysitarum sedes episcopalis fuit.

915 *κάστρον Μάρδης*] Procopius corrupte *Σμάργδις*. *τοῦ Μάρδιος* Theophyl. Sim. II, 2, 5; *τὸ Μάρδης* II, 3, 8; *τὸ Μάρδες* III, 11, 2; *τὸ Μάρδες . . . πόλεως δὲ Δάρας ἀφειστήκει τὸ φρούριον παρασάγγας τρεῖς* V, 3, 1. *ἔς τε φρούριον ἐν ὄρει κείμενον . . . Μάρδης ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων ὀνομαζόμενον.* Ioann. Epiph. frgm. 5 F. H. G. IV, 275 etc. Saepissime commemoratur ab auctoribus Syris. Est urbs notissima Mardîn. Ritter Erdkunde XI, 380 sq. Sachau: Tigranokerta p. 54.

916 *κάστρον Λόρνης*] *Λούρνης* Procop. l. c. Quod prope Mardîn situm esse testatur et Ammianus Marcellinus (XIX, 9, 4): ideo familiarem suum perquam fidum regionumque Mesopotamiae gnarum per Izalam montem inter castella praesidiaria duo *Maride* et *Lorne* introiturum Nisibin occulte dimisit. „castellum spectat ad orientem urbis Mardîn cui vicinum est neque multum a Dara urbe abest. cfr. Iurelom in tabula Moltke-Kiepert et quem praebet Hausknecht vicum Yurelom qui inter septemtriones et orientem solem castri Ḥorrên (= Horre) vergit —?" G. H.

917 *κάστρον ʿΡίφθον*] *ʿΙεριφθόν* Procop. l. c. verum apud Procopium scribendum esse *ʿΙδριφθὸν* censet G. Hoffmann; „nam a Syris appellatur ʾDRBT, Idribṯ Land Anecd. III, 256. Unde originem duxit Solomo (Šalmon) eunuchus qui Theophylacto teste (II, 3, 13) in vico *Σολάχων*, secundum Procopium (b. Vand. I, 11) prope Daram urbem natus est. *χωρίον Σολάχων* Salâḥ vicus est qui ad meridiem urbis Mardîn spectat. Sachau Reise in Syrien u. Mesop. p. 400, et in tabula II commentationis quae inscribitur: Über die Lage von Tigranokerta; Černik etc. Idriphthon-Idribt fortasse Ḳaṣr ibn

Melik Dâra est, castrum inter Ṣalâḥ et Dârâ situm; accedit quod castrum si Procopium sequimur vicinum Ἀταχὰς nomine idem esse videtur quod nunc incolae Melik Ḥâtek nuncupant. Sachau Reise 394; Socin ZDMG. XXXV, 263 n. 69: Hādaẖ; diversum est a Φαθαχών castro Theophylact. II, 9, 17 et ab Ἀτταχᾶς Hattâẖâ de quo vide ad v. 938." G. H.

918 κάστρον Ἴσφριον] Procopius scribit Σίφριος l. c. et de bell. Pers. I, 8, ubi accuratius de castelli situ disputat: ἐν χωρίῳ Σιφρίῳ ὅπερ Ἀμίδης πόλεως οὐχ ἧττον ἢ πεντήκοντα καὶ τριακοσίους σταδίους ἀπέχει. Syfrea castellum. Marcellin. comes ad a. 503. castrum Ašparîn (Ešprîn, Šifrîn) Iosua Styl. p. 46 Wright. Ioannes orthodoxorum patriarcha (740—754) quinque pagis ab Amidena dioecesi avulsis novam episcopalem sedem in castro Ašparîn constituit. Barhebr. hist. eccl. p. 309 „De situ castri quod prope Dêrek inter Mardîn et Tell Mauzan ad radices Qaradagh montis fuit, Wright ad Iosuae Styl. l. c. recte exposuit. cfr. Land Anecd. III, 211, 9: In propinquo iacebant Tell Ḳâṣrâ et Ṭšîtâ Payne Smith thes. 1532, porro τὸ Ῥιπάλθας (= Rubbut Taylori vel Robât vicus in transitu Qaradschadagh montis positus. v. Proc. de aed. II, 4.)" G. H.

919 κάστρον Τζαύρας] Σαυράς Procop. Ioannes Saurae (Ṣaurâ) ep. Barhebr. h. e. p. 834, 836. Assemani B. O. II diss. de Monophys. s. v. Saura et II p. 221, 228; nunc Ṣaur vicus inter Mardîn et Ḳyllith situs. Sachau Tigranokerta p. 54; Ṣōr Socin ZDMG. XXXV, 265.

921 κάστρον Ἀβάρμης] scrib. Ἀβάρνης. Sunt thermae Abarnes in Gumathena regione sitae. Gumathenam contingit regionem uberem et cultu iuxta fecundam, in qua vicus est Abarne nomine sospitalium aquarum lavacris calentibus notus. Ammian. Marc. XVIII, 9, 2. In the month of Îlûl (Sept. 499) there was a violent earthquake .... and, as some said, a marvellous sign was seen in the river Euphrates and at the hotspring

of Abarnê ('BRN') in that the water which flowed from their fountains was dried up this day. Iosua Styl. cp. XXXIV p. 24 (cum not. Wright.). a. 810 . . accidit praeterea ingens terrae motus et Balneum Iberorum ('BRI' leg. 'BRN' Wright l. c.) triduo aruit. Chronicon Edess. 76. Assemani B. O. II, 406. Tum in ea regione quae Altaris (Maḏbḥâ) vocatur ... in ultimis finibus Amidensibus in tractu contra [fontem] calidum Abarnes ('BRN') spectante. Ioann. Ephes. de beatis Orient. c. 36 p. 210. Kiepert l. c. p. 199, 2. hodie Tschermîk. Verum G. Hoffmann scribit parum probabilitatis habere vocem Abarmen ex Abarne corruptam, quia alia Gumathenes regionis castra in indice non occurrunt. Sed Gumathenen regionem provinciae Mesopotamiae superioris partem fuisse certo certius est; nec offendit ordo geographicus in indice turbatus; nam et alibi tales errores sat multos in Georgii libro animadvertimus.

924 *κάστρον Βαναβήλων*] Benâbêl castrum. Ioannes Mardae episcopus praeter magnum aliorum coenobiorum numerum et S. Stephani monasterium construxit quod est ad latus Benâbêl et Rišmîl[1]) pagorum. Assemani B. O. II, 222, 228. „Wright catal. Mus. Brit. 165 b." (Th. N.) Situm erat in Sophanene provincia (Tsophkh Mets) et IV p. Chr. saeculo Armeniorum reges nonnumquam sedem ibi collocarunt. Postquam Yusik catholicus (330—336) iussu Tirani (Tiran) Armeniorum regis (325—341) ad mortem vulneratus est, „sacerdotes ecclesiae palatinae, (quae fuit) in castro regio Bnabeλ regionis Tsophkh Mets, sublevarunt eum et portarunt in vicum Thordan regionis Daranaleos (Daranaλ) ubi paucos dies post fato functus est." Faustus Byz. III, 12 p. 28 ed. Petropol. Etiam Moses Chorenensis (III, 14) auctor est, Tiranum in

1) Rešmîl (Reshmil) scribunt Goldsmid et G. Hoffmann, Rišmil, quod idem est, Socin ZDMG. XXXV, 258, 264.

regionem Tsophkh venisse et in ecclesia regali simulacrum imperatoris posuisse quod Yusik catholicus prohibuit; nomen vero sedis regiae non indicat. Eodem Tirano et filio eius Arsace regnantibus „Drstamat eunuchus provinciae praefuit (custos)que erat fidelis gazae regiae castri Angeλ et omnium castrorum regiorum harum regionum; quin etiam gaza castri Bnabeλ, quod in regione Tsophkh est, eidem commendata erat.“ Faustus Byz. V, 17 p. 173 ed. Petropol. „Benâbêl castrum situm erat prope Rešmil vicum qui ad orientem urbis Mardin et ad septemtriones vici Dêr Zaʿferân spectat. Socin ZDMG. XXXV, 258. 264 n. 96.[1]) Sachau Reise 407. Hausknecht vero Binabit (sic) ad meridiem urbis Mardîn et vici Dêr Zaʿferan collocat; sed in tabula quam secundum Hausknechti itinerarium H. Kiepert delineavit, nonnulla minus accurate posita sunt.“ G. H.

926 *κάστρον Ἀϊσουδοῦος*] nomen fortasse corruptum castri cuiusdam in monte *Ἀΐσουμᾶ* positi?

927 *κάστρον Μασφρόνας*] „forsitan Basbrînâ, Bêsebhrînâ ZDMG. XXXV, 240, 241, 259 etc.?“ G. H.

928 *κάστρον Βασιλικόν*] haud dubie *τὸ Βασιλέων φρούριον*, quod ad defendendos limitis incolas Iustinianus imperator aedificavit. Cuius situm accuratius describit Procopius de aedif. II, 4. „si nomen Graecum Hesnâ d| Malkê vertis, nil lucramur; nam Mar Malkô ZDMG. XXXV, 262 a sancto quodam nomen accepit.“ G. H.

929 *κάστρον Σπῆλον καὶ Ὀδήλων*] A. *Σπήλαιον Ὀδῆλον* B. „vellem: *Σπηλαίων Ὀδήλων*? cfr. Mʿarrê (Mʿarrîn), quod nomen Syrorum lingua speluncas valet. G. Hoffmann, Akten pers. Märtyrer p. 170. Situs indicatus ZDMG. XXXV, 262 castrum in finibus Romanorum Persarumque fuisse ostendit.“ G. H. *Ὀδήλων* fortasse est *χωρίον Ἐνδιήλων διέχον Ἀμίδης ἡμέρας ὁδόν*. Procop. de bell. Pers. I, 7 quod Kiepert l. c. p. 198, 4

1) Tabula delineata a H. Kiepert Rišmil vicum medium ponit inter Märdīn et Maḥssärte. ZDMG. XXXV.

haud recte cum Ingilis composuisse videtur. Sed haec prorsus dubia sunt.

930 *Βηϊουβαΐθας*] A. B rectius: *Βιϊουθας*; nam Theophylactus (II, 187) habet *φρούριον Βεϊουδαΐς*. „scribendum igitur est *Βηιουδαΐε* Bejûdâê vicus Iudaeorum." (Th. N. et G. H.)

931 *κάστρον Μανασσάρων*] B rectius: *Μασσάρων*; videtur enim *τὸ Ματζάρων φρούριον* esse quod e regione castri Beïudaës iacet. Theophyl. Sim. II, 18, 7. Ritter Erdkunde XI, 84 castrum esse censet quod nunc Mathra vocatur; „verum hoc nullam habet probabilitatis speciem; nam Theophylactus Simocatta castrum prope Persarum fines fuisse nos edocet; fines vero magnum a Mathra castello spatium distant et ad meridiem eiusdem castelli positi sunt inter Middô (ZDMG. XXXV, 246, Midûn Sachau Reise p. 412 = *Μίνδονος* Procop. b. Pers. I, 13; 16) urbem et Tigrim prope Kêfâ, dein Tigrim amnem sequuntur ad confluentem Nymphium (Batman-Su). *Μάτζαρα* igitur Bâzâr esse potest ZDMG. XXXV, 263 apud Taylorum Journ. Geogr. Soc. XXXV, 52 = Bazara quod subter Hâtim Tâi castrum situm est. Forte id ipsum castrum veterum *Μάτζαρα* est?" G. H.

933 *κάστρον Σιτέων Χίφας*] cum Sitis quas auctor Tabulae Peutingerianae in via Tigranocerta Amidam ducenti inter Thalbasarin et Adipten enumerat, H. Kiepert et Sachau componunt: cfr. Sachau, Tigranocerta p. 53, 54. G. Hoffmann Ṣîta comparat, ZDMG. XXXV, 263 n. 59 et *Σινά* Procopii Izalae montis castrum? „Sitae tabulae Peutingerianae in sinistra Tigridis amnis ripa sitae erant et ad occasum Nymphii spectabant eodem modo atque Tigranocerta. Forsitan *Χίφας* nomen significat castrum ex Kêfa castello ad Tigrim sito pendere??" G. H. Th. Noeldeke antea nomen ex Ḥesnâ d| Kêfê (Ḥsen Kêfê Arabum) corruptum esse coniecit; iam Henrici Kiepert et Eduardi Sachau sententiam magis probat.

935 *κάστρον Βιβασάρων*] Bebase villa Ammianus Marc. XVIII, 7, 9; 10, 1 vel *Βίβας* castrum Theophyl. I, 15, 15; sed haec prorsus incerta.

936 *κάστρον Τζαύρας*] nomen per errorem ex 919 repetitum.

937 *κάστρον Βίρθας*] videtur Virta castrum esse quod Sapores rex a. 360 frustra obsedit: interceptis castellis aliis vilioribus Virtam adoriri disposuit, munimentum valde vetustum, ut aedificatum a Macedone credatur Alexandro, *in extremo quidem Mesopotamiae situm.* Ammian. Marc. XX, 7, 17. Inde sequitur diversum esse *Βυρθὸν πολίχνιον* quod Procopius (de aedif. II, 4) Amidae urbi adiacere dicit: *τὰ ἀμφὶ πόλιν· Ἄμιδαν φρούρια.*

938 *κάστρον Ἀτταχᾶς*] *Ἀταχὰς* castrum in monte Izala positum (Procop. de aedif. II, 4) prorsus diversum est. cfr. quae G. Hoffmann ad v. 917 docte exposuit. Ad hunc vero locum quadrare videtur quae Procopius de bell. Pers. I, 21 praebet: *χωρίον Ἀτταχὰς Μαρτυροπόλεως ἑκατὸν σταδίοις διέχον.* Syris Hattâkâ est: Assemani B. O. p. 454 diss. de Monophys. s. v. — Hoc tempore arx Hatcha (HTK') Temurtascho a Curdaeo quodam eius domino tradita est. Barhebr. chron. Syr. p. 329 (336 vers. Lat.) — (Chatun) rogavit ut sibi remaneret castellum Hatachae (HTK'). Tradidit igitur Maipherkatam Saladino et ipsa Hatacham (HTK') abiit. p. 394 (402). — Hatacha (HTK') urbs supra Maiphercatam (MIPRKT) urbem. Barhebr. hist. eccles. III, 510. Ab Armeniis Athaχ vel Aththaχ appellatur. St. Martin I p. 94. „ol Hattach (Hattâḫ Abulfeda p. 160, 12) arx fortis in Dejar Bakri.“ Reiske, Abilfedae op. geogr. p. 242, nunc Atach vel Atak (accuratius Hattâḫ) Ritter Erdkunde XI, 39; Kiepert l. c. p. 184 N. 2 „satis mirum est quod unum *Ἀτταχᾶς* castrum (Hattaḫ Taylor Journ. Geogr. Soc. XXXV, 39 etc. = Enlach, uti falso H. Kiepert in tabula e baronis de Moltke itinerariis composita scribit) in

ripa Tigridis fluvii sinistra positum est ex eorum castrorum numero quorum situm vel certe vel cum quadam probabilitate definire possumus.“ G. H.

938 *κλίματος Ἀρζανηνῆς*] *κλήματα Ἀζανίας* B. In editionibus Caroli a. S. Paulo et Goari scriptum erat: *κάστρον Ἀτταχᾶς κλίματος Ἀρζανι(κ)ῆς*. Qua in re recte Kiepert (l. c.) offendit; Mygdonius enim fluvius Arzanenen a Sophene et territorio Romano dividit (locos congessit Kiepert l. c. p. 184 N. 1). Castrum vero Attachas in montibus situm est qui ad occidentem vergunt. Phison quoque arx, Attachae castro vicina, Sophenae provinciae semper attribuitur. Sed boni libri dilucide regionem Arzanenen a castro Attacha discernunt, verbaque *κλίματος Ἀρζανινῆς* minio rubro in codice Barocciano scripta sunt, ita ut cum sequentibus coniungenda sint. Tituli loco sunt verba *κλ. Ἀρζανηνῆς* et revera castra quae deinde Georgius enumerat in Arzanene provincia sita sunt, velut Aphumon, Samocharton et Chlomaron (si recte ita *Φλωριανῶν* emendavimus). Arzanena Ammian. XXV, 7, 9. Eutrop. VI, 9. *Ἀρζανηνή* Procop. de bell. Pers. I, 8; II, 15. Petrus Patricius fr. 14 (FHG. IV, 189). Menander Protect. fr. 54 (FHG. IV, 255); fr. 55 (257); 60 (260). Ioann. Epiph. fr. 3 (274). Theophyl. Simoc. I, 14, 1; II, 7; III 10, 2; 14, 11 etc. *Ἀρξάνη* Procop. de aedif. III, 2. *Ἀζαζηνή* Socrat. VII, 18[1]); VII, 21 = Theophan. 85, 33, qui habet *Ἀρζανίνην* (ita cod. Vaticanus, reliqui *Ἀρζανὴν*, *Ἀρζάνην*, *Ἀρξάνην* cfr. 254, 16 ubi Arxanene Anastas.). *Ἀρξιανή* Rhedigeranus Agathiae IV, 29. Tota provincia fidei christianae addicta erat. Menand. fr. 57 (FHG. IV, 258). Syri eam Arzûn appellant. Ioann. Ephes. h. e. VI, 15, 17, 27, 34; Arzanene Persarum (Arzûn d| Parsajê) Ioann.

1) *Ἀρζανηνή* quod praebet de Boor in notis ad Theophanem p. 85 error est, ut me litteris ad me datis certiorem fecit Theophanis editor.

Eph. de beat. orient. XXVII p. 343 (191). Iacobus Batnensis epistulam scribit ad monachos qui in Arzûn Persarum sunt. Wright cat. Mus. Brit. p. 518 b. Catholicus magnus Arzuni. Ioann. eph. de beat. or. X p. 53. cfr. XXIV p. 110; LVIII, p. 186, 187, 188, 191. ad Arzunitas scribit Xenaïas (Philoxenus). Assemani B. O. II p. 45. regio Arzûn: Dionys. Telmah. ad a. 395 Assem. B. O. I, 249. ad a. 420 p. 196. Aba ex monasterio Mar Abibi Arzenunensis ep. Amidae II, 111. cfr. Wright cat. Mus. Brit. p. 7a. S. E. Assemani: acta mart. Or. p. 224. Anno 686 pace facta Arzanenen ('RZN) iterum Romanis concessam esse refert Barhebraeus chron. Syr. p. 117 (118). Arzun ('RZWN) quarta dioecesis maphriani fuit. Barhebr. hist. eccles. III p. 124. episcopos 'RZWN et 'WSTN D| 'RZWN recenset Guidi ZDMG. XLIII p. 407, 408. cfr. Assemani B. O. diss. de Monophys. s. v. Arzun; diss. de Nestorianis s. v. Arzun. Arzn (Aλzn) nomen quod apud Armenios scriptores occurrit idem est atque Graecorum nomen Arzanene, Syrorum Arzûn. Verum angustioribus finibus continetur regio Arzn; est enim unus ex decem provinciae Aλdznikh pagis (St. Martin II, 360) qui etiam nunc idem nomen retinet. (Kiepert l. c. p. 185, 194.) Contra Aλdznikh provincia eisdem fere finibus circumscribitur atque Graecorum Arzanene, neque nomina diversa sunt.[1]) Faustus Byz. IV, 20; 24; 28; V, 16; V, 27. Elisaeus Vardapet. I p. 186; II, 199; IV, 213 Langlois. Thomas Artsrun. III, 15; 17 p. 167; 170 Brosset. Principes Arzanenes (vita S. Nersis p. 24 Langlois; Moses Choren. II, 29. Zenob. Glag. p. 352, 355 Langlois. Steph. Orbelian hist. de

1) Il paroît qu'elle (l'Arzanène) donnoit son nom à toute la province Arménienne d'Aghdsnik'h ou d'Aghdsen, nom qui ne paroît lui-même en être qu'une altération. St. Martin I, 156. Aḷdsnikh, Plural von Aḷdsn, offenbar nur eine dialektisch abweichende Form von Arzn, mit dem gleichbedeutend es öfters in Faustus Geschichte vorkommt. Kiepert l. c. p. 193.

la Siounie cp. VII p. 15 Brosset) magnum inter duces militares locum obtinent; nomen iis est Bdeašχ (πητιάξης Noeldeke ZDMG. XXXIII, 159; vitaxa — ὁ δεύτερος ἄρχων Ἀλσενῶν ὁ τῆς κομητατησίας Agathang. XII, 136. AA. SS. mens. Septembr. T. VIII p. 382). cfr. Faustus Byz. III, 9; IV, 50; V, 16. Moses Choren. III, 4; Lazar. Pharp. cp. 29 p. 293 Langlois. Episcopus Arzanenes commemoratur a Fausto Byz. IV, 15. Ioann. cathol. p. 161 St. Martin. de Aλdznikh provincia cfr. etiam L. Incicean p. 62—87.

939—944 De castris 939—944 haec G. Hoffmann scribit: „Zwischen Ἀφουμῶν und Hattâẖ lief (nach meinen Untersuchungen) die Grenze, markiert durch den Ilîdsche-su (R. X, 904) der dem Qulb-Batman-su zufliesst, und wahrscheinlich mit jenem zusammen als Kallath-Nymphios betrachtet wurde. Fûm (in Arzanene nach den griechischen und syrischen Stellen) liegt s. ö. nah Ilîdsche auf Moltke-Kiepert's Karte, Foom bei Taylor. 939—944 sind alle auf jener Grenzlinie zu suchen. Die Namen treten sonst nicht hervor, es sei denn Χλομαρῶν = Keruman bei Moltke westl. Fûm, am Zibene-su =? Jurmah bei Taylor nw. nah Ilîdsche; oder Βαλοῦος = Millaiα Taylor XXXV, 41 östl. Fûm mit unterirdischer Kirche; Δαφνοῦδιν Tutey ibid. östl.???, wie hieſs Ilîdsche? (eine Therme.)"

939 *κάστρον Ἀφουμῶν*] castrum in provincia Arzanene situm Persarum fuerat, sed Mauricio duce a Romanis captum est. Ioann. Ephes. VI, 34. cf. Menandr. fr. 54 (FHG. IV p. 255) 55 (p. 257). Theophyl. Simoc. III, 15, 14; I, 12, 1; 3; II, 9, 4; 9. Ἀφουμῶν praebent A liber et Menander, Ἀφούμων Theophylactus, Φουμῶν liber B et Fûm Ioannes Eph. VI, 34.

941 *κάστρον Φλωριανῶν*] Φλοριανόν B; nomen corruptum esse videtur ex Χλομαρῶν, quod inter Arzanenes castra primum fere locum obtinuit. Theophyl. Simoc. II, 7 et 8. Menander Protect. fr. 57. Suidas s. v.

ἀπεπόνουν et *φρούριον.* Dum bellum gerebatur, in manibus Persarum erat. KLIMR Ioann. Ephes. VI, 34.

944 *κάστρον Σαμοχάρτων*] in monte ŠMKRT a Mauricio comite castello eiusdem nominis extructum firmoque praesidio munitum est. Ioann. Ephes. VI, 35; cfr. Th. Noeldeke ZDMG. XXXIII, 144.

945 *κλεισοῦρα Βαλαλείσων*] B; *Βαλαλέσων* G; *Βαβαλέσων* A. Suidas s. v. *κλεισοῦραι· οὕτω καλοῦνται τὰ ὀχυρώματα τῶν διαβάσεων τῇ πατρίῳ τῶν Ῥωμαίων φωνῇ.* (ex Theophyl. Simoc. VII, 14, 8.) De clisuris et clisurarchis cfr. Rambaud, l'empire grec au X siècle p. 196, 197. — Armenii Baλêš vel primitus Baλaλêš scribunt quam nominis formam accuratissime Coislinianus et Parisinus Caroli a S. Paulo Goarique reddunt. „Regio Bznunikh quae incipit a Neχ Masikh (Maseats) qui circumdat litus occidentale lacus cognominis usque ad castrum Baλês, deinde a meridie usque ad fines regionis Erêvard.“ Mosis Choren. geogr. ed. P. A. Soukry p. 31 (42 versionis Francogallicae.) — „et progressi sunt usque ad Šahastan Baλêš.“ Thomas Artsrun. II, 6 p. 110 ed. Petropol. addit Patkanian in libris vetustis scriptum esse Šhastan Baλaλêš. — „Bznunikh, Artskê et Xlath (Δlath Incicean) et Baλêš, usque Hizan, omnis haec (provincia) Bznunikh appellatur.“ Vartan. Vardapet, Incicean p. 123 (= St. Martin II, 429) cfr. Matth. Edess. II, 78. Baλêš Armeniorum est Bidlîs Arabum (Abulfedae tab. quaedam ed. H. F. Wüstenfeld p. 34 et 42), nunc Bitlis. episcopus urbis Baλêš a. 1684 Incicean p. 124. Bitlis episcopatus in prov. Taron. De Moni p. 222. de faucibus illis celeberrimis ex Arzanene in Thospitin (Turuberan) provinciam ducentibus v. Ritter, Erdkunde IX, 1003.

946 *λαοὶ β' ὀνομαζόμενοι ὁ μὲν εἷς Χοθαῖται, ὁ δὲ ἕτερος Σανασουνῖται*] mendo vetere *εἷς* et *Χοθαῖται* voces in unum coaluerunt, ita ut Baroccianus *ἰσθομαῖται*, liber Caroli a S. Paulo *ἰσχθομαῖται* praebeant; sana servavit unus liber Coislinianus. Chothaïtae sunt incolae

regionis Xoyth quem primum inter Turuberan provinciae pagos recenset Mosis geographia (St. Martin II p. 361, Soukry p. 31). Incicean duas nominis Xoyth regiones fuisse censet, unam in provincia Aλdznikh sitam quae eadem est atque Sasun, alteram provinciae Turuberan. Sed errat vir doctus. Thomas Artsrunensis (II, 7 p. 121 ed. Patkanian) fuse de moribus hominum illorum montanorum disputans inter Arzanenen et Taronitidem sedes eorum collocat „et propter linguam occultam et obscuram et mores suos appellantur Xuth unde et mons nomen Xoyth accepit... Sunt homines obscuri ex Assyria originem ducentes qui una cum Adramelek et Sanazar, regis Senekharim filiis, ex Assyria et Ninive profecti sunt, unde iidem Sanasnaykh appellantur.“ Ridiculum commentum Armeniorum est, qui nomen Xuth vel Xoyth cum *Χουθά* vel *Χούθ* l. IV Regnorum XVII, 24, 30 composuerunt. Alter populus iterum recte in Coisliniano *Σανασουνῖται* sonat, in ceteris libris imperite *Νασουνῖται*, quod vitium iam Incicean p. 70 recte notat. Est Sasun regio Arzanenes cuius nomen primitus Sanasun fuit. Incicean p. 69. Sanasun habet Mosis Chor. geographia p. 31 Soukry. „Cum ad fines Taronitidis pervenisset, milites ex monte Simn appellato decurrerunt quem hominum consuetudo ex nomine maiorum eorum (sic) Sanasun appellat.“ Aristakês Lastiverttsi cp. 21 p. 70 apud Incicean. cfr. Mos. Choren. I, 22. „Artsrunikh Sasun est (castrum) quod aedificavit Sanasar filius Senekharim qui ob parricidium ex urbe Ninive profugus ad Armeniorum regem se contulit.“ Vardan Vardap. p. 430 St. Martin. Iterum vilem lusum verborum habes nebulonis cuiusdam qui nomen Sanasun ex regis filio Sanasar (= *Σαρασάρ*) derivavit. Unde colligere licet eo tempore quo haec fabula excogitata est in usu fuisse tantum formam genuinam: Sanasun. Principatus Sasun. Matth. Edess. II, 106. cfr. Dulaurier p. 375.

947 *Μαραθκέν*] A. *Μαραθκέ* B. Goar prave *Βαραθκέ.* montem arcae nomen a scriptore apud Nestorianos claro accepisse censet G. Hoffmann. Idem de monte arcae et de monasteriis quae fabula Noachitica nobilitata sunt docte egit in: Auszüge aus Syrischen Akten Persischer Märtyrer p. 174 sq. „Nomen est: Mâr(j)atḳen, Dominus meus (= Deus) exstruxit.“ Cum nomen virorum Mâratḳen in his regionibus haud insolitum sit, non dubito quin G. Hoffmann nomen recte explicaverit „mons (patris) Maratḳen“ i. e. „mons (coenobii) Maratḳen.“ Th. N. Ab Armeniis mons „Marath“ appellatur. Thomas (Thovmay) Metsophetsi apud Incicean p. 71: „Christiani vero seditiosi montem Xoyth et Sasun ascendere noluerunt . . . ille vero vi nos montem Xoyth ascendere fecit“ et paulo post „Phir Hasan Turcomannus (Thurkhman) in conveniendi locum (tsoλovaran) et montem Marath (Gen. Marathu) proficisci in animo habuit; subito vero exercitus Caλath (Gen. Calathin) ei obviam ivit.“

948 *ἐπαρχία Δ̄ Ἀρμενίας ἄλλης*] v. praefationem p. XLVI sq.

949 *Δαδίμων*] A. *Δαδήμων* corr. in *Δαδύμων* B. Quae urbs semel tantum in actis V concilii oecumenici commemorata esse videtur: Cyrione reverendissimo episcopo Dadimorum Mansi IX p. 177, 394. Le Quien contra librorum omnium testimonium prave scribit Dadybrorum O. C. I p. 556. Sed codicum lectionem tuetur Georgii descriptio. Fortasse est Armeniorum urbs Datuan. „(Ahmath Arabs) arcem Datuan intravit quam praedium hereditarium habuit et occursaverunt Armenii principes Deranik, Gagik et Têr Grigor et alius Têr Grigor etc.“ Thomas Artsrun. III cp. 19 p. 218 ed. Patkanian. vide etiam Incicean nova Armenia p. 165. Cum Daudyanis Ptolemaei (*Δαυδύανα* V, 13, 21), urbe ad litus occidentale lacus Thospitidis (maris Bznunikh) posita, oppidum Dadima (Datuan) componi non potest. „est urbs Dâdim. Iâḳût et ZDMG. X, 455 = Tadem apud Hausknecht (Kiepert), quod

oppidum ad austrum castri Mezere (Charput) et ad occidentem vici Telenzid spectat.“ G. H.

950 Ἀρσαμουσάτων] πόλεως Ἀρμόσατα ἣ κεῖται πρὸς τῷ Καλῷ πεδίῳ καλουμένῳ μέσον Εὐφράτου καὶ Τίγριδος Polyb. VIII, 25, 1. Arsamosata (libri arsamote, arsamotae) Euphrati proximum. Plinius NH. VI, 9, 26. Arsamosata Tac. Ann. XV, 10. ἐν δὲ τῷ λοιπῷ καὶ μεσημβρινωτέρῳ τμήματι μεταξὺ μὲν Εὐφράτου καὶ τῶν Τίγριδος πηγῶν .....Ἀρσαμόσατα. Ptolem. V, 12 (13), 19. Ἀρσαμόσατα VIII, 19, 14. Arsamotasa R. A. 75, 7. Arsamosatim 80, 18 (antecedunt Singara, Nesibi, Sapha, Tygrinopolis). a. 498/9 ecclesia Arsamosatae (Aršemšaṭ) terrae motu destructa est. Iosua Stylit. cp. XXXV p. 25 Wright. episcopus loci cui nomen Arsamosatae. Ioann. Ephes. de beat. or. XI. Aaron ep. Arsamosatae a. 518. Assemani B. O. II diss. de Monophys. Athanasius Arsamosatae ('RIŠMIṬṬ) Barhebr. h. e. I p. 438. ΤΙΜΟΘЄΥѠϹ ЄΠΗϹΚΟΠΟϹ ΤΟ ΑΡΧΗΜΧΑΤ, ΤΙΜΟΘЄΥΟϹ : ΤΟ : ΑΡΧΙΜΧΑΤ: Wright catalogue of Syr. Man. in the B. Mus. p. 433 b. Castrum Arsamosata (Aršamešṭ) „ad Arsaniam fluvium“ destructum iterum iubente Abbaso aedificant Arabes. Dionys. Telm. ad a. 768 Assem. B. O. II, 113. Armenii urbem Ašmušat vel Aršamušat nominant[1]) St. Martin I, 105. Nomen urbis Ašmušat ex Aršamušat corruptum esse eamque ab Aršam rege vel ab alio quodam viro cognomini aedificatam esse Incicean p. 60 censet. Michaëlis Magni versio Armenia praebet Ašmuš; Aaron enim quem Dionysius Telmaharensis Arsamosatae praesulem

1) Prorsus diversa est regio Ašmunikh (Mosis Choren. geogr. Whiston p. 359 St. Martin p. 363. Soukry p. 31) vel Aršamunikh (Faust. Byz. IV, 15; Lazarus Pharp LXXXI p. 456 edit. Venet. 1873; Stephan. Taron. Asołik III, 43 p. 275 ed. Petropolit.); est enim pagus Turuberan provinciae, ad orientem pagi Haštiankh spectans. Tschamtschéan et St. Martin omnia confundunt.

fuisse dicit, episcopum urbis Ašmuš appellat p. 177 Langlois. Idem auctor est Theophilum imperatorem direpta Melitene provincias Ašmuš et Handzith vastavisse. Situm est igitur oppidum inter Melitenen et Anzitenen. Quamobrem eo loco quo nunc castrum Charput (Karberd Armeniorum, KRTBRT Barhebr. chron. syr. p. 447) vel in propinquo quo nunc vicus Šyamuši (Incicean, Schemschei Moltke) extat[1]), situm fuisse censet Kiepert l. c. p. 178. X saeculo postquam maxima Armeniae IV pars iterum in Romanorum potestatem redacta est, eadem nomina apud Constantinum Porphyrogennetum occurrunt (de admin. imp. 50 p. 226): *ἰστέον ὅτι τοῖς παρελθοῦσι χρόνοις τὸ τοῦ Χοζάνου θέμα ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἦν. ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Ἀσμοσάτου θέμα καὶ αὐτὸ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἦν. τὸ δὲ Χανζὶτ καὶ ἡ Ῥωμανόπολις κλεισοῦρα τῶν Μελιτηνιατῶν ὑπῆρχον.* — Asmosata oppidum praeter Constantinum unus novi tactici auctor v. 2675 novit, inter archiepiscopatus recensens: *νγ τῶν Ἀσμωσάτων.* Nomina *Ἀσμώσατα* et *Χανζὶτ* Armeniorum formas Ašmušat et Handzith religiose reddunt, quoniam bonae aetatis vocabula Arsamosata et Anzitene oblivione obruta erant. In subscriptionibus concilii Romclensis (Hromklay) a. 1179 extat Theodorus ep. urbis Ašmušat Incicean p. 60.

951 *πολίχνη Χοζάνων*] caput regionis cognominis (*τὸ τοῦ Χοζάνου θέμα* Constant. Porphyr. l. c.). Apud Ar-

1) Quae sententia unice recta est; nam Matthaeus Edessenus in enarrando bello inter Thornicium et Philareten gesto (II, 106) et urbis Ašmušat et urbis Karberd meminit; fuerunt igitur ut vicinae ita prorsus diversae. Errat Dulaurier qui Ašmušat a Matthaeo commemoratum provinciae Turuberan oppidum esse censet. Paullo post eius meminit monachus Edessenus l. c. II, 107 ubi arcem Ašmušat supra Arzen i. e. ad septentriones Arzanenes (= in finibus Taronitidis vel provinciae Turuberan sitam) affert. Quibus verbis additis urbem Taronitidis vel provinciae Turuberan a cognomini Armeniae IV oppido bene distinguit Matthaeus.

menios scriptores mentio fit et castri et regionis Xozan. Aristakês (filius Gregorii Illuminatoris) magnam ecclesiam in comopoli (Givλakhaλakh) Xozan provinciae Tsophkh aedificavit. Stephanus Asoλik. II, 1 p. 63 edit. Petrop. Castrum Xozan a Theophilo imperatore esse expugnatum Samuel Aniensis refert ad a. 827 p. 423 Brosset; p. 63 Zohrab et Mai. Provinciae meminit Stephanus Asoλik II, 6 p. 144 edit Petrop., Theophilum imperatorem Arbela capta et devictis Arabibus Armeniam intrasse et nonnullis provinciae Geλam castris expugnatis Xozan et Armeniam IV crudeliter diripuisse narrans. Matthaeus Edessenus auctor est Ioannem Tzimiscem ex urbe C̱mškatsagkh regionis Xozan originem duxisse. cfr. Matth. Edess. I, 15 Dulaurier. Unde prave concludunt St. Martin (I p. 93) et Dulaurier Xozan regionem eandem esse quae antiquis temporibus Baλahovitkh appellabatur. Nec melius Lucae Incicean res cessit qui *τὸ Χοζάνων θέμα* Chorzenen esse censet. Tabula veteris novaeque Armeniae Venetiis a. 1751 edita regionem Xozna inter Tsophkh et Xordzên ponit idque rectius. Nam urbs C̱mškatsagkh in Sophene provincia sita erat et ex Stephani Taronitae verbis efficimus Xozan regionem eiusdem provinciae partem esse. Hodie Chozât.

952 *Χοσομάχων*] A. *Χοσωμάχων* B. castrum incognitum, nisi legendum est *Χομοσάχων* = C̱mškatsagkh Armeniorum, quae a Syris ŠMŠKI appellatur. Forma Graeca emendata et Syra prorsus inter se conspirant:

XOMOCAXωN
ŠuMuŠ KaI

Recte observat Incicean neque a Thoma Artsrunensi neque a Stephano Taronita urbem commemorari, sed primum a Matthaeo Edesseno qui duobus saeculis post vixit cfr. p. 57: „Matthaeus Edessenus (I, 15) dicit „Tzimisces (C̱mškikn) ex provinciae Xoznay

castro cui nunc nomen C̱mškatsagkh est, originem duxit.“ Quibus ex verbis elucet, ait Incicean, oppidum ab imperatore C̱mškikn nomen accepisse. C̱mškatsagkh enim est origo C̱mškik. Idque eo probatur quod temporibus vetustis alio nomine utitur urbs quod habes in Menaeis (Yaismavurkh) ad diem XXVII m. Martii: Sanctus sacerdos Ioannes (Yohannês) erat ex urbe Hierapoli (Yerapolis) quae nunc C̱mškaytsak appellatur.“ Quae omnia putida commenta esse videntur; nam Michael Magnus Ioannem Tzimiscen ex Anzitene oriundum esse dicit. Urbs ŠMŠKI a. Gr. 1474 (= 1163 p. Chr. n.) a Turcis expugnata est innumeraque multitudo hominum ex vicis circumiacentibus in captivitatem abducta est. Barhebraei chron. Syr. p. 352. Commemoratur praeterea urbs (Incicean l. c.) in eisdem Menaeis ad diem XXVII m. Mai: „Yohannês C̱mškikn ex C̱miškatsakkh oppido originem duxit.“ „Tsophkh provinciae sunt Metskert et C̱mškatsak.“ Vardan. vardapet St. Martin II, 430. Concilio Sisensi subscribit: Hayrapet episcopus C̱mškatsagkh. Galanus p. 441 habet Hairabiet episcopus Cemesca Zacuz et p. 430 Hairabiet ep. Rorani (scribendum: Chozani) et alteri concilio Sisensi quod, Mχitar catholico, celebrabatur, adfuit Daniel episcopus C̱mškatsagkh Incicean l. c. Hodie Tschymyschgezek.

953 *Κιθαρίζων*] castrum Astianenes, ubi alter Armeniae IV dux sedem suam constituit: Kthṛic Armeniorum, ḲIṬRIZ Syrorum. — Novell. XXXI, § 3. Procop. de bell. Pers. II, 24. — *ἐν δὲ τῷ Κιθαρίζων χωρίῳ ὅπερ ἐπὶ Ἀσθιανήνης τῆς καλουμένης ἐστὶ, φρούριον οὐ πρότερον ὂν ἐν χώρῳ λοφώδει ὑπερφυές τε καὶ δαιμονίως ἀμήχανον κατεστήσατο* (*Ἰουστινιανός*) Procop. de aedif. III, 3. *τό τε Κιθαρίζων τὸ Ῥωμαίων φρούριον.* Theophyl. Simoc. III, 15, 12. (Mauricius comes excubitorum) profectus est et morabatur intra Armeniam et Syriam. i. e. in ḲIṬRIZ. Ioann. Eph. VI, 14. (Multos juvenes qui milites (Rômâjê) stipendia

mererent elegit) ex provincia HNZIṬ Armeniae et ex Syria, ubi eo venit. Illuc igitur profectus prope oppidum ḲIṬRIZ castra metatus est l. c. VI, 27. Quinisexto a. 692 inter ceteros episcopos orientales subscribit *Μαριανὸς ἀνάξιος ἐπ. Κιθαρίζων τῆς Ā τῶν Ἀρμενίων* Mansi XI, 1006, scribendum *τῆς Δ̄ τῶν Ἀρμενίων*, ut iam observavit Lucas Incicean l. c. p. 45 N. 1. — Ašot quidam a Xosrov Persarum rege missus, Graecis (ad verbum: Graeco-Yoyn) devictis, Kthṛic oppidum (regionis) Hašteankh et urbem Karin cepit (613 p. Chr. n.). Stephan. Taron. Asoλik. II, 2 p. 86.

954 *κάστρον Μερτίκερτον*] alibi non commemoratur. Tabula geopraphica veteris novaeque Armeniae Venetiis a. 1751 edita urbem Meλti in finibus provinciae Turuberan et e vicinia Armeniae IV ponit. „Meλtês in planitie castrum condidit cui nomen Meλti indidit.“ Zenobius Glak. apud Incicean p. 105. Saepissime commemoratur id castrum et a Zenobio Glakensi et a Ioanne Mamiconio quorum locos exscribere supersedeo. Dein uni provinciae Turuberan pago nomen Mardaλi est. (Mosis Chor. geogr. p. 359 Whiston; 363 St. Martin): „Ad septemtriones harum regionum (Taron, Ašmunikh) sita est (regio) Mardaλi prope montem Meλeduχ usque ad Aytspakunkh qui separat et Martaλi et Karin“ Soukry p. 31. Fuit sedes episcopalis, cuius antistes cum ceteris Armeniae episcopis epistulae ad Mihrnerseh Persarum praefectum datae subscribit a. 450. Elisaeus Vardapet p. 192 Langlois p. 13 Neumann. Basilius imperator David Curopalatae inter alia castra et „Sevuk berdak (v. l. Sevuberdak) quod et Mardaλe nuncupatur“ se daturum promittitur. Stephan. Asoλik III, 15 p. 192. Fortasse *Μερτίκερτον* nil est nisi nomen leniter corruptum urbis notissimae Metskert reponendumque vel *Μεζτίκερτον* vel *Μεστίκερτον*. Sed res in medio relinquenda est.

955 *κάστρον Βαϊουλοῦος*] *Βαϊούλου* B. scribendum *Βαλοῦος* vel *Βάλου*. Est urbs notissima Balu (nunc Palu),

caput regionis Baλahovitkh. „(Deus ei inventionem litterarum revelavit) uti magno Mosi in monte Sina, ita ipsi in monte Balu.“ Vardanis vardap. hist. ed. Venet. 1862 p. 49. „Barseλ patriarchae adversi quid accidit in via (quae fert) ad castrum Mentskert prope Balu.“ l. c. p. 113. Ubi Abas apud Armenios regnavit (928—952) urbs diruta est. Stephanus Asoλik III, 36 p. 264 ed. Petropol. vide etiam ad v. 964. Palu urbs munitissima erat cuius arcem inexpugnabilem Paulus Lucas dicit: „Nur ein sehr schmaler Pfad führt zu dem sehr steilen Felsen hinauf, durch ein künstlich ausgehauenes Felsthor in das Schloss von sehr antiker (ob byzantinischer?) Bauart“ Ritter Erdkunde X, 715. Arcis ambitus tam vastus est, ut etiam agros quibus praesidiarii milites sustententur contineat. Equidem coniecerim Balu esse Byzantinorum claustrum Romanopolim, quod nonnumquam cum Chanzith claustro coniunctum legitur (locos congessi ad v. 959; cfr. et Parisinum 1361 a quo inter Camachorum suffraganeos recensentur: ϛ̄ ὁ *Ῥωμανουπόλεως* ζ̄ ὁ *τοῦ Τιλείου* η̄ ὁ *Βαρβανίτζης*). Matthaeus Edessenus auctor est urbem a Romano Argyro imperatore (1028—1034) nomen accepisse I, 43: „quotannis novas copias Edessam misit; aedificari iussit castrum quod ex suo nomine Romanopolim appellavit.“ Sed fallitur; recte observat Dulaurier (p. 395 versionis) urbem a Romano Lecapeno (920—944) nomen accepisse. Basilius qui David Curopalatae regi Iberorum a custodia papilionis fuerat moenia castri Romanopolis (Renapolis) instauravit a. 1078. Matth. Edess. II, 116. Tempore cruciferorum quo devicto Romano Diogene omnis Armenia IV iterum Turcorum facta est, Matthaeus huius urbis non meminit, sed vetere nomine Balu utitur II, 234. Urbis Romanopoleos et Michael Attaliota 131, 22 (= Ioann. Curop. 681, 16) meminit: *ὡς γὰρ ὁ βασιλεὺς εὐθὺς τῆς Ῥωμανοπόλεως ἐλαύνων ἐφαίνετο ἐξ ἧς ἡ πρὸς*

τὸ Χλιὰτ (*Χλεὰτ* Ioann. Curop. 681, 17 = Xlath) *κάθοδος διὰ στενωπῶν ἐπιγίνεται.* Egregie igitur fallitur Th. Menke qui Romanopolin urbem Karberd (Charput *Χάρποτε* Cedren. II, 419, 13) esse censet. Karberd urbs in themate *Ἀσμοσάτων* sita est.

956 *κάστρον Πάλιος*] urbem Paλin inter Balu (Palu) et Arλni (Arghana) positam esse censet Lucas Incicean, quia ibi vicus nomine Paλin etiamnunc invenitur. Incicean, nova Armenia p. 226. Verum alium situm indicat geographiae Mosaicae interpolator p. 30 Soukry, qui castrum et regionem Paλnatun in fronte occidentali Chorzenes regionis ponit, ita ut, si fidem geographo habes, urbem Paλin in septentrionali Arsaniae ripa colloces. Ab urbe Paλin *κλίμα Παλίνης* (Paλnatun) nomen duxit. Postea ubi nomen Palines in desuetudinem venit, Sophenae provinciae adiudicata est urbs. cfr. Stephanum Taron. Asoλik, qui Paλin arcem terrae Tsophkh fuisse dicit (III, 7 p. 177 ed. Petropol.). Verum ne hoc quidem enuntiato de situ meliora edocemur. Res dubia manet. Ab urbe Paλin oriundus est Ioseph S. Mesrobis discipulus (Yusêph Palnatsi) Moses Choren. III, 53; Lazar. Pharp. X p. 266 Langlois. Samuel Aniensis (ad a. 827 p. 423 Brosset p. 63 Zohrab et Mai) narrat, Theophilum imperatorem Armeniae castra Paλin, Metskert, Dêgik regionis Ankλ, Xozan vi cepisse. — „calumniabantur eum principes illustres Armeniae qui in Paλin provincia sedem collocarant.“ Matthaeus Edess. I cp. 76.

957 *κάστρον Ἀρδών*] ΑΡΔΩΝ ex ΑΡΛΩΝ corruptum est; est urbs Arλni Armeniorum, hodie Arghana; Kiepert cum Arsinia Tabulae Peut. componit l. c. p. 180. O. Puchstein (Reise p. 359) dubitanter cum urbe Arghana deam Argandenam componit; quod vix rectum esse potest, quamvis urbs ab Armeniis et Arλni et Arkni vocitetur. St. Martin I p. 98.

958 *κλίμα Σοφήνης*] est Sophene occidentalis (Tsophkh Šahunikh); nam Sophene orientalis (*Τζοφανηνή*, Ṣûf

Syrorum, Tsophkh Mets) Mesopotamiae provinciae addicta est. vide praefationem p. LXI.

959 *κλίμα Ἀνζητινῆς*] Ptolemaeus (V, 12 (13), 19) urbem *Ἄνζητα* commemorat a qua regio *Ἀνζιτηνή* (v. l. *Ἀναζητηνή*, *Ἐντηνηνή*) sita „*μεταξὺ μὲν Εὐφράτου καὶ τῶν Τίγριδος πηγῶν*“ nomen accepit. Frequens regionis Hanziṭ apud scriptores Syros mentio: vicus qui Paradisus vocatur ad fines Armeniae situs in regione Anzitene (HNZIṬ). Ioann. Eph. de beat. orient. cp. VIII. vicus haud exiguus in partibus Anzitenes (HNZIṬ) qui Hula vocatur. cp. IX. de Harpate chorepiscopo e regione Anzitene cp. XI. Anzitene Urtaeorum cp. XXXI. Beatus Maris Hulaeus Anzitene oriundus cp. XLIII. episcopus creatus est in finibus Urtaeorum in agro Anziteno cp. LVIII. B. Abrahamus Anzitenus cp. LVIII. ex interiori Anazete ('NZIṬ) — locus est in confinio Persarum atque Armeniorum. — Cosmas presbyt. in S. E. Assemani, Acta martyr. occid. p. 352. cfr. Asseman B. O. I p. 249 qui eodem loco (et in diss. de Monophys. s. v. Anazeta) Dionysii Telmahrensis testimonium affert de irruptione Hunnorum a. 395 facta: vastaverunt omnes Syriae regiones quae ad radices montis Aridi iacent: nempe Arzun, Maipheractam, Amidam, Hanazetem et Samosatam. Barhebr. chron. Syr. p. 307, 328, 330. (HNZIṬ). Nicephorus Phocas imperator Mar Ioannem patriarcham Syrorum admonuit, ut desertas Melitinae, Hanzitae (HNZIṬ) et Calisurae regiones iterum colonis Syris frequentaret, quod ille fecit. Barhebr. chron. eccles. I p. 412. Tatari ex regione Melitenes Euphrate superato transeunt in Anzitenen (HNZIṬ). Barhebr. chron. Syr. p. 506. Ab Armeniis Handzith (Handzĕth) vel Andzith vocatur una ex VIII Armeniae IV regionibus. Andzith Mos. Chor. geogr. p. 30 Soukry. Faustus Byzantius (V, 16—19) enarrans Mušeλ Armenium Arzanenen (Aλdznikh) Sophanenen (Tsophkh Mets) Ingilenen (Ankeλ-tun) Anzitenen (Andzith) regiones

omnes deinceps vastatas regio imperio subiecisse, ordinem geographicum diligenter servat. Pagos Haštiankh, Handzith, Tsophkh commemorat Lazarus Pharp. cp. LXXXIV p. 469 ed. Venet. 1873, regionem Handzith Michael Magn. p. 274 Langlois. Principum Anzitenes (Handzith) saepe fit mentio. Moses Choren. III, 15; Faustus Byz. III, 12; IV, 24; 50; vit. S. Nersis cp. III; V. Ex provincia Handzith originem duxisse fertur Ioannes Tzimisces imperator. Michael Magnus p. 281 Langlois; Samuel Aniensis ad a. 971 p. 439 Brosset; in eadem terra genitus est Isaac (Sahak) Abelis (Habel) filius, qui una cum Gregorio Magistro Taronite contra Bulgaros missus est a. 440 Armeniorum. Stephan. Taron. Asolik. III, 33 p. 260. Matthaeus Edessenus I, 7 auctor est Ioannem Tzimiscen Basilium Constantinumque ex urbe regia Vasakavan in castrum regionis Handzith abduxisse. cfr. I, 17. Thornik Philareten Francosque fugavit in planitie Alêlua regionis Handzith l. c. II, 107. Balak princeps Arabum in provinciam suam Handzith profecturus Balduino regi Hierosolymitano et Ioscelino comiti Edesseno insidias struxit. Quos ad Taphthil vicum in agro Edesseno devictos captivos secum in urbem Xarberd deduxit l. c. III, 234. III, 248 commemoratur princeps (emir) regionis Handzith. Gregorius qui Matthaeum continuavit Kara Arslan praeter aliarum regionum et regionis Handzith dominum fuisse dicit cp. 259 Dulaurier. Byzantini eodem quo Armenii nomine utuntur *Χανζίτ*. Fuit claustrum limitaneum Melitenes. *τὸ δὲ Χανζὶτ καὶ ἡ Ῥωμανόπολις κλεισοῦρα τῶν Μελιτηνιατῶν ὑπῆρχον* Const. Porph. de adm. imp. 50 p. 226. *εἰς τὸ Μεσοποταμίας θέμα ἐπὶ Ῥωμανοῦ δεσπότου προσετέθη ἥ τε Ῥωμανόπολις καὶ τὸ Χανζίτ* l. c. p. 227. Nicephorus Phocas (de velitatione bellica XXIII) inter claustra limitanea per occidentem commemorat *καὶ τὰ πέραθεν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ διορίζοντα τήν τε τοῦ Χανζῆτι λεγομένην*

χώραν καὶ τὴν πολεμίαν ἄχρι Ῥωμανουπόλεως. Andzith formae Armeniorum respondere videtur *Ἀνθίας*; Michael Attal. 133, 3; 134, 8. Verum itineris narratione diligenter perpensa, Anthiae locus aegre cum regione Andzith componi potest. Dicit enim imperatorem per Anthias iter facientem partes ad aquilonem urbis Romanopolis vergentes occupasse; Anzitene vero ad meridiem eiusdem urbis spectat. Anzitenes incolae a Syris Ortaei ('WRṬI) appellantur, qui linguam et ab Armenia et Syria diversam loquuntur; Corduensibus eos adnumerat Th. Noeldeke, Zwei Völker Vorderasiens. ZDMG. XXXIII p. 163 sq.

960 *κλίμα Διγησινῆς*] *Διγισίνης* B. Dëgik inter Armeniae IV regiones enumeratur in Mosis Chor. geogr. p. 358 Whiston. 361 St. Martin. 30 Soukry. Iam vero cum Armeniae enarratio et Georgii descriptio imperii Romani fere eadem aetate conscriptae sint, satis mirum est, quod utraque Digisenes mentionem facit, Ingilenen vero (*Ἴγγιλα* = Agël Syrorum, Enǵil Arabum, Angeλ Armeniorum) silentio praeteriit. Inde sagaciter Kiepert l. c. p. 198 coniecit Digisenen eandem esse quae a Graecis Armeniisque vetustioribus Ingilene vel Angeλ appellabatur. Accedit quod Samuel Aniensis ad a. 827 Ankλ castrum in Dëgik regione situm esse tradit (Anliam in Dedniensi provincia Zohrab et Mai p. 63; Brosset p. 423 habet: Dégis (Acc. vocis Dëgik) dans le canton d' Ancli).

961 *κλίμα Γαρινῆς*] Gorekh Mos. Chor. l. c. Gawrëg Soukry p. 30. Kiepert l. c. p. 197 fortasse Ptolemaei (V, 12 (13), 18: *ἡ Κοριαία*) Coriaeam esse dicit. Versio Ruthena Mosis Chorenensis, ab Emin Armenio confecta, habet Dorekh; eandem variam lectionem ex libro manuscripto affert Incicean p. 41 N. 2.

962 *κλίμα Βιλαβητινῆς*] *Βιλαβιτινῆς* B. v. praef. p. XLIX sq. *Βαλισβίγα* (*ἢ Βαλισβίτα* cod. Reg. 1401) Ptolem. V, 12 (13), 17 idem esse nomen et scribendum *Βαλιοβίτα* censet Kiepert l. c. p. 197, ita ut urbs nomine regionis

appelletur, uti modo inverso Stephanus Asoλik regionem Baλahovitkh Balu vocat. (locum exscriptum habes in praef. p. L.) *σατράπην μὲν ἕνα φαυλοτάτην ἀρχὴν ἔχοντα καὶ ὡς ἥκιστα λόγου ἀξίαν ἐν χώρᾳ τῇ Βελαβιτίνῃ καλουμένῃ ἐπὶ τοῦ προτέρου σχήματος εἴασε.* Procop. de aedif. III, 1.

962a *κλίμα Παλινῆς*] praebet solus codex B. Est regio urbis Paλin (*Πάλιος*). Vide ad 956. Libri scripti Mosis Chorenensis Paλnatun vel Paλnaytun praebent, Balnatun tantum editiones. Incicean p. 45, 46 (recte et P. A. Soukry p. 30). Paλnatun exhibet etiam Stephan. Asoλik III, 36 p. 236. Matthaeus Edessenus I, 76 et II, 86 regionem non Paλnatun sed eodem modo atque Georgius Paλin appellat.

963 *κλίμα Ὀρζιανινῆς*] Procopio Chorzianene: *ἐς τὰ ἐπὶ Χορζιανηνῆς χωρία ἦλθον τοῦ Μαρτίνου στρατοπέδου οὐ πολλῷ ἄποθεν* (qui prope Citharizon castellum castra metatus erat). de bell. Pers. II, 24 vel Corzane: *ἐκ δὲ Κιθαρίζων ἔς τε Θεοδοσιούπολιν καὶ Ἀρμενίαν τὴν ἑτέραν ἰόντι Κορζάνη μὲν ἡ χώρα καλεῖται, διήκει δὲ ἐς ὁδὸν γ´ ἡμερῶν μάλιστα οὔτε λίμνης τινὸς ὕδατι οὔτε ποταμοῦ ῥείθρῳ οὔτε ὄρεσι τὴν δίοδον ἐν στενῷ εἴργουσι διοριζομένη τῆς τῶν Περσῶν γῆς, ἀλλὰ τῶν ὁρίων αὐταῖς ἀναμὶξ κειμένων.* de aedif. III, 3. Barhebraeus (chron. syr. p. 117 (118)) narrat, provinciam Gurzanenen (GWRZ'N) ab Arabibus iam diu expugnatam, a. 686 pace facta, iterum in Romanorum potestatem cessisse. Armenii Xordzean vel Xordzên vel Xordzayn appellant; monstrum Xordzanean (Incicean p. 41 sq.) ex Xordz[ên]ean ortum est. Xordzên Mosis Chor. geogr. (p. 358 Whiston, 361 St. Martin; codices teste Incicean Xordzean. — Xordzayn Soukry p. 30). cfr. Moses Chor. III, 54. Stephan. Asoλik III, 8 p. 182; III, 43 p. 276. Lazarus Pharp. 10 p. 266 Langlois etc. „Quod attinet ad Xordzean et Handzith (regiones) si eorum meminero

quae iis acciderunt, lacrimae prorumpunt." Aristakês Lastiverttsi cp. 16. in planitie Basean et (in urbe) Karin usque ad occidentem ad Xaλtik provinciam, a meridie usque ad Taron et ad Haštiankh regionem et silvas (regionis) Xordzean.[1] l. c. cp. 11. Chorzenes satrapae inter Armeniae regulos enumerantur vita S. Nersis p. 28 Langlois. Postquam Basilio II et Constantino Monomacho imperatoribus Armenia fere omnis Graecorum facta est, nomen Corzenes in notitiis Graecorum ecclesiasticis apparet.

Paris 1361: $\overline{\nu\varsigma}$. *τῷ Κελτζινῆς σὺν τῇ Κορτζηνῇ καὶ Ταρῶν ...*

$\overline{\delta}$. *ὁ Κορτζένης*

Paris 1356: $\overline{\nu\varsigma}$. *τῇ Κελτζηνῇ σὺν τῇ Κορτζενῇ καὶ τῷ Τὰρ.*

ὁ Κορτζένης.

Not. X, 755 *ὁ Κορτζηνῆς*. Concilio Sisensi (1307) adfuit Philippos episkopos Xordzenoy. Incicean p. 43 (Philippus ep. Khuorzeni Galani p. 430); in subscriptionibus appellatur ep. Keλ (ep. Ghieghi Galani p. 441 ex Gen. Arm. Keλi). Inde recte concludit Incicean Keλ in Chorzene sitam esse p. 43. cfr. nova Armenia p. 106 et 110. Idem oppidum Koλoberd Mosi est i. e. castrum Koλ Soukry p. 30.

964 *κλίμα Ἀστιανικῆς*] om. B. *ἡ Ἀσταυνῖτις* Ptolem. V, 12 (13), 13. cfr. Kiepert l. c. p. 197. Regionis Haštiankh saepissime meminerunt scriptores Armenii Moses Choren. II, 35; 62; Zenobius Glak p. 339; 350; 353 Langlois. Ad definiendum situm gravissima sunt Mosis Chorenensis verba II, 7: mittit eos qui incolerent regionem Hašteankh et fauces (Corn) quae a Taronitide eam dividunt. — Vahan e gente Mamiconiorum uti apud animum constituerat in Haštiankh

1) Ex eodem Aristace formam Xordzayn affert Incicean p. 43.

regionem profectus est et postquam Aršamunikh regionem intravit, in vico cui Erêz nomen castra metatus est. Lazar. Pharp. LXXXI p. 456 edit. Venet. Hazaravoχt Persa Vahan Mamiconium adorturus in terras Haštiankh et Tsophkh profectus est. Thomas Artsrun. II, 2 p. 84. Accuratissime pagi Astianensis situs describitur a Stephano Asoλik III, 43 p. 275: „(Basilius II) imperator Melitenen (Mêltin) venit .... et imperator iter faciens per Handzith et Balu (regiones) tempore rosalium (Vardavaṛ i. e. m. Augusto) pervenit ad montem Koher (Tschêhar?) qui medius inter regiones Haštiankh, Tsophkh et Xordzean situs est. Inde perrexit in regionis Aršamunikh urbem Erizay". — Astianene regio montuosa est cuius incolae latrociniis assueti erant. „Artase rege latrones pagi Haštiankh in montibus se munierunt." Thomas Artsrun. I, 8 p. 55. cfr. Mosen Chor. III, 44 qui proceres Armeniorum seditiosos ad latrones IV Armeniae in confinio Syriae habitantes confugisse narrat. In Astianene etiam Tigridis fontes. Vardan. vardap. ad Genes. II, 14 (Incicean p. 44): Tigris i. e. Dklath ex IV Armenia, e regionis Haštên vico (V)Oloray egreditur. — Profectus est in vicum Gireh nomine fontibus abundantem (qui est) regionis Haštiankh. Ioann. Mamicon. p. 164 (apud Incicean p. 44). Principes vel satrapae terrae Haštiankh (Faustus Byz. III, 9; 12; Moses Choren. III, 4; III, 31; Zenob. Glak. p. 345; 346 Ioann. Mamicon. p. 370; 371; 375; vita S. Nersis p. 30 Langlois) e filiis natu minoribus regis Valarsacis se ortos esse gloriabantur. Moses Chor. II, 7; 21; 32; 69; III, 4. episcopum regionis Haštiankh exhibet Ioann. Mamicon. p. 375 Langlois.

965 *κλίμα Μουζουρῶν*] forma *Μαμουζουρῶν* quam praebent Carolus a S. Paulo et Goarus repetita ·*μα* vocis *κλίμα* syllaba orta est. Faustus Byzantius (IV, 24) regiones enumerat quas Sapores rex in itinere peragravit: Aλdznikh (= Arzanene), Tsophkh Mets (= So-

phanene), Angeλ-tun (= Ingilene), Andzthay (= Anzitene), Tsophkh Šahunikh (= Sophene), Mzur, Daranaλi (= Daranalis), Ekeλeats (= Acilisene). Quamvis narratio plane fabulosa sit, series regionum ordine geographico non turbato bene inter se cohaeret. Quamobrem H. Kiepert l. c. p. 201 censet Mzur vel Mndzur (Mosis Chor. geogr. p. 358 Whiston 361 St. Martin Mzur Soukry p. 29) regionem montuosam esse inter duo Euphratis fluvii brachia sitam, quae etiam nunc Muzur vel Mundsur appellatur. Australes Sophenes, orientales Chorzianenes, septemtrionales Daranaleos, occidentales Armeniae II et III fines contingit. Erat regio altae non quartae Armeniae, quae quamvis arida saxosa et vilis a Romanis tamen occupata esse videtur, quia media inter Sophenen et Daranalin, terras Romanas, sita erat. Michael Attaliota eiusdem regionis mentionem facit in enarranda Romani Diogenis imperatoris expeditione, qui ab urbe Romanopoli reversus per locum Anthias dictum ad montem Muzurum pervenit, unde in Acilisenen profectus est 133, 9: *καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος τὸν παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις καλούμενον Μούζουρον* (Ioann. Scylitz: 682, 8: *Μούνζαρον*) *ὑπερβὰς ἐπιπόνως εἰς τὴν Κελεσίνην* (Ioann. Scyl. *Κελτζηνὴν*) *χώραν κατήντησε, διαβὰς τὸ δεύτερον τὸν Εὐφράτην ποταμὸν κατὰ τοὺς ἀρκτῴους πρόποδας τοῦ Ταύρου παρὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο παραρρέοντα καὶ διαιροῦντα τό τε ὄρος καὶ τὴν Κελεσίνην* (Ioann. Scyl. *Κελτζηνὴν*) *ὥσπερ μεθόριον.*

974 *Ἄρκαι*] nomen apud antiquiores *Ἄρκη* est, postea in *Ἄρκαι* mutatum. *Ἄρκη πόλις Φοινίκης ἡ νῦν Ἄρκαι καλουμένη* Steph. Byz. s. v. Arcas It. Ant. 148, 4. mansio Arcas It. Burdig. p. 583, 2. *ἀπὸ Ἀρκῶν τῆς Φοινίκης* Socr. h. e. VII, 36. *Ἄρκαι* Hierocl. 716, 3. *Λουκιανὸς Ἀρκῶν* Socr. III, 25. *ἐν Ἀρκαῖς γῆς παράλου Φοινίκης* Sync. 673, 17. Sed vetus forma etiam in actis Chalcedonensibus occurrit. *ὑπὲρ Ἡρακλείτου ἐπ.*

Ἄρκης Mansi VII, 436. Nunc 'Arkâ Robinson III, 939. ZDPV. VIII p. 18.

977 *κώμη Γίγηρτα*] *τὰ μὲν οὖν ὀρεινὰ ἔχουσι πάντα Ἰτουραῖοί τε καὶ Ἄραβες, κακοῦργοι πάντες, οἱ δ' ἐν τοῖς πεδίοις γεωργοί· κακούμενοι δ' ὑπ' ἐκείνων ἄλλοτε ἄλλης βοηθείας δέονται. ὁρμητηρίοις δ' ἐρυμνοῖς χρῶνται.... κάτω δὲ (ἔχουσι) Βότρυν καὶ Γίγαρτον καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θαλάττης σπήλαια καὶ τὸ ἐπὶ τῷ Θεοῦ προσώπῳ φρούριον ἐπιτεθὲν, ἃ κατέσπασε Πομπήιος.* Strabo XVI p. 755 C. Botrys, Gigarta (libri: zicarda, zycarda, sycarda), Trieris, Calamos. Plinius NH. V, 19, 78. cfr. Ritter: Erdkunde XVII, 583, 590. K. Furrer: Die antiken Städte und Ortschaften im Libanongebiete. ZDPV. VIII p. 19.

981 *Γόνασι τοῖς Σάλτων*] A et B praebent: *γόνασι τοῖσ ἄλτων*; sed ita certissime scribendum; nam liber quo usi sunt priores editores *γονασίτιοι σάλτων* habet geogr. sacr. p. 61 quod a Goaro in *Γόνασι ἤτοι Σάλτων* mutatum est.

982 *κώμη Πολιτιανή*] In narratiuncula XLIV Ioannis monachi (Michael M. p. 163 Langlois) commemoratur vicus Potoline; nomen fortasse ex Politiane corruptum est; nam in fabula sequenti Epiphanius vici Salton commemoratur.

983 *κώμη Τριερίς*] *Ἀντίοχος .... ἧκε πρὸς Βηρυτὸν, Βότρυν μὲν ἐν τῇ παρόδῳ καταλαβόμενος, Τριήρη δὲ καὶ Κάλαμον ἐμπρήσας* Polyb. V, 68, 8. *τῇ δὲ Τριπόλει συνεχές ἐστι τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον, εἰς ὃ τελευτᾷ ὁ Λίβανος τὸ ὄρος· μεταξὺ δὲ Τριήρης χωρίον τι.* Strabo XVI p. 754 C. Scylacis Caryandeni 104 (Müller: geogr. Gr. minores I p. 78) liber Parisinus habet: *τῆρος [πόλις] καὶ λιμήν* quod a Gronovio in *Τριήρης* mutatum est. *Τριήρης πόλις Συρίας* Steph. s. v. Plinius NH. l. c. Eadem est mutatio Tridis. Itin. Burdig. 583, 5. (mutatio Tridis mil. XII distat a civitate Tripoli et a mutatione Brutto alia.) — Venimus in civitatem Triarim (ita Renoviensis et Sangallensis)

quae et ipsa subversa est similiter. Antonin. Placentin. 1 p. 1 ed. Gildemeister. Ritter Erdkunde XVII, 591 sq. Seetzen I p. 156 IV, 95. Furrer ZDPV. VIII p. 19.

982 *Ἄβιλλα*] *Ἄβιλα* Hierocl. 717, 6. *Ἀβίλαν τὴν Λυσανίου καὶ ὅποσα ἐν τῷ Λιβάνῳ ὄρει* Ioseph. Antt. XIX, 5, 1. *Ἄβιλα ἐπικαλουμένη Λυσανίου* Ptolem. V, 14 (15), 22. *καὶ τρίτη τις αὐτὴ Ἀβελὰ τῆς Φοινίκης μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Φοινίκης* O. S. p. 225, 9. Abila It. Ant. 198, 5; 199, 6. *ἔστι δὲ καὶ ἄλλη πόλις Φοινίκης Ἄβιλα ἐξ ἧς ἦν Διογένης ὁ διασημότατος σοφιστής.* Steph. s. v. *Ἀβίλη*. Tavila R. A. 88, 10. Abila Tab. Peut. *Ἰορδάνης ἐπ.* [*Ἀ*]*βίλης* (Paris. Baluzii Abilae) *ὁρίσας ὑπέγραψα* a. 451 Mansi VII, 145 cfr. 325. Ioannes ep. Abilae Mansi VII, 559. Alexander Abilae a. 518 Assemani diss. de Monoph. Michael Magnus p. 177 Langlois. *ἐπὶ τοῦ ἁγιωτάτου Ἰωάννου τοῦ ἐπισκ*[*όπου*] *ἡμῶν* a. 563. Waddington 1878. Situs urbis constituitur titulo Latino quem habes apud Waddington 1874. cfr. Ritter Erdkunde XVII, 1274. Robinson: Neuere bibl. Forsch. p. 626 sq. Seetzen IV, p. 86. Furrer ZDPV. VIII p. 40. Marquardt Röm. Staatsverw. I^2 p. 401 sq.

985 *Ἔμισσα*] A. *Αἴμησα* B. *Ἔμισσα* et Hierocl. 717, 2. *τὸν Ἐμισηνόν* Vaticanus Zosimi I, 10, 2. *τὴν Ἔμισαν* I, 39, 2. I, 51, 2; 52, 1; 54, 1, 2; 56, 2. *τῆς Ἐμίσης* I, 52, 3. *τοὺς Ἐμισηνούς* I, 54, 1. *Ἔμισα πόλις Φοινίκης Λιβανουσίας, ὡς Λάρισα . . . Διονύσιος δὲ ὁ ποιητὴς συνέστειλε τὸ ι. φησὶ γάρ· „τῆς δὲ πρὸς ἀντολίης Ἐμίσων πόλις.“* Steph. Byz. s. v. *Ἔμισα*. Ptolem. V, 14 (15), 19. Emissa Amm. Marc. XIV, 7, 18; 8, 9 (sed Emesa XXVI, 6, 20). *ἕως πόλεως Ἐμίσης, τῆς τοῦ Λιβάνου Φοινίκης.* Ioann. Malal. I p. 391 ed. Ox. Plinii (NH. V, 23, 81) libri praebent hermisenos, ermysenos, ermisenos, aermysenos, unde Urlichs Hemisenos scripsit. (V, 26, 89 Hemesa.) *Σιλβανὸς τῶν ἀμφὶ τὴν Ἔμισαν ἐκκλησιῶν ἐπίσκοπος.* Euseb. H. E. VIII, 13, 3. Anatolius Emissae a. 325 Mansi II, 698.

(ⲉⲙⲉⲧⲥⲁ Zoëga p. 244). *Ἐμίσης* Morelli p. 227. Emisenus Mansi II, 1307. *Εὐσέβιον τὸν ἐπικληθέντα Ἐμισηνόν*. Socrates II, 9, (ubi tamen Florentinus alter *ἐμεσηνόν*). *Παῦλος ἐπ. Ἐμίσης*. Epiphan. contra haereses LXXIII, 26 p. 317 Dind. hemisa habet Parisinus 4807 It. Ant. 193, 2 et 198, 1 libri omnes praeter Ovetensem. Emisenae civitati Phoenices Dig. L. XV, 1, 4.

986 *Λαοδίκεια*] Hierocles 717, 3. Polyb. V, 45, 7. *Λαοδίκεια ἡ πρὸς Λιβάνῳ* Strabo XVI p. 755 C. Laodicenos qui ad Libanum cognominantur. Plinius HN. V, 23, 82. *Λαοδίκεια ἡ ἐν τῇ Φοινίκῃ* Appian. Syr. 57. *Σκαβίωσα Λαοδίκεια* Ptolem. V, 14, (15), 20. Laudicia scabiosa Tab. Peut. Laudicia It. Ant. 198, 2; 199, 9: Laoditia R. A. 88, 8. (Laodicena colonia cuius Dig. L, XV, 1, 3 mentionem faciunt, Laodicea ad mare est; nam in Syria Coele (= Syria magna) sita esse dicitur.) *Πλάκων Λαοδικείας* in conciliabulo Ephesino a. 431 Mansi IV, p. 1269. *Βαλέριος ἐπ. πόλεως Λαοδικείας τῆς Φοινίκης* a. 451 Mansi VII, 145. (Placonem Scabiosae Laodiceae episcopum fuisse, inde certum est quod Macarius Laodicenus Ephesino et Chalcedonensi affuit; is igitur Laodiceae ad mare praefuit.) cfr. Robinson: Neuere biblische Forschungen in Palaestina p. 722 sq. Furrer ZDPV. VIII p. 31. Sachau: Reise in Syrien und Mesopotamien p. 58.

990 *κλίμα Ἰαβρούδων*] *Ἰαμβρούδων* B. *Λαοδικηνῆς πόλεις αἵδε . . . Ἰάβρουδα*. Ptolem. V, 14, (15), 20. Gennadius Iabrudorum Ybutensis provinciae Arabiae Mansi II, 694 est ep. Esbuntiorum cfr. 699 et Syrum: GNDIS D| 'SBWNṬWN Cowper p. 10. *Εὐσεβίου πόλεως Ἰαβρούδων* a. 451 Mansi VII, 169. Abydenus p. 559 corruptum est ex „Iabrudenus.“ Thomas Iabrudorum a. 518. Assemani diss. de Monoph. (Thomas de Nargab (Marcah). Michael Magnus p. 177 Langlois) nunc Iabrûd. Ritter, Erdkunde XVII, 267. Waddington ad 2566. Furrer ZDPV. VIII, 36. Socin p. 559.

991 *Εὐάριος ἤτοι Ἰουστινιανούπολις*] *Παλμυρηνῆς δὲ πόλεις αἵδε . . . Αὐερία.* Ptolem. V, 14, (15), 24. *Θωμᾶς ἐπ. Εὐαρείας* a. 451 Mansi VII, 145. Thomas ep. Evariae Mansi VII, 559. nunc Ḫawârîn. Sachau: Reise in Syrien und Mesopotamien p. 53 sq. Furrer ZDPV. VIII p. 28.

993 *κλίμα Μαγλούδων*] *μαγαιγλουδων* B. nunc Maʿlûla. Wright catal. Mus. Brit. p. 327, 328. Ritter XVII, 266. Sachau l. c. p. 22. Furrer ZDPV. VIII p. 36. Socin p. 559 etc. Waddington ad. 2563 *Μαγλούλων* scribere vult.

994 *Σάλτον Γοναϊτικόν*] Kruse (Seetzen IV p. 10) Saltum prope Magluda situm fuisse censet; sed cum ordo urbium in indice Phoenices Libanensis satis turbatus sit, nil inde colligendum est. Cod. Iust. XI, 69, 2 possessiones Gonatici saltus. Wesselingius (ad Hierocl. 716, 8) et Kuhn (die städt. u. bürgerl. Verfassg. d. röm. Reichs II p. 333) idem nomen sub Hieroclis *Πογωνᾶς* latere censent, cuius verba haec sunt: *Ἄραδος, Ἀντάραδος, Κωνσταντῖνα, Πογωνᾶς, Πανείας.* Equidem coniecerim legendum esse:

Ἄραδος
Ἀντάραδος [*Κωνσταντῖνα Πωγωνᾶς*]
Πανειάς.

Oppida Constantina et Pogonas aeque ignota. Sed cum Constantini Pogonati tempore Mardaitae montis Libani et regionum adiacentium a Mauro monte usque ad urbem sanctam (Theophan. 355, 6) potiti essent, fieri potuit, ut Antaradus, adiuvantibus Graecis, Mardaitarum praesidium fieret et in honorem imperatoris novum nomen acciperet. Nomen glossema esse videtur, Hieroclis verbis postea additum. Sed haec omnia dubia et incerta.

995 *Σαλαμίας*] Item a Seriane Scytopoli mpm. CCCXVIII sic Salaminiada mpm. XXXII Emesa mpm. XVIII etc. It. Ant. 197, 6. Inter episcopos Antiochenos recensentur *λιτοὶ δύο· Σαλμιάδος. Βαρκουσῶν* Euseb. ed.

Schoene I App. p. 83, 6—8. *λιττοὶ δύο. σαλαμί̅δ. μαρκουσῶν* Coislin. CCCXLVI (= Parthey N. V, 74 —76). Allocutioni Severi patriarchae ad monachos orientales datae subscribit Iulianus ep. Salamiadis (SLMI') Wright, cat. Mus. Brit. v. 970b. In Notitia Latina (Itin. Hieros. p. 338) inter archiepiscopos recensetur: „Salamias". *ἔτι ἔχει (ἡ Ἀντιόχεια) καὶ ἀρχιεπισκοπὰς λιτὰς καὶ ἐλευθέρας πέντε· ᾱ. τὴν Σαλαμίων.* Nilus Doxap. 98. cfr. Wright cat. Mus. Brit. 830, 1071. „venit ad urbem Salamaitha. Illa est in extremis finibus Syrie." Sanctimonialis Heydenheimensis Hodoeporicon S. Willibaldi XXVI p. 268 Tobler et Molinier. Salamja. Iṣṭachrî ZDPV. VI, 9. Salamîja Aboulfeda Ib. VI, 62 p. 139. Nunc Salamîja vel Salamîje. Ritter Erdkunde XVII, 1049. Waddington ad 2633.

1002 *Διόσπολις ἤτοι Γεωργιούπολις*] Antoninus Placentinus c. ann. 570 sanctum Georgium Lyddae sepultum esse primus tradit cp. 25. „Caesaream Palestinis vel Diaspoli (Diaspolis Sangallensis) civitates quae antiquitus dicitur Azotus, in qua requiescit sanctus Georgius martyr." Nomen Georgiopolis ante Georgium Cyprium non occurrit. „et venit in locum Diospolim ad sanctum Georgium." Sanctimonialis Heydenheimensis Hodoeporicon S. Willibaldi XXV p. 268 Tobler et Molinier. *ᾱ. τὴν Διοσπόλεως ἤτοι Γεωργιουπόλεως.* Nilus Doxap. 143. Lida quae est hodie Georgius Sanctus. Not. XXIV apud Schelstrate Ant. eccl. II p. 770.

1005 *Ὄνους*] *Ὀνοῦς* B. *Ὀνοῦς* Hier. 719, 4. *Ὠνὰν* Paralip. I VIII, 12. *ἐν ταῖς κώμαις ἐν πεδίῳ Ὠνώ* Nehem. VI, 2. Hodie Kefr ʿAna. Socin p. 141. Urbs episcopalis numquam fuit; quamobrem episcopos Lequien frustra quaesivit.

1006 *Σῴζουσα*] Hierocl. 719, 5. *Σῴζουσαι πόλεις τρεῖς Φοινίκης, Πισιδίας καὶ Αἰθιοπίας* Steph. s. v. *Βαραχίου Σῳζούσης Παλαιστίνης* a. 449 Mansi VI, 609.

cfr. 918. *Λεόντιος ἐπ. Σωζούσης* a. 536 Mansi VIII, 1074, 1172. Damiano religiosissimo ep. Sozusae (cod. Bellovac. Sozise) a. 553 Mansi IX, 173.

1012 *Διοκλητιανούπολις*] Hierocl. 719, 2. *Ἐλισσαῖος ἐπ. Διοκλητιανουπόλεως.* Epiphan. contra haereses LXXIII, 26 p. 318 Dindorf. De Elia (Mansi IX, 392) dubitari potest, utrum episcopus Diocletianopoleos Palaestinae an Phrygiae Pacatianae fuerit.

1016 *Ῥεγεὼν Ἀπάθους*] „An est *Ἀμαθοῦς*. At illa videtur ad secundam potius referenda." Relandi Palaest. ill. I p. 215 N. 4. Secundae certe Palaestinae attribuenda est Emmatha, aquarum calidarum urbs vicina Gadaris; sed Amathus cum XXI mill. ad meridiem Pellae vergat, sine ullo dubio Palaestinae I urbs fuit. cfr. onomast. sacra ed. de Lagarde 219, 75: *Αἱμάθ τῆς κοιλάδος πόλις . . λέγεται δὲ καὶ νῦν Ἀμαθοῦς κώμη ἐν τῇ Περαίᾳ τῇ κατωτέρᾳ, Πελλῶν διεστῶσα σημείοις κα, εἰς νότον. καὶ ἄλλη δὲ κώμη πλησίον Γαδάρων, ἥ ἐστιν Ἐμμαθᾶ, ἔνθα τὰ τῶν θερμῶν ὑδάτων θερμὰ λουτρά. — Ἀλέξανδρος Γαδάρων τε πολιορκίᾳ κρατεῖ καὶ Ἀμαθοῦντος, ὃ δὴ μέγιστον μὲν ἦν ἔρυμα τῶν ὑπὲρ Ἰορδάνην, τὰ τιμιώτατα δὲ τῶν Θεοδώρου τοῦ Ζήνωνος κτημάτων ἦν ἐν αὐτῷ.* Ios. B. I. I, 4, 2. cfr. Antt. XIII, 13, 5. cfr. B. I. I, 8, 5; Antt. XIV, 5, 4. Eadem regia Herodis esse videtur, cuius Iosephus meminit; *κατεπρήσθη δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐν Ἀμαθοῖς βασίλεια.* Antt. XVII, 10, 6. *κατεφλέγη δὲ καὶ τὰ πλησίον Ἰορδάνου βασίλεια κατὰ Βηθαράμαθον* B. I. II, 4, 2. *Θεοδοσίου Ἀμαθοῦντος* Mansi VI, 609. Theodosius in latrocinio Ephesino inter Palaestinenses episcopos recensetur; sed tamen res incerta; Mansi VI p. 854 enim prorsus alio loco inter Asianos episcopos sententiam dicit. *Σέργιον καὶ Παῦλον . . προσελάβετο, . . οἵτινες . . τῆς τῶν Ἀμαθούντων καὶ τοῦ Ἀϊλᾶ τὰς ἱεραρχίας διεδέξαντο* Cyrill. vita S. Sabae XXVII (Coteler. Eccles. gr. monum. III p. 258). Epistolae

Ioannis et synodi III Palaestinarum (a. 518) subscripsit: *Προκόπιος ἐπ. Ἀμαθούντων*; Mansi VIII, 1074. 536 concilio Hierosolymitano adfuit *Διονύσιος ἐπ. Ἀμαθούντων* Mansi VIII, 1176. Nunc Amata cfr. Robinson II, 555; III, 2, 920. Ritter, Erdkunde XV, 1031.

1019 *Ῥεγεὼν Γάδαρα*] *Γαζέρ* Iud. I, 29. *ἕως τῆς γῆς Γαζηρά* II Regn. V, 25. *Γαζέρ* III Regn. IX, 17. *ἀπὸ Ἀδασὰ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Γάζηρα* I Maccab. VII, 45. *ἄχρι Γαδάρων καὶ τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ Ἰαμνείας* Ioseph. Antt. XII, 7, 4. *ἐν δὲ τῷ μεταξὺ καὶ ἡ Γαδαρὶς ἔστιν, ἣν καὶ αὐτὴν ἐξιδιάσαντο οἱ Ἰουδαῖοι, εἶτ' Ἀζωτὸς καὶ Ἀσκάλων* Strabo XVI p. 759 C. *Γαζέρ . . καὶ νῦν καλεῖται Γαζάρα κώμη Νικοπόλεως ἀπέχουσα σημείοις δ̄ ἐν βορείοις.* O. S. 244, 14. *Ἄριζα* Hierocl. 719, 10 *ἐκ Γάζαρα* vel *Γάδαρα* corruptum esse censet Wesselingius. Concilio Hierosolymitano a. 536 adfuerunt *Ἀράξιος ἐπ. Γαδάρων* et *Θεόδωρος ἐπ. Γαδάρων* quorum unus Iudaeae Gadarae episcopus fuerit. Nunc Tell el-Gezer. Socin p. 143.

1020 *Ἄζωτος Πάραλος, Ἄζωτος ἢ Ἵππινος*] Similiter Hierocles 718, 5, 6 distinguit inter Azotum maritimam (*Ἄζωτος παράλιος*) et Azotum mediterraneam (*Ἄζωτος μεσόγειος*). „Duplicem Azotum, si Notitias exceperis, vix alibi reperies." Wessel.

1022 *Εὐκωμάζων*] *Συκαμάζων* Hierocl. 719, 3. *Αἰάνης* (v. l. *Αἰήνης*, vetus versio prave Ioannes) *ἐπ. Συκαμαζόνος* a. 431 Mansi IV, 1217; 1124; 1152; 1366. *Διονυσίου Συκαμαζόνος* a. 449 Mansi VI, 609. *Ἀλφειὸς ἐπ. Συκομαζόνος* a. 518 Mansi VIII, 1071. *Βασίλειος ἐπ. Συκομαζόνος* a. 536 Mansi VIII, 1174.

1023 *Βιττύλιος*] *Βιτύλη* Hierocles 719, 11. (*Αἴας*) *τὴν τοῦ Βοτωλίου ἐκκλησίαν ἐπετρόπευσε* Sozom. VII, 28. *Μανουήλιος ἐπ. τοῦ Βιτυλίου* Mansi VIII, 1174. „Quae sequitur *Βιτύλη* Bethelne an Betulia sit, in dubio est." Wessel. „Estne notissima urbs Bethel

... an vero Betulia Hieronymi et *Βηθελία* Sozomeni vicus prope Gazam." Relandi Palaest. illust. c. p. 665. Absque ullo dubio Bittylius vel Bityle vicus Gazaeus est. *Βηθελία κώμη Γαζαία πολυάνθρωπος* Sozom. V, 15. *Βηθελέα κώμη τοῦ νομοῦ Γάζης* Sozom. VI, 32. Betilium (v. l. Vetilium, Vetulium) Hieronymus vita S. Hilarionis 30. T. II p. 30 Vallars. De Rafia usque ad Betuliam ubi Olofernes mortuus est, milia XII. Theodosius p. 17 Gildemeister. Nam ex ordine oppidorum ab Hierocle Georgioque recensitorum manifestum fit Bittylium castrum orae Philistaeae fuisse; nullo modo Bethel vicus inter Aeliam et Neapolim positus esse potest, de quo Hieronymus (O. S. 83, 33): usque hodie parvus licet vicus ostenditur. Bethelia Gazaea contra incolarum frequentia gaudet. Quae Kruse (Seetzen IV, 344) dicit, nugae sunt. Nam episcopus a. 362 est Ajax qui certissime Gazaeae Betheliae ep. fuit. Sozomenus enim cuius genus ex eodem loco originem duxit et inter christianorum proceres magnum locum obtinuit, (Sozom. V, 25) accurate de eius vita narrat Zenonemque fratrem, ep. Maïumae se ipsum vidisse testatur. (*μᾶλλον δὲ καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα* VII, 28) i. e. eo tempore quo ipse iuvenis Betheliae in urbe patria commorabatur.

1024 *Τρικωμίας*] Sollemni notitiarum more genetivus loco nominativi ponitur, quo decepti viri docti castrum „*Τρικωμίας*" appellari existimarunt. Nomen Nysae indidit Malalas chronogr. I p. 177 ed. Oxon: *καὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν χώραν τῆς Παλαιστίνης ἐπὶ τὴν Τρικωμίαν· καὶ προσεσχηκότες οἱ τῆς Τρικωμίας τὸ ἱερατικὸν τῆς Ἰφιγενείας σχῆμα, ἐδέξαντο αὐτὴν ἐν τιμῇ .... κτίσαντες δὲ οἱ Τρικωμῖται ἱερὸν Ἀρτέμιδος μέγα, παρεκάλεσαν τὴν Ἰφιγένειαν θυσιάσαι Ἀρτέμιδι κόρην παρθένον .... ἐκάλεσε τὴν πόλιν, τὴν πρώην οὖσαν κώμην, πόλιν Νύσσαν ἡ Ἰφιγένεια εἰς ὄνομα τῆς ὑπ' αὐτῆς σφαγιασθείσης κόρης.* cfr. Cedren I, 237, 1—6. Cramer Anecd. Paris. II, 225, 17—26. Nunc Ter-

ḳûmîje. Robinson III, 217, 865. Ritter Erdkunde XVI, 161. Socin p. 323.

1027 *Σάλτων Γεραϊτικὸς ἤτοι Βαρσάμων*] *ὅτι δὲ τὰ Γέραρα τῆς Παλαιστίνης ἐστὶν, οὐδένα ἀντερεῖν οἶμαι. περὶ γὰρ τὴν καλουμένην Ἐλευθερόπολιν Γεραρηνῶν Σαλτὸν μέχρι τοῦ παρόντος ὠνόμασται* Theodoret. quaest. I in II Paralip. T. I p. 575 Schulze. Ritter Erdkunde XIV, 107 *Βαρσάμων* et 1052 *Βιροσάβων* unum eundemque vicum esse censet, quippe qui in limite I et III Palaestinae positus sit. Verum et Notitia Dign. Or. (XXXIV, 5, 10, 18, 22) Berosabam et Birsamam distinguit. cfr. Relandi Palaest. illustr. I p. 215, 11 qui *Γεραριτικὸς* et Noeldeke Hermes X, 162 qui *Σάλτων Γερα(ρ)τικὸς* legendum proponit. *Ἰδουμαίας . . . Βέρζαμμα* Ptolem. V, 15, (16), 10. Ducianum officium sub Versamini et Maenaeni castri nomine salutaria statuta conatur evertere. Cod. Theodos. VII, 4, 30.

1033 *Ἄβιλα*] *Γάδαρα τὴν πρὸς θερμοῖς ὕδασιν, Ἄβιλαν, Ἵππον, Δίαν* Sync. 559, 1. Hierocl. 720, 4. *καὶ ἄλλη πόλις ἐπίσημος Ἀβελὰ οἰνοφόρος καλουμένη, διεστῶσα Γαδάρων σημείοις ιβ' πρὸς ἀνατολάς* O. S. 225, 7. *τὴν μὲν Βαταναίαν καὶ Σαμάρειαν καὶ Ἄβιλα καὶ Γάδαρα* Polyb. apud Iosephum Antt. XII, 3, 3. *Ἄβιλα μὲν καὶ Ἰουλιάδα κατὰ τὴν Περαίαν* Ios. B. I. II, 13, 2. cfr. Polyb. V, 71, 2. *Ἀβιληνὸς τῆς Δεκαπόλεος* Waddington 2631. cfr. eiusdem notas. *τῖς πώλεος Ἀβέλις* Waddington 2070 p. Abila. Theodosius de situ T. S. ed. Gildemeister p. 26. *Σολομῶν ἐπ. Ἀβέλης* a. 518 Mansi VIII, 1074. *Νικόστρατος ἐπ. Ἀβίλης* a. 536 Mansi VIII, 1171. *Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐπ. Ἀβήλης* (= *Ἀβίλης*). Cyrill. Scythopolit. v. S. Sabae LXXXVI (Coteler. Ecclesiae Gr. Mon. III p. 366) *Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀβίλλης* c. XC p. 375 a. 544. Nunc Âbil Seetzen I p. 353, 371; IV p. 190 sq. Ritter, Erdkunde XV, 1059.

1034 *Μαξιμιανούπολις*] Hierocles 720, 10. Civitas Maxia-

nopoli It. Burdig. 586, 3. Maximianopolim. Itin. Hieros. p. 325 Hieronym. in Zachariam L. III c. XII, 11 (T. VI p. 904 Vallars): Adadremmon pro quo LXX transtulerunt *ῥοῶνος*, urbs est iuxta Iezraelem, quae hoc olim vocabulo nuncupata est, et hodie vocatur Maximianopolis in campo Maggedon, in quo Iosias rex iustus a Pharaone cognomento Nechao vulneratus est. In Osee L. I c. I, 5 (T. VI p. 7 Vallars). Supra diximus Iezraelem, quae nunc iuxta Maximianopolim est, fuisse metropolim regni Samariae, propter quam sunt campi latissimi et vallis nimiae vastitatis, quae plus quam decem millium tenditur passibus.

Nicaeno a. 325 subscripserunt Maximus Maximianopolitanus et Paulus Maximinopolis. Sed ab indice corruptissimo editionis Romanae discrepant ceteri omnes:

Mansi II, 693 (ed. Rom.)	Mansi II, 698 (codd. Paris.)	Zoëga p. 244	Morelli p. 226	Cowper p. 8.
Eusebius Caesariensis	Eusebius Caesariensis	⟨ⲉⲩⲥⲉ⟩ⲃⲓⲟⲥ ϩⲛ ⲕⲁⲓⲥⲁⲣⲉⲓⲁ	Εὐσέβιος Καισαρείας	'WSBIWS D| Ḳ'SRI'
Sabinus Ascalonitanus	Sabinus Gadarensis	ⲥⲁⲃⲓⲛⲟⲥ ϩⲛ ⲕⲁⲇⲁⲣⲁ	Σαβῖνος Γαδάρων	SBINWS D| G'DR'
Longinus Nicopolitanus	Longinus Ascalone	ⲗⲟⲅⲅⲓⲛⲟⲥ ϩⲛ ⲁⲥⲕⲁⲗⲱⲛ	Λογγῖνος Ἀσκάλωνος	LWNGINWS D| 'ŠḲLWN
Petrus Iamniensis (Iamnites)	Petrus Nicopolitanus	ⲡⲉⲧⲣⲟⲥ ϩⲛ ⲛⲓⲕⲟⲡⲟⲗⲓⲥ	Πέτρος Νικοπόλεως	PṬRWS D| NIḲWPWLIS
Macrinus Eleutheropolis	Macrinus Iamniae	ⲙⲁⲕⲣⲓⲛⲟⲥ ϩⲛ ⲓⲁⲙⲛⲓⲁ	Μαριανὸς Ἰαμνείας	MḲRINWS D| I'MNI'
Maximus Maximianopolitanus	Maximus Eleutheropolitanus	ⲙⲁⲝⲓⲙⲟⲥ ϩⲛ ⲉⲗⲉⲩⲑⲉⲣⲟⲡⲟⲗⲓⲥ	Μάξιμος Ἐλευθερόπολεως	MKSIMWS D| 'LWTRPWLIS
Paulus Maximinopolis	Paulus Maximianopolitanus	ⲡⲁⲩⲗⲟⲥ ϩⲛ ⲙⲁⲝⲓⲙⲓⲁⲛⲟⲩⲡⲟⲗⲓⲥ	Παῦλος Μαξιμιανουπόλεως	PWLWS D| MAKSIMINPWLIS
Ianuarius Ierichuntinus etc.	Ianuarius Hierico etc.	ⲓⲁⲛⲟⲩⲁⲣⲓⲟⲥ ϩⲛ ϩⲓⲉⲣⲓⲭⲱ	Ἰαννουάριος Ἱεριχούντων	INWRIS D| 'IRIḤW

Cum et aliis testimoniis constet Longinum Ascalonis et Macrinum Iamniae antistites tempore concilii Nicaeni fuisse, inde sequitur genuinam episcoporum sediumque seriem codices Parisinos, Aegyptium, Graecum, Syrum exhibere. In editione Romana cum vox Gadarensis excidisset, omnia sequentia *ἐθνικὰ* loco suo mota sunt. Quamobrem Le Quien quinque praesules recenset qui numquam fuerunt. Cuius vestigia more suo fideliter pressit R. P. Pius Gams O. S. B. in fastis suis ecclesiasticis. *Μέγας ἐπ. τῆς Μαξιμιανουπολιτῶν* a. 518 Mansi VIII, 1074. *Δόμνος ἐπ. Μαξιμιανουπόλεως* a. 536 Mansi VIII, 920, 1146, 1174. Titulus in urbe Ḳanawât repertus (Waddington 2361:) *Πέτρος Διομήδους ἐπίσκοπος Μαξιμιανουπόλεως ἔνθαδε κεῖται* Krusium (Seetzen IV, 53) adduxit, ut Ḳanawât Maximianopolim esse contenderet. Sed titulus potius contra facit; nam si Petrus eiusdem urbis in qua sepultus est sacerdos fuisset, a monumenti conditoribus *ἐπίσκοπος* vel *ὁ ἐπίσκοπος ἡμῶν* nominatus esset. cfr. Waddington 1915, 1878, 2235. Maximianopolis urbs provinciae Arabiae cuius Petrus episcopus fuerit, occurrit in actis concilii Chalcedonensis, ubi Constantinus metropolita Bostrorum cum pro aliis suffraganeis, tum „*ὑπὲρ Σεβήρου Μαξιμιανουπόλεως*“ subscribit. Mansi VII, 168. cfr. Waddington ad 2413 et 2361. Urbs prope Legionem (hodie el-Leǵûn) sita erat. Robinson III, 792 sq. Neuere bibl. Forschungen p. 153, 154.

1037 *Γάβαι*] Hier. 720, 11. *καὶ ἔστι πολίχνη Γαβὲ καλουμένη ὡς ἀπὸ σημείων ις´ τῆς Καισαρείας παρακειμένη τῷ μεγάλῳ πεδίῳ τῆς Λεγεῶνος* O. S. 246, 53. Hieronymus l. c. p. 128, 15 habet: est quoque oppidum, quod vocatur Gabe, in sexto decimo miliario Caesareae et alia villa Gabatha in finibus Diocaesareae iuxta grandem campum Legionis. *ἔν τε τῷ μεγάλῳ πεδίῳ τῶν ἐπιλέκτων ἱππέων περὶ αὐτὸν ἀποκληρώσας χωρίον συνέκτισεν (Ἡρώδης) ἐπί τε τῇ Γαλιλαίᾳ Γάβα*

καλούμενον Ios. Antt. XV, 8, 5. *καὶ Κάρμηλος, τὸ πάλαι μὲν Γαλιλαίων νῦν δὲ Τυρίων ὄρος, ᾧ προσίσχει Γαβὰ πόλις ἱππέων, οὕτως ἀγορευομένη διὰ τὸ τοὺς ὑφ' Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ἀπολυομένους ἱππεῖς ἐν αὐτῇ κατοικεῖν* Ios. B. I. III, 3, 1. *Γάβα, πόλις Γαλιλαίας. Ἰώσηπος πέμπτῳ Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας. τὸ ἐθνικὸν Γαβαηνὸς, ὡς αὐτὸς Ἰώσηπος* Steph. s. v. *Γάβα.* Stephanus errat; nam quinto antiquitatum libro (II, 8 = 140, 141 etc.) de Gabaa tribus Beniamin oppido sermo est, neque conicias *ε' Ἰουδαϊκ. ἀρχ.* corruptum esse ex *ιε'*; nam *Γαβαηνός* V libro (II, 8, 9 = 150, 152, 153, 154, 155 etc.) occurrit. *Ῥουφίνου Ταβῶν* a. 431 Mansi IV, 1125, 1149, *τῆς Ταβανῶν πόλεως* 1217. Sed Marii Mercatoris mss. Vaticanus et Bellovacensis exhibent: Rufino Gabon Mansi V, 687 et civitatis Gaborum V, 712. *Ἀναστάσιος ἐπ. Γαβῶν* a. 536 Mansi VIII, 1172.

1038 *Ἑλενούπολις*] Hierocl. 720, 8. *ἔχει δὲ αὐτῆς* (*Ἑλένης Σεβαστῆς*) *διηνεκοῦς μνήμης ἐνέχυρον ὁ μέλλων αἰὼν τὴν ἐπὶ Βιθυνίας πόλιν καὶ ἑτέραν παρὰ Παλαιστινοῖς, ἀπ' αὐτῆς λαβούσας τὴν προσηγορίαν.* Sozom. H. E. II, 2. *Προκόπιος ἐπ. Ἑλενουπόλεως* a. 536 Mansi VIII, 1174. cfr. Kuhn II p. 372.

1041 *κλίμα Γαυλάμης*] AD. *Γαυλάνης* B. *Γαυλὼν ἢ Γολάν* (Hieronym: Golam). *φυλῆς Μανασσῆ, πόλις ἱερατικὴ τῶν φυγαδευτηρίων ἐν τῇ Βασανίτιδι. καὶ νῦν Γαυλὼν καλεῖται κώμη μεγίστη ἐν τῇ Βαταναίᾳ, ὁμωνυμεῖ δὲ τῇ κώμῃ καὶ ἡ περίχωρος* O. S. 242, 75. *Γαυλάνη* urbs commemoratur a Iosepho B. I. I, 4, 4 et 8 (*καταστρέφεται δὲ καὶ Γαυλάνην καὶ Σελεύκειαν καὶ τὴν Ἀντιόχου φάραγγα καλουμένην*) et Antt. XIII, 15, 4 *Γαυλανίτιδα* inter urbes *ἐν τῇ μεσογείᾳ* sitas recenset.

1042 *κώμη Ναΐς*] *Ναεὶν κώμη ἐν ᾗ τὸν υἱὸν τῆς χήρας ἐκ νεκρῶν ἤγειρεν ὁ κύριος. καὶ νῦν ἐστὶ κατὰ νότον Θαβὼρ ἀπὸ ιβ'* (Hier. in secundo miliario) *σημείων πλησίον Ἀηνδώρ* O. S. 285, 41. Diversa est *κώμη*

Ναΐν cuius Iosephus B. I. IV, 9, 4 meminit, in Acrabetene vel Idumaea sita. Itaque vel Palaestinae I vel III adnumeranda erit. cfr. Robinson III, 469; III, 880; Socin 360.

1043 *ἐπαρχία Παλαιστίνης Γ̅*] de finibus provinciarum Palaestinae III Salutaris et Arabiae accurate et docte egerunt Kuhn II p. 373 sq. 380 sq. Waddington ad 2081 et 2463. Th. Noeldeke, Palaestina Salutaris und Arabia. Hermes X p. 163 sq.

1045 *Αὐγουστόπολις*] Hierocl. 721, 3. *Ἰωάννου Αὐγουστουπόλεως* a. 431 Mansi IV, 1125, 1149, 1217. V, 589. *Ἰωάννης ἐπ. Αὐγουστοπόλεως* a. 536 Mansi VIII, 1171. *Ἡλίας ἐλέῳ θεοῦ διάκονος καὶ μοναχὸς καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἐν Αὐγουστοπόλει μοναχῶν τῆς τρίτης Παλαιστίνης.* Mansi VIII, 994, 1022. Situs urbis incognitus. Ritter Erdkunde XIV, 870, 917.

1046 *Ἀρίνδηλα*] Hierocl. 721, 4. (*ἀρίνδελα* Leidensis.) *Ἀρίνδηλα, Ἀρινδηληνός* Steph. s. v. *Ἀβίλη*. *Ἀρίνδηλα, πόλις τρίτης Παλαιστίνης. Γλαῦκος δὲ κώμην αὐτὴν καλεῖ. τὸ ἐθνικὸν Ἀρινδηληνός* Steph. s. v. *Ἀρίνδηλα*; sed litterarum ordo (*Ἀριαράθεια — Ἀρίνδηλα — Ἀρικία*) turbatus est; fortasse *Ἀρένδηλα* scribendum est. cfr. Mansi VIII, 911: *Θεόδωρος διάκονος καὶ ἀποκρισιάριος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ἐρενδηληνῶν.* Arieldela Not. Dign. Or. XXXIV, 44. *Θεοδώρου Ἀριβήλων* a. 431 Mansi IV, 1125, 1149. *Ἀρβδήλων* (v. l. *Ἀραβδήλων*) 1220. *Ἀριδήλων* Mansi V, 589. Ariddelon. Mercator. Mansi V, 687. *Μακάριος ἐπ. Ἀρινδήλων* a. 536 Mansi VIII, 1174. Nunc Garendel. Ritter Erdkunde XIV, 115. Robinson III, 39 sq. 126. Socin 313. cfr. addenda.

1047 *Χαραχμούδα*] A. Nomen corruptum in libris aliis *χαχμουδ..α* B. *παραχμούχων* D. Veram formam praebent Hierocles 721, 5: *Χαραγμοῦβα* Steph. s. v. *Χαράκμωβα, πόλις τῆς νῦν τρίτης Παλαιστίνης, ἣν ἀναγράφει Πτολεμαῖος [ἐν] γεωγραφικοῖς ἐν ε΄ βιβλίῳ* = Ptolem. V, 16 (17), 5: *Χαράκμωβα.* Theodoret. in

Esaïam 15, 1 T. II p. 273 Schultze: *μητρόπολιν δὲ εἶχον πάλαι τὴν νῦν καλουμένην Χαραχμωβά.* — *Δημήτριος ἐπ. Χαρακμώβων* a. 536 Mansi VIII, 1174. *Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς περιφανοῦς καὶ ἐνδόξου πόλεως Χαραχμοβῶν* AA. SS. T. III Iul. d. XIII p. 545.

1049 *Μάψις*] AD. *Μάμψις* B. *Μάμψις* Hierocl. 721, 8. *Ἰδουμαίας … Μάψ* Ptol. V, 15 (16), 10 (v. l. *Μάψα, Μαψή*). *λέγεται δέ τις Θαμαρὰ κώμη διεστῶσα Μάψις* (Mampsis Hieron.) *ἡμέρας ὁδὸν, ἀπιόντων ἀπὸ Χεβρὼν εἰς Αἰλάν, ἥτις νῦν φρουρίον ἐστὶ τῶν στρατιωτῶν* O. S. 210, 86 (cfr. 85, 2).

1050 *Ἐλοῦσα*] *Ἐλοῦσα* Hierocl. 721, 10. Inter Idumaeae oppida a Ptolemaeo V, 15 (16), 10 etiam *Ἐλοῦσα* commemoratur. Elusa Tab. Peut. *Ἐλοῦσα πόλις τῆς νῦν μὲν Παλαιστίνης τρίτης, πάλαι δ' Ἀραβίας.* Steph. s. v. Hieronym. in Isaiam L. V c. XV, 4 T. IV p. 186 Vallars: Quidam putant non viros sed nomen urbis intelligi, quae hodie appellatur Eluza et est in Moabitidis partibus sita. Hieronym. v. S. Hilarionis 24. T. II p. 26 Vallars: Vadens in desertum Cades ad unum de discipulis suis visendum cum infinito agmine monachorum pervenit Elusam (v. l. Elusium, Eolesam) eo forte die quo anniversaria sollemnitas omnem oppidi populum in templum Veneris congregaverat. Colunt autem illam ob Luciferum cuius cultui Saracenorum natio dedita est. Sed et ipsum oppidum ex magna parte semibarbarum est propter loci situm. — De Hierusalem in Elusa (v. l. Elusath, Heluzath, Luza etc.) mansiones III. Theodosius p. 27 Gildemeister. *Ἐλούζη* (l. Eluza) S. Nili narratio de caede monachorum montis Sinai AA. SS. T. I Ian. d. XIV p. 964. *Ἀμπελᾶ* (v. l. *Ἀπελλᾶ*, versio Latina: Ampela vel Abdella) *Ἐλούσης* a. 431 Mansi IV, 1125. *Θεόδουλος ἐπ. Ἐλούσης* Mansi IV, 1217. V, 588. *Ἀρέτας ἐπ. Ἐλούσης* a. 451 Mansi VII, 141. *Πέτρος ἐπ. Ἐλούσης* a. 518 Mansi VIII, 1071. *Ζηνόβιος ἐπ. Ἐλούσης*

a. 536 Mansi VIII, 1174. Et inde (scil. Gaza urbe) venimus in civitatem Elusa (corr. Gildemeister; libri Elua) in caput eremi quae vadit ad Sina. Antonii Placentin. Itin. c. 34. Proficiscentes de civitate Elusa (eulatia Rhinaugiensis, medullotha Sangallensis) ingressi eremum c. 35. *εἰς τὴν λαύραν Ἐλούσης* Ioann. Moschi prat. spir. 164 (Cotel. Eccl. gr. mon. II p. 426). Nunc al Ḫalaṣâ Robinson I p. 333, 442. III p. 862. Ritter Erdkunde XIV, 118 sq.

1051 *Ζώορα*] hanc formam praebent libri omnes; eandem invenis in actis conciliorum *Ζωόρων* Mansi VI, 918. *Ζωορῶν* VIII, 919; *Ζωορῶν τῆς τρίτης Παλαιστίνης* (apud Mansium VIII, 1146 typothetae errore *Ζωορῶν* excidit). *Ζώορα* Cyrill. Scythop. v. S. Sabae XXII. (Coteler. Eccl. Gr. monum. III p. 249). *Ζωόρα* Leidensis Hieroclis. *Ζοορά* O. S. 261, 37. *Ζωάρα* Hierocl. 721, 7. *Ζώαρα* Ios. Antt. XIV, 1, 4. *Ζωαρά* O. S. 231, 13. *Ζόαρα* Ios. B. I. IV, 8, 4. Steph. s. v. *Ζόαρα, Ἄδανα, Τάρφαρα. Ζωηρά* Anastas. Sin. quaest. 96: *εἰς τὰ μέρη Ζωηρῶν καὶ Τετραπυργίας. Δοάρων* Mansi VIII, 1174.

1052 *Βιροσάβων*] *Βηρσαβεέ . . . ἔτι καὶ νῦν ἐστὶ κώμη μεγίστη ἀπέχουσα Χεβρὼν σημείοις εἴκοσι πρὸς νότον, ἐν ᾗ καὶ φρούριον στρατιωτῶν ἐγκάθηται* O. S. 234, 100. Berosaba Not. Dign. Or. XXXV, 5. Benosabae 18. Hodie Bîr es-Seba' Robinson III, 223. Noeldeke Hermes X, 164.

1053 *Ἔλας*] urbs *Αἴλανον, Ἀίλα* vel *Αἰλά, Αἰλάν, Αἰλάθ, Ἀιλάς, Ἀϊλᾶ* etc. vocitata; sed etiam apud Ptolemaeum V, 16, 1 *ἡ Ἐλάνα κώμη* commemoratur (*Βήρυλλος . . ἐπ. Ἀϊλᾶ Παλαιστίνης τρίτης* Mansi VII, 32; *ἐν τῷ Ἀϊλᾷ τῆς τρίτης Παλαιστίνης* Mansi VIII, 995, 1022).

1054 *Πεντακωμία*] alia *Πεντακωμία* in Arabia provincia ab eodem Georgio affertur 1073; tertiam in Palaestina I fuisse ex nomine vici prope Sebasten Fendeḳûmîje (Robinson III, 879) appellati colligunt.

Ritter Erdkunde XVI, 668. Seetzen, comm. p. 322. Socin 357.

1055 *Μαμόψωρα*] oppidum prorsus incognitum, ni nomen corruptum habes et *Μάψωρα* scribere mavis. cfr. O. S. 277, 63. *Μάσαρις, ἔτι καὶ νῦν κώμη μεγίστη Μαβσαρὰ ἐπὶ τῆς Γαβαληνῆς, ὑπακούουσα τῇ Πέτρᾳ.* „Nominis forma *Μάσαρις* depravata est; nam contextus Hebraicus habet מִבְצָר, ita ut *Μάψαρ(α)* expectes (i enim littera syllabae primae novitia est). — Situs et Genesi et Notitiae aptus est, quamvis et hic et illic desint, quibus accuratius eum definiamus. Scribe *Μάμψωρα* et cfr. *Μάμψις* = *Μάψις, Μάψ* v. 1049." Th. N.

1056 *Μητροκωμία*] fundos extra metrocomias. Cod. Iustin. X, 19, 8a. 468. *μὴ ἐξεῖναί τινι πιπράσκειν ἑτέρῳ ἢ μόνον τοῖς τῆς ἰδίας μητροκωμίας οἰκήτορσιν.* Ius Graeco-Roman. P. III. ed. Zachariae a Lingenthal p. 238. *τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μητροκωμίαν χωρία ἤτοι ὑπὸ τὴν αὐτὴν κομητούραν.* p. 256. cfr. Waddington ad 2414. Palaestinae III metrocomia alibi non commemoratur; sed saepissime in Arabia provincia vicorum ita appellatorum mentio fit: [*μη*]*τροκωμίας Βορεχὰθ Σαβάων* Waddington 2396. [*οἱ ἀπὸ μητρο*]*κωμίας Ζοραουηνῶν* 2480. *Φαινησίοις μητροκωμίᾳ τοῦ Τράχωνος* 2524. *τὴν Βάκαθον* . . *μητροκωμίαν τῆς Ἀραβίας τῆς Φιλαδελφίας.* Epiphan. Anaceph. vol. I p. 249 Dind. (*ἐν Βακάθοις τῆς Φιλαδελφηνῆς χώρας* contra haeres. LVIII vol. II p. 543 Dind. cfr. Ioann. Damasc. ed. Le Quien vol. I p. 89.) Aegyptiam habes metrocomiam *τὴν Ἀστὸν καλουμένην — πολίχνη δέ ἐστιν αὕτη μητροκωμία κατὰ τὸν Προσωπίτην καλούμενον νομόν.* — Epiphan. de fide vol. III p. 569 Dind.

1057 *Σάλτων ἱερατικόν*] *Σάλτων* Hierocl. 721, 11. Gesenius (Burckhardt Reisen II p. 1061) Saltum Hieraticum oppidum esse coniecit quod hodie es-Salt vocatur. Quem secuti sunt Ritter Erdkunde XV,

1137 et Kruse (Seetzen IV p. 209). Eodem loco Hebraeorum tempore Ramoth Gilead situm fuisse censet Ritter, et cognomen *ἱερατικὸν* inde explicat (*Ῥαμώθ, πόλις φυλῆς Γὰδ ἱερατικὴ τῶν φυγαδευτηρίων ἐν τῇ Γαλααδίτιδι* O. S. 287, 91). Sed rectissime hanc sententiam Kuhn II p. 378 reiecit; es-Salt enim oppidum ad Arabiam, non ad Palaestinam III pertinet.

1060 *Ἀδρασός*] Hierocles 722, 3 habet *Ἄδρα* et 723, 5 *Ἀδρασσός*. Etiam apud Ptolemaeum V, 14 (15), 23 inter Coele Syriae et Decapoleos oppida enumerantur: *Γάδαρα, Ἄδρα, Σκυθόπολις, Γέρασα κτλ.* et in Arabia V, 16 (17), 7: *Βόστρα λεγίων, Μέσαδα, Ἄδρα, Κοράκη*. Urbis notissimae quae Ad̲raʿât (Abulfeda Tb. VI, 34 p. 137) Ad̲raʿ (Robinson III, 908) vel D̲erʿât (ZDPV. XIII, 1 Tb. 2) vocatur nomen genuinum est *Ἀδραά*. ΑΔΡΑΗΝΩΝ in nummis (Mionnet: Suppl. VIII p. 382. Arabia 1 cfr. 2) et titulus (CIG. 5366 et accuratius apographon apud Renier, inscr. Alg. 1820) *Ἀδρα[η]νῶν πόλις ἡ τῆς Ἀραβίας*. *Ἀδραά* habent Eusebius (Onom. sacr. ed. de Lagarde 213, 37; *Ἀδρά* 253, 31) et Epiphanius contra haeres. I XXX vol. II p. 110 Dind. Adraha Tab. Peut. Astra = Adra? Gildemeister ad Theodosium de situ T. S. p. 26. *Ἀραβίων ἐπ. Ἀδραῶν* a. 359 Epiphan. contra haeres. III, 73 vol. III p. 318 Dind. Uranius Adranensis a. 381 Mansi III, 569. *Πρόκλος ἐπ. πόλεως [Σ]Ἀδρανῶν* (Corbeiens. Adraorum, Divionens. Adranorum) a. 451 Mansi VII, 145. (a. 449 = Mansi VI, 756 „Adranae civitatis" coniectura editoris Romani est; contextus Graecus *Ὀσροηνῶν*, veteres libri versionis Latinae Adrianopolitanus praebent.) Dorymenes . . . ep. civitatis Adraon Arabiae provinciae a. 553 Mansi IX, 394. Iure mireris quod Georgius, etsi illustriora Arabiae oppida omnia enumerat, urbem notissimam Adraenorum silentio praetermiserit, obscurum Adrasum recensuerit. Quam-

obrem Relandi (Palaest. illustr. p. 547) sententiam non prorsus abiecerim, qui Adrasum et Adraam eandem esse urbem censet. In Hieroclis synecdemo ad formam „*Ἄδρα*" a scriptore notatam lector in margine „*Ἄδρασσος*" adscripsit, quae postea a librariis in fine provinciae collocata est. cfr. Hierocl. 716, 6—8. cfr. Ritter Erdkunde XV, 834 sq. Waddington ad 2070 e.

1061 *Δία*] urbs Decapoleos cuius nominis usitatior forma *Δῖον* est. *Δια* formam tuentur Hierocl. 722, 4. Not. Dign. Or. XXXVII, 23. *Δία* et Syncellus 559, 1. *Πέλλαν, Γάδαρα τὴν πρὸς θερμοῖς ὕδασιν, Ἄβιλαν, Ἵππον, Δίαν* ubi scribendum est *Δίαν*. *μέχρι Δίας τῆς ἐρήμου πόλεως* Damascius apud Photium Bibl. p. 347 b. Bekker.

1064 *Νεύη*] Neve inter Aere et Capitoliada It. Ant. 196, 5; 198, 8. *Ἰωβίου πόλεως Νέβης* a. 451 Mansi VII, 168. Iniuria *Νιλακώμη* Hierocl. 722, 2 in *Νεύη κώμη* mutandum conicit Wesselingius, quae est *Νηλκωμία* Wadd. 2217. *Γαύτου* (nomen habet et Waddington 2019. Wetzstein N. 158 cfr. Abh. d. Berl. Akad. 1863 p. 349) *πόλεως Νεέλων* Mansi VII, 168. *κεῖται καὶ ἐν τῇ Βαταναίᾳ Νεειλά* O. S. 284, 19. Neves etiam serioris aetatis Iudaei mentionem faciunt; locos congessit Reland. Palaest. illustr. p. 910. Hodie Nawâ Ritter XV, 356. Seetzen IV, 83. („Fortasse *πόλις Νινεύη καλουμένη περὶ τὴν γωνίαν τῆς Ἀραβίας* O. S. 282, 90 ipsa urbs Neve est" Th. N.)

1067 *Νεάπολις*] Hierocl. 722, 10. a. 381 sedet inter patres provinciae Bostron Severus Neapolitanus Mansi III, 369. *Χείλωνος πόλεως Νέας πόλεως* a. 451 Mansi VII, 168. In vico Suleim (Slêm) prope Ḳanawât titulus repertus est (Waddington 2381) ubi legimus: *Σάδος Νεοπολίτης οἰκοδόμησεν εὐτυχῶς*. Sed Suleim tempore Romano [*Σε*]*λαιμηνοί* nominatur. Waddington 2377. Idem conicit vicum

quem Arabes Šeḫmiskîn appellant, esse vel Neapolim vel Hierapolim. Waddington ad 2413.

1068 Ἱεράπολις] urbis Hierapoleos provinciae Arabiae praeter Georgium unus Hierocles 722, 11 meminit. Codex A (et editiones omnes) urbem omittunt.

1069 Φιλιππούπολις] Φιλιππόπολις Hierocl. 722, 12. Igitur Marcus Iulius Philippus Arabs Thraconites, sumto in consortium Philippo filio, rebus ad orientem compositis conditoque apud Arabiam Philippopoli oppido, Romam venere. Aurel. Victor de Caesar. XXVIII, 1. ὡρμᾶτο δὲ (ὁ Φίλιππος) ἀπὸ Βόστρας τῆς Εὐρώπης (l. Ἀραβίας), ἔνθα καὶ πόλιν ᾠκοδόμησεν ὀνομάσας αὐτὴν Φιλιππούπολιν. Cedrenus I p. 451, 22. Leo Grammat. p. 76, 6. Hieronym. ad a. 2264. Filippus urbem nominis sui in Thracia (!) construxit (deest apud Euseb. Arm.). Inde sua habent Cassiodorius Chronic. p. 643 Mommsen et Iordanes. In nummis ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ. Waddington revue numismatique 1865 p. 56. Concilio Chalcedonensi adfuit Hormisdas ep. Philippopolitanus. Ὁρμίσδου Φιλιππουπόλεως, Hormisda Philippopolis Arabiae. Mansi VI, 569, 570; 943, 944; 1077. VII, 121. In subscriptionibus actionis VI deest; habet Latina versio in subscriptionibus canonum Chalcedonensium, per provinciarum ordinem digestis, quarum tamen non magna est auctoritas. Mansi VII, 402. Gesenius (Burckhardt: Reisen I p. 17, 506) ex titulo in vico ʿOrmân reperto: Γαῦτος Σολέμου Φιλιππουπολ[ίτης] ἐξ ἰδίων οἰκοδόμησεν τόδε μνῆμα, ἔτ[ε]ι σνγ' ʿOrmân esse Philippopolin coniecit, quem alii secuti sunt. cfr. Ritter Erdkunde XV, 796. Similis titulus occurrit in vico Šaḳra (οἱ ἀπὸ Κω[ρ]ίνου? κώμης Waddington 2505) βουλευτὴς αὔγου .. Φιλιπποπολείτης Waddington 2506. Rectissime igitur Waddington (ad 2019) e contrario censet hoc titulo ʿOrmân non esse Philippopolin probari. Est

urbs hodie Sohbâ (Robinson III, 910) dicta. Waddington revue numism. 1865 p. 56 et ad 2072. Socin 436.

1070 *Φενοῦτος*] *Φαινά* Hierocl. 723, 1. *Ἰούλιος Σατορνῖνος Φαινησίοις μητροκωμίᾳ τοῦ Τράχωνος χαίρειν* Waddington 2524. *Φαινήσιοι* 2525, 2530, 2531; *Φαινήσιος* 2532. Fenis Not. Dign. Or. XXXVII, 23. Aenos Tab. Peut. In concilio Chalcedonensi Constantinus ep. metropoleos Bostrorum subscribit „*ὑπὲρ Μάλχου πόλεως Αἴνου* (Corb. et Divionens. Malcho Eni, Paris. Marco Ubateno). Mansi VII, 168. Hodie Mismîje vel Musmîje. Robinson III, 908. Socin 439. cfr. Waddington ad 2524. Ritter Erdkunde XV, 897 sq. Kuhn II, 384. Distinguenda est *Φαινὼ* urbs episcopalis tertiae Palaestinae, inter Petram et Zoaram sita, metallis famosa. *Φινὼν . . αὕτη ἐστὶ Φαινὼν ἔνθα τὰ μέταλλα τοῦ χαλκοῦ μεταξὺ κειμένη Πέτρας πόλεως καὶ Ζοορῶν.* O. S. 299, 85. *ἐν Φαινοῖ* 270, 21. *Φανᾶ* 251, 86. (Hieronym. metallo Feno). *ἐν Φαινοῖ* Euseb. h. e. VIII, 13, 5. *κατὰ Φαινὼ τῆς Παλαιστίτης* Euseb. de martyr. Palaest. VIII, 2. *τοῖς Φεννησίοις μετάλλοις* Theodoret. h. e. IV, 22. *τῆς Φαινῶ* Athanas. hist. Arianorum ad Monachos opera ed. mon. Bened. I, 1 p. 380. *ἐν τοῖς Φαινησίοις μετάλλοις* Epiphan. contra haeres. II, 68 vol. III p. 133 Dind. *Σάαδος ἐπ. Φαινοῦς* a. 431 Mansi V, 589. Saida Phoenus 687. *Σαΐδα Φαινοῦς* IV, 1125, 1152, 1220 lat. versio: Phaenis Salutaris Palaestinae. *Καΐουμος Φαινοῦς* a. 449 Mansi VI, 919. *Πέτρος ἐπ. Φενοῦς* a. 518 Mansi VIII, 1071. *Ἰωάννης ἐπ. Φαινοῦς* a. 536 Mansi VIII, 1174. cfr. Kuhn II, 379, 384. Ritter Erdkunde XIV, 125. Noeldeke Hermes X p. 164.

1071 *Κωνσταντίνη*] *Κωνσταντία* Hierocl. 723, 2. Chilon Constantiensis a. 381 inter episcopos provinciae Bostron Constantinus Bostrorum ep. subscribit a. 451 „*ὑπὲρ Σολέμου* (nomen etiam CIG. 4635 = Wetz-

stein 74) *πόλεως Κωνσταντιάνης*" Mansi VII, 168. Waddington urbem in loco qui hodie Brâḳ vocatur sitam fuisse censet (quam sententiam Th. Noeldeke non reicit). Erat urbs satis ampla cuius anni numerantur. cfr. Waddington ad 2537 a.

1072 *Διονυσιάς*] Hierocles 723, 3. *τὰ Βόστρα τῆς Ἀραβίας, πόλιν μὲν οὐκ ἀρχαίαν ... φρούριον δὲ παλαιὸν, ἐπιτετειχισμένον τοῖς πέλας Διονυσιεῦσιν ὑπὸ τῶν Ἀραβικῶν βασιλέων.* Damascius in vita Isidori apud Photium Bibl. p. 347 b Bekker. Severus Dionysiadis a. 325 Mansi II, 694; Dosonis (Asodianensis II, 699). *Διονυσιάδος* Morelli p. 228. D| DIWNWSIDWS. Cowper p. 70. Contextus copticus lacunam habet in qua tantum ⲡⲁⲓⲟ litterae leguntur Zoëga p. 245. Elpidius Dionistensis (Dionysiensis) a. 381 Mansi III, 569. Constantinus Bostrorum subscribit a. 451 „*ὑπὲρ Μαρᾶ πόλεως Διονυσιάδος*" Mansi VII, 168. *ὁσιωτ(άτου) Πέτρου ἐπισκ(όπου)* Waddington 2327. *Μάγ[ν]ος οἰκοδ(όμος) Διονυσιεύ[ς?]* Waddington 2299. Waddington conicit urbem esse eandem quae hodie es-Suwêdâ appellatur, cuius antiquum nomen *Σόαδα* ([*Σ*]*οαδεη*[*ν*]*εῖς* Waddington 2307 *τῶν Σοαδηνῶν* 2370) est; sed fieri potuit, ut nomen mutaretur in Dionysiada; conditor enim Dionysus commemoratur *ἡ πόλις τὸ κτίσμα σὺν ἐργαστηρίοις καὶ παντὶ κόσμῳ κατ[εσκεύασεν] ἐπισκοπούντων βουλευτῶν φυλῆς Βιταιηνῶν, προνοίᾳ κυρίου κτίστου Διονύσου.* Waddington 2309. cfr. eundem ad l. c. Cuius opinioni assentitur Th. Noeldeke. Gesenius cogitaverat Dionysiada esse urbem Šohbâ (= Philippopolis); sed nimis longe abest a Bostris quibus Dionysias teste Damascio vicina fuerat.

1074 *Τρικωμία*] Notitia Dignitatum Orientis inter Arabiae castra (XXXVII, 4, 15) Tricomiam affert.

1075 *Κανόθας*] hodie Ḳanawât. Nomen urbis quod in titulis nummisque occurrit, est Canatha. *Καναθηνῶ[ν]* Waddington 2331 a. *Καναθηνός* 2216. *Κενα-*

θηνός 2343. Cohors prima Flavia Canathenorum C. I. L. VIII, 2394, 2395. In nummis: ΚΑΝΑΘ Waddington ad 2329. ΓΑΒΙΝ. ΚΑΝΑΘ; ΓΑ-ΒΕΙΝ. ΚΑΝΑΘΗΝ Reichardt: Wiener numismatische Zeitschrift 1880 p. 69. Eandem formam praebent Iosephus (B. I. I, 19, 2) *Κάναθα*; Plinius (HN. 5, 74) qui inter Decapolitanae regionis urbes Canatham recenset; Ptolemaeus V, 14 (15), 23. *Κοίλης Συρίας καὶ Δεκαπόλεως πόλεις .... Κανάθα* Eusebius (O. S. 269, 15) *Καναθ, κώμη τῆς Ἀραβίας εἰς ἔτι Καναθὰ λεγομένη ... κεῖται δὲ καὶ ἔτι καὶ νῦν ἐν Τραχῶνι πλησίον Βοστρῶν.* Stephanus Byzantius s. v. *Κάναθα, πόλις πρὸς τῇ Βόστρᾳ Ἀραβίας, τὸ ἐθνικὸν Καναθηνός.* Chanata Tab. Peut. Hierocles (723, 4) habet *Κανοθά*; *Θεοδόσιος ἐπ. Κανώθα* a. 449 Mansi VI, 915. *Θεοδόσιος ἐπ. πόλεως Κανώθας* a. 451 Mansi VII, 145. Formam tuetur titulus bilinguis: *βουλευτὴς πολίτης τε Κανωθαί*[*ω*]*ν* .. decurion[i] [S]eptimiano Canotha. bullet. dell' inst. archeol. 1867 p. 204. cfr. Waddington ad 2329. Distinguenda est urbs *Κάνατα* hodie Kerak. *Κανατηνῶν* Waddington 2412d. cfr. Mionnet Suppl. VIII, 225. (Decapolis 4, 5.) Reichardt l. c. p. 72, 73.

1076 *Σάλτων Βατάνεως*] In plaga septentrionali regionis Nuḳra (Batanaeae) Dêr es-Ṣalt vicus situs est. Seetzen I p. 62. Kruse (Seetzen IV p. 40) eum veterum *Σάλτον Γοναϊτικὸν* esse censet; de quo cum Phoeniciae Libanensi adnumeretur, nullo modo cogitari potest. Fortasse Dêr es-Ṣalt antiquum nomen *Σάλτων Βατανέως* retinet. „Ipse *Σάλτων Βατανέως* Dêr es-Ṣalt vicum esse in regione Nuḳra situm conieci; idem ut nunc video iam Wetzstein ad Delitzsch Hiob I p. 555 statuerat, ubi idem vir doctus salṭ scribit, in tabula vero geographica titulis regionis Haurân addita: ṣalt. Utraque ratione et hic vicus et Ṣalt illud notissimum (= Ramoth Gil'ad e vulgari sententia) ab Arabiis auctoribus scripta

inveniuntur; est enim vox peregrina quam Arabes diverso modo pronuntiare solebant." Th. N.

1077 *Ἑξακωμία*] *Ἑξακωμία κώμη* Hierocl. 722, 5..

1078 *Ἐνακωμία*] nominibus *Πεντακωμίας*, *Ἑξακωμίας*, *Ἐνακωμίας* Arabiae provinciae metrocomiae, veluti *μητροκωμία Βορεχὰθ Σαβάων*, *μητροκωμία Ζοραουηνῶν* comprehensae esse videntur.

1079 *κώμη Γωνίας*] „fortasse conferenda est *Γούνας κατοικία Συρίας* Steph. Byz. s. v. cfr. *Βατανέαι συνοικία Συρίας* idem s. v. (sed et *Γάμαλα κατοικία Συρίας* appellatur quae Palaestina II est). Num forte huc referendum est *περὶ τὴν γωνίαν τῆς Ἀραβίας* O. S. 282, 90? Hieronymus appellative interpretatus est, „in angulo Arabiae" vertens". Th. N. cfr. *εἰσὶ δὲ κῶμαι Ἰαεὶρ ἐν τῷ ὄρει Γαλαάδ . . . καὶ εἰσὶν ἐν τῇ καλουμένῃ Γωνίᾳ* (Golam Hieron.) *τῆς Βαταναίας*. O. S. 216, 12 cfr. 89, 17??

1080 *κώμη Χέρους*] Waddington ad 1962 censet esse Ḳrêje (Ḳuraijat) urbem inter Bostra et Salḫat sitam; idem iam Gesenius (Burckhardt I p. 507) coniecerat. Quam opinionem reicit Th. Noeldeke. „Graeci enim ק litteram Semitarum χ littera exprimere non solent. Dein ex aijat terminatione *ους* (quae est genetivi forma) fieri nequit. Nam temporibus antiquis „aijat" forma „*αθος*" vel „*αθη*" syllabis redditur."

1082 *κώμη Χαβέρας*] potest comparari Ḥebrân vicus arcis et duarum ecclesiarum reliquiis insignis, in Auranitide situs Waddington 2286—2291. Sed liber B habet *Μαχαβερῶ* et D *Μαχαβερόν*. Quare haud dubie recte Th. Noeldeke vicum esse intellegendum censet qui M'kaur et a Iosepho *Μαχαιροῦς* appellatur Hermes X p. 169. „Quam opinionem etiamnunc retineo. M'kaur forma est magis genuina quam *Μαχαιροῦς* quam Graeci more solito cum *μάχαιρα* voce composuerunt. Ab Aramaeis (in Targum)

appellatur מכוור quod Mchauwar vel Măchauwar = *Μαχα*$\overset{\beta}{\upsilon}$*ερ* .. pronuntiabis." Th. N.

1083 *κώμη Κωρεάθας*] *Κορεάθας* BD. Vicum Coreathen Waddington ad 1962 eundem habere videtur qui *Καριάθα* ab Eusebio, Coraitha ab Hieronymo appellatur. *καὶ νῦν ἐστὶν ὅλη Χριστιανῶν κώμη* ... *Καριάθα ἀπὸ ι' σημείων τῆς Μηδαβῶν πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τὸν Βάριν* O. S. 269, 11. „Vox Krêje accurate Graecorum nomine *Κωρεάθα* redditur; sed inde nil lucramur, quia Ḳreje „viculus" nomen usitatissimum est et nostrae aetatis Arabes adhibendis formis diminutivis gaudent. Magis placet Waddingtoni opinio; nam *Κωρεάθη Καριάθα* esse potest vel Coraitha, uti Hieronymus forte accuratius scribit." Th. N. Alii (Gesenius apud Burckhardt I p. 502; Seetzen I, 289; IV, 141; Ritter Erdkunde XV, 868) muros dirutos comparant quibus hodie nomen Ḳirâṭa, qui vicus ab urbe Zorava ad septemptriones spectat. „Ḳiraṭa cum positione Eusebiana non convenit, et ṭ ט est *τ* non *θ*." Th. N.

1084 *κώμη Βιλβάνους*] *Βεελμεών*. *πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἣν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβίν. Βεελμεὼν, κώμη μεγίστη πλησίον τοῦ ὄρους τῶν θερμῶν ὑδάτων. ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίας Βεελμαοὺς καλουμένη, διεστῶσα τῆς Ἐσβοῦς σημείοις θ'*. O. S. 232, 45. „coniectura *Βιλβάνους* vicum *Βεελμαοῦς* esse a veri specie non abhorret; *Βεελμεὼν* Eusebii sine dubio idem vicus atque *Βεελμαοῦς* est qui mil. IX ab Ḥešbân urbe distat; sed confundit Eusebius eundem vicum cum *Ἀβελμεούλ*, אָבֵל מְחוֹלָה. Beelmaûs hodie Ma'în ab urbe Ḥešbân in meridiem spectat." Th. N.

1085 *κώμη Κάπρων*] *Καπάρων* D. Waddington ad 2292 vicum in monte Hauran prope Ḥebrân urbem situm affert cui nomen el-Kefr. „Fortasse recte; sed cum voce „Kafar = vicus" plurima nomina propria composita sunt; et Syrorum „Kafrâ" et Arabum „elkefr",

nulla alia voce addita, nonnumquam nomina locorum sunt. Expectas χ in voce Graeca." Th. N.

1086 *Πυργοαρετῶν*] vicus vel castellum ab uno ex regibus quibus nomen *'Αρέτας* nominatum erit. „Quae explicatio aliquid probabilitatis habet. Vox *ἐθνικόν* esse videtur quamquam *Πυργοαρεταίων* vel potius *Πυργοαρετηνῶν* expectamus. Alḫârith et Hârithat multis regibus nomen fuit; verisimillimum est vicum a Nabataeorum quodam rege Hârithat nomen accepisse. *τ* litteram scribunt, a voce *ἀρετή* verbum ductum esse putantes." Th. N.

1087 *κώμη Σέτνης*] fortasse scribendum *Σεΐνης*. *Σεειηνῶν το κοινόν* Waddington 2367. *Σειηνός* 2418. „Dubitationem inicit *ν* littera; vicus enim Sîᶜ vel Seᶜ appellatur (ZDPV. XIII, 1 Tb. 2.)" Th. N.

1093 *ἐπαρχία 'Αρμενίας Μεγάλης*] ea quae inde a verbis *δεῖ εἰδέναι* usque ad *κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον* in libris extant, a Georgii libro plane aliena sunt; nam qui orbis Romani descriptionem confecit, de autocephalia ecclesiastica Armeniae maioris et insulae Cypri agere non potuit. Quae omnia a Basilio demum addita esse verisimile est. Idem etiam Cyprum insulam in fine dioeceseos orientalis posuit, quae in Notitia Dign. Or. V, in laterculo Polemonis Silvii VII., apud Hieroclem III. locum obtinet.

1098 *Κωνσταντία μητρόπολις*] Kuhn (II p. 313) ante concilium Ephesinum (Mansi IV, 1213, 1467, 1468) nominis Constantiae quam urbs Salamis ab Constantio Chloro accepisse traditur (Malalas I, 415 ed. Ox.) nullum reperiri vestigium dicit. Polybii episcopi Rhinocorurorum, qui se aequalem esse S. Epiphanii iactat, testimonium (c. 66 *ἐν Κωνσταντίᾳ* cfr. c. 64, 65) nihil valet; nam vitam quae sub eius nomine fertur, a serioris aetatis hominibus confectam esse iamdudum inter viros doctos constat. Sed Epiphanius ipse hoc nomen novit. *κατὰ Σαλαμινίους τοὺς καὶ Κωνσταντιέας* (contra haeres. II,

LI vol. II p. 489 Dind.); *Σαλαμίνιοι εἴτουν Κωνστάντιοι.* (Epiphan. vol. IV p. 26, 31 Dind.) At fortasse quispiam dicat haec a librariis genuinis Epiphanii verbis inserta esse. Verum extant alia testimonia quae aetate concilium Ephesinum antecedunt. S. Hieronymus epist. CVIII (T. I p. 693 Vallars.) Epiphanium nominat ep. Salaminae Cypri quae nunc Constantia dicitur.[1]) Palladius item Helenopolitanus, dein Asponensis episcopus, qui tempore concilii Ephesini — (subscribit enim Eusebius Asponorum cfr. Mansi IV, 1128, 1218) — iam diem supremum obierat, S. Epiphanium Constantiae episcopum dicit: *Ἐπιφάνιον τὸν μακάριον τῆς Κωνσταντίας τῆς Κύπρου ἐπίσκοπον.* (Pallad. dial. d. Chrysost. p. 150. ed. E. Bigot.)

1103 *Ἀρσεναΐ* et 1104 *Σῶλος*] praebent libri pro *Ἀρσινόη* et *Σόλοι.*

1105 *Λάπιθος*] *Λήπηθις Φοινίκων* Scyl. Caryand. 103 Müller Geogr. gr. min. I p. 77. *ἐν Λαπήθῳ* (*ἐναλπίθω* Peirescianus) Polyb. XXXIX, 18, 6. *Λάπαθός τέ ἐστι πόλις ὕφορμον ἔχουσα καὶ νεώρια* Strabo XIV p. 682 C (= Steph. s. v. qui habet *Λάπηθος*, *Λαπήθιος*; Rhedigeranus *Λάπιθος*, *Λαπίθιος*) *Λαπήθιος* Diod. XIX, 59, 1. *Λάπηθον ἐξεπολιόρκησαν* 62, 6. *τὸν τῆς Λαπηθίας βασιλέα* 79, 4. Lapethos Plin. NH. V, 35, 130. *Λάπηθος πόλις* Ptolem. V, 13 (14), 4. Lapheton R. A. 393, 12. Lapheto Tab. Peut. *εἰς Λάπαθον, ἀπὸ Λαπάθου* stadiasm. maris magni § 313. 314. (Müller geogr. gr. min. I p. 504.) *Λαπήθιον· ἡ λέξις ἀπὸ Λαπήθου πόλεως. τὸν ἠλίθιον* Hesych. *ἐκ δὲ Λαπήθου* Nonn. Dionys. XIII, 447. cfr. 433. *Λάπιθος* Hierocl. 707, 2. Constantin. Porph. de Themat. I, 15. Hoc

1) Salamis civitas in Cypro insula nunc Constantia dicta. Lib. nominum locorum ex Actis T. III, 765 Vallars. nil valet, quia libellum S. Hieronymi opus non esse iamdudum constat.

Salamina, hoc Curium, hoc Lapetha et urbes reliquae conclamabant. Hieronym. v. S. Hilarionis 42 T. II, p. 37 Vallars. *ἐν Λαπιθῷ* acta S. Auxibii (AA. SS. T. III Febr. p. 125) *γενομένων δὲ ἡμῶν ἐν τῇ πόλει Λαπίθων.* acta S. Barnabae c. 41. *ἐξελθόντες δὲ τῆς Λαπίθου.* 42. (AA. SS. T. II Iun. p. 433.) *Δίδυμος ἐπ. Λαπίθου* a. 451 Mansi VII, 160.

1106 *Κυρηνία*] *Κερύνεια* Scyl. Caryand. 103 p. 77 Müller. *Κερυνείτης* Diod. XIX, 59, 1. *Κερύνειαν* (libri *Κεραυνίαν, Κεραυνίαν, Κερυννίαν, Κυρηνίαν*) ... *ἐξεπολιόρκησαν* 62, 6. *τὸν τῆς Κερυνείας δυνάστην* 79, 4. *ἐν Κερυνείᾳ τῆς Κύπρου* Steph. s. v. *Πηγαί. εἰς Κερύνειαν, ἀπὸ Κερυνείας* stadiasm. maris magni § 312. 313. Corinaeum Plinius NH. V, 35, 130 (sed cfr. Müller geogr. gr. min. I p. 77 et 504). *Κεραυνία* (v. l. *Κυρηνία*) Ptolem. V, 13 (14), 4. *Κυρηνία* Hierocl. 707, 6. *Κυρήνεια* Constant. Porph. de Them. I, 15. Cerinia Tab. Peut. Cernia R. A. 393, 11. *ἔστι πόλις ἐν Κύπρῳ ὁμώνυμος ἐν Λιβύῃ Κυρήνῃ.* vita S. Spyridonis 30. Migne CXVI p. 452. *ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοδότου ἐπ. Κυρηνίας τῆς Κύπρου.* Menol. Basilii Ian. 17 p. 265 Migne. *Θεοδότου ἐπ. Κυρινίας* Menol. Basilii Mart. 2 p. 336 Migne. *Κυρήνη πόλις Κύπρια.* Boissonade anecdot. IV p. 383.

1107 *Τάμασος*] *τῆς ἐν Κύπρῳ Ταμασσοῦ.* Strabo VI p. 255 C. *μέταλλά τε χαλκοῦ ἐστιν ἄφθονα τὰ ἐν Ταμασσῷ.* XIV p. 684 C. Tamasos Plinius NH. V, 35, 130. *Τάμασος πόλις Κύπρου ἐν μεσογείᾳ.* Steph. s. v. *Ταμασσός* Ptolem. V, 13 (14), 6. Tamiso Tab. Peut. Tamescon R. A. 393, 6. *Ταμασσός* Hierocl. 706, 5. *Τάμασος* Const. Porph. de Them. I, 15. Est ager, indigenae Tamaseum nomine dicunt, telluris Cypriae pars optima. Ovid. Met. X, 644. *οἵ τ' ἔχον Ὑλατάο πέδον καὶ ἐδέθλια Σηστοῦ καὶ Τάμασον.* Nonn. Dion. XIII, 445. *ἀπὸ τῆς Ταμασίων* et *ἐν σπηλαίῳ ἐν*

Ταμασῷ. acta S. Barnabae 42. (AA. SS. Iun. T. II p. 433.) Tychon. Thamasensis (Tamasianus) a. 381 Mansi VII, 570. *Ἐπαφρόδιτος ἐπ. πόλεως Ταμάσου* a. 451 Mansi VII, 160. *Ταμεσσοῦ* (Tamassi Parisiensis) 165, 166.

1108 *Κύθροι*] Chytri Plin. HN. V, 35, 130. *Χύτροι Κύπρου πόλις .... Ἀλέξανδρος ἐν τῷ περὶ Κύπρου .. Εὐρυνόην τῶν Χυτρίων βασιλεὺς ἔγημεν.* Steph. s. v. *Χύτρος* Ptolem. V, 13 (14), 6. Cythara R. A. 393, 10. Citari Tab. Peut. *Κύθροι* Hierocl. 707, 4. *Κυθέρεια* Const. de Them. I, 15. *Κύθηρά ἐστι πόλις Κύπρου.* Ioann. Tzetzis exegesis in Theogon. v. 192 p. 236 ed. Basil. *καὶ τοῦ Κυπρίου τὸ Χύτριον μέλι.* Geopon. XV, 7, 1. *ἐν πόλει οἰκτρᾷ Κυθρίᾳ καλουμένῃ.* vita S. Epiphan. 34. *διά τε Κυθερείας πόλεως.* vita S. Spyridonis 30. Migne CXVI p. 452. *Φωτεινὸς ἐπ. Χύθρων α.* 451 Mansi VII, 160. *Σπυρίδων ἐπ. Κύπρων* (l. *Κύθρων*; et in epitome vitae S. Epiphanii p. XIII *ἐπ. ὄντα τῆς Κυπρίας* pro *Κυθρίας* scriptum est) Mansi XII, 995. *Παλαιᾶς Κύθρων* XIII, 144. *Κύθρων* XIII, 388.

1109 *Τριμιθοῦς*] *Τρεμιθοῦς κώμη Κύπρου. καλοῦνται Τρεμιθούσιοι καὶ Τρεμιθοπολῖται.* Steph. s. v. *Τρεμιθοῦς* Ptolem. V, 13 (14), 6. Thermithus R. A. 393, 8. Thremitus Tab. Peut. *Τριμιθούντων* Hier. 707, 7. *Τρίμυθος* Const. de Them. I, 15. (*Σπυρίδων*) *μιᾶς τῶν ἐν Κύπρῳ πόλεων ὀνόματι Τρεμιθοῦντος* (sic Florentinus) *τὴν ἐπισκοπὴν ἐκεκλήρωτο.* Socrat. I, 12. *Σπυρίδωνα τὸν Τριμιθοῦντος τῆς Κύπρου ἐπ.* Sozom. I, 11. (*Σπυρίδων*) *τῆς πόλεως Τριμιθούντων ἐπ. γνωρισθείς* vita S. Spyridonis 3. Migne CXVI p. 420. *ἐκ Τριμιθούντων* 30 p. 452. *τῆς Τριμιθοῦντος ἐπ.* 36 p. 461 etc. Theopompus Tremituntis a. 381 Mansi III, 570. *Θεόδωρος .. ἐπ. πόλεως Τριμιθούντων τῆς Κυπρίων νήσου* a. 680 Mansi XI, 669. *Γεώργιος ἀνάξιος ἐπ. Τριμιθοῦντος* a. 787 Mansi XII, 995. XIII, 144. 388. *Ἀρκαδίου καὶ Νέστορος ἐπ. Τρι-*

μηϑοῦντος τῆς Κύπρου Menol. Basil. Mart. 7 p. 341 Migne. *τοῦ Τριμεϑοῦντος ἐπ.* Menol. Basil. Iun. 16 p. 500 Migne.

1110 *Καρπάσιν*] *Καρπάσεια* Scylax Caryand. 103 p. 77 Müller. *Καρπασία πόλις λιμένα ἔχουσα.* Strabo XIV p. 682 C. Carpasium Plin. HN. V, 35, 130. *Ἀρίστων Νίκωνος Καρπασεώτης ἀ[πὸ Κύπρου]* CIG. 1591. *Καρπασία* Ptol. V, 13 (14), 4. *Κραπάσειαν* Nonn. Dion. XIII, 455 (et *Διονύσιος ἐν γ' Βασσαρικῶν „Κραπάσειαν“* Steph. s. v. *Καρπασία*) *Καρπασία πόλις Κύπρου* Steph. s. v. *εἰς Καρπάσαιαν, ἀπὸ Καρπασαίας* codex stadiasmi maris magn. § 314, 315 p. 504 Müller. *Καρπάσιον* Hierocl. 707, 5. (*Καρπάσιν* Bruxell. et Leidens.) *Καρπάσιον* Const. de Them. I, 15. *ἦν δέ τις κληρικὸς ἀπὸ ῥητόρων τοὔνομα Φίλων, ἀνὴρ ὅσιος. χρεία δὲ ἦν ἐπὶ τῆς πόλεως τοῦ Καρπασίου καθίσαι ἐπίσκοπον ἐπὶ τοῦ ϑρόνου. ἦν δὲ οὗτος διάκονος. τοῦτον οὖν ἀπὸ ἀποκαλύψεως ϑεοῦ χειροτονεῖ ἐπίσκοπον ὁ Ἐπιφάνιος ἐπὶ τοῦ ϑρόνου τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Καρπασίου.* vita Epiphanii 49. de Philone cfr. Fabricium bibl. Gr. IX p. 252. *Φίλων Καρπάϑιος* Suidas s. v. Chalcedone metropolita Constantiensis subscribit et *ὑπὲρ Ἑρμολάου πόλεως Καρτεριουπόλεως*; libri Latini habent Carteriae Aristocleae vel Charteriopolis Aristoclae. Labbeus eum Carpasii ep. esse censet; sed locus ita corruptus est, vix ut aliquid certi enucleari possit. cfr. Le Quien O. C. II, 1068 et Kuhn II p. 314.

INDEX NOMINUM.

ἐπ. = ἐπαρχία. κλ. = κλίμα.
κά. = κάστρον. κώ. = κώμη.
ῥεγ. = ῥεγεών.

INDEX RERUM NOTABILIUM

IN PRAEFATIONE ET COMMENTARIO COMMEMORATARUM.

(Numeri Romani praefationis, Arabici commentarii paginas indicant.)

ADDENDA.

ad 878 (p. 150): „ad nomina *Πέρσα*, *Πέρρη* adnoto, verisimile esse inde etiam nomen accepisse Dianam Persaeam (*Ἄρτεμις Περσία* (leg. *Περσαία*) Plut. Luc. 24; *Περσίς* Diod. V, 77; *Περασία* Strabo XII, 537 C), de qua non recte egi: Auszüge aus Syrischen Akten Persischer Märtyrer p. 146.“ G. H.

ad 938 (p. 167): „cfr. De Lagarde, Agathangelus. Abh. Goett. Soc. 35 p. 68 et 144.“ G. H.

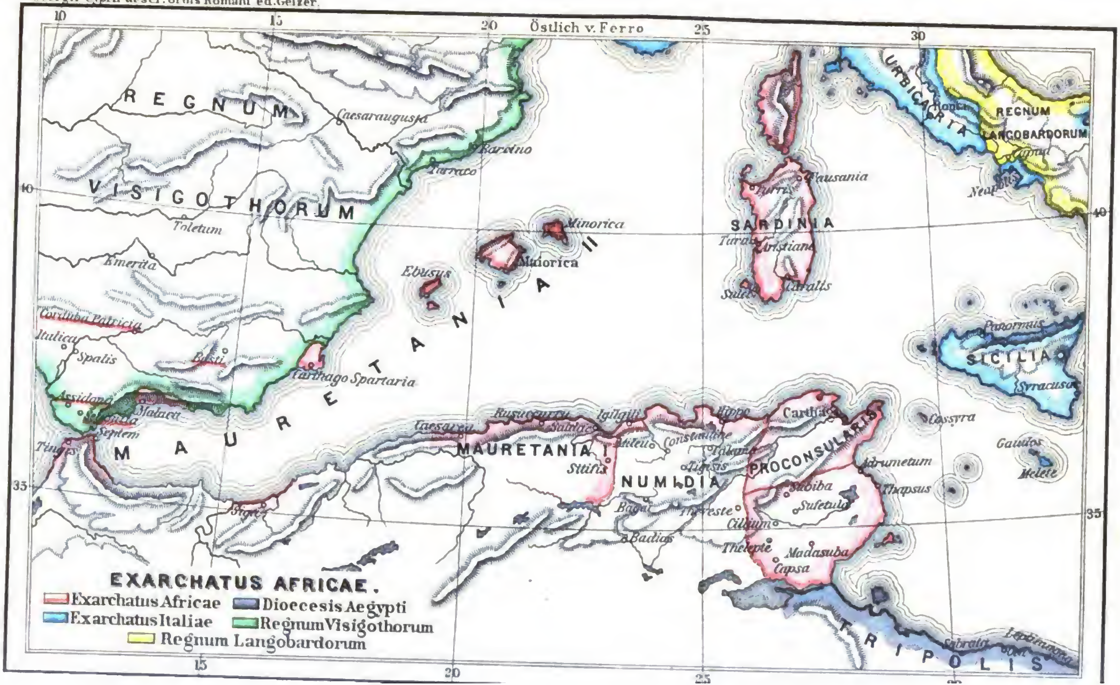
ad 950 (p. 172): „Arsamosata urbs infra Pàlu castrum sita erat, modico intervallo ab eo distans, fortasse prope Iarimdscha tabulae geographicae, ubi a dextra parte rivulus in Arsaniam (Murad-su) flumen influit.“ G. H.

ad 953 (p. 175): Idem mendum extat in actis synodi Constantinopolitanae contra Anthimum habitae a. 536; scribendum est: *Κυριακὸς ἐπίσκοπος τῆς Σοφηνῆς τῆς Ἀρμενίας δ′* (pro *α′*) *ἐπαρχίας*. Mansi VIII, 974.

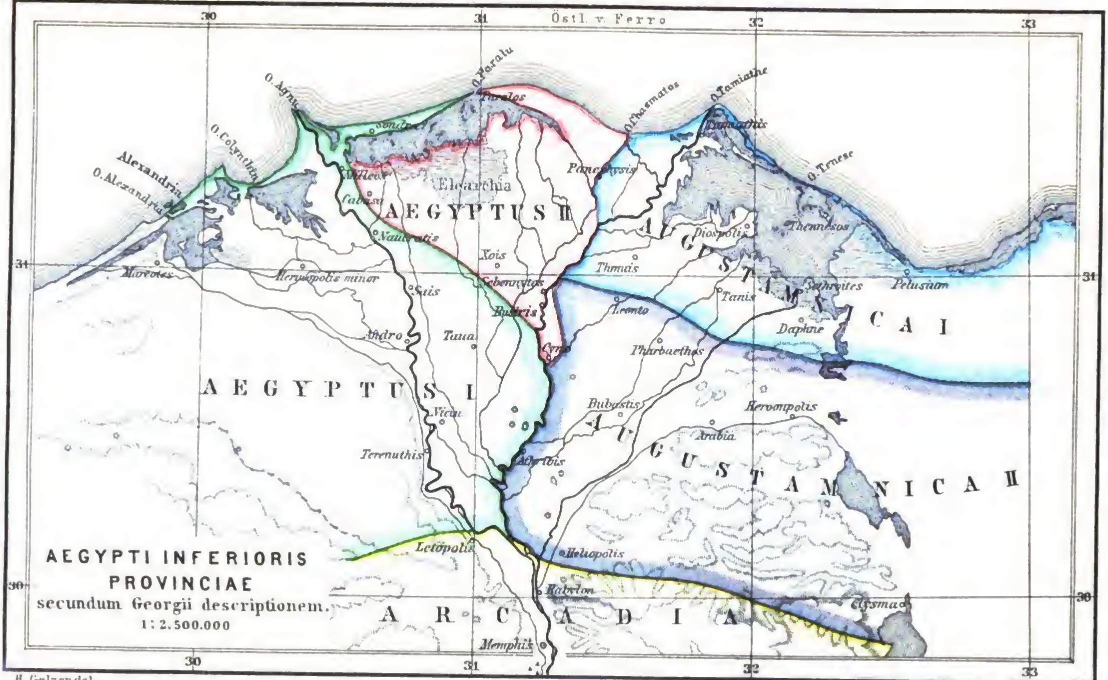
ad 962 (p. 181): *Κασσίσα* (*ἐπ.*) *τῆς Βελαβιτηνῆς*. a. 536 Mansi VIII, 975.

ad 1046 (p. 198): „forma cuius prima littera غ est iam Agatharchides Cnidius usus esse videtur; cfr. *Γαρινδαίων* Strabo XVI p. 776 C. *Γαρινδανεῖς* Diod. III, 43, 1. (Geogr. Gr. min. I, 177.) Primam litteram غ (Ġ) ex genuina Arabum, ع (ע = ʿ) ex Aramaeorum pronuntiatione fuisse conicio.“ Th. N.

Georgii Cyprii descr. orbis Romani ed. Gelzer.

Georgii Cyprii descr. orbis Romani ed. Gelzer.

H. Gelzer del.

LEIPZIG, B.G. TEUBNER.

Geograph. Anstalt v. Wagner & Debes, Leipzig.

Georgii Cyprii descr. orbis Romani ed. Gelzer.

H. Gelzer del. LEIPZIG, B.G. TEUBNER. Geograph. Anstalt v. Wagner & Debes, Leipzig.

	M. ₰
Historicorum Rom. rell. ed. *Peter*	4.50
Homeri carm. ed. *Dindorf*. Mit Einleitung v. *Sengebusch*. Ilias. kplt. in 1 Band	2.25
—— —— —— Odyssea, 1 Bd.	2.25
—— —— Ed. V cur. *Hentze*. Ilias. 2 partes à	—.75
—— —— —— Odyssea. 2 partes à	—.75
—— Odyss. ed. *Ludwich*. I. Ed. min.	—.75
Horatius ed. *Müller*. Ed. maior	1.—
—— —— Ed. minor	—.75
Hygini Gromatici liber ed. *Gemoll*	—.75
Hymni Homerici ed. *Baumeister*	—.75
Hyperides ed. *Blaſs*. Ed. II	1.35
Iamblichi Protrepticus ed. *Pistelli*	1.80
Iliadis carmina ed. *Koechly*	3.—
Incerti auctoris lib. de Constantino Magno ed. *Heydenreich*	—.60
Josephus, Fl., ed. *Naber*. Vol. I. II à	3.—
Isaeus ed. *Scheibe*	1.20
Isocrates edd. *Benseler-Blaſs*. 2 voll.	2.70
Iuliani imp. op. ed. *Hertlein*. 2 voll.	6.75
Iurisprudent. anteiust. reliquiae ed. *Huschke*. Editio V	6.75
—— —— —— Indices ed. *Fabricius*	1.80
—— Suppl. Bruchstücke a. Schriften röm. Juristen. Von *Huschke*	—.75
Iustiniani inst. ed. *Huschke*	1.—
—— novellae ed. *Zachariae*. 2 voll.	10.50
Iustinus ed. *Jeep*. Editio maior	2.70
—— Editio minor	—.90
—— ed. *Rühl*	1.50
Iuvenalis ed. *Hermann*	—.45
Iuvenci libb. evang. ed. *Marold*	1.80
Livius edd. *Weiſsenborn-Müller*. 6 vll. à	1.—
Vol. I—IV auch in je 2 Heften à	—.60
Ferner einzeln: lib. I et II	—.45
Lucian ed. *Jacobitz*. 3 voll.	6.30
—— —— Auch in 6 partes, à pars	1.05
Lucretius ed. *Bernays*	1.50
Lycophron ed. *Kinkel*	1.80
Lycurgus ed. *Scheibe*	—.60
Lydus ed. *Wachsmuth*	2.70
Lysias ed. *Scheibe*	1.20
Macrobius ed. *Eyſsenhardt*	5.40
Manethon ed. *Koechly*	1.50
Marcellus ed. *Helmreich*	3.60
Martialis ed. *Gilbert*	2.40
Martianus Capella ed. *Eyſsenhardt*	4.50
Maximus et Ammon. ed. *Ludwich*	1.80
Metrolog. script. ed. *Hultsch*. 2 voll.	5.10
Minucius Felix ed. *Baehrens*	1.35
Nicephori opusc. hist. ed. *de Boor*	3.30
Nicomachus ed. *Hoche*	1.80
Nonnus ed. *Koechly*. 2 voll.	9.—
—— paraphrasis ed. *Scheindler*	4.50
Onosandros ed. *Koechly*	1.20
Orosius ed. *Zangemeister*	3.—
Ovidii opera ed. *Merkel* et *Ehwald*. 3 voll.	2.90
—— tristia ed. *Ehwald*	—.45
—— fasti	—.60
—— metamorphoseon del. ed. *Polle*	—.60
Panegyrici latini XII ed. *Baehrens*	3.60
Pausanias ed. *Schubart*. 2 voll.	3.60
Persius ed. *Hermann*	—.30
Phaedrus ed. *Müller*	—.30
Philodemus de musica ed. *Kemke*.	1.50
Philostratus ed. *Kayser*. 2 voll.	8.25
Pindarus ed. *Christ*	1.—
Plato edd. *Hermann-Wohlrab*. 6 voll.	10.50
[Auch in 15 einzelnen Heften.]	
Plautus ed. *Fleckeisen*. Vol. I. II.	2.70
—— —— einzelne Stücke à	—.45
Plini epistolae ed. *Keil*	1.20
—— natur. historia ed. *Jan*. 6 voll.	13.20
Plinius et Gargilius Mart. ed. *Rose*	2.70
Plotinus ed. *Volkmann*. 2 voll.	9.—
Plutarchus ed. *Sintenis*. 5 voll.	8.40
[Auch in 14 einzelnen Heften.]	
—— mor. ed. *Bernardakis*. Vol. I. II à	3.—
Poetae lat. min. ed. *Baehrens*. 6 voll.	20.10
Poetar. roman. fragm. ed. *Baehrens*	4.20
Polemon ed. *Hinck*	1.—
Polyaenus edd. *Wölfflin-Melber*. Ed. II	7.50
Polybius edd. *Büttner-Dindorf*. 4 voll.	12.60
Pomponii Melae de chronographia libri tres rec. *Frick*	1.20
Porphyrion ed. *Meyer*	4.20
Porphyrii op. sel. ed. *Nauck*. Ed. II.	3.—
Proclus ed. *Friedlein*	6.75
Propertius ed. *Müller*	—.60
Quintilian ed. *Bonnell*. 2 voll.	2.40
—— —— lib. X ed. *Halm*	—.30
—— declamationes ed. Ritter	4.80
Quintus Smyrnaeus ed. *Koechly*	1.50
Rerum naturalium script. Graeci ed. *Keller*. Vol. I.	2.70
Rhetores Graeci ed. *Spengel*. 3 voll.	9.—
Rutilius Namatianus ed. *Müller*	—.75
Sallustius ed. *Dietsch*. Ed. IV	—.45
—— ed. *Euſsner*	—.45
Scholia in Sophoclis tragoedias vetera ed. *Papageorgius*	4.80
Scribonii Largi conp. ed. *Helmreich*	1.80
Script. histor. Augustae. 2 voll.	7.50
—— metrici Graeci ed. *Westphal*. I	2.70
Seneca ed. *Haase*. 3 voll.	7.80
—— trag. edd. *Peiper* et *Richter*	4.50
Seneca rhetor ed. *Kieſsling*	4.50
Silii Italici Punica ed. *Bauer*. I	
Simeo Sethus ed. *Langkavel*	1.80
Sophocles edd. *Dindf-Mekler*. Ed. VI	1.50
—— —— einzelne Stücke à	—.30
Soranus ed. *Rose*	4.80
Statius edd. *Baehrens* et *Kohlmann*, 2 voll.	7.35
Stobaei floril. ed. *Meineke*. 4 voll.	9.60
—— eclogae ed. *Meineke*. 2 voll.	6.—
Strabo ed. *Meineke*. 3 voll.	6.—
Suetonius ed. *Roth*	1.50
Tacitus ed. *Halm*. 2 voll.	2.40
Vol. I. (Ann.) auch in 2 Fasc. à	—.75
—— Germania, Agricola et dialogus ed. *Halm*	—.45
Terentius ed. *Fleckeisen*	1.20
Testamentum, novum, Graece ed. *Buttmann*	2.25
Themistius ed. *Spengel*. 2 voll.	6.—
Theodorus Prodromus ed. *Hercher*	—.50

ℳ ₰
Theon Smyrnaeus ed. *Hiller* . . . 3.—
Theophrastus ed. *Wimmer*. 3 voll. 6.60
Theophrasti char. ed. *Foss* . . . 1.20
Theophylacti historiae ed. *de Boor* 6.—
Thucydides ed. *Boehme*. 2 voll. . 2.40
Tibullus ed. *Müller*. . . . . —.30
Ulpian ed. *Huschke*. Ed. V. . . . —.75
Valerius Flaccus ed. *Baehrens* . . 1.50
—— **Maximus** ed. *Kempf* 4.50
—— **Jul.** ed. *Kuebler* 2.70
Varronis rer. rust. lib. ed. *Keil* . 1.50
Vegetius ed. *Lang*. Ed. II. . . . 3.90
Velleius Paterculus ed. *Haase* . . —.60
—— —— ed. *Halm*. . . . . 1.—
Vergilius Mar. ed. *Ribbeck* 1.35
—— —— **Bucolica et Georgica** . —.45
—— —— **Aeneis**. . . . . —.90
—— ed. *Güthling*. Vol. I. Bucolica. Georgica . . . . —.45
—— —— Vol. II. Aeneis . . . . —.90
—— **grammaticus** ed. *Huemer* . . 2.40
Xenophontis expeditio Cyri ed. *Hug*. Ed. minor . . . . —.75
—— —— —— Ed. maior 1.20
—— —— ed. *Dindorf*. . . . . —.75
—— **hist. Gr.** ed. *Keller*. Ed. min. —.90

ℳ ₰
Xenophontis inst. Cyri ed. *Hug*. Ed. min. . . . . —.90
—— —— —— ed. *Hug*. Ed. maior 1.50
—— —— ed. *Dindorf*. . . . . —.90
—— **comment.** ed. *Gilbert*. Ed. maior 1.—
—— —— —— Ed. minor. . . . . . —.45
—— —— ed. *Dindorf*. . . . . —.45
—— **scripta min.** ed. *Dindorf*. . . . —.90
Zonaras ed. *Dindorf*. 6 voll. . . . 19.[illegible]

Bibliotheca scriptorum medii aevi Teubneriana.

Albertus Troilus ed. *Merzdorf* . . . 3.—
Amarcius, Sextus, ed. *Manitius* . . [illegible].25
Canabutzes, Ioannes, ed. *Lehnerdt* 1.60
Christus patiens ed. *Brambs* . . . [illegible]
Thiofridi vita Willibr. ed. *Rossberg* [illegible].80
Vitae sanct. IX metr. ed. *Harster* 3.—

Bibliotheca scriptorum latinorum recentioris aetatis.

Mureti, M. A., scripta selecta. Ed. *L. Frey*. Vol. I et II . à 1.20
Ruhnkenii, D., elogium Tiberii Hemsterhusii. Ed. *I. Frey*. . —.45

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig.

Griechisches Schulwörterbuch. 2 Bände. gr. Lex.-8. geh.
I. Griechisch-Deutsch. Von G. E. Benseler. 8. Aufl. Von G. Autenrieth. 1886. geh. 6 ℳ 75 ₰.
II. Deutsch-Griechisch. Von K. Schenkl. 4. Aufl. 1884. geh. 9 ℳ

Lateinisches Schulwörterbuch. Von F. A. Heinichen. 2 Bde. Von A. Draeger. gr. Lex.-8. geh
I. Lateinisch-Deutsch. 5. Aufl. 1887. 6 ℳ
II. Deutsch-Lateinisch. 4. Aufl. 1883. 5 ℳ

Wörterbuch zu den Homerischen Gedichten. Von G. Autenrieth. 5. Auflage. gr. 8. 1887. geh. 3 ℳ

Wörterbuch zu Xenophons Anabasis. Von F. Vollbrecht. 6. Aufl. gr. 8. 1886. geh. 1 ℳ 80 ₰.

Wörterbuch zu Xenophons Hellenica. Von K. Thiemann. 2. Aufl. gr. 8. 1888. geh. 1 ℳ 50 ₰.

Schulwörterbuch zu C. J. Cäsar. Von Dr. H. Ebeling. Dritte Auflage, von Dr. A. Draeger. gr. 8. 1884. geh. 1 ℳ

Wörterbuch zu den Lebensbeschreibungen des Cornelius Nepos. Von H. Haacke. 10. Aufl. 8. 1889. geh. 1 ℳ Mit dem Texte des Nepos 1 ℳ 20 ₰.

Wörterbuch zu Ovids Metamorphosen. Von J. Siebelis. Vierte Auflage, von Fr. Polle. gr. 8. 1885. geh. 2 ℳ 70 ₰.

Wörterbuch zu den Fabeln des Phädrus. Von A. Schaubach. 3. Aufl. 8. 1888. geh. 60 ₰. Mit dem Texte des Phädrus 90 ₰.

Wörterbuch zu Siebelis' tirocinium poeticum. Von A. Schaubach. 8. Aufl. gr. 8. 1888. geh. 45 ₰.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.